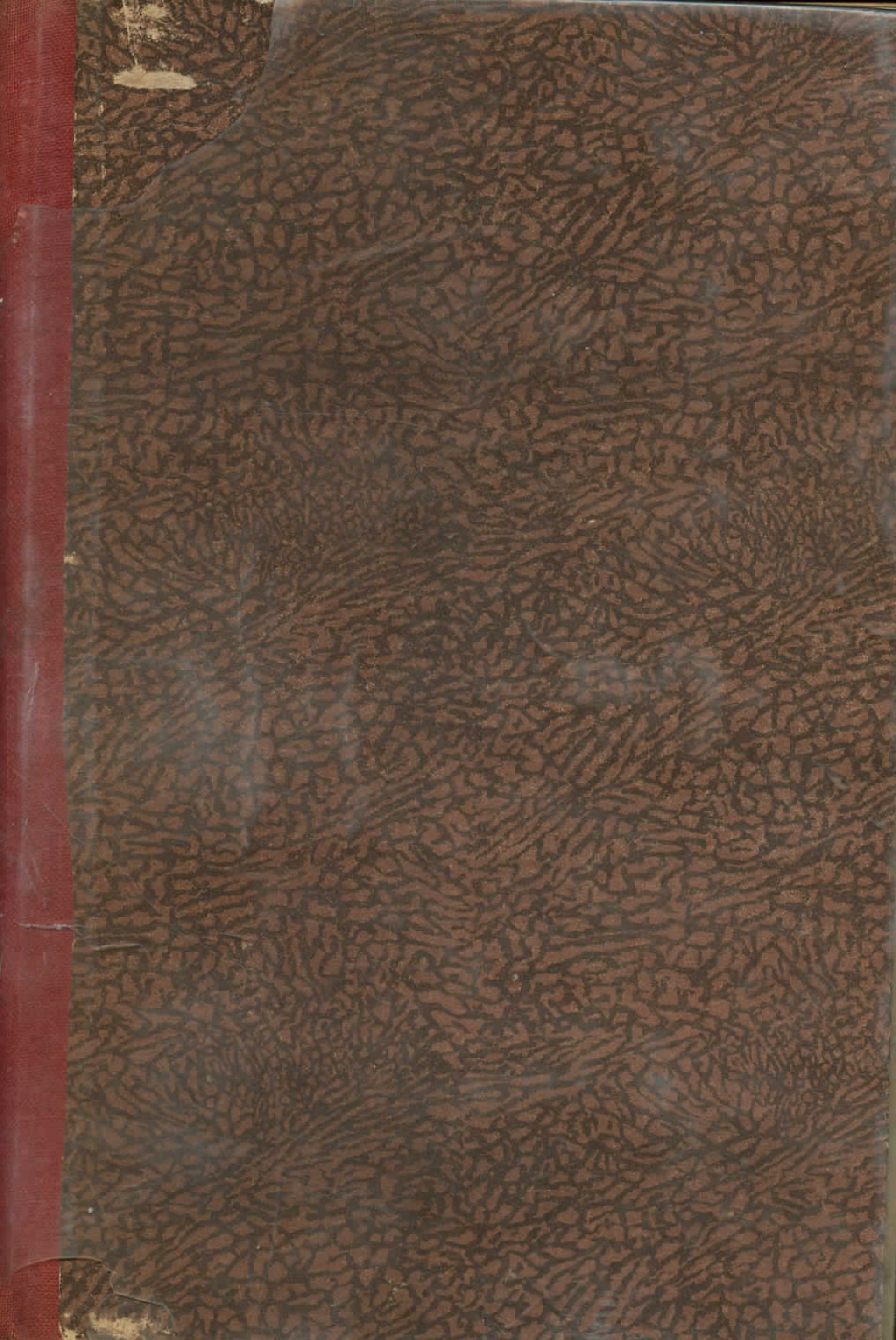

Razmatranja

za sve dane i svetkovine kroz godinu

o životu i tajnama Gospodina našega Isusa Krista

priregjena posebice za redovnice.

Preveo

Stjepan Gjanić,

duhovnik milosrdnih sestara.

Knjiga druga:

od prve nedjelje u korizmi do prve nedjelje po duhovima.

Odobrenjem duhovne oblasti nadbiskupije zagrebačke.

Zagreb, 1906.

Tisak Antuna Scholza.

Molitve prije i poslije razmatranja.

a) Prije razmatranja.

Stavimo se u prisutnost Božju i poklonimo se Bogu.

Bože moj i Gospodine, vjerujem, da si ovdje doista nazočan, da stanuješ u mojem srcu, da vidiš do dna moje duše i proničeš sve moje misli. Čuvstvom najdublje poniznosti klanjam ti se i priznajem, da sam samo prah i pepeo, da sam bijedna ništica. Klanjam se tvojoj neizmjernoj uzvišenosti i iz dubine svojega srca prinosim ti poklone, što ih jadni stvor duguje svojem Stvoritelju, svojem najvišem gospodaru.

Priznajmo, da nijesmo dostojni pojaviti se pred Bogom, sprosimo od njega oproštenje svojih grijeha.

Ali kako da se usudim pojaviti se pred tobom, Gospodine moj i Bože moj, ja, tako prezren stvor, koji te je tako često i tako teško vrijegjao, tvoje bezbrojne milosti tako nedostojno zlorabio. Bože milosrdni, k tebi uzdišem, da mi milostivo oprostiš i od mene odvratiš kazne, što ih zaslužiše grijesi moji. Svim srcem kajem se, što sam se tebi, Bože, zamjerila, te čvrsto odlučujem prije umrijeti, nego te opet uvrijediti.

Združimo se sa svojim Spasiteljem Isusom Kristom.

Odvrati poglede svoje od bijede moje, Bože moj, i pogledaj svojega ljubljenoga Sina, koji ti je od vijeka omilio. Gledaj me u njegovim ranama, u njegovu poklona dostojnom srcu, i iz ljubavi k njemu dopusti, da se pred tobom bacim u prah i podignem prošnju svoju k tebi. Samo se u njegovu imenu usugjujem pred tobom pojaviti i svoju molitvu pred tobom ovršiti.

Molimo za rasvijetljenje Duha svetoga, pomoć preblažene Djevice i svojega angjela čuvara.

Bože moj, ja ne mogu ništa bez pomoći milosti tvoje; ne mogu šta dobra ni misliti, ako mi ti toga ne uliješ. Stoga dogji mi u pomoć, Duše sveti, Bože ljubavi i istine, rasvijetli mi razum, užezi mi srce vatrom tvoje svete ljubavi; daj, da sve vlastite misli potisnem te da slijedim samo tvoja sveta nadahnuća.

I ti, mila majko moja Marijo, moli za mene! Sveti angjele čuvaru, bdij nada mnom i ne dopusti, da neprijatelj spasenja smeta molitvu moju!

Dogji, Duše sveti, napuni srca svojih vjernih i svoje ljubavi oganj u njima užezi.

Pošlji Duha svojega i stvorit će se.

I ponovit ćeš lice zemlji.

Pomolimo se. Bože, koji si srca vjernih poučio rasvijetljenjem Duha svetoga, daj nam po istom Duhu što je pravo razumjeti i njegovom se vazda utjehom veseliti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Bilješka. Može se moliti i druga slična molitva. Milosrdne sestre (kćeri kršćanske ljubavi) mole molitvu, što se nalazi u njihovu molitveniku na str. 11.

b) Poslije razmatranja.

1.

Dušo Kristova, posveti me;
Tijelo Kristovo, spasi me;
Krvi Kristova, napoj me;
Vodo iz prsi Kristovih, operi me;
Muko Kristova, potkrijepi me;
O dobri Isuse, usliši me;
Megju rane svoje sakrij me;
Ne dopusti mi, da se odijelim od Tebe;
Od neprijatelja pakosnoga brani me;
Na čas smrti moje zovni me;
I zapovjedi mi, da dogjem k Tebi,
Da te sa svetima Tvojim hvalim
U vijeke vijeka. Amen.

(Oprost od 300 dana svaki put, a od 7 godina na dan, da se moli poslije sv. pričesti.)

2.

Isuse, koji si živio u Mariji, dogji i živi u slugama svojim duhom svoje svetosti, puninom svoje moći, istinom svojih kreposti, savršenošću svojih putova, dijeljenjem svojih tajna; vladaj nad svakom neprijateljskom silom svojim duhom na slavu Oca. Amen.

(300 dana oprosta jedamput na dan.)

3.

Primi, Gospodine, svu slobodu moju. Primi pamet, razum i svu volju. Sve, što god imam i posjedujem, Ti si mi darovao: ovo svekoliko Tebi vraćam, i prepuštam posvema ravnanju Tvoje volje. Samo mi ljubav svoju daruj s milošću svojom, pa sam potpuno bogat, te ne tražim više ništa.

(300 dana oprosta jedamput na dan.)

4.

Udostoj se, Gospodine, Bože neba i zemlje, naše srce, naše misli, naše riječi, i djela vjernim vršenjem Tvojega zakona i Tvojih zapovijedi voditi danas k Tvojoj većoj slavi i spasenju duša.

5.

Isuse, otvori mi svoje presveto srce, pokaži mi njegovu ljupkost i sjedini me na uvijek s njime. Svaki dah, svaki kucaj srca moga, koji ni u snu ne prestaje, neka bude dokaz moje ljubavi i neka ti neprestano govori: Da, Gospodine, ja sam sva Tvoja. Milostivo dakle primi, Bože moj, ovo malo dobra, što ga danomice činim, da Te time u ovom životu častim, a u drugom da Te hvalim i slavim kroz čitavu vječnost. Amen.

Bilješka. Može se moliti kojagod od tih molitava već prema tomu, kojim se čuvstvom završuje razmatranje. Sv. Ignacije daje nam pravilo: Ako se čuvstva odnose na Boga Oca, završi se razmatranje Očenašem, ako se odnose na Boga Sina molitvom: Dušo Kristova, a ako se odnose na Majku Božiju: Zdravo Marijom.

Od prve nedjelje u korizmi do svetkovine presvetoga Trojstva.

Isusova muka i smrt, uskrsnuće i proslava.

Prva nedjelja u korizmi.

Razmatranja*) za nedjelju.

I. Treba da promatramo tajnu križa osjećajima udivljenja i ljubavi.

Ne ću nikako čim drugim da se hvalim osim križem Gospodina Isusa Krista, kroz kojega se meni razape svijet, i ja svijetu. (Gal. 6, 14.)

I. Vježba. Predočimo sebi Isusa, kako trpi na maslinskoj gori — uza stup za bičevanje — na križ pribijen.

II. Vježba. Daj, Isuse moj, kad se divim tvojoj najuzvišenijoj tajni, da se danomice sve više moja ljubav raspaljuje i postane velikodušnija.

1. Točka. Razmatranje križa napunja dušu zahvalnom ljubavi.

Premda ima Isus sve savršenosti, nije mu Bog mogao dati slagje dražesti od njegovih rana, slavnijega žezla od njegova križa, da vlada u srcima. Zaista, sama pomisao na Boga, koji za nas umire, mora u srcu buditi živu zahvalnost i žarku ljubav prema tome božanskom Spasitelju. Tko hoće da napreduje u kreposti i raste u milosti, veli sv. Bonaventura, treba da neprestano promatra trpećega Isusa . . . Dodaje još, da nema korisnije vježbe, da se duša posveti, od čestoga promatranja muke

---

*) Dva su razmatranja za korizmene nedjelje: jedno o muci Isusovoj u savezu s ostalim danima, drugo o nedjeljnom evangjelju. Uzme se po volji.

Isusove. Sveti je Augustin rekao, da jedna suza, prolivena na spomen muke Kristove, ima veću vrijednost, nego hodočašće u Jerusalem i post o kruhu i vodi kroz cijelu godinu. Naš je preljubezni Spasitelj hotio toliko trpjeti, da i mi na to mislimo i njega ljubimo. Mi bismo bili već dužni neizmjerno ljubiti ga, kad bi nas bio spasao poslavši nam kojega angjela; ali naše mu je spasenje bilo tako drago, da ga nije htio nikome povjeriti, nego je to sam na sebe uzeo! Isuse, najljepši i najljubezniji megju svim sinovima ljudskim, nijesi li ti više Sin Božji? Nijesi li ti moj kralj, moj gospodar, sve moje? A tko sam ja?... A ipak si ti molio za mene svojega Oca, žrtvovao si se za mene, umro si, da me sačuvaš od najveće nesreće! O ljubavi, koja bi morala pećinu umekšati, kako se ne može moje srce od tebe zapaliti! . . .

2. Točka. Razmatranje Raspetoga napunja udivljenjem vjernu dušu.

Što je čudesnije nego gledati, kako Bog umire na križu! Tko da se ne divi neizmjernosti njegove ljubavi, što umire za one, koji ga predaše u smrt? Tko da se ne čudi njegovoj strpljivosti, što trpi tako strašne boli od svojih stvorova, da te nezahvalnike spase od vječne propasti. O muko, o čudesna smrti, vapi sveti Bonaventura, ne divim se stvorenju, niti čudesima, niti uskrsnuću; jer sve to dolikuje veličini Stvoritelja; ali što me zanosi, što ushićuje, to je muka mojega Boga! Gospodine moj, tko sam ja, a tko si ti? Je li moguće, da Stvoritelj umire za svoj stvor, gospodar za roba? Nebesa, divite se dobroti mojega Boga! O nedokučiva veličino, zašto se ponizuješ! Isuse, kako je moguća tvoja ljubav, kako su velike tvoje namjere, kako neistražive tvoje tajne! Nijedan ih duh ne može da shvati, nijedan jezik da izgovori!

Čuvstvo. Mogu li još sumnjati o tvojoj ljubavi, Isuse moj, ako te promatram na križu? Mogu li ti još tada svoju uskratiti? Ljubit ću te, Gospodine moj, jer si ti moja jakost, moje utočište, osloboditelj moj. Ljubav je moja razapeta! Doviknut ću nebu i zemlji, da se odričem svake druge ljubavi, samo da ljubim svojega raspetoga Isusa!

Odluka. Sve ću danas činiti u zajednici s mojim Isusom, sve, što me bolna stigne, njemu za ljubav trpjeti.

Duhovna kitica. O ljubavi, tebe ne poznaju! O ljubavi, tebe ne ljube! . . .

Molitva. Dušo Kristova . . .

II. Razmatranje o nedjeljnom evangjelju.

Isus se poslije svojega krštenja povlači u pustinju; gjavao ga kuša.

Duh odvede Isusa u pustinju, da ga gjavol kuša. I postivši četrdeset dana i četrdeset noći napokon ogladnje. (Mat. 4, r. 2.)

I. Vježba. Ajdemo s Isusom u pustinju i nasljedujmo tu svojega božanskoga Spasitelja polažući temelje životu promatranja, koji uvijek ima biti združen sa životom rada.

II. Vježba Božanski uzoru života, što sam si ga bila tako sretna izabrati, daj da se od tebe naučim, kako se imadem djelotvorno pripraviti za djela ljubavi i kako se imadem opirati neprijateljima spasenja.

1. Točka. Samoćom, molitvom i mrtvenjem pripravlja se Isus za svoj evangjeoski rad.

Našem božanskom Spasitelju nije bilo nužno, da se pripravlja za javni život; ali je hotio da one, koje si je hotio pridružiti u nasljedovanju svoga rada, pouči, što imadu činiti, da im uspije važna služba u vogjenju duša. Stoga slijedeć nagon Duha svetoga povlači se u pustinju, vrši kroz četrdeset dana i četrdeset noći najstrožu šutnju, govori sa svojim nebeskim Ocem o velikom djelu spasenja svijeta, neprestano moli i vrši najoštrija pokornička djela. To su dužnosti, što ih je on opredijelio za apostolske ljude, a tako i za nas: on hoće, da ih ispunjavamo vršenjem šutnje i sabranošću duha . . . Oh, kako je nužno,

da nas pronikne duh Isusov u danima kušnje, što ih imademo proživjeti u toj suznoj dolini! Kako bi velik bio naš gubitak, kad bismo zlo upotrebile vrijeme, što nam je dano za naše posvećenje! Promotrimo, da li smo do sada po volji Isusovoj provele to vrijeme u revnosti i sabranosti. Ako smo bile tako sretne, to nikad ne zaboravimo, da se imademo služiti istim sredstvima, da napredujemo u pobožnosti i pregaranju. Dušo moja, upoznajmo danas, kako je za nas važno, da ustrajemo u revnosti sve do smrti!

2. Točka. Zašto je Isus dopustio gjavolu, da ga kuša.

Naš božanski Spasitelj, zaodjenut našom slabom, pokvarenom naravlju, hotio je primiti na sebe i sve naše bijede osim grijeha. Taj je milosrdni Spasitelj znao, kako napast jako uznemiruje duše, koje se ničega tako jako ne boje kao što Boga uvrijediti; on se sam hotio napasti podvrći, da dokaže, kako čovjek nije siguran od zloga neprijatelja niti svetošću života, niti savršenošću staleža, niti samoćom mjesta. — Zato čovjek, kad osjeti napast, ne uznemirujuć se niti ne gubeć odvažnosti treba da se pouzdano uteče njegovoj svemogućnosti. Hotio nas je dalje poučiti, da napast ne kalja duše, koja joj se opire, nego ju još više jači u kreposti. Napokon je dopustio naš božanski Spasitelj zlome neprijatelju, da mu se približi, da ga se dotiče, dapače i da ga vodi s jednoga mjesta na drugo, da se i mi ne uznemirujemo ni u najtežim napastima. O kako spasonosne nauke daje mi moj Isus! Kako ću ih brižno upotrebiti za spasenje svoje i svojega bližnjega! Kako ću biti jaka i moćna, ako se budem, nasljedujući svoj božanski uzor i pripravljajući se kao on na napast, utjecala njegovu svetom, milosrdnom srcu, da me oslobodi od napasti.

Čuvstvo. Klanjam ti se Isuse, izvore snage i svetosti. Zahvaljujem ti za tvoje poniženje, kojim si se podvrgao našim slabostima, da nam uliješ jakosti nadvladati se. U buduće, Spasitelju moj, opominjat ću se bezbrojnih borbi i neprestanog rata, što ga imagjahu podnositi isti tvoji najvjerniji sluge, tvoji najbolji prijatelji; mjesto da izgubim srčanost i da se dadem pobijediti, kad me napasti kušaju, to ću se još više radi toga veseliti; jer, ako ih pobijedim, postat ću time jača i vrednija obilnijih milosti. Budi ti, o Isuse, moja jakost, potpora moja, i uvijek stoj uz mene, da nikad ne postanem tako nesretna, te ti se iznevjerim.

Odluka. Uz pomoć milost bdjeti ću nad sobom i moliti, da me moji neprijatelji nikad ne nadvladaju.

Duhovna kitica. Duh odvede Isusa u pustinju, da ga gjavao kuša.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Razmatranje muke Kristove mora u nama probuditi osjećaje sućuti i kajanja.

Petar podiže glas svoj i reče: . . . Tvrdo dakle neka zna sav dom Izraelov, da je i Gospodinom i Kristom Bog učinio ovoga Isusa, koga vi raspeste. Čuvši pak to ražali im se u srcu i rekoše Petru i ostalim apostolima: šta ćemo činiti ljudi braćo? a Petar im reče : Pokoru činite... (Djel. ap. 2, 14. 36. - 38.)

I. Vježba. Gledajmo goru Kalvariju i Isusa uzvišena na križu.

II. Vježba. Daj, poklonstva dostojna žrtvo, da gledajući boli tvoje muke sućut obuzme moje srce i da ga pronikne žalost radi grijeha, koji su uzrok muci Isusovoj.

1. Točka. Isus traži, da imamo sućuti s njegovim bolima.

To je, što Sin Božji traži od nas. On se uspeo na brdo, veli sveti Bernardo, da su ga svi vidjeli, uzdigao je svoj glas, da su ga svi čuli; svoj poziv miješa sa suzama, da budu svi ljudi ganuti od sućuti. A ako

nam je teško, da si srce umekšamo, to pogledajmo mučila Isusova; promotrimo bičeve, koji su mu meso rastrgali, trnje i čavle, koji su ga krvlju oblili. Promotrimo to lijepo lice posve pokrito blatom, krvlju i pljuvačkom, pa se zadržimo kod svakoga pojedinog orugja bolne muke Isusove. A sad uzdignimo svoje poglede gore prema Raspetome, stupimo u njegovu presvetu ranu na prsima; tad ćemo oćutiti njegove boli i biti proniknute najdubljom sućuti. — Ne zaboravimo nikada, kakav nas vez veže s Isusom: On je naš otac i naš zaručnik! Kako bi stoga bilo moguće, Oče moj, Zaručniče moj, da ostanem bez osjećaja kod muka, koje ti trpiš, da svome djetetu, svojoj zaručnici stečeš najveću sreću! Oh, tad bih ja dakako bila nevrijedna, da mi koriste zasluge tvoje dragocjene smrti; ne, Bože moj, ja ću se je uvijek sjećati s ljubavlju i sućuti.

2. Točka. Promatranje rana Isusovih probugjuje u srcima pravo pokajanje.

Kad bi bilo naše srce tvrdo kao kamen, moralo bi se umekšati i strahovito zamrziti na grijeh; ako često promatramo muku Kristovu, to ne možemo ni posumnjati, da ne bismo bile krive smrti najboljega oca, najnježnijega zaručnika . . . Promotrimo ga u rukama njegovih mučitelja privezana uz stup ili pribita na križ, pa pitajmo proroka Izaiju, a tko ga je stavio u taj strašni položaj; on će nam odgovoriti: tvoji grijesi. Pitajmo njegova nebeskog Oca; on će nam kazati, da ga je tako okrutno zlostavila njegova ljubav k nama. Pitajmo njega samoga; odvratit će nam, da smo samo mi krivci njegovim bolima; pokazujući svoje rane reći će: ti, moja kćeri, moja sestro, moja zaručnice, ti si me tako zlostavila! ti, koju sam tolikim milostima opsipao, ti, koja si imala toliko razloga, da me ljubiš! Možemo li slušati te riječi, a da nam srca ne probije najdublja bol? Oh, Gospodine, gorko se kajući, što smo skrivile tvoju smrt, uzdišemo: O božanska pravednosti, ja sam sagriješila, ja sam zaslužila te čavle, to trnje, taj križ. Osveti se stoga na meni, ali poštedi mojega Gospodina. Ljubezni Spasitelju moj, ti si hotio svojom smrću da mi pribaviš

oproštenje, da okaješ moje grijehe! Što ti mogu za to dati, čime ti mogu iskazati svoju zahvalnost? Ti si tako stekao sebi mnogo prava na moju ljubav; morala bih biti nezahvalna, kad te ne bih ljubila čitavim srcem svojim. Ti si mi darovao svoj božanski život; ja nevoljna grješnica darujem tebi svoj. Dà, sve časove upotrebit ću za to, da tebe ljubim, da tebi omilim i da tebi služim. Uvjerene, da je grijeh pribio na križ našega Gospodina i da ga on ražalošćuje mnogo više nego li muke križa, izbjegavajmo ga pravim užasom; uvijek ćemo se plašiti, da nanovo ne otvorimo njegovih rana, i ljubezno klicati sa svetom Katarinom Sijenskom: O ljubavi, samo više nijednog grijeha!

Čuvstvo. Srce mojega Isusa, strpljivo i blago srce, daj mojim očima potoke suza, da oplakujem svoje grijehe, koji su prouzročili tvoje boli i tvoju smrt. Vrijedno je, predobri Spasitelju, da se uvijek s tobom bavim i osjećam tvoje muke! Oh, oči moje, tecite potocima suza, dušo moja, zamrzi grijeh, koji je Isusa predao u smrt! . . .

Odluka. Da pravo osjećam boli svojega Spasitelja, hoću, da budem s njim razapeta i da dragovoljno trpim tjelesne i duševne boli, što mi ih pošalje.

Duhovna kitica. O ljubavi, samo nikada, nikada više nijednoga grijeha!

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za utorak.

Učinci tajne križa.

A ja, kad budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi. (Iv. 12, 32.)

I. Vježba. Gledajmo svojega božanskog Spasitelja na križu, kako mjesto nas umire i kako nas raširenim rukama pozivlje, da dogjemo k njegovu srcu.

II. V j e ž b a. Dopusti mi, predobri moj Spasitelju, da upoznam veličinu dobročinstva svojega spasenja, te da to znanje probudi u meni živu zahvalnost i neograničeno pouzdanje.

1. T o č k a. Razmatranje križa napunja nas zahvalnošću.

Znadete li, što sam vam učinio? rekao je Isus svojim apostolima, kad im je oprao noge. Razumijete li tu ljubav, koja je uzmogla mene tako duboko poniziti, da vam dadem primjer poniznosti, koju imadete i vi vršiti jedan prema drugome? Znadete li, čini se, kao da nam hoće doviknuti sa visine Kalvarije, što sam ja vama učinio u svom životu? . . . Mislite često na to i ne zaboravite nikad! . . . Dušo moja, kako bi mogla zaboraviti, da je taj ljubezni Spasitelj postavši za tebe jamac izbrisao sve tvoje dugove; da je on dajući ti dijela u svojim neizmjernim zaslugama uveo te u posjed nebeskih dobara! Spasitelju moj, koliko smo ti za to dužne! kakovo si blago sakrio u tvoje presvete rane! O da bismo mi znale cijenu krvi, što si ju za nas prolio, i raja, što si nam ga pribavio, mi bismo tebe, svojega velikodušnog Otkupitelja, beskrajno ljubile i slavile! neprestanom zahvalnošću dokazivale bismo ti osjećaje živoga priznanja. Oh, Isuse moj, upoznajem prekomjernu tvoju ljubav; evo, od sada ću sve izbjegavati, što bi te moglo ražalostiti, revno činiti, što ti je milo, i svaki čas svojega života posvetiti tvojoj slavi.

2. T o č k a. Razmatranje križa Kristova napunja nas ufanjem.

U rane Isusove moramo staviti sve svoje pouzdanje; jer ma kako velike bile naše duševne bolesti, kako žestoke naše napasti, kako mnogobrojni naši prestupci, uvijek nalazimo u križu moćno i sigurno sredstvo. Nije li dosta jedna kap Isusove krvi, da očisti tisuću svijetova? Ne mogu sumnjati o snagi ovoga božanskog lijeka, kad imade najvišu savršenost, pa niti o dostatnosti, kad je neizmjerne vrijednosti. Kao što se gube rijeke, kad se izliju u more, tako nestaje i najvećih uvreda u oceanu Božjega milosrgja. Ne smijemo dakle izgubiti srčanosti,

ako smo pale u pogrješku, već se moramo dići i skrušeno se uteći presvetim ranama Isusovim. O n n a s j e l j u b i o, i u s v o j o j n a s k r v i o p r a o o d n a š i h g r i j e h a! Evo, dokle je pošla ljubav Isusova; da nas opere od mrlja grijeha, priredio je kupelj od svoje vlastite krvi. Žrtvovao je krv, koja je više k nebu vikala, nego krv Abelova; Abelova je tražila pravednost, Kristova milosrgje . . . Ali, kliče sveti Bonaventura, predobri Isuse, što si učinio? na što te je spravila tvoja ljubav? Što je takova u meni, što ti je ulilo takovu ljubav? Zašto si hotio toliko radi mene trpjeti? Tko sam ja, da si hotio moju ljubav sebi kupiti uz tako skupu cijenu? Oh, dobro vidim, sve to bijaše učinak tvoje neizmjerne ljubavi! Bio zato po sve vijeke hvaljen i slavljen!

Č u v s t v o. Isuse, govori srcu mojem, da ga svetim pouzdanjem u tebe gore privučeš! U tvoju krv prolivenu za moje spasenje stavljam svoju jedinu nadu; tvoje svete rane izabirem sebi za počivalište; tu ću naći jakost, da svladam svoje strasti, i neizmjerno blago, da istrijebim svoje grijehe.

O d l u k a. Iz zahvalnosti sve ću trpjeti, što mi Bog tegotna pošalje, i dragovoljno prigrliti svoj križ.

D u h o v n a k i t i c a. Ljubio nas je i u svojoj nas krvi oprao od naših grijeha.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za srijedu.

A ja kad budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi (Iv. 12, 32.)

I. V j e ž b a. Gledajmo brdo Kalvariju, gdje naš božanski uzor, na križu uzvišen, pozivlje ljude, da ga nasljeduju i s njim se sjedine.

II. V j e ž b a. Isuse moj, dopusti, da, pošto s lju-

bavlju promotrim tajnu tvojega križa, idem stopama na putu ka Golgoti.

1. Točka. Naš razapeti Isus pozivlje nas, da idemo za njim na putu boli.

Razlozi, koji nas nukaju, da slijedimo Raspetoga, tako su jaki, da se ne bi dala ispričati naša mlakost, ako bismo htjele oteti se križu, pošto smo promatrale muku Isusovu. Zar bismo se zbilja mogle ustručavati trpjeti i na sebe uzeti križ, pošto je već naš Spasitelj trpio za nas i križ za nas nosio? pošto nam je već naš Gospodin utro kraljevski put, koji vodi u nebo? Kao učenice, kao zaručnice Isusa Krista, što možemo drugo očekivati, nego poniženja, patnje i siromaštvo; dà, to je križ, što ga imademo nositi sve dane. O dragocjeni križu! Kako je Isus na njem visio, postao je vrijedan samo veće ljubavi. Slavni križu! ta kako ne bi bila slava ići za takovim Gospodinom! Želje vrijedni križu! Kolika radost, kolika milina moći dijeliti boli Isusove! . . . Zato me ljubi Otac, veli naš božanski Spasitelj, jer ja polažem dušu svoju, da ju opet uzmem. Nitko je ne uzima od mene, nego ju ja sam od sebe polažem, i vlast imam položiti ju, i vlast imam opet ju uzeti. Ovu sam zapovijed primio od Oca svojega . . . Ista čuvstva, koja su oživljavala božanskoga zaručnika, moraju oživljavati takogjer vjernu mu dušu . . . Bog ju je pozvao k duhovnom životu, ali joj tada ostavio slobodan izbor, hoće li poslušati njegov poziv. Često razni razlozi prinukaju volju; ipak obično ljubav izvršava žrtvu. Tako je žrtva redovničke duše više ili manje slična žrtvi Isusa Krista i to prema nakani, kojom ju je prinesla, i prema revnosti, kojom se daje na vježbanje u savršenosti. I ta je žrtva prava žrtva, jer je prinesena dragovoljno.

2. Točka. Nasljedovanje Isusa Krista sjedinjuje nas s njime.

Kršćanska duša, prava zaručnica Isusova, koja se privila uz njegov križ, stupa s njime takogjer u najuže jedinstvo; ljubezno u njem promatra svoje sve, svoje jedino dobro; ljubezno traži u njem svoj najslagji pokoj. Da se sjedinimo s Isusom, kao što je on sjedinjen sa svojim Ocem, bijaše plemenita nakana božanskoga Otkupitelja u njegovoj muci; jedno biti s Isusom najviši je stupanj svetosti, štono ga može doseći naša duša; tko je uz Boga, jednoga je duha s Bogom; eto tu izvora svim dobrima. O sveto, blaženo sjedinjenje, kako čeznem za tobom! Dušo moja, kakova ti je sreća pripravljena! S Isusom sjedinjena, biti s njime jednoga srca, jednoga duha, jednoga djelovanja, kakova čast, kakova slava, kakovo blaženstvo! Primimo stoga dragovoljno male nevolje na sebe, da imademo dijela u mukama Sina Božjega, i da uzmognemo reći, da smo s njime razapete.

Čuvstvo. Raspeti Spasitelju moj, po tvojoj milosti upoznajem, kako je čovjek sretan, ako je sličnošću boli postao s tobom jedno! Stoga se ni ne plašim kazati sa svetim Jeronimom: Ma kako bio križ težak, uzimam ga, jer ga ti, Isuse, pratiš. Dà, ma survale se na mene sve nevolje, sve boli, ne strepim, nego ih veselo primam. Sretne li duše, koja ti se nerazlučivo prikopčala i bori se s tobom pod zastavom križa! jer pošto ti se pridružila u mukama, ostat će takogjer uvijek s tobom sjedinjena i dijeliti s tobom tvoju slavu u tvom kraljevstvu!

Odluka. Po primjeru Isusovu i u zajednici s njime primit ću sve boli, što mi ih pošalje moj Bog.

Duhovna kitica. Tko je uz Boga, jednoga je duha s Bogom.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Krasni plodovi razmatranja križa.

Ne živim više ja, nego živi u meni Krist. (Gal. 2, 20.)

I. Vježba. Ostanimo vjerno pod križem i promatrajmo svojeg milog Spasitelja, kako raširuje ruke, da nas privine na svoje ljubeće srce.

II. V j e ž b a. Daj mi, Isuse moj, upoznati veliku tajnu tvoje ljubavi k ljudima, da se moje srce neprestano veseli u tom.

1. T o č k a. Rane Isusove, izvori nebeske utjehe.

Sve u tom otajstvu ljubavi tješi i razveseljuje naše duše; zaista, ne pozivaju li nas poklonstva vrijedne rane našega Spasitelja, da se radujemo radi neizmjerne dobrote, koja nam oprašta sve grijehe, već ovdje nam na zemlji daje obilna dobra i milosti još dragocjenije čuva za nas u vječnosti? . . . Kako su slatke dapače i suze, što nam ih izmamljuje na podnožju križa pomisao na naše grijehe, ili na smrt našega Spasitelja, ili na duljinu našega progona! jer koja je utjeha čišća i slagja za onoga, koji je zaslužio kaznu, nego li potpuno oproštenje njegove krivnje? koje slagje suze možemo prolijevati, nego li su suze zahvalnosti i ljubavi? ta one su skrušenoj duši potoci meda, koji izviru iz rana Isusovih . . . Ljubljeni moj Spasitelju, kako je neizreciva tvoja ljubav! Kako to, Isuse moj, meni daješ slatke radosti, a sebi uzimaš gorkost! došla sam k tvojim nogama, da dijelim tvoju žalost, a ti napunjaš moje srce utjehom i milinom! hotjela sam te zamoliti trn iz tvoje krune, da si njime probodem srce, a ti mi daješ samo ruže! Kako si ti, preslatki Isuse, dobar meni! oh, kako sam sretna, da znam, da o tebi zavisi moje spasenje! Zar bi moglo i biti u darežljivijim i veledušnijim rukama? . . .

2. T o č k a. Rane Isusove upaljuju u nama Božju ljubav.

Proniknute veseljem i zahvalnošću, kad gledamo rane svojega Spasitelja, ćutimo živu želju, da nikad ne zaboravimo na raspetoga božanskog zaručnika; zahvaljujemo za neizrecivu ljubav, koja je sklonula Boga, da nam je dao Isusa za spasitelja. Upravo to razmatranje rasplamtilo je svete nebeskim žarom. Da bismo se mi mogle s njima sretno izgubiti u našem raspetom Isusu; tu bi prihvatilo naše srce mišljenje i osjećaje njegova srca. Što je svetoga Pavla najviše rasplamtilo u ljubavi k Isusu, bijaše pomisao, da Krist nije htio umrijeti samo za sve ljude, nego još posebice i za njega. S i n B o ž j i m e j e l j u b i o, kaže, i d a o s e b e z a m e n e . . . Sveti Ivan Krizostom (Zlatousti) uvjerava, da Bog ljubi upravo tako jako pojedinoga čovjeka, kao čitav svijet. Svaka pojedina od nas imade dakle istu dužnost prema Isusu Kristu, kao da je samo za nju umro. Tko će nam, pita sveti Laurencije Justinian, moći razjasniti ljubav, koju imade božanska Riječ k svakome od nas? . . . Ta ljubav nadilazi ljubav sina k materi i ljubav matere k sinu . . . Ona ide tako daleko, da je Spasitelj objavio svetoj Gertrudi, da je pripravan još tako često umrijeti, da i zadnju prokletu dušu izbavi, kad bi bila sposobna za spasenje. O Isuse, o bogatstvo vrednije ljubavi, nego sva dobra! zašto te ljudi tako malo ljube? Daj, da svi upoznaju, koliko si za njih pretrpio; daj, da te svi ljube!

Ć u v s t v o. Raspeti Isuse, klanjam ti se i zahvaljujem ti, što mi u tvojim presvetim ranama pružaš lijek za sve moje nevolje i utjehu u svim mojim mukama i bolima. Blagosloven bio, preljubezni Otkupitelju; okruni svoja dobročinstva time, da mi dadeš obilni dijel u zaslugama tvoje muke. Dà, Isuse moj, razapni me sa sobom, da time budem na uvijek s tobom najtjesnije sjedinjena.

O d l u k a. Često ću s veseljem i s ljubavlju poljubiti svoj križ i moliti Isusa, da mi podijeli osjećaje, koji su njega napunjavali u njegovoj muci.

D u h o v n a k i t i c a. Želim, da samo jedno znam, Isusa, i to raspetoga Isusa.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za petak.

Isus bude prodan u židovskoj skupštini.

Što ćete mi dati, da vam ga ja izdam? (Mat. 26, 15)

I. V j e ž b a. Stupimo u srce Isusovo, koje je napunjeno žalošću radi namisli njegova nevjerna učenika.

II. V j e ž b a. Premili Gospodine, čije su zasluge ne-

izmjerne, daj mi upoznati čitavu vrijednost blaga, što ga u tebi posjedujem, da tebe više od svega cijenim.

1. T o č k a. Glavari svećenički i starješine držahu vijeće, kako bi Isusa uhvatili i ubili.

Pošto je Isus bio učitelj, hoće, da bude žrtva i svećenik: zato se vraća u Jerusalem i dok se priprema za naše spasenje, sakupljaju se židovi, da svojom lažnom mudrošću izmisle najlukavija sredstva, kako bi ga uhvatili i ubili. Još i sada svijet i naša iskvarena narav rade zajednički, da Isusa u našem srcu ubiju; premda smo se Bogu posvetile, naša su sjetila i neuredne sklonosti združene s neprijateljima Isusovim. Oh, čuvajmo se, da ne budemo slične nevjernom učeniku i da se ne damo zavesti njihovim licemjernim riječima i obećanjima; sačuvajmo u sebi život Isusov nepokolebivim pristajanjem uz njegov sveti zakon i nježnim nastojanjem, da se milimo samo njemu i uvijek. Mrzimo na tu farizejsku zlobu, koja se zaodjeva lukavošću i pretvaranjem, da postigne svoj cilj. Mudrost tijela je smrt, mudrost duha Božjega mir. Duh sveti, kaže mudrac, koji je učitelj mudrosti, izbjegava himbu. Nikad ne ćemo napredovati u kreposti, ako ne živimo iskreno pred Bogom i ljudima. Lukava duša, koja se služi himbom, da mimoigje svoje bližnje ili poglavare, nema nikad čistih osnova, pa skoro nema u svojoj duši misli, koja joj ne bi bila grješna; sve, što radi i čini, ide za tim, da sakrije istinu. Takovo je ponašanje postojana laž; neprestano se protivi Bogu i čini se, kao da hoće uništiti providnost Božju. Daj nam, Gospodine, pravo, otvoreno srce, koje uvijek vodi tvoj sveti Duh.

2. T o č k a. Što ćete mi dati, da vam ga ja izdam? Zaključiše, da mu dadu trideset srebrenjaka.

U kakovu li sve sljepotu i nepravdu ne padnu ljudi, koji dopuštaju, da njima ovlada njihov vlastiti duh i njihove zle sklonosti! Kao što Juda daju dragocjeno blago milosti, samoga Isusa i njegove zasluge, za kukavni novac kakovih prolaznih zadovoljstva, koja će im jednom biti na nesreću i očaj; kao što židovi tako i oni ni ne misle, da cijene izvrsnost života Isusova, toga života svetosti i savršenstva, nego ga žrtvuju svome vlastitom sudu, svojim strastima. Najsvetije i najuzvišenije čini se njihovim očima kukavno; poniznost, mrtvenje, šutnja, siromaštvo i sve one lijepe kreposti predmet su njihova preziranja . . . Oh, bezdušnici te vrsti nijesu na žalost dosta rijetki, ta ima ih i megju onima, koji su odgojeni u školi Isusovoj, megju izabranicima toga dobrog učitelja! Slijepci! što rade? i oni trguju s neprijateljima Isusovim i prodaju to dragocjeno blago za kukavnu cijenu . . . Doviknimo im: odustanite od te sramotne trgovine; ne umarajte strpljivosti Božje; gledajte preveliku ljubav, kojom vam se još nugja! Za vas nježnošću punom smilovanja upravlja molitvu na svojega nebeskoga Oca: O č e, o p r o s t i i m, j e r n e z n a d u, š t o č i n e. Nezahvalne duše ne znaju, da početniku života uzimaju život. Daju se zaslijepiti svojim strastima. Ne misle na nepravdu, koju počinjaju proti tebi, Oče moj, i proti meni, tvome jedinome Sinu . . . Ne misle na strahovito zlo, koje navlače na sebe, na svoje općine, na svoj grad, na svoj narod, i na vječnu nesreću, što si ju pripravljaju . . Ali ja unapred vidim lance toga neizbježivog zla za njih i za druge; kako bih mogla biti bez milosrgja i čuvstva kod njihove propasti? . . . O č e, o p r o s t i i m, daj im pravo pokajanje . . . Isus Krist se ne zadovoljava, da ustima moli; njegove rane, njegove boli mole vatrenije, nego njegove riječi. Prolijeva svoju krv, žrtvuje svome Ocu zasluge svoje poslušnosti i svoje smrti. Kad im isprosi milost, umire rado i drži, da mu je žrtva bila obilno naplaćena.

Č u v s t v o. Ljubezniče mojega srca, ti se ne kupuješ za srebro; ista ljubav tvojih zaručnica nije cijena tvoje svete osobe, ali je novac, koji se mili tvome božanskome srcu i za koju ti mijenjaš dar samoga sebe. Oh, sretne li izmjene! stoga se molim tvojoj neizmjernoj dobroti! Isuse moj, uzmi moje srce, moju ljubav, čitavu mene: da tebe nauvijek posjedujem, da te nikad ne izgubim i da nikad u sebi ne izopačim tvojega božanskoga života.

O d l u k a. Preko dana se često darujmo svome Isusu.

D u h o v n a k i t i c a. Oče, oprosti im, jer ne znadu, što čine.

M o l i t v a. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za subotu.

Isusova smrtna tjeskoba na maslinskoj gori.

Žalosna je duša moja do smrti; počekajte ovdje i stražite. (Mark. 14, 34.)

I. V j e ž b a. Prenesimo se duhom na maslinovu goru i pomislimo si, kao da smo osobitom milošću svjedoci smrtne stiske Isusove.

II. V j e ž b a. Spasitelju moj, udijeli mi milost, da okusim gorčinu duboke boli, koja te je napunila; daj mi iskreno kajanje radi mojih grijeha, koji su uzrok tvojim bolima.

1. T o č k a. Promatrajmo osobe.

Promatrajmo Isusa, kako bacajuć se na tla u najdubljoj poniznosti, licem prignut k zemlji, sav je zabavljen velikom tajnom, što ju sad hoće ispuniti; prikazuje svome duhu žalosnu sliku grijeha svih ljudi, što ih je sam dragovoljno na sebe uzeo. Ovo Božje janje, tako čisto, sama svetost, koje imade tako veliku mržnju na svaki grijeh, vidi sebe pred očima svojega Oca okaljano bezbrojnim opačinama, koje pokrivaju zemlju, dà sa svima, koje su počinjene i koje će se još počiniti, od početka svijeta do konca. K toj žalosnoj slici pridolaze boli, kojima hoće da izbriše grijehe, i veliki broj duša, koje će se u buduće izvinuti zaslugama njegove ljubavi. Ovaj pogled žalosti njegovo srce; spopada ga strah i groza; sve tjeskobe smrtne prodiru mu u dušu . . . Boli se podvostručuju; pada na tla, a krvavi znoj teče s njegova tijela na zemlju . . . Spasitelju moj, kako bih mogla ostati

bešćutna uz boli i gorčine tvojega nježno ljubećeg srca? . . Ne, Isuse moj, ne dopusti toga; daj, da one boli, što si ih za mene pretrpio, prodru u moje srce, kako bih imala u njima barem maleni dijel, da ih tako ublažim, sudjelujući u njima; da napokon spoznam to, koliko su te stojali grijesi svijeta, a osobito grijesi tvoje djece. Daj mi okusiti svu gorčinu mojih bezbrojnih prestupaka! O da bi mi prouzročili živu bol, moje srce duboko skrušili, dušu mi napunili takovom žalošću, da dijeli tvoju smrtnu tjeskobu; i ako moja bol ne istisne mi krvava znoja, to barem neka od mojih očiju načini dva izvora suza, što ću ih tada miješati u tvoju krv za mene prolivenu.

2. T o č k a. Pazimo na riječi i promatrajmo djela.

Prije nego se Isus udaljio, rekao je svojim učenicima, da je duša njegova žalosna do smrti. Pošto se pomolio, vraća se, nalazi učenike, gdje spavaju i budi ih nježno ih koreć: Z a r n e m o g o s t e j e d a n č a s b d j e t i s a m n o m? b d i j t e i m o l i t e s e, d a n e p a d n e t e u n a p a s t. Ah, kako sam često i ja bila, kao i učenici, bešćutna za muke mojega Spasitelja i opomene, što mi ih je davao! . . . Isus se vraća mjestu svoje molitve; iznova mu napada dušu žalost, ipak se mirno i odano moli Bogu: O č e, a k o h o ć e š, o d n e s i č a š u o v u o d m e n e; a l i n e m o j a v o l j a n e g o t v o j a n e k a b u d e! . . . Ustraje u molitvi; ali poplavljen rijekom gorčine, ponovno pada u smrtnu tjeskobu. O č e m o j, govori, a k o m e n e m o ž e o v a č a š a m i m o i ć i, d a j e n e p i j e m, t o n e k a b u d e t v o j a v o l j a! Dušo moja, ta pogledaj kako se gorak čini tvome Spasitelju ovaj kalež; predaj se svim čuvstvima, što ih može ovakav pogled ulijati! Vidiš li krv, koja moči odijelo tvojega zaručnika i kapa na zemlju? Ne čini bijes krvnika, da teče, nego žestina boli, što ju osjeća Isus radi naših grijeha, proizvodi ovo nečuveno čudo. O koje bi srce moglo gledajući ovo ostati neganuto? tko da ne zamrzi grijeha, kad vidi, kako ga Sin Božji oplakuje krvavim suzama? . . . Ali što radi Isus u ovom jadnom stanju? Podvostručenom srdačnošću moli se svome Ocu, koji mu šalje angjela s neba, da ga okrijepi . . . Ah, predobri Spasitelju, dà bi ti u svim

svojim zaručnicama mogao naći isto toliko angjela utjehe, koji bi tvoje žalosno, trpeće srce okrijepili!

Čuvstvo. Preljubezni Isuse, slatki Spasitelju, kamo si došao! Ah, kako mrzak mora biti grijeh, kad te tako potresa samo pogled učinaka, što ih proizvodi. Kako bih se mogla odlučiti, da griješim? Napuni mene barem u ovaj čas, Bože moj, napuni nas sve svetim strahom i pred najmanjim grijehom! Daj, da se ga više bojimo nego li smrti, i daj, da ovaj spasonosni strah ulijemo svima, koje šalješ našoj njezi.

Odluka. Brižno ćemo izbjegavati najmanje pogrješke i često preko dana zahvaljivati svome dragom Isusu za otkupljenje.

Duhovna kitica. Žalosna je duša moja do smrti.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Druga nedjelja u korizmi.

Razmatranja za nedjelju.

I. Angjel krijepi Isusa u njegovoj smrtnoj stisci

I angjel mu se javi s neba i krijepi ga. (Luk. 22, 43.)

I. Vježba. Ostanimo u maslinskom vrtu kod Isusa, kojega je spopala smrtna muka i angjel ga pohodio.

II. Vježba. Predobri Spasitelju, daj, da spasonosna žalost, koja napunjaše tvoju dušu, progje u moju, te s tobom oplakujem svoju duboku bijedu, samo u Bogu tražim svoje spasenje i tako zaslužim, da budem u tom moćno potpomagana.

1. Točka. Isus se žalosti gledajuć našu duševnu bijedu.

Gledaj tu prvi i najveći uzrok žalosti Isusove: to je tužno stanje, u koje je grijeh stavio našu dušu. On mu prouzrokuje tako žestoku bol, da ga je napala strašna smrtna stiska. Sveto nam Pismo veli: Strašno je pasti u ruke živoga Boga. Ako hoćemo, da znamo, što je grijeh, i kako Bog na njem izvršuje svoju srdžbu, to promatrajmo sveto Janje, koje se prikazuje svomu Ocu, da izbriše grijehe . . . Učenici njegovi spavaju, sam bdije, moli, trpi za nje! Kao dobri pastir ne pozna druge brige nego za svoje ovce. — Tri puta moli, a da ne nalazi ni najmanje utjehe! Zar se dakle tolika bol, tolika ljubav ne doimlje našega srca? Za nas trpi, za nas se bori sa smrću! A mi se ne bojimo toga ljubećega Boga uvrijediti! . . . Slaboća i kukavština i njegovih izabranih napunjaju njegovo nježno srce dubokom tugom, a mi,

čiju bijedu on oplakuje, mi to jedva osjećamo: osjetljive i preko mjere, kad se radi o prolaznim bolima toga života, ravnodušne smo u svojim duševnim bolestima, a možda dapače mirne i vesele uza sve pogrješke, koje nas čine Bogu tako nemilima: jedva mislimo na to, da ih upoznamo, a još manje, da ih popravimo! Koje stanje bolesnikovo može biti još pogibeljnije, nego ono, kad već ne osjeća svojih boli? . . . Isuse moj, smiluj se bijedi mojoj! Pošalji trak milosti u moje bijedno srce, čiju si bijedu gledao u maslinskom vrtu, i izliječi moju dušu.

2. Točka. Angjel krijepi Isusa u njegovoj smrtnoj muci.

Ako bi pogled na naše grijehe nas kao Isusa uronio u more boli, ako bismo tada kao on stavljale sve svoje pouzdanje u Boga, neprestano se postojanom molitvom njemu utjecale, tada bi taj dobri i milosrdni otac i nama poslao angjela tješitelja. Dà, on bi sam došao, da umiri našu nutrinju, da ojači našu volju, te bismo mogli s odanošću posegnuti za kaležem, što nam ga pripravlja njegova ljubav. Njegova će milost u naše duše ulijati onaj dragocjeni balzam utjehe, koji će nam dati odvažnosti, da dragovoljno trpimo, što se opire naravi. Angjel dolazi, pruža nam kalež boli, a mi osjećamo snagu, da ga iskapimo do dna; dobivamo srčanost, da iz svojega srca protjeramo sve, što se Bogu ne mili, do najmanjih nesavršenosti. Utecimo se dakle u svim svojim nuždama i bolima molitvi, i nastavimo svoju molitvu to većom revnošću, što je dublja naša tuga.

Čuvstvo. Spasitelju moj, uči me trpjeti, kao što si ti trpio, mirno i odano; nauči me, da u svojim bolima ustrajem u molitvi, dok ne osjetim, da se moja nutrinja umirila, i da se moje srce dragovoljno podvrgava svemu, što mu pošalje tvoja ljubav. Pošalji mi svojega angjela, koji će opet podići moju skučenu srčanost; ali me takogjer nauči, da ti služim bez utjehe i slasti. Dà, Oče, neka bude tvoja volja, a ne moja!

Odluka. U svakoj borbi, u svakoj boli združit ćemo se s Isusom na maslinskoj gori i njega nasljedovati u postojanoj molitvi.

Duhovna kitica. Oče, ne moja volja nego tvoja neka bude.

Molitva. Dušo Kristova . . .

II. Razmatranje o nedjeljnom evangjelju.

Preobraženje Kristovo.

Isus uze Petra i Jakoba i Ivana brata njegova, i izvede ih na goru visoku nasamo. I preobrazi se pred njima. . . I gle, ukazaše im se Mojsije i Ilija, koji s njim govorahu. A Petar odgovarajući reče Isusu: Gospodine, dobro nam je ovdje biti; ako hoćeš, načinimo ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiji jednu i Iliji jednu. Dok on još govoraše, gle, oblak sjajan zakloni ih. I gle, glas iz oblaka govoreći: Ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte. (Mat. 17, 1.—7.)

I. Vježba. Gledajmo brdo Tabor, promatrajmo tu našega Gospodina Isusa Krista, kako se sja u slavi i kako ga prate njegovi najvjerniji učenici.

II. Vježba. Nauči me, božanski Spasitelju moj, pravo tebe ljubiti, da te postojanom požrtvovnošću pratim od Tabora na Golgotu.

1. Točka. Promotrimo osobe.

Najprije našega božanskog Spasitelja i tri učenika, koji ga prate. On ih je izmegju svih drugih izabrao, da budu njegovi pouzdanici. Odakle ta prednost? Jer su ga oni više ljubili. Sretnih učenika! kakova milost, kakova odlika! . . . Tako radi Bog s dušama, koje se pokazuju vrijednima njegove naklonosti; sam sebe njima dijeli unutrašnjim i pouzdanim načinom. Od strane Božje to je milost, koja je obično za te vjerne duše dokaz njegove ljubavi i sokoljenje njihovoj vjernosti. Ti nemaš razloga, dušo moja, da zavigjaš učenicima; jer izabranu izmegju velike množine, koja je ostala u svijetu, doveo te je tvoj božanski Spasitelj na Tabor redovničkoga života, gdje te čini pouzdanicom svojih tajna, koje sakriva očima

svijeta. Ovdje hoće, da ti dade djelotvorno poznavanje tajne svojega križa i svojih muka. Slatki Spasitelju, umnoži, oh, umnoži moju ljubav k tebi, da odvažno ugjem u tvoje tajne duhom i srcem, bile ma kako obilne bolima! Najednom se Isus Krist obavio nebeskom slavom: lice mu se zasja kao sunce, a haljine njegove postadoše bijele kao snijeg, i u isto vrijeme ukazaše se Mojsije i Ilija, koji s njim govorahu. O, kolika je to radost za apostole, da vide Isusa u njegovoj slavi! Kolika je takogjer radost za duše Bogu posvećene, kad im se njihov božanski zaručnik ukaže svojim ljubeznim milinama! Ljubljeni Spasitelju moj, pokaži i meni svoju božansku dražest, da zatravi moje srce, moje sklonosti, moju ljubav.

2. Točka. Čujmo riječi i razmotrimo djela.

Isus govori s Mojsijem i Ilijom. Govori s njima o svojim mukama, o svojoj sramoti, o svojoj smrti. Kako, Isuse moj, čak u svojoj slavi misliš na svoju muku, govoriš o njoj sa svojim prijateljima! . . . Dà, odgovara mi on, jer je moja ljubav takova, da uvijek mislim na to, da sam tvoj Spasitelj. Ljubezni Spasitelju, daj dakle, da i ja uvijek na tebe mislim, da te ljubim! Ne dopusti nam nikada zaboraviti, da je sveti zaručnik naše duše dokazao nam svojom mukom svoju ljubav. Samo se jednom pojavio na Taboru, pa je i tada govorio samo o svojoj muci; križ je pako nosio čitavoga svog života od štalice pa sve do Kalvarije. Gledajmo, da li ga imamo drukčije ljubiti. Kad je sveti Petar opazio svoga ljubljenog učitelja u njegovoj slavi, poviče izvan sebe: Gospodine, dobro nam je ovdje biti; ako hoćeš, načinimo ovdje tri sjenice . . . Zaboravio je, da taj život nije vrijeme trajne sreće. Ne, duhovne radosti, kojima Isus katkada ovdje ushićuje svoje izabrane, ne traju uvijek. U isto vrijeme govori glas iz oblaka: Ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte! Slušajmo ga, dušo moja, razmatrajuć ovu uzvišenu tajnu.

Čuvstvo. Spasitelju moj, tebi daje taj Božji glas tako slavnu svjedodžbu; veoma razveseljena radi toga prinosim ti od svega srca poklon, koji te svakako po pravu ide: primi ga, ljubezni Spasitelju, i daj mi odluku, da te pratim nesamo na Tabor nego i na Golgotu, i udijeli mi snagu, da ovdje iz ljubavi k tebi trpim sve kušnje, koje mi pošalješ!

Odluka. Radi Isusa trpjet ćemo svaki križ i muku, što će nam poslati, i radovati se, da smo mu time slične.

Duhovna kitica. Ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte!

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Izdajstvo i očajanje Judino.

Juda, jedan od dvanaestorice, dogje i s njim četa velika s mačevima i s batinama. . . A izdajnik njegov dade im znak govoreći: Koga ja cjelivam, onaj je, držite ga! I odmah pristupivši k Isusu reče: Zdravo učitelju! I cjeliva ga. I Isus reče mu: prijatelju, šta si došao? (Mat. 26, 47.—50.)

I. Vježba. Prenesimo se duhom na maslinsku goru: naokolo vlada duboka tišina; blizu je pol noći, kad dogjoše neprijatelji Isusovi.

II. Vježba. Spasitelju moj, daj mi upoznati, kako je jako kriva duša, koja zlorabi tvoju milost, da te izda, i kakove ju strašne kazne čekaju.

1. Točka. Kakovom opakošću izdaje Juda svoga učitelja.

Juda, učenik Isusov, uzdignut na visoko dostojanstvo apostola po svom božanskom učitelju izabran za druga kod stola i pouzdanika, dade, da ovlada njime jadna strast, te postade vogja neprijatelja svojega Spasitelja. Prodaje svojega božanskoga učitelja i počinja najcrniju izdaju služeć se poljupcem prijateljstva, da ga preda u ruke velikih svećenika . . . Tko da se ne zgrozi

gledajući toliki zločin? Tko bi se jošte smio usuditi, da bude ohol radi uzvišenosti svojega zvanja i da se oslanja na svetost svojega staleža? Oh, ponizimo se radije najdublje, kad vidimo, što smo kadre! Pretražimo najtajnije pretince svojega srca, da vidimo, ne nalazi li se možda tude kakova tajna strast, koja bi nas možebit jednom učinila izdajicama svojega najvećeg dobročinitelja, svojega božanskog zaručnika. O da bismo se ipak plašile prigovora našega Spasitelja: Prijatelju, kako me malo cijeniš, da me prodaješ za tako kukavnu cijenu! . . . Ta, da zadovoljiš kojoj malenoj strasti, kojoj čovječjoj sklonosti, žrtvuješ svojega božanskog učitelja . . . Prijatelju, šta si došao? Ti se odaljuješ od mene, ti, koga sam si odgojio za apostola . . . koga sam učio kao svojega vlastitog sina! . . . Zašto si ostavio mene, jedini izvor prave i žive vode? Zašto si se združio sa slugama tmine? Zašto si predao svoje srce strastima, koje će ga upropastiti? Kako si me mogao mijenjati sa tako jadnom zamjenom? Prijatelju, šta si došao? Ugji u sebe, gledaj, što radiš! kamo te vodi odbijanje mojega milosrgja; još ti je otvorena moja milost . . . povrati se k meni, otvori srce svoje pokajanju i gle, kakovom ću te nježnošću opet primiti! . . . Bože moj, kad se tvoja dobrota pokazuje tako veličajnom prema tvome krvnom neprijatelju, prema tvome nevjernom učeniku, kad ti ovdje činiš još toliko, da ga odvučeš od propasti grijeha . . . što smiju tek tada očekivati oni, koji budući tako nesretni, da su te uvrijedili, opet tebe traže od svega srca . . . Ali što ćeš ti, ljubitelju duša, učiniti tek za one, koji te ljube i kojih je najvruća želja tebe posjedovati . . . O kako je istina, da ti ne ćeš smrti grješnika, nego da se obrati i živi u tvojoj milosti! Božanski moj zaručniče, o da bih mogla učiniti poznatom tvoju ljubav svim dušama, koje daleko od tebe idu putem grijeha i bešćutno preziru tvoje milosrgje, da bih ih mogla sve k tebi privesti, oh ni jedne jedincate ne bi ti odbio, sve bi ih privukao na svoje ljubezno srce, i nebo bi dijelilo tvoju radost.

2. Točka. Juda zdvaja i oduzima si život.

Taj vjerolomni učenik zatvorio je svoje uho blagim riječima, kojim je hotio Isus dirnuti njegovo srce, pa ga još nazvao slatkim imenom prijatelj. Pošto mu je gjavao udahnuo, da počini grozan zločin, napuni mu duh mislima zdvojnosti, pa Juda misleć, da mu se grijeh ne može oprostiti, oduze sebi život i tako svrši svoje vječno prokletstvo . . . Eto, što čini napast u ljudima, koji obasuti milostima ipak postaju nevjerni; priviknuti dobroti Božjoj, zlorabe ju, te ih više ne može ganuti ni glas vjere, ni pobožna nadahnuća, pa ni opomene ljubavi. Ne razumiju više glasa Božjega, koji ih natrag zove i koji je pripravan oprostiti im; postavši bešćutni zlorabom milosti odbijaju od sebe život, koji im se otvara u kajanju, i nalaze smrt u zdvojnoj misli, koja im govori, da se više ne mogu spasti. Kako su pogibeljne napasti zdvojnosti! . . . Bojmo se i izbjegavajmo uvijek najmanje pogrješke; a ako smo zaboravivši na pravednost Božju bile nesretne, da smo počinile pogrješku, nemojmo tada biti tako nesretne, da zaboravimo na neizmjernu milosrdnost.

Čuvstvo. Spasitelju moj, ne dopusti nikada, da ja mrzeći na izdajstvo tvojega vjerolomnog učenika ponavljam ga zlorabom tvojih milosti; daj radije, da vjernom porabom milosti svojega svetog zvanja postanem vrijedna, da uvijek živim u tvojoj svetoj kući, u tvojem svetom društvu, i da budem puštena tvojoj povjerljivoj zabavi. Vrlo često ću si dozvati u pamet svrhu, za koju si me izabrao, i nastojati snagom i ljubavlju, da ju postignem. Oh, da bih ti uvijek mogla ostati vjerna, Spasitelju moj! I ako bih s koje mu drago čovječje slaboće bila nesretna, da tebe uvrijedim, to daj, da se odmah puna pouzdanja bacim u naručaj tvoje ljubavi, da čujem slatku riječ oproštenja.

Odluka. Stavit ću često u svom duhu pitanje: Zašto sam ovamo došla? Možda da ovdje provodim svjetski život prema svojim nagnućima ili da budem sveta redovnica?

Duhovna kitica. Prijatelju, šta si došao?

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Vojnici dolaze, da uhvate Isusa.

A Isus znajući sve šta će biti od njega, izigje i reče im: Koga tražite? Odgovoriše mu: Isusa Nazarejina. Isus im reče: Ja sam. A kad im reče: Ja sam, uzmakoše natrag i popadoše na zemlju. (Iv. 18, 4.—6.)

I. Vježba. Stupimo duhom u vrt Getsemanski i promatrajmo pozorno sve, što se tu zbiva.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, dopusti mi pogledati u tvoje presveto srce, da proučim njegovo mišljenje u onom času, kad se za mene predaješ svojim neprijateljima.

1. Točka. Isus ide u susret svojim neprijateljima.

Kad je naš božanski Spasitelj opazio svoje neprijatelje, pogje im u susret, mjesto da bježi; onaj, koji se je skrivao, kad su ga htjeli učiniti kraljem, sa sigurnošću im se predaje sada, kad mu hoće uzeti život. Ide ususret onima, koji hoće, da ga uhvate, pa im božanskim ugledom ovako govori: Koga tražite? — Isusa Nazarejina . . . — Ja sam, govori ovaj mogući Spasitelj, i kod tih riječi padaju oni na zemlju od straha. Upamti si, dušo moja, blagost tvojega Isusa, koji mogaše uništiti svoje neprijatelje, a ipak se predaje u smrt, kao da bi im hotio razjasniti: da je pripravan predati se kao živa žrtva za čast svojega Oca i spasenje ljudi. Bogoljubne duše, promatrajte svojega božanskog Spasitelja i crpajte iz njegova primjera odvažnost vjerne ostati, ako volja Božja traži od vas veliku žrtvu! Dà, ostanite vjerne, pa će moć milosti vašega Spasitelja odstraniti sve zapreke vašoj savršenosti, uspinjat ćete se od kreposti do kreposti sve do onoga časa, kad će se svršiti vaša žrtva. Božanska riječi mojega Spasitelja, kako su različiti učinci tvoji u dušama! U srce grješnika donosiš strah, pokazuješ mu kazne Božje pravednosti, da ga obratiš; a radost, sreću i blaženstvo donosiš u dušu, kojoj naviještaš prisutnost njezina nebeskog zaručnika. O slatki glasu mojega

Isusa, govori često mojoj duši: Ja sam; sila ovih riječi uništit će tvoje neprijatelje ili ih podložiti slatkom jarmu tvoje ljubavi. Ja želim, da bolje od Jude i njegove čete razumijem, tko je onaj, koji mi odgovara: Ja sam; u tebi hoću da upoznam svojega Spasitelja, svojega dobrostivog Gospodina, svojega milog Isusa, koji je došao spasti me od grijeha i od propasti; hoću, da u tebi gledam svojega slatkog zaručnika, koji mi ljubezno poklanja zasluge svoje smrti, da mi dade život vječni.

2. Točka. Kako se Isus ljubezno brine za svoje učenike.

Ne moramo li se diviti ovom dobrom Gospodinu? Izvrgava se smrti za svoje učenike i zaboravljajuć na sama sebe misli samo, da nje spase. Ostavite ove, nek idu, govori Judi i njegovoj četi. Za oluje, koja se nadvila nad njegovom glavom, zaštićuje svoje svojom svemogućnošću i stavlja ih u sigurnost od pogibli. Kako su sretni oni, koji žive pod tako ljubeznom i moćnom zaštitom! Kakav mir kušaju oni, kojima je sklon ovako nježno ljubeći Bog! . . . Ali nikad ne zaboravimo, da Isus uvijek imade biti naš uzor; naučimo se od njega, da se s ljubavlju i revnošću prihvaćamo posala svojega zvanja i da uvijek za sebe izabiremo najmučnije i najteže, kako bismo bile moćna potpora onim dušama, koje tek žele stupiti na stazu kreposti. Dà, posvetimo im osobitu brigu, pomozimo im svim svojim silama molitvom, dobrim djelima, nježnom sućuti za njihove borbe i boli, da i mi uzmognemo jednom reći sa svojim Isusom: Evo, Oče, nijesam izgubila nijedne od duša, što si mi ih povjerio: učinila sam za njihovo posvećenje, što sam mogla; poduprta tvojom milošću sama sam sebe žrtvovala, da ih predobijem za tvoju ljubav, i ako se ipak koja od ovih duša izgubi, to je zato, jer je milost zlo upotrebljavala.

Čuvstvo. Poklona dostojni Spasitelju, još uvijek postupaš sa mnom onom ljubavlju i blagošću, kojom si se zauzeo za svoje učenike; jer me još svaki dan uzimaš u obranu proti mojim neprijateljima. Što da ti dadem iz zahvalnosti za toliku naklonost? Ah, ja nemam ničesa! Ali tebi za ljubav mogu i hoću mojim siromasima, bo-

lesnima iskazati istu nježnu brigu, kojom se ti za mene zauzimaš. Dobro dakle, Isuse moj, evo revno prihvaćam sredstvo, da ti se pokažem zahvalnom; ali ti me podupri, jer bez tebe ne mogu ništa; umnoži u meni ljubav k tebi i sućut za moju siromašnu braću, koju si povjerio mojoj njezi.

Odluka. Slušat ću, što Isus govori mojem srcu; da njemu omilim i počastim njegove okove, radosno se podlažem svemu, što tegotno imaju moje dužnosti, pa ću se dati voditi jedino poslušnosti i svojim svetim pravilima.

Duhovna kitica. Ja sam; ja sam tvoj Spasitelj, tvoj otac, tvoj zaručnik . . .

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za srijedu.

Židovi uhvatiše Isusa.

A oni metnuše ruke svoje na nj i uhvatiše ga (Mark. 14, 46.)

I. Vježba. Gledajmo dalje svojega ljubeznog Spasitelja na maslinskoj gori: sad ga okružuju njegovi neprijatelji, koji svoje opake ruke meću na njegovu poklonstva dostojnu osobu, te ga vežu kao kakova zločinca.

II. Vježba. Isuse moj, daj, da mene, kad gledam tvoju neizmjernu ljubav, začara tvoja ljupkost, i da me sapnu slatke verige tvoje ljubavi.

1. Točka. Isus bude uhvaćen.

Na to dragocjeno blago usugjuju se židovi metnuti ruku, ali ne, da se njime obogate, nego da ga prospu i izgube ne poznavajući njegove vrijednosti. Oni, koji su nekoć štovali priliku u kovčegu zavjeta, preziru sad onoga, koga označivaše ta prilika, kad ga imaju u rukama . . . Nijesmo li mi, koje posjedujemo to najveće dobro, takogjer dosta slijepe i nerazborite, da još težimo za nekim prolaznim stvarima ovoga svijeta? Kad nalazimo u Isusu sve nebeske utjehe, zašto još tražimo bijednu zemaljsku utjehu? O moj Spasitelju, nebesko blago, kako me duboko boli, kad te vidim u tako bezbožnim rukama, koje te preziru i sramote. O neizmjerna ljubavi! . . . o pravi pastiru! Tako si ti dakle do konca ljubio svoje ovce i za njih se predao okrutnim vukovima. Dušo moja, upoznaj ipak, da se dragovoljno daje tvoj Isus vezati, mrcvariti za tebe! predaje se u smrt, da tebe od nje otme! . . . Kao bijesni psi nahrupiše ti bezbožnjaci na njega; strahovitom bjesnoćom deru tijelo ovoga nedužnog janjeta. Isuse moj, kako su različiti okovi, kojima te sapinju, od veza ljubavi, čime ti nas privezuješ uz sebe! . . . Gospodine, grijesi moji bacili su tebe u ove sramotne verige; daj, da budem tako sretna, te ih raskinem time, da gorko oplačem svoje grijehe. Vladaj ti, moj ljubezni Isuse, sada i uvijek u mojem srcu.

2. Točka. Isusa svezaše kao najvećeg zločinca.

O šta to vidim! svezanoga Boga! a tko ga je svezao? . . . ljudi, zemaljski crvi, koje je on stvorio! Angjeli nebeski, zgrozite se! . . . A ti, moj Isuse, zašto se daješ vezati? . . . Što imadu s tobom verige robova i zločinaca? pita sveti Bernardo, s tobom, svetim nad svetima, kraljem kraljeva, Gospodinom gospode? . . . Gospodine moj i Bože moj, kad se ljudi usugjuju tebe baciti u okove, zašto ih ne raskineš? zašto se ne oslobodiš od muka i smrti, što ti ju pripravljaju? . . . Ipak znam to, da te ne sapinju te verige, već da te jedino ljubav veže, ona te jači, da za nas trpiš i umreš. O božanska ljubavi, kliče sveti Laurencije Justinian, ti si jedina mogla Boga svezati i voditi ga na smrt za spasenje ljudi. Dà, iz ljubavi hotio je taj dobri Spasitelj sam, da bude uhvaćen. On me je ljubio i sebe dao za mene. Da nije ljubav uspalila njegova srca, ne bi ga svladali njegovi neprijatelji, njihove verige bile bi slabe, da ga zadrže. O ljubavi, kako si jaka, kako si moguća, Boga si mogla svezati i voditi ga na smrt za spasenje ljudi. Dà, iz ljuod njega ne može više ništa dijeliti. Isus je svezan kao zločinac i tat! Kao na razbojnika izišli ste s mačevima i s batinama, da me uhvatite. O lju-

bezni Isuse, kad ću moći sa zaručnicom u Pjesmi nad pjesmama reći, da si mi srce ranio? Kada ću te tako ljubiti, kako zaslužuješ, da budeš ljubljen? Bože moj, životu moj, sve moje, nauvijek ti darujem to srce, koje je zarobila tvoja ljubav.

Čuvstvo. Bože i Gospodine, duša moja gledajući verige, u koje su te kao sužnja sapeli, podala bi se najdubljoj boli, kad ne bi znala, da je ljubav tvoj glavni lanac. Kako si dobrostiv, Spasitelju moj! Ti si čeznuo za tim verigama, da moje slomiš; primi za to svu hvalu mojega duboko dirnutog srca!

Odluka. Prinest ću Bogu kao žrtvu svaku neurednu sklonost.

Duhovna kitica. On me je ljubio i sebe je dao za mene.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Isusa vode k Ani, a onda Kajfi.

I oni uhvatiše Isusa i svezaše ga. (Iv. 18, 12.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa, svezana, u rukama vojnika, koji ga vode k poglavarima svećeničkim.

II. Vježba. Božanski zaručniče duše moje, koji si, da mene oslobodiš iz ropstva, hotio biti vezan kao zločinac, daj, da i ja žarkom ljubavlju prigrljujem svete veze, koje me u mojem svetom zvanju združuju s tobom.

1. Točka. Isus je hotio biti vezan, da mene oslobodi iz ropstva.

Osim ropstva grijeha, što su ga trpjeli svi ljudi zajedno, i od koga nas je hotio Isus osloboditi uzevši na sebe okove, ima još drugo ropstvo, od kojega je oslobodio svojim okovima duhovne osobe. Uistinu ne daje li im jakost tih krasnih okova snagu, da se otrgnu od svijeta i oslobode ropstva putenoga? Ne ulijeva li im snaga tih božanskih okova osobito nagnuće k samostanskoj ne-

ovisnosti, da u njoj nalaze svoju jedinu sreću i radosno ju mijenjaju s onim, od čega ih je Isus oslobodio? . . . Što su tri zavjeta čistoće, poslušnosti i siromaštva drugo, nego vezovi ljubavi, koji ih sjedinjuju s njihovim Bogom, da sprovode s Isusom život svetosti, poslušnosti i posvemašnoga odijeljenja od svijeta? Kako krasno ropstvo! kako plemenita služba! Koliku smo ti zahvalnost dužne, o Isuse, koji si nam svojim okovima pribavio te slatke veze! Približimo se duhom božanskom zarobljeniku, cjelivajmo s isto toliko strahopočitanja koliko i ljubavi ove okove, koji nas oslobagjaju, i scijenimo se sretnima, da nosimo one, koji su nam nametnuti.

2. Točka. Kako krotko dopušta Isus, da ga vode od suda do suda.

Promatrajmo, kako se ovaj poklona dostojni uhićenik dade voditi svakamo, kamogod hoće. Na kolika su ga različita mjesta vukli na dan njegove muke: sa maslinske gore k Ani, od Ane Kajfi, odavle u tamnicu; iz tamnice pred visoko vijeće, a odavle k Pilatu; od Pilata k Herodu, od Heroda k Pilatu; odavle u dvorište sudnice, da bude bičevan i tada poružen od naroda; i sad tek na goru Kalvariju, da ovdje svrši svoju žrtvu sramotnom smrću na križu. Kako krasan primjer podložnosti i strpljivosti! . . . Poput janjeta dade se ovaj Bog-spasitelj voditi, bez tužbe, bez protivljenja, kao da se ne bi mogao ničim oprijeti bijesu svojih neprijatelja. Tko može pravo pojmiti okrutnost i zlobu, kojom su s Isusom postupali? Predstavimo sebi njegov strašni položaj . . . promatrajmo ga u njegovim bolima, da nam se srca ganu na sućut spram božanskoga Patnika . . . Evangjelja nijesu dosta jasno izrazila sve, što je morao trpjeti, ipak možemo iz riječi jednoga viditi sliku muka, što mu ih prirediše: Sve su proti njemu učinili, štogod su hotjeli . . . Tko može opisati njihovu bjesnoću . . . tko izraziti nečovječnost, kojom su s njime postupali? Kako su strahovito mučili ovo nevino janje, za čijom su krvlju tako pohlepno težili . . . Sve, što je mogao izmisliti njihov duh mržnje, zlobe i preziranja, izlijali su na njegovu svetu osobu . . . Ali promotrimo svojega

božanskog Spasitelja, samoga, ostavljenoga od svih ljudi, u rukama tih okrutnika; bijes, kojim s njime postupaju . . . Koja usta mogu izgovoriti poruge, prostote, nepravde, što ih je morao pretrpjeti! Promotri, dušo moja, sve okolnosti muke svojega božanskoga zaručnika . . . Gledaj svojega gospodara i Stvoritelja, čija je ljepota angjelima milina, gledaj ga ovdje poniženа radi tvojih grijeha . . . Oh, da nas ipak ova ponizna poslušnost našega Spasitelja raspali revnošću, da se posve prepustimo volji i vodjenju svojih poglavara. Naš poklona dostojni Isus sluša one, koji mu hoće život uzeti, a mi, njegove zaručnice hotjele bismo naći u tom poteškoću, da se podložimo onima, koji su nam mjesto Boga? . . .

Č u v s t v o. Zar ne bih imala umrijeti od srama, jer sam ti obećala, dà, sveto zavjetovala, da ću te nasljedovati, a ipak ti se protivim? Uvjerena, da tvoja providnost sve ravna, zar da ne nalazim svoju sreću u tom, da se u svem pokoravam zapovijedima svojih poglavara? A s tobom, slatki zaručniče moj, sjedinjena vezom poslušnosti, zar da se posvuda, kamogod me vode, ne osjećam sretnom i zadovoljnom, jer sam svuda uz tebe, Ljubezniče mojega srca? . . .

O d l u k a. Često ćemo sa žarom obnoviti obveze svojega svetog zvanja i preko dana podložiti se svetim vježbama, što nam ih ono nalaže.

D u h o v n a k i t i c a. Sve, što su htjeli, učinili su proti Isusu.

M o l i t v a. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za petak.

Bijeg apostola.

Tada ostavivši ga učenici svi pobjegoše. (Mark. 14, 50.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Isusa, kako je sam ostao u rukama vojnika; njegovi se učenici od straha dali u bijeg.

II. V j e ž b a. Brani me, Gospodine, od moje vlastite slaboće, i ne dopusti, da ikada — bilo iz ljudskih obzira, bilo iz sebeljublja — izdam tvoju stvar.

1. T o č k a. Bijeg apostola ožalošćuje srce Isusovo.

Kako je morao bijeg apostola osjetljivo ražalostiti tako ljubezno srce njihova učitelja! Od tri godine, kako ih je visoko usrećio, da s njime živu, da ga svuda slijede, davao im je neprestano prekrasne, najočitije znakove svoje ljubavi. Jedva što je prošao koji sat, kako je postavio krunu svojim dobročinstvima naredivši najuzvišeniji sakramenat. Kao dobri otac, koji je nakanio ostaviti svoju djecu, izlio je pred njima još jednom sve svoje srce; a gle sada, čim se pojavila pogibao, ostavljaju ga . . . O moj poklona dostojni Isuse, što je moralo pri tom trpjeti tvoje tako vjerno srce! kako je vrijedno, da dijelim tu tvoju bol; a kolikoput sam ponovila to nedjelo zadano tvojoj ljubavi! Kako sam često zaboravila, da si me ti izabrao za svoju učenicu, dà, za svoju zaručnicu; da si i mene razsvijetlio svetim svijetlom svoje nauke i mene, kao svoje apostole, izabrao, da nastavim tvoje djelo na zemlji, kao što ti, da ublažujem boli, da pomažem, da tješim i poučavam. Kako sam se često izvinula tvojim božanskim zapovijedima, bilo iz straha pred teškoćom, da se nadvladam, bilo iz neposlušnosti prema nadahnućima tvojega Duha svetoga. O koliko imadem uzroka, da se bacim k tvojim nogama i da te prosim za oproštenje! Ipak se obraćam tvome ljubeznom srcu, slatki moj zaručniče, ti možeš i ti hoćeš umnožiti u meni svoju milost, i dati mi snagu, da u buduće uz tebe pristanem nepokolebivom vjernošću.

2. T o č k a. Bol, što ju osjeća Isus, uči nas, kako imademo trpjeti, kad nas ostave stvorovi.

Pošto smo vidjele, kako je Sin Božji takovom krotkošću trpio bijeg svojih apostola, kako se dakle mi smijemo tužiti na nepostojanost i zaboravnost osoba, koje su nam mile? kako se osvećivati radi nezahvalnosti, koje nam uskraćuju zasluženo priznanje? Ako nas Gospodin podvrgne takim bolima, to se učimo od Isusa podnositi ih. Njegovo srce živo osjeća uvredu zadanu njegovoj

nježnosti; ali uvijek strpljiv, uvijek krotak, uvijek postojan u svojoj beskrajnoj ljubavi umire za one, koji se pokazuju tako nevrijednima njegova smilovanja. Poslije svojega uskrsnuća pokazuje im se, zove ih svojom braćom i obasiplje ih novim milostima . . . O neiscrpive ljubavi! . . . Eto, dušo moja, načina, kako moram primati bijedne duše, koje mlohavost, lakoumnost i nestalnost čini manje poučnima i stalnima u dobru. Ma kako velika bila moja naprezanja, koja sam upotrebila, da ih popravim od njihovih pogriešaka; ma kako mi se činio beskoristan i trud, što sam ga poduzela, da ih odgojim u kreposti: ne smijem smalaksati; kao što Isus moram i ja uvijek krotka, uvijek mirna podvostručiti svoju ljubav, ne smijem prestati snositi ih, ljubiti i postojanim dokazima blagosti predobiti ih za Boga.

Č u v s t v o. Kako mogu graditi na svojim odlukama, Isuse moj, kad vidim, gdje se u prvoj napasti ljuljaju najčvršći stupovi crkve? Kako je slab čovjek, kako malo treba, da uz najbolje odluke padne! O predobri Spasitelju, kako ovdje osjećam svu svoju mlohavost; ipak se ja oslanjam na tvoju jakost, privijam se na tvoje presveto srce: tvoja će ljubav poduprijeti moju slaboću, dat će mi kao i apostolima snage, da svoje prijašnje nemarnosti popravim revnošću, koja se ne plaši ni muka ni smrti.

O d l u k a. Kad navale na mene napasti, to ću se tim čvršće privinuti k Isusu; on će mi udijeliti milost, da ostanem vjerna u njegovoj ljubavi.

D u h o v n a k i t i c a. Radije ću umrijeti, nego ostaviti tebe, preljubezni Isuse.

M o l i t v a. Isuse . . .

Razmatranje za subotu.

Što je trpio Isus kod Kajfe.

Glavari svećenički i sav zbor tražahu lažno svjedočanstvo na Isusa, da bi ga na smrt predali. (Mat. 25, 59.)

I. V j e ž b a. Duhom stupimo u sudnicu, gdje naš poklonstva dostojni Isus kao zločinac stoji pred nepravednim sucima, koji su već unaprijed zaključili, da ga odsude na smrt.

II. V j e ž b a. Božansko Janje, ti si izbrisalo naše grijehe svojom mukom i smrću; daj, da ja, promatrajuć prekomjernost tvojih boli, naučim se od tebe, kako imadem podnositi kušnje života!

1. T o č k a. Strpljivost i krotkost Isusova u zboru glavara svećeničkih.

Kajfa, glavar svećenički, ne nagje nikoga, tko bi Isusa tužio, a jer ga je svakako želio pronaći krivim, to ga zapitao o njegovu nauku, što ga je objavljivao narodu; a njegov odgovor, dostojan najveće mudrosti i udivljenja svih pravednih duša, stojao ga najokrutnije i najsramotnije uvrede od strane nekoga sluge. I ta ćuška, popraćena smijehom čitavoga zbora, bijaše za našega božanskog Spasitelja duboko poniženje, koje je on podnio upravo sa toliko strpljivosti kao i krotkosti. Učimo se ovdje od svojega Boga krotko i strpljivo podnositi sramote, ako dopusti, da nas stignu. Isus prima tu sramotu šuteći i samo prekida glavara svećeničkoga pravedno se tužeć: A k o z l o r e k o h, d o k a ž i, d a j e z l o; a k o l i d o b r o, z a š t o m e b i j e š? Što mogaše biti blaže, što pravednije nego ta opomena! Božansko lice mojega Spasitelja, iz koga se odsijeva ujedno sjaj tvoga božanskog dostojanstva i siromaštvo najponiznije blagosti, budi uvijek prisutno mojoj duši; ne dopusti nikad, da moje srce goji želju okriviti moje sestre, čime bih, moj ljubezni Isuse, postala slična tvojim neprijateljima, nego daj, da njihove

pogrješke uvijek pokrivam plaštem ljubavi i da nastojim sve njihove kreposti i prednosti prikazati u najjasnijem svijetlu.

2. Točka. Isus predan u ruke vojnika i krvnika.

Pošto se Kajfa povukao, da otpočine, sabraše se krvnici i vojnici oko Isusa, da započnu svoju igru s tim božanskim sužnjem i da ga po miloj volji zlostavljaju... Tko bi mogao izbrojiti muke, što ih je morao pretrpjeti naš božanski Spasitelj one strahovite noci? Okrutnici udarahu ga u lice i čupahu mu bradu; zavezaše mu oči i dajući mu ćuške pitahu ga: Proreci nam, tko te je udario? . . . Njegovo božansko lice tako je bilo izobličeno i nakaženo, da kako kaže prorok, nebijaše niti prilike niti ljepote i bijaše sličan gubavcu . . . A ipak, nečuvene li strpljivosti, obdržavaš ti, moj ljubezni Isuse, uza sve te poruge uvijek istu šutnju! pa ti to trpiš tako krotko i blago, da nije ni najmanje potamnio sjaj tvojega veličanstva uza sve te pogrde. O kako se krasno sjaje krepost i onda, kad ju pokrivaju rane i krv! . . . Kako će se još mnoge duše, kad pogledaju na to poklonstva dostojno, najokrutnijim zlostavljanjem nagrgjeno lice, napuniti ljubavlju . . . Promatrajmo ga stoga i mi živom vjerom; prodrimo u presveto srce svojega božanskog Spasitelja, koje bijaše rastuženo najgorčim poniženjima; gledajmo, kakovom krotkošću i ljubavlju trpi, i naučimo se od njega trpjeti, biti krotkima i poniznima kao on.

Čuvstvo. Spasitelju moj, kako me je sram, kad opazim tebe, Boga neba i zemlje, u tako jadnom stanju, kad te vidim okružena besramnom ruljom, koja te, da se poigra, obasiplje uvredama, i kad tada usporedim svoju osjetljivost i mekoputnost s tvojom nepokolebivom ustrpljivošću . . . Kako, ti, nedužni, sveti, Spasitelj, trpiš tako nebeskom krotkošću i poniznošću! . . . a ja nevoljna grješnica, koja je zaslužila trpjeti vječne muke, htjela sam biti tako osjetljiva radi najmanje uvrede! . . . Oh, moj ljubezni zaručniče, daj mi suza, da oplačem svoju mlakost i svoje bezbrojne nepravde, i udijeli mi

milost, da ih popravim novom revnošću, krotkošću i poniznošću.

Odluka. Iz ljubavi k Isusu podnašat ćemo poniženja, koja nas snagju, i u svom srcu udušivat osjetljivost.

Duhovna kitica. Radi opačina naših bio je udaran.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Treća nedjelja u korizmi.

Razmatranja za nedjelju.

I. Petrov pad; uzroci njegove nesreće.

A Petar igjaše za njim izdaleka do dvora poglavara svećeničkoga, i ušavši unutar sjegjaše sa slugama, da vidi svršetak. (Mat. 26, 58.)

I. V j e ž b a. Gledajmo svetoga Petra, kako izdaleka ide za Isusom i kako tada sjeda k vatri sa slugama poglavara svećeničkoga.

II. V j e ž b a. Isuse moj, jakosti slabih, daj, da ja, u vazdašnjem nepouzdanju u sebe, postojano budem uz tebe, kako bih se sačuvala od nesreće, da tebe uvrijedim.

1. T o č k a. Petar ide izdaleka za Isusom.

Prvi uzrok padu svetoga Petra bijaše bez sumnje njegova tvrdoglavost. Premda ga je njegov božanski učitelj upozorio na veliku slaboću, u koju se ne smije pouzdavati, ipak se ne boji pogibli, jer se čvrsto oslanja na svoju veliku privrženost k svome ljubljenom učitelju. Kako bi sretna bila ta velika duša, da je ne pouzdavajući se u sebe tražila oslon i zaštitu u Isusu; ali eto, oslanjajuć se na svoju vlastitu snagu, uskolebao se na sam pogled neprijatelja Isusovih; posvema doduše ne će da ostavi svojega ljubljenog učitelja, nipošto, Petar ide za njim, ali samo izdaleka, i prva prilika dovede ga do toga tužnog pada, koji je kadar proizvesti, da i najjači i najhrabriji badršću . . . A što smo mi bez božje pomoći? Naučimo se to iz nesreće svetoga Petra; pa bila naša ljubav još tako velika i jaka, sjećajmo se uvijek, da može pokolebati! . . . Spasitelju moj, sad se više ne divim, što tako često padam u grijehe. I ja idem za tobom, kao i Petar, samo izdaleka; moje srce, uvijek se pouzdajući u sebe, postaje tromo i hladno i udaljuje se sve više od tebe. Nu u buduće mora biti drukčije; tebe, Spasitelja svojega, ne ću više nikada izgubiti s očiju, hoću da budem s tobom najtjesnije sjedinjena po vjernoj i velikodušnoj ljubavi.

2. T o č k a. Prigoda i pogibao, kojima se Petar izvrgava, svršavaju njegov pad.

Ako izgubimo Isusa s očiju, tada u nama nestaje straha Boga uvrijediti; odatle naše često i tako tužno padanje u grijeh. Eto tu daljnjega uzroka, koji je prouzročio Petrov pad; nije više vidio svojega Spasitelja i umiješao se megju njegove neprijatelje; ne, da ih obrati, nego da odatle promatra, što se zbiva . . . Kako je nedostojno to mjesto jednoga apostola, kako pogibeljno za već napastovanu dušu! Što će biti iz toga bijednog učenika? Slab, hoće da ostane na svojem mjestu; pretvara se. Pogibli tako izvržena snalazi ga napast; sluškinja hoće da pozna u njemu učenika Isusova; strah ga svlada; oršće, i dah riječi obara pećinu, koja se držala dosta jakom, da lomi valove morske. Strašne slaboće čovječje naravi! Ne moram li uvijek pred tobom drhtati? Ne mora li me zgoda, što ju ovdje promatram uvijek sjećati na moju vlastitu slaboću i pogibao, što mi ju pripravlja društvo neprijatelja mojega Isusa? Što je do mene, to se ne ću sigurno nikad izvrgavati pogibli, da zatajim svojega Isusa; tražit ću uvijek društvo njegovih najodanijih prijatelja, kojih me sveti primjer i bogoljubni razgovori učvršćuju u njegovoj ljubavi i vjernosti.

Č u v s t v o. Božanski zaručniče duša, kako se jako plašim svoje vlastite slaboće! Milošću tvojom upoznajem i osjećam živo, da ništa nema u sebi stalnosti, da nema svetosti, koja ne koleba, ako nije osnovana na tebi, neoborivoj pećini. Budi ti moja potpora, moja pomoć! Bez tebe ne mogu ni časka da ustrajem u dobru. U ruke tvoje slatki Isuse moj, predajem svoju dušu, cijelo spasenje svoje; a u sebe se ne ću nikada pouzdavati, ma činilo se, da je moja ljubav k tebi još kako velika i vjernost moja još kako čvrsta.

Odluka. Ne pouzdavajući se u sebe izbjegavat ćemo svaku prigodu za grijeh.

Duhovna kitica. Gospodine, ne daj, da padnemo u napasti.

Molitva. Oče naš . . .

II. Razmatranje o nedjeljnom evangjelju.

Isus oslobagja obsjednutoga od nijemoga gjavla.

Isus izgonjaše vraga, koji bijaše nijem. I kad ga izagna, pregovori nijemi. (Luk. 11, 14.)

I. Vježba. Gledajmo toga čovjeka pred Isusom, tu stoji i ne može ništa da kaže božanskom Spasitelju; moraju za njega moliti, da mu Isus povrati govor.

II. Vježba. Očuvaj me, moj božanski Spasitelju, od još mnogo žalosnije nijemosti duše, čija je samo slika ovaj obsjednuti.

1. Točka. Svojstva duhovne nijemosti.

Duh tmine, koji je zavezao jezik tome nesretniku, vrši još mnogo silovitije svoju zlobu prema našim dušama, ako mu je uspjelo, da nad nama zavlada. Sad slomi jednima sposobnosti i priječi ih u molitvi; one su pred Bogom kao taj jadni nijemak, a da mu ništa ne govore, niti o pogrješki, koja ih vodi u propast, niti o krepostima, koje im manjkaju; nemaju glasa, da oglasuju njegova dobročinstva, niti riječi, da slave njegovu krasotu . . . Sad opet zatvara srca drugih, ulijeva im strah pred onima, koji su im odani sućuti punom ljubavi; zatvara im usta, priječi ih, da priznaju svoje prekršaje, pogibao u kojoj lebde, prilike, koje ih vode k padu; vjerne susestre, revni duhovni vogja (ispovjednik), dobri poglavari jedini su, za koje nemaju riječi, prema kojima nemaju ni najmanje iskrenosti . . . Dopušta, da u ovima nestane revnosti, koja ih je inače činila rječitima kod njihova bliž-

njega, da ga privedu k Bogu i kreposti; one ne znaju više reći ništa dobra, ili ako još govore, to je nijemi mrtvi govor, koji nema više odziva, ne prodire više u srce. . . . Napokon navlači na nje tamne oblake turobnosti, koji ih zadržavaju u dubokoj šutnji; turobne misli čine im krepost neugodnom i tad ih strovaljuju u kukavnu malodušnost . . . Upoznajmo sve, što je u raznim prilikama pogibeljno za naše posvećenje i ako smo bile tako nesretne, da smo pale u taku pogibao, mislimo, kako da iz nje izagjemo.

2. Točka. Kakova sredstva imademo upotrebiti proti nijemosti duše.

Različita svojstva te bolesti nužno zahtijevaju i različite lijekove. Megjutim kakove mu drago vrsti bila ta pogibeljna i žalosna nijemost, duša, koja je njom okužena, imade se poput nijemaka u evangjelju približiti k Isusu i slijediti savjet onih, koji ju vode. Ako za razmatranja ili drugih duhovnih vježbi ne mogaše ta bijedna duša ništa kazati svome mogućem Spasitelju, to neka ostane kod njegovih nogu, neka izmami osjećaje iz pobožnih knjiga, neka se trudi, da ih u sebe primi, neka moli Isusa za uporabu svojih duševnih sposobnosti i za milost, da ju prožeže novi žar božanske ljubavi; tada će se njezin ljubezni Spasitelj smilovati na nju, i osloboditi ju od ropstva, u kojem uzdiše. Odreći se sebe i povjeriti se mudrom i vjernom vogji, dvije su, kako vidjesmo, svakako nužne stvari, da dogjemo k Isusu i tako postignemo oslobogjenje od toga nijemog duha i milost, kako bismo se sveto služile govorom, da sebe posvetimo i da uzradimo oko posvete drugih.

Čuvstvo. Isuse moj, kakovu sam ti hvalu dužna, što si razsvijetlio moju dušu radi pogibli, koje joj i u redu prijete. Svojom pripravnošću, da slijedim opomene svojih vogja, izmicat ću se zamkama, koje bi mi mogao staviti nijemi duh; vazda ću se uzdizati nad svoja nagnuća, da ne postanem njihovom ropkinjom; ali prije svega, mogući Spasitelju, k tebi ću se približiti u svojim teškoćama, da ti predočim žalosno stanje, u kojem se

nalazim; tako ću biti sigurna, da ću uzbuditi tvoje milosrgje i osloboditi se od ropstva, u kojem bi me mogao zadržati neprijatelj mojega spasenja.

Odluka. Ne ćemo se nikada prepustiti turobnosti, ali ćemo pokazivati veliku otvorenost spram svojih poglavara.

Duhovna kitica. Bože moj, duša moja ne će prestati, da k tebi viče.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Kajanje svetoga Petra.

Obazrevši se Gospodin, pogleda na Petra. I Petar se opomenu riječi Gospodnje, kako mu reče: prije nego pijetao zapjeva, tri puta ćeš me se odreći I izišavši na polje plako gorko. (Luk. 22, 61. 62.)

I. Vježba. Gledajmo Petra megju slugama i Isusa, kako svezan svraća na nj pogled pun najdubljega milosrgja.

II. Vježba. Moj božanski Spasitelju, skruši moje srce dubokim kajanjem i ureži u nj neizbrisivim potezima uspomenu svoje muke, svojega milosrgja i moje nevjernosti.

1. Točka. Kako je boljelo Isusa, što ga se sveti Petar odrekao.

Petar, prvi apostol, koga je Isus izabrao, da bude glava njegove crkve, odriče se svojega Gospodina i zakletvom uvjerava, da ga ne pozna! Kako je boljela božanskoga Učitelja ova uvreda! Kako je duboko ražalostila njegovo vjerno, nježno srce! O slatko srce mojega Isusa, nijesam li ja često nanovo otvorila ranu, što ti ju je zadao onaj, od koga si mogao očekivati najvjerniju privrženost? Od tebe počašćena lijepim imenom tvoje učenice, nijesam li često porumenila radi kreposti i sa-

vršenosti, što ju od nas zahtijeva naše sveto zvanje? O moj ljubezni Isuse, kako sam se mogla sramiti, tebe nasljedovati, ići putom poniženja, siromaštva i mrtvenja, što si ga označio svojim učenicima a osobito svojim zaručnicama? Kako sam postala nedostojnom tvoje ljubavi i milosti! Nikada više, moj ljubezni zaručniče, ne ću da budem kriva tolikoj nezahvalnosti. Ovdje pred tvojim nogama čvrsto odlučujem: biti tvoja čitavim srcem, tebe nasljedovati u spasonosnom vježbanju duhovnoga života, kojem sam se posvetila; rado ću se podvrgnuti svakojem osramoćenju, svakojem poniženju, te ne ću nikad tajiti, da sam tvoja i da tebe nasljedujem.

2. Točka. Pogled Isusov obraća Petra.

Kako je divna blagost Isusova prema svetom Petru! Naš je božanski Spasitelj uzvisio toga ljubljenog učenika na čast apostolsku. Prorekao mu je pad, da ne pouzdavajuć se u sebe izbjegava priliku i traži zaštitu u onoga, koji ga je jedini mogao potpomagati; i sad, kad je ipak pao, diže ga opet pogledom milosrgja; dok njegov apostol lakoumno zatajiva božanskoga Spasitelja, ne pogagja ga njegov oštri ukor; ova neizmjerna ljubav sažaljuje njegovu slaboću; obazre se, dobaci mu pogled pun nebeske blagosti, koji mu prodire srce; potpuno ga obraća i daje mu lijevati potok suza . . . Kako sretan bijaše Petar, kad ga je pogodio pogled tako pun ljubavi! I ja mogu uživati tu sreću, ako svoju bijedu posve tako predočim ovom ljubeznom Spasitelju. Oh, tko bi se mogao bojati, da ga Isus pogleda kao što je pogledao Petra? Božanski je pogled Isusov isto tako pun smilovanja kao što je moguć. O moj slatki Isuse, svrati svoje oči na sve griešnike, što ćeš mi ih još povjeriti, pa ćeš nas sve predobiti za svoju službu; a ako jedan pogled nije dosta, da se naša srca podlože tvojem ljubeznom gospodstvu, to ih prodri s tisuću strjelica: ove će strjelice ljubavi usmrtiti grijehe i grješnike probuditi na pravi život.

Čuvstvo. O moj božanski Spasitelju, ako poput sv. Petra vrijegjam tvoje velikodušno srce nezahvalnošću i nevjernošću, to ću takogjer poput njega ganuta tvojom krotkošću i jakošću tvoje milosti svoje prekršaje

oprati suzama kajanja. Pretvori moje oči, kao što oči ovoga uzvišenog pokornika, u dva izvora suza i daj, da suze ljubavi i kajanja pomiješam s tvojom presvetom krvlju, što si ju za mene prolio.

Odluka. Postojano ćemo prositi svojega nebeskog zaručnika za pravu skrušenost srca i za pokornički duh.

Duhovna kitica. Obazrevši se Gospodin, pogleda na Petra.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Pilat priznaje nedužnost Isusovu.

I odmah u jutro učinivši vijeću glavari svećenički sa starješinama i književnicima i svom skupštinom svezavši Isusa odvedoše i predadoše Pilatu, koji ispitavši ga priznade njegovu nedužnost. (Mark. 15, 1. sl.)

I. Vježba. U duhu slijedimo svojega Spasitelja kroz grad Jerusalem, kako ga kao kakova zločinca vode k Pilatu.

II. Vježba. Daj, ljubezni moj Isuse, uvigjavnost mome srcu, da iz razmatranja toga neobičnog prizora uberem spasonosne plodove.

1. Točka. Pilat ispituje Isusa o njegovu kraljevstvu.

Megju najlugjim osvadama neprijatelja Isusovih, da polučе potvrdu osude, što su je već nad njim izrekli, osobito jedna na sebe privlači pažnju Pilatovu. On se izdavao za Krista i kralja, govorahu oni tomu sucu. Sada ispituje Pilat Isusa osobito o njegovom kraljevstvu. Jesi li ti, veli on, kralj židovski? Isus, koji uvijek znagjaše u pravo vrijeme govoriti i šutjeti, odgovara nebeskom mudrošću: Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta; kad bi bilo od ovoga svijeta moje kraljevstvo, onda bi sluge moje branile, da ne bih bio predan židovima . . . — Dakle si ti kralj? opetuje Pilat. Ti kažeš, veli Isus, ali kraljevstvo moje nije odavde. Brižno razmotrimo ovu važnu istinu, duhovno kraljevstvo ovoga božanskoga kralja. Ne, moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta, ali počima u ovom svijetu i uzdiže se nad ovaj svijet. Ja vladam uvijek; nije moja služba, da vidljivo upravljam vremenitim kraljevstvom, nego da rasvjetljujem duše božanskim svijetlom i uspaljujem svetom vatrom: tako vladam njima i pripravljam ih, da jednom sa mnom dijele gospodstvo u nebu. Isto tako i moji podanici nijesu od ovoga svijeta; njihova srca nijesu uza nj prilijepljena; oni se ne ravnaju po njegovim načelima: njihova vjera i njihova nada upravljene su k nebeskim dobrima; oni mene priznavaju za svojega kralja, ljube me, čuju me i slušaju me . . . O sretno kraljevstvo, sretni podanici ovakova kralja! Njemu služiti, nije li vladati? . . . Božanski kralju, slatko sam iskusila: tebi služiti jest kraljevati, a ovo kraljevstvo jest kraljevstvo ljubavi!

2. Točka. Pilat posvjedočava nedužnost Isusovu.

Ja nikakove krivice ne nalazim na njemu. Ne mislite, da nedužnost štogod gubi od svojega sjaja, ako ju kleveću; ona je svijetlo, koje usred tmine svijetli; svijetlo, što ga Bog pušta, da se sja na čast njemu i na čast njegovih izabranih. Uza svu zlobu i mržnju, kojom su hotjeli židovi ocrniti našeg božanskoga Spasitelja pred Pilatom, on je ipak priznao nevinost optuženoga . . . Stoga se ni mi ne uzrujavajmo radi ocrnjivanja i preziranja, što nam drugi zadaju; budimo zadovoljne, da je Bog svjedok naše nevinosti; on nas pozna, kakove smo, to je dosta; neka svijet govori, što hoće, samo mi ne dajmo nikada razloga kudnji . . . Ne nalazim na njem krivnje, veli Pilat; žena mu zaklinje ga, da ništa ne učini protiv toga pravednika . . . Juda se tuži, da je izdao nevinu krv . . . Kao Isus trudimo se i mi, da u svemu vidimo volju Božju, nastojmo, da samo njemu omilimo. O da bismo mogle reći sa svojim božanskim zaručnikom: Ne tražim svoje časti, nego je-

dino čast Božju; tad bismo mogle biti sigurne, da će se Gospodin za nas brinuti, da će braniti našu korist.

Čuvstvo. O Janje bez ljage! sa svim stvorovima združujem se, da priznam tvoju preveliku nedužnost i da tvojoj svetosti prinesem u najdubljem strahopočitanju svoj poklon. Tvoja šutnja i tvoj mir u najsurovijim osvadama uči me, da prezirem svoju isprazmu uzrujanost, i ulijeva mi živu želju, da tebe nasljedujem. Kako bih imala pripravno na sebe uzeti preziranje i uvredu, koje sam tako često zaslužila, da zadovoljim tvojoj pravdi radosno ih podnoseći. Evo, ljubezni moj zaručniče, čvrsto odlučujem, da ću svako poniženje veselo podnositi tebi na čast, a sebi za oproštenje mnogih grijeha; daj mi za to svoju milost! . . .

Odluka. I u najnepravednijim osvadama šutjet ćemo i sačuvati mir, Bogu ćemo, da nas opravda, predati brigu, ako ne bi tražila njegova čast, da mi to same činimo.

Duhovna kitica. Isuse, krotki i ponizni srcem. učini srce moje po srcu svojem!

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za srijedu.

Isus prezren na dvoru Herodovu.

I pita ga mnogo koje za što; ali on mu ništa ne odgovori. . . A Herod osramotivši ga sa svojim vojnicima i narugavši mu se, obuče mu bijelu haljinu i posla ga natrag Pilatu. (Luk. 23, 9 11.)

I. Vježba. Pratimo svojega božanskog Spasitelja do dvora Herodova i ovdje se od njega učimo tiho podnositi ruganje i preziranje.

II. Vježba. Napuni me, ljubezni moj Spasitelju velikom ljubavlju ka krepostima poniznosti i šutnje, što si ih ti sam tako savršeno vršio!

1. Točka. Herod stavlja Isusu mnoga pitanja, ali ne dobiva odgovora.

O otajstvena šutnjo, udivljenja vrijedna skrovitosti vječne Mudrosti! Isus šuti, jer Herod nije dostojan, da ga sluša. Bog se ne povjerava prpošnom i rastresenom duhu. Djeci ovoga svijeta šutnja je neznanje; u školi je Isusovoj mudrost. Srce šutljivoga učenika svojom sličnošću božanskoj Riječi postizava blago milosti i kreposti. Našem božanskom Spasitelju lako bi bilo, da se opravda i da mudrošću svoje riječi povuče na sebe udivljenje čitavoga dvora; ali uvijek zabavljen brigom za naše spasenje, hotio nas je ovom nijemom propovijegju naučiti šutnji ondje, gdje riječi ništa ne koriste. Redovnička osoba, koja pazi na šutnju, čuva svoju dušu i uvodi u nju Boga; bez šutnje nasuprot slična je gradu, koji je bez obrane, te postaje igračka svojim neprijateljima . . . Božanski Spasitelju, ti si obdržavao šutnju, da mene naučiš toj kreposti; daj mi dakle veliku ljubav k toj svetoj vježbi, i nauči me, da u pravo vrijeme govorim i u pravo vrijeme šutim!

2. Točka. Herod, da se naruga Isusu, dade ga obući u bijelo odijelo.

Šutnja Jaganjca Božjega, njegova krotkost i uzvišeno veličanstvo, koje sa čitavog mu bića odsijevalo, imalo bi Heroda i čitav mu dvor napuniti udivljenjem, da nije oholi duh kraljev i njegove pratnje bio tako zaslijepljen, te su u božanskom optuženiku vidjeli samo preziranja vrijednu tupost, pa su s njim postupali kao s lugjakom . . . Gledaj ovdje duh svijeta: taj duh oholosti divi se samo onome, što se čini sjajnim: taj nevrijedni, prpošni duh prezire sve, što je ozbiljno i promišljeno i promeće se u gorko izrugivanje; taj lakoumni, površni duh nikako ne će da prizna istinitost i čvrstoću kreposti. Nastojmo stoga, da se očuvamo toga pogibeljnog, opakog duha; divimo se krotkoj poniznosti i čednoj šutnji svojega božanskog Spasitelja, kad on obučen u odijelo rugla, smatran za lugjaka ostavlja sada palaču Herodovu, a puk ga prima novim pogrdama. Sa mnom će postupati, govori on na usta prorokova, kao sa crvom zemlje, a ne

kao sa čovjekom; ja sam ruglo ljudima i igračka puku. Poniznosti, blagosti, šutnjo mojega ljubljenog Isusa, prodri u naše duše, utisni se u naša srca i budi ravnalo našem životu.

Čuvstvo. Previšnja mudrosti, dopuštaš, da te drže za lugjaka, dopuštaš, da te oblače u odijelo sramote! . . . Nije li dakle pravo, da i mi, koje hoćemo ići tvojim tragom, poniznom šutnjom primamo izrugavanja, kojima se svijet tako rado nabacuje na tvoje učenike? . . . Preljubljeni Spasitelju, mi bismo hotjele, da budemo tebi slične, daj nam dakle milost, da i mi veselo dijelimo tvoja poniženja!

Odluka. Često ćemo se pokloniti svome poniznom Isusu . . . Kad nas stignu poniženja, držat ćemo čednu šutnju i veseliti se radi preziranja, što nam ih daju podnašati.

Duhovna kitica. Ja sam ruglo ljudima i izmet puka.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za četvrtak.

Sin Božji izjednačen Barabi.

A Pilat sazvavši glavare svećeničke i knezove i narod, reče im: Dovedoste mi ovoga čovjeka . . . ja ga pred vama ispitah, i ne nagjoh u ovom čovjeku ni jedne krivice . . . a ni Herod. . (Luk. 23, 13. —15.) *A o prazniku bijaše običaj, da upravitelj pusti narodu po jednoga sužnja. . . . . Reče im Pilat: Koga hoćete, da vam pustim: Barabu ili Isusa, koji se zove Krist? . . A oni rekoše: Barabu* (Mat. 27, 15. 17. 21.)

I. Vježba. Budimo pune strahopočitanja u prisutnosti Isusa Krista, koji oborenih očiju stojeći kao zločinac očekuje svoju osudu.

II. Vježba. Božansko Janje, meni za ljubav žrtvu-

ješ se; daj da upoznam, kako ti mnogo dugujem, da te u svom srcu i duhu od svega više cijenim.

1. Točka. Isus izjednačen Barabi.

Sve vrsti uvreda morao je pretrpjeti naš božanski Spasitelj, koji je došao, da izliječi rane naše oholosti: već su ga svezanoga iz ulice u ulicu, poput prostoga zločinca vucarili, na dvoru Herodovu postupali s njime kao sa lugjakom; a sada ga izjednačuju još sa zločincem, buntovnikom, ubojicom, čovjekom, čija je sloboda bič za narod, nemani, u kojoj bjesne sve opačine: i toga će voljeti nego Isusa: kolika sramota, koliko ruglo! . . . Zar bismo se mi mogle još poslije svega toga tužiti, ako se na nas malo obaziru, ako se malo cijene naše sposobnosti i usluge, ako na nepravedni način druge vole nego nas? Isus, naš uzor, jest ruglo ljudima i izmet puku; nije više čovjek nego crv zemaljski. Njegovo božansko srce, koje je tako željno čeznulo za porugama i pogrdama, sada je napokon njima obasuto . . . Ako je naš nebeski zaručnik bio tako duboko ponižen, što mi možemo tada manje činiti, nego li da dragovoljno primimo neznatna poniženja, što nam ih pošalje providnost.

2. Točka. Barabu vole nego Isusa.

Kako je lud svijet, kako strasti učine čovjeka slijepim i nepravednim! Ne izjednačuju samo neizmjernu svetost razbojniku i ubojici, nego jednoglasno traže, da se ispusti onaj, od kojega se mogu nadati smrti, i da se ubije Isus, koji hoće, da im dade život . . . Takova je megjutim sljepoća ljudi: vole zabave, koje hitro prolaze, nego vječne radosti; ispraznost, dah časti nego besmrtnu slavu; prolazna dobra toga života nego neprolazno blago neba; istoga gjavla nego Boga . . . Ali ne rade tako samo svjetski ljudi: na žalost imade ih takovih i megju dušama, koje si je naš božanski Spasitelj odabrao, koje su isto tako slijepe! I one prečesto više cijene svoju volju nego volju Božju; svoja nagnuća, svoje mušice nego sveta pravila; nesavršenost nego savršenost, i tko tako radi, zar ne cijeni više sam sebe nego božanskoga Spasitelja? . . . Bože moj, o da nikad ne bih pripadala tome broju! . . . Svojega ljubljenog Isusa izabrala sam si za

baštinu, hoću da budem njegova u vijeke; radije ću sve izgubiti, radije umrijeti, nego li išto, ma bilo što mu drago, više cijeniti od njega! . . .

. Čuvstvo. O mudrosti, o utjelovljena istino! koja držiš sve stvari u tako krasnom ravnovjesju, nauči me, da upoznam, koliko ti ljubavi dugujem, i kako te više moram cijeniti od svega zemaljskoga. Ti si moj Bog i moje sve; tebe ljubim više nego sve drugo; bez tebe bilo bi mi nebo i posjedovanje cijele zemlje ništa; ti sam, ljubezniče mojega srca, moj slatki Isuse, dosta si meni; uz tvoju milost hoću da tebe cijenim više nego sve, dà, nego sve.

Odluka. Često ćemo probuditi čin ljubavi, predpostavljajući volju Božju volji svojoj.

Duhovna kitica. Koga hoćete: Barabu ili Isusa?

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za petak.

Bičevanje Gospodina našega Isusa Krista.

Tada dakle Pilat uze Isusa i šiba ga. (Iv. 19, 1.)

I. Vježba. Duhom stupimo u sudnicu, promatrajmo svojega Spasitelja, kako privezan uz stup posvemašnjim predanjem očekuje grozno mučenje, koje hoće iz ljubavi k nama da trpi.

II. Vježba. Božanski Isuse, kako duboku tajnu hoću, da promatram! Udijeli mi uvigjavnost srca, da odatle crpam onu jaku, velikodušnu ljubav, koja daje snagu sve za tebe trpjeti.

1. Točka. Promatrajmo osobe.

Ne razmatrajmo nečovječne množine, koja je došla, da se naslagjuje ovim groznim prizorom, niti okrutnih mučitelja, koji su se priredili, da šibanjem deru presveto ~~meso~~ tijelo našega božanskog Spasitelja: već obratimo svoj pogled na poklona dostojnu žrtvu, koja, da izbriše naše

grijehe, pristaje, da se izvrši osuda na njegovu božanskom tijelu. Oborenih očiju, duboko pognut obdržava svetu šutnju... Divimo se čednosti njegove vanjštine... Ali prije svega razmatrajmo unutrašnjost nježnoga zaručnika naših duša, koji trpi za nas; kakovim počitanjem podlaže se zapovijedima svojega Oca! Pripravan sam, Oče moj, veli on, primiti udarce tvoje božanske pravednosti! Dà, dragovoljno predajem svoje tijelo mučiteljima, da ga razderu, jer ti tako hoćeš . . . O ljubavi, o velikodušnosti mojega Isusa! . . . Jesu li takovi moji osjećaji u nevolji? Predajem li se i ja tako volji Božjoj? Prihvaćam li i ja njegove zapovijedi tako ponizno i odvažno iz ljubavi k njemu i svom vlastitom posvećenju? . . . Božanski Spasitelju, razmatranje tvojih namjera ulijeva mojem srcu žarku želju, da te nasljedujem, da budemo s tobom privezana uz stup podlažući se volji Božjoj! Ili daj, moj ljubljeni zaručniče, da me žarka ljubav s tobom usko združi, da oslonjena na tebe posvemašnjim predanjem primam sve udarce Božje pravednosti!

2. Točka. Razmatrajmo djela.

O nebesa, zgrozite se! vi blaženi duhovi, koji poznajete vrijednost ovoga nedužnog jaganjca, rasplinite se u dubokoj boli! Ljudi, dogjite ovamo i gledajte; možete li ostati bez čuvstva? znajte, mi smo uzrok boli, što ju trpi taj svetac! . . . Krvnici zapovijedaju Isusu, da se svuče; krotkošću janjca sluša . . . O Bože, kakav pogled! Grozno mučenje počima . . . krv teče . . . udarci se podvostručuju . . . poput krpa leti meso mojega Spasitelja . . . a okrutnici još uvijek udaraju . . . Napokon jedan od njih misli, da mu je blizu konac, proreže konopce, koji su ga držali, a Isus kupajući se u svojoj krvi, pade na tla . . . O nečovječnih li mučitelja! kakova okrutnost! kakova strašna surovost! .... Grijehu, kako si vrijedan mržnje! . . . Neizrecive li ljubavi mojega Spasitelja! . . . Tvoje su rane izvori, iz kojih neprestano teku rijeke milosti . . . Ako tolika ljubav, moj ljubljeni Isuse, ne dobije za tebe moga čitavog srca i ne priveže me nerazdruživo uz tebe, to moja nezahvalnost ne poznaje granica.

Čuvstvo. Ljubezni Spasitelju, kad će moja

revnost biti takova, da budem tebi slična? kada će sve svući s mene, da ništa više ne posjedujem, nego jedino tebe? O krasno svlačenje! ljubljeni okovi! slatke rane! dogjite, oh, dogjite, i učinite me sličnom mojem Spasitelju! . . . O ljubavi, kada ćeš tako duboko raniti moje srce, da se sama raspadnem, e bih još živjela za svojega Isusa, koji bijaše iz ljubavi k meni na smrt ranjen!

O d l u k a. Iz ljubavi k svome božanskom Spasitelju i da budem njemu slična, mrzit ću svoje tijelo i neprestano ga mrtviti.

D u h o v n a k i t i c a. Radi prestupaka naših bje ranjen; radi opačina naših udaran!

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za subotu.

Isusa trnjem krune.

Vojnici ga odvedoše na dvor sudnički, i sazovu svu četu, i obuku mu skrletnu haljinu, i opletavši vijenac od trnja metnu na nj (Mark. 15, 16 17)

I. V j e ž b a. Slijedimo Isusa u taj dvor, koji će biti pozorište njegovih poniženja; usred te surove nečovječne čete drži on duboku šutnju i krotko se podlaže svemu, što od njega traže.

II. V j e ž b a. Spasitelju moj, prosim te radi tvojega svlačenja i poniženja, daj mi posve svući staroga čovjeka, da od sada još samo tvojim duhom živim.

1. T o č k a. Bolno svlačenje Isusovo za nas je obilno vrelo pouka i milosti.

Jedva što je Isus obukao svoju odjeću, već mu ju ponovno trgaju s njega, da ga zaodjenu starim crvenim plaštem i tako od njega učine kralja za porugu. — Kako strahovite bijahu boli, što ih je sada osjećao! Rane su mu iznova oderane; potocima mu teče krv i bez ikake tužbe

stoji tu nevino janje, nedužna žrtva i šuti . . . Dajte da imademo sućuti sa njegovim bolima, da upoznamo, ako možemo, veličinu njegove ljubavi i tada se sjetimo, da on imade biti posvuda naš uzor. — Ovim bolnim svlačenjem uči nas naš božanski Spasitelj, kako imademo svući staroga čovjeka i iščupati svoja stara nagnuća, da u nama ne bude ničesa, što bi moglo zavlačiti naše napredovanje u svetosti. Dobri Spasitelju, ta zar ne će tvoja neizmjerna ljubav nikada predobiti čitavoga mojega srca! zar ne će nikada očistiti moje duše od svega, što se tebi ne mili! Oh, prosim te, daj mi jakosti, da se postojano vježbam u svetom odricanju.

2. T o č k a. Isus, trnjem okrunjen, naš je kralj.

Eto opet nove muke, što je sačuvana za kralja mučenika. On se nazivao kralj židova, za to je imao trpjeti; a Božja je providnost hotjela, da pod ovaj sramotni okrutni čin sakrije tajnu duhovnoga kraljevstva našega božanskog Spasitelja. Dà, Isus Krist naš je kralj; već po stvorenju imade nad nama savršenu vlast; a svojom mukom i smrću stekao je pravo na naše najdublje podvrgavanje; jer izvršujuć tu tajnu istrgnuo nas je iz ropstva grijeha i gjavola; u ovoj bolnoj tajni osvojio je sva naša srca. Isus je dakle kralj duša, koje poznavaju opseg njegove ljubavi. — Ne bijaše li upravo neizmjerna ljubav našega Spasitelja, koja mu je podložila tolike mučenike, ispovjednike i djevice, da su radosno dali za svojega milog vladara svoj život i sve, što im bijaše milo? Što nam je drugo, nego li ta ljubav, dalo prezirati svijet s njegovim radostima, ugrabilo nam srca i posvetilo ih božanskom kralju, da sada ne poznavaju slagje miline, nego li živjeti njemu i njegovoj ljubavi? . . . Kako je velika naša sreća! . . . Oh, da bismo uvijek bile vjerne službenice svojega preljubljenog kralja!

Č u v s t v o. Slavni pobjedniče srdaca, ti si moje srce osvojio! Dà, ti si moj božanski kralj! i kako sam veoma sretna, što mogu reći, da sam tvoja službenica! . . . Ne ću da ti na silu služim, ne, nego s ljubavlju i odanošću. Kako mi je slatko, što sam s tobom, dragi vladaru, sjedinjena vezovima ljubavi, koji mi osiguravaju posjedo-

vanje tvojega srca i moje srce tebi posve i zauvijek podlažu.

Odluka. Danas ćemo žrtvovati svome dragom Isusu ono nagnuće ili onu pogriješku, čiju žrtvu možda već odavna od nas zahtijeva.

Duhovna kitica. Obuku mu skrletnu haljinu, i opletavši vijenac od trnja metnu na nj.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrta nedjelja u korizmi.

Razmatranja za nedjelju.

I. Rugaju se Isusu kao kralju.

I opletavši vijenac od trnja metnuše mu na glavu, i dadoše mu trsku u desnicu. I kleknuvši na koljeno pred njim rugahu mu se govoreći: Zdravo, kralju židovski! (Mat. 27, 29.)

I. Vježba. Unigjimo u to dvorište, pozorište poniženja Isusovih, i dok se njegovi neprijatelji izrugivaju njegovoj posvećenoj osobi, prinesimo mu svoj dužni poklon i poštovanje.

II. Vježba. Božanski kralju, daj, da iz toga razmatranja, gdje te gledam sramotom obasuta, crpem novu revnost za tvoju čast i svoje usavršenje.

1. Točka. Sina Božjega vrijegjaju na najmrži način.

Pošto su vojnici od Isusa načinili kralja za porugu, bacaju se posprdno pred njega i pozdravljaju ga kao kralja židovskoga. Trska, što su mu ju dali u ruku mjesto žezla, služi im, da ga njome udaraju u obraz i još dublje pritištu trnovu krunu na glavu njegovu. Kakova nova muka! I opet trpi to Isus najdubljom šutnjom! . . . Kako sa Sinom Božjim postupaju tako nevaljali ljudi, njegovi vlastiti stvorovi, koje je on došao spasti! Nečuvenoga prizora! Groznoga li obeščašćenja! Tko od nas ovdje ne osjeća, kako ju proniče živa želja, da popravi takova osramoćenja dubokim poklonom, zahvalnim štovanjem! Ne mora li svatko upoznati, da su naši grijesi bili kud i kamo više orugje poruga, što ih nanesoše Isusu, nego bezbožna okrutnost židova? Nije li naša taština, naša

oholost pritisnula njemu na glavu trnovu krunu? Nijesu li naše želje za slavom i čašću dale mu u ruke trsku za porugu? . . . Dušo moja, da li si dosad o tom razmišljala? O da bismo ipak uvijek čuvale uspomenu na muku našega Spasitelja i na svoje grijehe, koji su ju skrivili. Govorimo mu, ne ustima, nego srcem: Zdravo, kralju moj! Klanjam ti se najdubljim poštivanjem i najiskrenijom ljubavlju! Ne ću ništa tražiti nego tvoju čast, i toliko srdaca, koliko je samo moguće, podvrgnuti tvojem gospodstvu. Dà, ti si moj kralj, a moja će najveća sreća biti da širim tvoje kraljevstvo ljubavi.

2. T o č k a. Ovaj kralj ljubavi traži, da se posvema posvetimo njegovoj časti.

Ne bijaše nipošto nužno, da naš božanski Spasitelj trpi toliko boli i osramoćenja, ali ljubav njegova ne pozna granica; tamo, gdje je grijeh vladao, ima sada u preobilju teći njegova milost; hoće da ohrabri velikodušne duše, dok im postaje uzor i vogja na putu boli i osramoćenja. Blago onim dušama, koje se obilno služe milostima, što nam ih je pribavio! Kakovom revnošću, kakovom velikodušnošću ne moraju težiti za najvećom savršenošću! Ne bi li bila nezahvalnost, kad bismo se htjele samo onoga držati, što se od nas strogo zahtijeva? Nastojmo radije raditi prema njegovim namjerama, gorimo revnošću za čast svojega Boga i za svoje usavršenje; ne štedimo ni muke ni žrtve; naučimo se, prinositi kao žrtvu sebe i sve, što nam je milo, da se posvetimo u njegovim očima . . . O vi sveta pokornička djela, poniženja, šutnje, mrtvenja, kako da vas ne ljubim, kad me činite sličnima mojem dragom Isusu!

Č u v s t v o. Velikodušni Spasitelju, nebeski kralju, toliko si sramote i boli pretrpio radi nas! Što li ne možeš od nas očekivati? O kako bismo bile kažnjive, kako nevrijedne tvoje milosti, ako bismo htjele ostati na putu svjetske djece, mjesto da idemo za tobom i radimo oko svojega usavršenja! O nipošto, poklona dostojni Isuse, mi hoćemo da naša sreća bude to, da postojanom vjernošću postanemo tebe dostojne i da ti tako naknadimo one uvrede, što ti se još danas nanose.

O d l u k a. U duhu zahvalnosti danas ćemo upotrebiti svaku priliku, da iskažemo svojem Spasitelju svaku moguću čast.

D u h o v n a k i t i c a. Isuse, Gospodine moj i kralju, pozdravljam te i klanjam ti se u najdubljem štovanju.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

II. Razmatranje o nedjeljnom evangjelju.

Umnoženje kruha.

Podignuvši Isus oči i vidjevši, da veoma mnogo naroda ide k njemu, reče Filipu: Gdje ćemo kupiti hljeba, da ovi jedu? A ovo govoraše kušajući ga; jer sam znadijaše, što će činiti. Odgovori mu Filip: Za dvjesta dinara hljeba nije dosta, da svakome od njih pomalo dopadne. Reče mu jedan od učenika njegovih, Andrija brat Simona Petra. Ovdje je jedan dječak, koji ima pet hljebova ječmenih i dvije ribe; ali šta je to za tolike? Reče dakle Isus: Posadite ljude! A bješe trave mnogo na onom mjestu. Posadiše se dakle muškarci, na broj oko pet tisuća. A Isus uzevši one hljebove i davši hvalu, dade onima, koji se posadiše; tako i od riba koliko htješe. I nasitiše se. (Iv. 9, 5. — 12.)

I. V j e ž b a. Prenesimo se duhom u tu široku pustinju, gdje Isus hrani čudesnim načinom množinu ljudi, koji su išli za njim.

II. V j e ž b a. Božanski Spasitelju, napuni nas punim pouzdanjem u tvoju očinsku providnost, koja se tako ljubezno za nas brine.

1. T o č k a. Božja nam providnost daje nužna dobra.

Divimo se neizmjernoj ljubavi Isusovoj, kojom on misli na vremenite potrebe naroda i pomaže čudesnim načinom. Sa pet hljebova nasiti toliku množinu ljudi: I j e d o š e s v i i n a s i t i š e s e. I n a k u p i š e k o m a d a, š t o p r e t e č e, d v a n a e s t k o š a r a p u n i h, i o d r i b a. A b i j a š e o n i h, k o j i s u j e l i, p e t t i s u ć a

ljudi. Divnoga li čuda ljubazne providnosti Božje! . . . Kako bi dakle nepravo bilo, ako bismo se podali neurednoj skrbi i tjeskobi radi zemaljskih stvari. Ne govori li isti Isus i nama: Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a drugo će vam se sve dodati! Ako Bogu služimo i njega tražimo, to će se on svakako za nas brinuti osobitom ljubavlju i hraniti nas. U životu svetaca nalazimo o tome dosta očitih slučajeva. A nije li nas isto učio početak naše družbe, a i vlastito iskustvo? Stoga bacite svoje brige na Gospodina, jer se on brine za vas! A tim veće mora biti naše pouzdanje u providnost Božju, ako nam ona dovodi svoje štićenike, djecu, siromahe i bolesnike.

2. Točka. Providnost Božja daje nam u obilju dobra milosti.

Ako treba da neograničenim pouzdanjem očekujemo od Boga nužna vremenita dobra, kako se više moramo tada nadati i tražiti od Boga svrhunaravskę darove. Jer ako providnost brižno bdije nad našim tijelom, da ni vlas bez znanja Oca nebeskoga ne pane s glave, kako će se jako tada tek Bog brinuti za našu neumrlu dušu i dati nam sve, što nam treba za vječno spasenje! . . . Pa zaista, možemo li izbrojiti milosti, kojima nam je Bog došao ususret? Dà, zahvali Bogu za poziv k svetoj vjeri, za tako često oproštenje grijeha, zahvali za ljubeznu providnost, kojom te je vodio k tvojem svetom zvanju. Zahvaljujmo osobito za neizmjernu ljubav, koja ga nuka, da svoje dragocjeno tijelo i svoju krv umnaža pod prilikama kruha i vina na svim mjestima za hranu duša naših. Neprispodobive li dobrote, koja nam daje početnika svih milosti! Kad bismo primile sve milosti, koje ističu od tebe, Gospodine, zar bi se mogle sve skupa prispodobiti početniku milosti, koji nam se sam daje? O čudo neizmjerne ljubavi. Poklonimo se dakle svemogućem Gospodinu i pouzdavajući se u njegovu očinsku providnost stavimo pred njegove noge svaku tjeskobu i svaku brigu za potrebe naše duše i našega tijela.

Čuvstvo. Bože moj, kad mislim na bezbrojne milosti, što si mi ih dao, odbacujem svoj strah i svako nepouzdanje radi svoje budućnosti. Što mi još preostaje da poželim? O najveća dobroto, u tvojoj službi nalazim obilnu hranu za svoju dušu, a i tjelesnoga kruha ne manjka mi. Sve mi daješ. Na vijeke ću ti biti zahvalna.

Odluka. Sve ćemo očekivati od Isusa kako u duševnim stvarima tako i u tjelesnim.

Duhovna kitica. Žao mi je naroda.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Pilat pokazuje narodu Isusa veleći: Evo čovjeka!

Onda Pilat izigje opet na polje i reče im: Evo ga izvodim k vama na polje, da vidite, da na njemu ne nalazim nikakve krivice. A Isus izigje na polje noseći vijenac od trnja i skrletnu haljinu. I reče im Pilat: Evo čovjeka! A kad ga vidješe glavari svećenički i momci povikaše govoreći: Raspni, raspni ga! (Iv. 19, 4.–6.)

I. Vježba. Gledajmo mjesto u Jerusalemu, gdje se nalazi palača zemaljskoga upravitelja; napunjeno je prostom svjetinom, koja želi, da se naslagjuje gledajući poniženoga, krvlju i ranama obasutog Isusa.

II. Vježba. Udijeli mi, Spasitelju moj, milost, da u istoj mjeri, kad promatram tvoju svetu muku, raste u mojem srcu ljubav k tebi i mržnja na grijeh i preziranje sebe.

1. Točka. Razmatrajmo osobe.

Oh, kamo bih drugamo imala upraviti svoj pogled, nego na svojega Spasitelja! Ne Pilat, taj nevrijedni sudac, nego Bog Otac dovodi mi mojega božanskog Spasitelja veleći: Evo čovjeka! i traži od mene, da razmatram tu duboku tajnu. Evo čovjeka, veli. To je tvoj Isus,

koga je bezbožna sinagoga okrunila u dan njegova vjenčanja. Promatraj ga puna sućuti i pozornosti: čitavo mu je tijelo izderano, glava trnjem izbodena, lica nabrekla od čušaka, čelo krvavo, udovi izranjeni; srce napojeno gorkošću . . . Dà, e v o ovdje č o v j e k a boli, Spasitelja, koga sam ti dao! Zgražaš se radi stanja, u kojem ga vidiš; ali njegova ljubav ne mari za strašne muke: veličina zala, što ih je hotio uništiti, tražila je takov izvanredni lijek. . . E v o č o v j e k a! On je zrcalo, koje ti pokazuje moje smilovanje, moju pravednost i veličinu grijeha: upoznaj po tom, kako te jako ljubim, i svojom ljubavlju pokaži se vrijednom sućuti, što ju imadem za tvoje dobro, i velikih namjera, što sam ih s tobom namislio . . . E v o č o v j e k a! Promatraj sebe u tom ogledalu poniznosti, krotkosti, ljubavi, mrtvenja i svetosti, pa tada sama sudi, imadeš li i koju crtu sličnosti s tim uzorom, komu imadeš postati slična . . . Gledaj u ovom čovjeku snagu, jakost, moć i život ljudi; u srcu njegovu izvori su milosti, savršene ljubavi i prave svetosti. Promatraj ga stoga kao svojega prijatelja, svoje spasenje, svoje utočište . . . Bože moj, kako se duboko doimlje taj pogled mojega srca! kakove mi krasne nauke daje tvoj ljubljeni Sin, moj Spasitelj, moj kralj! Svrši, prosim te, djelo svojega milosrgja i utisni mi uspomenu muka mojega Boga i Gospodina!

2. T o č k a. Čujmo riječi.

Kad opaziše Isusa, sa svih se strana ozvanja grozna vika: R a s p n i, r a s p n i g a! M i i m a m o z a k o n, i p o z a k o n u n a š e m v a l j a d a u m r e . . . viče narod i vojnici . . . Kakav je to zakon, koji traži smrt Isusovu? To je zakon sjetila, zakon strasti, jednom riječi, zakon staroga čovjeka, radi kojega je došao Isus, da ga svojim evangjeljem ubije i uništi. Pristaše zakona grijeha ne mogu, da podnesu pogleda na poniznoga, trnjem okrunjenoga, izranjenoga Spasitelja. Uzmi ga vikahu; odvedi ga nam s očiju, pogled na njega uznemiruje nas; po našem zakonu valja da umre . . . Imamo zakon, kažu takogjer mlake redovnice, zakon po našem ukusu i našim običajima; hoćemo da živimo, kako se nama mili, i po

tom zakonu imadu se odstraniti sve vježbe, koje nas u tom smetaju. Oh, kako malo zaslužuju one, koje goje takova čuvstva, krasno, časno ime učenice i zaručnice Isusa Krista.

Č u v s t v o. Spasitelju moj, ti si božansko ogledalo pravednosti i svetosti, u kojem sam otkrila svoju grdobu i bezbrojne mrlje, kojim sam se zamazala. Duboko posramljena upoznajem, moj bičevani Spasitelju, kako sam se dosad malo okoristila primjerom kreposti i svetosti tvojih muka; ali budi milostiv, ljubezniče moje duše, te mi se često pokaži pred očima sa svim znakovima tvoje muke; često mi govori: Evo, ovdje je onaj, koji te ljubi, tvoj Gospodin, tvoj uzor, a ja ću tada odgovoriti: Ljubezniče mojega srca, ostani uz mene i živi u meni po vjernom vršenju tvojih kreposti!

O d l u k a. Često ćemo preko dana gledati svojega božanskoga Spasitelja, opterećena mučilima, i sjediniti se s njime u činu mrtvenja.

D u h o v n a k i t i c a. Evo vašega Spasitelja! Evo čovjeka!

M o l i t v a. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Isus osugjen na smrt.

Pilat uzevši vodu umi ruke pred narodom govoreći: Ja nijesam kriv u krvi ovoga pravednika. (Mat. 27, 24.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Pilata na njegovoj sudačkoj stolici, kako Isusa, uza sve opomene svoje savjesti, predaje njegovim neprijateljima.

II. V j e ž b a. Isuse moj, užeži sve više te više moje srce svojom ljubavlju, daj mi jakosti, da sebi umrem, kako bih imala dijela u plodovima tvoje dragocjene smrti.

1. T o č k a. Pilat se zavarava u svojoj krivičnoj pravednosti.

Pilat je mnogoput javno pred narodom riječima priznao nevinost Isusovu; a kad je vidio, da kod židova, koji su sve žešće zahtijevali njegovu smrt, ne može nikako uspjeti, dade donesti vode, opra si ruke veleć: „Ja nijesam kriv u krvi ovoga pravednika; vi vidite! Kakova izvanredna zaslijepljenost ovoga nepravednog suca! Uvjeren je o nevinosti Isusovoj, osjeća, da bi ga imao pustiti na slobodu, ali jer nema odvažnosti, da žrtvuje svoju osobnu stvar pobjedi pravednosti, traži, da zatomi opomenu savjesti i da se opravda ceremonijom običajnom kod židova i pogana; sad, kad se služi tom ceremonijom, smatra se nevinim, a ne boji se počiniti najokrutniju i najgadniju nepravdu . . . Kako mnogo na žalost imade takovih, koji nasljeduju Pilata! Koliki traže i žele, da se samo u očima ljudi pokažu pravednima, a malo se staraju zato, da li su pravedni pred onim, koji istražuje srca i bubrege. Pa i megju redovničkim osobama koliko ih imade, koje ne mare za unutrašnji duh, pravu pobožnost, nego se samo izvana pokazuju pobožnima, koje ne paze na nakanu, nego se samo sredstava drže! Ona, na primjer, misli, da joj je najveća zadaća, da izgovori mnogo molitava, da se često pričešćuje, da mnogo govori o Bogu, a megjutim zanemaruje mrtvenje svojih sjetila, svojega jezika i svoje oholosti, ne će da trpi ni najmanje pomanjkanje, niti da se na to veže, što joj propisuju njezine dužnosti i redovničke kreposti. Oh, kako je važno, da se savjesno ispitamo, kakova nam je pobožnost; da tada, ne zavaravajući samih sebe, odstranimo sve, što je još u njoj manjkavo.

2. Točka. Pilat predaje Isusa židovima.

Razmatrajmo osjećaje božanskoga srca Isusova, kad je sada čuo svoju smrtnu osudu. Stojeći pred tim sucem, koji je na Boga zaboravio, oborenih očiju s trnovom krunom na glavi, crvenom kabanicom na ramenima, sluša nepokolebivom strpljivošću i blagošću tu izreku, koja ga osugjuje na smrt. Dušo moja, ljubav Isusova i tvoji grijesi prouzročiše, da je na smrt osugjen; sjećaj se toga živom zahvalnošću; upoznaj, koliko duguješ tolikoj žrtvi, i kako je pravo, da za ovoga dobroga, tako veliko-

dušnoga Spasitelja sve činiš i sve trpiš . . . Kako ne bismo se imale jako bojati, da će tada obilne zasluge, kojima nas je hotio obogatiti naš božanski Spasitelj, ostati za nas bez koristi! Oh, da bi ipak mogao pogled na ovu poklona vrijednu žrtvu uspaliti naše srce nježnom, zahvalnom ljubavlju, da bi nas mogla ova ljubav prisiliti, da kod njegovih nogu odložimo svu ispraznost, svu oholost! Kad se je Sin Božji ponizio pred Pilatom, kad je dopustio, da ga preda njegovim neprijateljima, nije li to učinio, da nas nauči poniznosti i trpljivosti.

Čuvstvo. O moj Spasitelju, koji si bio u svojim mukama preko mjere ponizivan, kako ću moći, da ti jednom vratim ljubav, koja je tvoje božansko srce rasplamtila za mene? Oh, što nemam svih srdaca, da od toga učinim na čast tebi žrtvu paljenicu! Ti si, Isuse moj, došao, da doneseš na zemlju vatru, i što hoćeš drugo nego da gori! Evo, ja ti pružam svoje srce, prikazujem ga toj svetoj vatri, da ga prožeže, zapali i posveti.

Odluka. U duhu odricanja i zahvalnosti umrtvit ćemo u sebi sve, što se Isusu ne mili.

Duhovna kitica. Ljubio me je i sebe je dao za mene.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za srijedu.

Naš Spasitelj nosi svoj križ.

Svukoše mu skrletnu haljinu, i obukoše ga u njegove haljine i izvedu ga, da ga raspnu. (Mark. 15, 20.)

I. Vježba. Gledajmo ulice Jerusalemske i put na Golgotu; mučan je, strm i trnovit.

II. Vježba. Daj mi milost, Spasitelju moj, da s tobom stupam svetim putem na Kalvariju i da na njem ustrajem do zadnjega daha.

1. Točka. Kakovim unutrašnjim osjećajima uzima Isus na sebe svoj križ.

Sad su opet svukli sa našeg božanskoga Spasitelja crvenu kabanicu, kojom su ga ogrnuli, da mu se narugaju, dadoše mu njegove haljine i vode ga s križem na ramenima na mjesto, gdje je imao umrijeti. Tako je dakle napokon došao željno iščekivani čas, ona ura, radi koje je Isus došao u svijet! . . . Križni put je pred njim; iz daleka opaža mjesto, gdje imade proliti svoju krv, izdahnuti zadnji svoj dah . . . Taj pravi Izak, natovaren drvom za žrtvu, ide putem k svetoj gori. Oh, kakova čuvstva obuzimaju njegovo srce! Počima svoj gorki kalež do dna ispijati, a žegja za mukama sve ga više te više uništuje. Tada se svršavaju tajne, kojih dubine ne može da vidi nijedan zemaljski pogled. Isus Krist trpi, a trpi bez najmanje utjehe. Bog, koji uvijek pazi, da naše kušnje budu prema mjeri naše slaboće, nema ni najmanje obzira prema svome jedinom Sinu; na njega gomila strahoviti teret svoje srdžbe; da ga nosi, potrebna je čitava snaga Isusova, a ta snaga, snaga je Božja . . . O nesnosnoga li tereta naših grijeha, koji našega Spasitelja tako tišti! kako da se ne odrečemo svega, što se ne mili našem milom Spasitelju! Nikada više ni jednoga grijeha! premnogo je to stojalo tvoju ljubav, da ih izbriše! Oh, u buduće volim sve izgubiti, sve trpjeti, nego li i jedan svojevoljno učiniti.

2. Točka. Valja nam s Isusom ići na Kalvariju.

Pravednost i ljubav opominju nas, da Isusa, poklona dostojnu žrtvu, koji je postao naš izbavitelj i uzor, slijedimo na dan njegove muke. Njegovo je srce magnet, koji privlači srca, da ga nasljeduju i na istom križnom putu. Taj put, označen njegovom krvlju, sladak je i spasonosan, jer su po njem s božanskom krvlju istekle sve milosti: one moguće milosti, koje čiste sve mrlje, uništuju sve opačine i stiču sve kreposti, one krasne milosti, koje mukama oduzimlju svu teškoću i gorčinu . . . O kako je dakle spasonosno, kako je dobro za nas, da budemo povedene tim kraljevskim, blagoslovenim putem! O da ga nikad ne ostavimo; da uvijek tražimo taj sigurni put; jer

tko je njega našao, nebo je našao . . . Jesmo li mi proniknute takovim mislima? jesu li one ravnalo našega življenja? prihvaćamo li s ljubavlju ono, što u našim pravilima, u našim redovničkim običajima, u našim svetim vježbama može u nama raspeti staroga čovjeka? . . . Ne tražimo li mi nasuprot, da se oslobodimo križa i da se otmemo onome, što raspinje našu narav i našu volju?

Čuvstvo. Na vijeke ću ti zahvaljivati Spasitelju moj! Ti si me pozvao u redovnički stalež, da nasljedujem tebe na kraljevskom putu križa, gdje stari čovjek sa svojim požudama nalazi smrt neprestanim vježbama u odricanju samoga sebe. Da, neka ti je neumrla hvala, ljubezni Isuse, za izvrsnu milost, kojom sam se do sada, na žalost, tako malo okoristila.

Odluka. Sve muke i patnje promatrat ćemo kao svete čestice pravoga križa.

Duhovna kitica. Tko hoće biti moj učenik, neka uzme svoj križ na sebe i neka mene slijedi.

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za četvrtak.

Neprocjenjiva vrijednost Križa.

I noseći križ svoj izigje na mjesto, koje se zove Koštarnica a hebrejski Golgota. (Iv. 19, 17.)

I. Vježba. Gledajmo put prema Golgoti; strm je i tegotan.

II. Vježba. Gospodine Isuse, daj, da mojim očima zasja svijetlo istine, da me dovede k svetom brdu i da upoznam vrijednost muka i križa!

1. Točka. Mi ne poznamo dosta vrijednost križa.

Često vidimo u mukama samo uzrok žalosti, jer smo se preveć priučile, da sve stvari sudimo samo čovječnim razumom. Kako su različite naše misli od misli vjere; ona zla, koja nas plaše, samo naravi zadaju tugu; ali milost, unutrašnji duh nalazi u njima svoju hranu i svoj

život; križ nas čisti od mrlja, kod Božje pravednosti briše naše grijehe, obogaćuje nas obilnim milostima, združuje nas s našim Isusom u ovom životu i pripravlja nas za blaženstvo nebesko. Spasitelju moj, neprocjenivih li izvrsnosti! Može li se tuga skopčana s patnjama usporediti sa srećom, da rastemo u tvojoj ljubavi, da budemo s tobom uže sjedinjene? Isuse, ti blago svih vjernih srdaca, kojima si dao okusiti svoju slatkoću, kakove bi prolazne boli, što ih još ti zaslagjuješ, mogle mene uplašiti, kad znadem, da time, ako ih dragovoljno primam, čvršće vežem svete vezove, koji me s tobom združuju? Oh, ne prestani podupirati moju slaboću; od ovoga časa svim srcem primam sve križeve, što ih hoćeš da na mene staviš; primam ih iz tvoje ruke kao zalog tvoje ljubavi, i nosit ću ih do zadnjega dana svojega života.

2. Točka. Mi dosta ne ljubimo križa.

Naš božanski Spasitelj, čija je dobrota neizmjerna, pribavlja svakome od svojih izabranika križeve, koji ga imadu posvetiti; on ih reda po njegovoj potrebi, upravlja ih po njegovim silama i nikad ih ne stavlja na njega, a da mu ujedno ne udijeli potrebne milosti, da ih može nositi. Jedne posjećuje tjelesnim bolima, druge gubitkom njihovih dobara ili njihovih radosti, ove unutrašnjom tugom, one malim suprotivštinama, koje su često teže podnositi nego velike kušnje. Sve hoće da dovede do spasenja, svi imadu biti dijelnici zasluga njegove žrtve. Isuse moj, ne dopusti, da ikada zaboravim na tvoju božansku ljubav, ako mi pošalješ križeva. Na dva nas načina, Gospodine, posjećuješ: radošću i žalošću: radost nam zaslagjuje boli našega progona i krijepi nas u našim radovima; ali žalost je neizmjerno dragocjenija: njome si brišemo grijehe i postajemo slične svome raspetome Isusu. Dušo moja, promatraš li ti tako boli? . . . Ma kako bila velika moja bijeda, predajem se u tvoje ruke, Bože moj; pošalji mi po svojoj volji utjehu ili križ, primam sve; samo jedno molim, tvoju milost; s njome sam dosta bogata; drugoga ničesa ne tražim ni ne želim.

Čuvstvo. Božanski Isuse, ako zaručnica smatra svojom dužnošću, da dijeli sudbinu svojega zaručnika; ako se osjeća sretnom, što može nositi neki dijel njegovih patnja, da mu ih olakša: ne imadem li i ja nalaziti svoju pravu sreću u tom, da budem s tobom združena noseći i ja jedan dijel tvojega križa? Oh, ako me je moja ravnodušnost dosad činila nevrijednom tebe, to hoću da popravim svoju nepravdu; u buduće ću tražiti svoju čast u tome, da svoj križ za tobom nosim, te time dokažem svoju ljubav i postanem tebi slična.

Odluka. Od danas ćemo združene sa svojim Spasiteljem dragovoljno trpjeti sve, što nas snagje bolna i ponizavajućeg.

Duhovna kitica. Tko hoće da bude moj učenik, neka uzme svoj križ na sebe i mene slijedi.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za petak.

Isus susreće svoju presvetu majku.

Sveto evangjelje ne govori točno o tom susretaju, ali općenito prihvaćena predaja kaže, da se taj dirljivi prizor dogodio na putu, koji vodi na Kalvariju.

I. Vježba. Gledajmo na put, gdje se množina gura i Marija susreće svojega božanskoga Sina.

II. Vježba. Presveta srca Isusa i Marije udijelite mi milost, da dijelim vašu bol i da se užežem vašom ljubavlju!

1. Točka. Kako bolan bijaše taj susret za Isusa i Mariju.

U kojem stanju susreće Marija svoga božanskog Sina! Trnova kruna na glavi, lice naruženo, križ na ramenima, onemogao od boli, vučen je od čete vojnika na stratište. Tko će moći oćutjeti bol te nježne majke? Oh, sada je mač, o kojem govoraše Simeon, probio njezinu dušu! . . . S druge strane kako je žestoku tugu moralo osjetiti i nježno ljubeće srce Isusovo, kad je vidio, kako ga njegova sveta majka korak po korak slijedi na mjesto

njegove smrti! Taj susret, nipošto da osladi boli obadviju žrtava, bijaše samo zato, da ih pomnoži. Isus je trpio, kad je vidio, da Marija trpi, pa su tako ta obadva srca, tako usko združena boliju i ljubavlju, već unapred trpjela svu teškoću razapinjanja. O kako neizmjernih boli, koje si jedva mogu pomisliti najžalosnija srca! Sva plemenita, nježna, veledušna čuvstva u srcu sina i njegove majke združiše se u taj čas, da im priprave najgroznije muke. Oh, kako bih mogla ostati bez čuvstva uz tolike boli, budući da su radi spasenja moje duše ispunjene ove tajne patnja! Kako bih mogla uskratiti svoju sućut Spasitelju, majci, koji su tolike žrtve prinesli za moje spasenje.

2. Točka. Primjer Marijin uči nas nasljedovati Isusa.

Zvanjem svojim izabrane, da nasljedujemo Isusa na Kalvariju, naučimo se od Marije, kako imademo ići tim putem muka. Ta sveta majka slijedi Isusa Krista s ljubavlju, odvažnošću, odanjem u volju Božju; združuje se sa svojim poklona dostojnim sinom u njegovim mukama; dijeli sva čuvstva i osjećaje njegova srca . . . Tako moram i ja ići tragom svojega Boga i Gospodina. Bog mi ne zabranjuje, da osjećam tegobu žrtve, ne zabranjuje, da se srce omekša, kad nam daje osjećati svoju očinsku strogost; ali on hoće, da se naša volja uvijek podlaže njegovoj, i da mu ostanemo vjerne uza sve protivljenje naše naravi. Ali ne samo revnost za slavu Božju nego još i ljubav k grješnicima mora mi učiniti žrtvu milom. Ako junački podnašamo boli ovoga života, te se veledušno podlažemo mukama svojega zvanja, to time s Isusom zadovoljujemo za grijehe i ublažujemo time prepravednu srdžbu Božju, koju izazivlje nezahvalnost tolikih ljudi! Oh, kako se veoma mili Bogu takova ljubav! kako ju krasno nagragjuje u nebu, gdje nam daje, da budemo dijelnici slave njegova božanskog Sina! Koliko blaženstvo, kad se budemo tamo gore vidjele okružene dušama, kojih smo blaženstvu i mi nešto doprinijele! . . . Marijo, moja sveta majko, isprosi mi čvrstoću sličnu tvojoj i odvažnost, koje ne može uskolebati nikakova kušnja. Prije svega izmoli mi žarku ljubav k Isusu i milost, da sve

svoje muke i nevolje združim s njegovim bolnim patnjama.

Čuvstvo. Ljubljeni Spasitelju moj, ako bih bez tebe imala ići križnim putem, to bi me uplašila moja slaboća, moja malena odvažnost; bez tebe je križ pretežak; bez tebe je patnja bez utjehe i bez ploda; ali s tobom, s ljubavi moje duše, nije težak, nego sladak, dà, s tobom postaje ćak neizmjerno blago. Napuni me s toga ljubavlju ka križu, koji tjesnije s tobom veže; tada ću poput svoje svete majke tebe vjerno slijediti, tvoje boli dijeliti, i obilno uživati zasluge tvoje muke.

Odluka. Rado ćemo u sjedinjenju s Isusom i Marijom trpjeti sve, što nam pripravlja žalost i tugu.

Duhovna kitica. Srce Marijino, mačem probodeno, moli za nas.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za subotu.

Simon Cirenac pomaže Isusu nositi križ.

I kad ga povedoše uhvatiše, nekoga Simona Cirenca, koji igjaše iz zaselka, i metnuše na njega križ, da ga nosi za Isusom. (Luk. 23, 26.)

I. Vježba. Gledajmo opet put na Kalvariju; koliko ga je Isus prevalio, zabilježen je krvlju.

II. Vježba. Udijeli mi, Spasitelju moj, milost, da s ljubavlju obuhvatim svaki križ, koji staviš na mene, i da ga združim s tvojim!

1. Točka. Kakovom su namjerom prisilili židovi Simona, da nosi Isusov križ?

Vojnici ne uzimaju Isusu križa nipošto iz čuvstva milosrgja; pogled na ovoga božanskog Jaganjca, ranama pokrita, od boli pognuta, radi krvi i napora oslabljena, ne čini nikakova utiska na njihova kamena srca; ali se bojahu, da bi mogao umrijeti, prije nego se potpuno izvrši njihova opačina, i to ih je sklonilo, da su prisilili Simona

iz Cirene, da poklona dostojnome Spasitelju nosi križ. Isus je znao za njihov razlog; ali uvijek podložan, ponizan, poslušan, pun krotkosti, daje, da mu skinu drvo za žrtvu, kao što je dao, da su mu ga stavili na ramena, pripravan, da ga opet na prvu zapovijed posve uzme. O srce mojega Isusa, zar se ne diže u tebi zlovolja radi okrutnosti, kojom s tobom postupaju? . . . Oh, proti tebi naoružalo se to bjesnilo; proti tebi, neizmjerno dobri pastiru, koji si hotio svoj život dati za svoje ovce, a ti gledaš u tom nepravednom, nemilosrdnom bjesnilu samo sredstvo, da izvršiš svoju bolnu žrtvu. O ljubavi, o dobroto! Ne dopusti, Isuse moj, da odbijam od sebe poniženja i muke, nego daj, da ih veselo primam kao dragocjenu česticu tvojega križa.

2. Točka. U kojoj nakani je Isus dopustio, da mu je Simon pomogao nositi križ.

Isus, poslušni žrtveni Jaganjac, daje se voditi na smrt i dopušta, da ga bol svojom težinom pritište. Ako prima pomoć, to ne čini za to, da mu se olakša, nego da nam dade važne nauke. Taj odlikovani čovjek, koji bijaše tako sretan, da mu je pomogao križ nositi, predstavlja veledušne duše, koje imadu odvažnosti, da idu za njim na svetu goru. Božanski učitelj hotio je poučiti duše, koje su mu uže pridružene, da u nevolji i kušnji nose njegov križ; da je tada uz njih; da njihova postojanost i vjernost oslagjuju mu gorčinu njegova kaleža; i da on izmjenom dostojnom darežljivosti njegova božanskog srca nagragjuje njihovu odvažnost svim milostima, koje je stekao na gori Kalvariji. O kako su dragocjene patnje, ako ih promatramo očima vjere . . . Jesam li mislila, da su nevolje i boli pravo sudjelovanje u tvom križu, Isuse moj, da me one k tebi više približuju, i da me čine vrijednom tvojih zasluga? . . .

Čuvstvo. Poklona dostojni zaručniče moje duše, slijedim te putem na Kalvariju, vidim te, gdje padaš pod težinom svojega križa, pa me jako boli, da ne mogu biti tako sretna kao Cirenac. Kako će biti u buduće velika moja revnost, da zadržim svoj dijel od tvojega križa u mukama i protivštinama ovoga života, što mi ih šalje

tvoja dobrota! To su izabrane milosti, kojima ti, moj božanski Spasitelju usrećuješ svoje najbolje prijatelje; daj, da ih u buduće cijenim i s ljubavlju i zahvalnošću primam.

Odluka. Združit ću se sa svojim Isusom, koji nosi križ, njemu ću pomoći križ nositi strpljivim podnašanjem tjelesnih i duševnih boli.

Duhovna kitica. Kao janje dao se je voditi na smrt, a da nije otvorio usta svojih, da se potuži.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Peta nedjelja u korizmi.

(Gluha.)

Razmatranja za nedjelju.

I. Veronika daje Isusu rubac.

Tijesak sam gazio sam, i od naroda nema čovjeka sa mnom. (Is. 63, 3.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa na putu prema Kalvariji.

II. Vježba. Spasitelju moj, udijeli mi milost, da nasljedujem odvažnost blažene Veronike; utisni u moje srce svoj božanski obraz, kao što si ga otisnuo u rubac, što ti ga ona pružila!

1. Točka. Veronika pruža Isusu krasan dokaz svoje vjere i svoje ljubavi.

Isus noseći križ igjaše mučno k svojem stratištu, kad al ga okružena neprijateljima, koji ga vogjahu na smrt, opazi neka sveta žena. Pogled na božanskoga Spasitelja, koji bijaše pokrit krvlju, znojem i prahom, popljuvan i trnjem okrunjen, gane ju do dna srca; prokrči sebi put kroz stisku, padne pred noge svojem Gospodinu i Spasitelju i pruži mu rubac, da obriše svoj tako nedostojno nagrgjen božanski obraz. Isuse moj, kako me posramljuje primjer te žene, kako osugjuje njezina ljubav moju hladnoću, kako njezina srčanost tjera rumenilo u lice mojoj ravnodušnosti, i kako me njezina živa vjera nagoni u sram, kad gledam svoju slabu i neplodnu vjeru! Predragi moj, koji si mi tolikom nježnošću dao svoje milosti, svrši sada svoje djelo: gani moje srce, daj, da suze lijem radi svoje bijede i radi tvojih boli. Oprosti, velikodušno srce Isusovo, svim grješnicima, koji te rastužuju;

oprosti i meni cijelo vrijeme, što sam ga proživjela, a da nijesam ljubila; od toga časa hoću još samo da za tebe tebe živim; uvijek ću se osjećati, da ti sve, što učimo za ljubav najmanjemu od ljudi, smatraš, kao da je tebi učinjeno; revno ću upotrebiti svaku prigodu, da njima kao samom tebi iskažem sve usluge, koje su im potrebne.

2. Točka. Isus nagragjuje vjeru i ljubav Veroničinu.

Isus nije hotio, da vjera i revnost Veroničina ostanu bez nagrade, pa je utisnuo svoj poklona dostojni obraz u rubac, što mu ga ona pružila. Kako bijaše velika utjeha, što ju je osjetila ta sveta žena, kad je vidjela, da ima tako dragocjeno blago! Kakovim li štovanjem, kakovom ljubavlju nosila je sada sa sobom tu božansku sliku! Kako ju je brižno čuvala! Kako ju je radosno pokazivala Isusovim apostolima i učenicima poslije njegova uskrsnuća! O da bismo mi poput nje bile dosta velikodušne, da prezremo ljudski strah i da pobijedimo opiranje naše naravi; kad bi nas poput nje oduševljavala žarka želja, da radimo za čast Isusovu i da popravljamo uvrede, što mu ih nanose grješnici, to bi i nama nebeski učitelj svoju nebesku sliku utisnuo ne na mrtvi rubac nego u naše vlastito srce i združio ga sa svojim najtjesnije. O krasno, božansko sjedinjenje! Isuse moj, metni me kao pečat na svoje srce. Prosim te, izvrši ti u meni tajnu milosti, koju te riječi znače! Utisni, Gospodine, svoju sliku u moje srce, koje je sve tvoje; nu budući da ju ti možeš samo tada utisnuti, ako je srce kao mekani vosak, to ga ti učini takovim, da može primiti svaki oblik, što mu ga hoće da dade tvoja božanska ruka.

Čuvstvo. Ljubljeni Isuse moj, o da bih bila tako sretna kao Veronika! Kolika sreća za mene, da imadem tvoj poklona dostojni obraz. Presveta ljubavi, utisni u moju dušu tu božansku sliku, da bude zalog dragocjenoga sjedinjenja, koje ću biti tako sretna s tobom zanavijek sklopiti.

Odluka. Danas ćemo nastojati, da se slika Isusova u nama odrazuje krotkošću našega vladanja u svim mukama i protivštinama.

D u h o v n a k i t i c a. Metni me kao pečat na srce svoje!

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

II. Razmatranje o nedjeljnom evangjelju.

Pravi nauk dolazi od Boga.

Isus reče židovima: Ako se ja sam slavim, slava je moja ništa; otac je moj, koji me slavi. (Iv 8, 54.)

I. V j e ž b a. Ajdemo duhom u hram Jerusalemski k nogama Isusovim, pa slušajmo njegove svete riječi: one su moćno sredstvo proti našoj oholosti.

II. V j e ž b a. Molim te, božanski Spasitelju, da me sačuvaš od otrova tašte slave i učvrstiš u pravoj poniznosti.

1. T o č k a. Isus nas uči, da se ne smijemo sami slaviti.

Čitav život Isusov bijaše neprestani čin kreposti i savršenosti. Moguć riječima i djelima postade udivljenje za narod; ali njegova je poniznost tolika, da glasno izjavlja pred svojim neprijateljima, da njegova slava nije ništa, ako se sam slavi, da nema druge slave, nego onu, što mu dolazi od Oca. Dušo moja, tako govori Isus Krist, tvoj poklona dostojni uzor, tvoj božanski zaručnik! On traži od tebe, da dobro, što si bila sretna učiniti, samo Bogu pripisuješ. Mogu li ja još u svojim djelima tražiti svoju slavu, kad znadem, da sve štovanje, koje mi se iskazuje, i obzirnost što ju imadu prema meni, imadem pripisati samo milosti Isusa Krista i časti, što sam njemu posvećena! Mogu li se još lakomiti za čašću, kad Isus, koga punim pravom ide čast, ne će ovdje nikakove, nego svu čast, što ju prima od stvorova, daje svojem Ocu! . . . Ne, Isuse moj, ne ću više uz tvoju milost, da budem kriva toj nepravednosti. Ja uvigjam, da poniženje imade biti moj dijel, jer moram da dijelim udes svojega božanskog zaručnika i da takogjer izvršujem nauk poniznosti, što

sam ga dužna predočivati. Oh, božanski Spasitelju, učini srce moje slično tvojemu; daj mu svoje mišljenje i svoje kreposti.

2. T o č k a. Bog preuzima brigu za čast onih, koji su uistinu ponizni.

Ta istina nalazi svoju potvrdu u svim tajnama poniznosti našega Spasitelja; kod rogjenja njegova oglasivali su angjeli njegovu čast, koja bijaše sakrivena u slaboći djeteta i u siromaštvu; kod krštenja njegova otvara se nebo, i Božji glas zove ga ljubeznim sinom očevim i zahtijeva od ljudi, da slušaju njegove riječi; kod svoje smrti umire sramotno na križu; ali čitava narav javlja njegovo božanstvo i kara židove radi počinjenoga bogoubojstva. Taj poklona dostojni Spasitelj reče: A k o s e j a s a m s l a v i m, s l a v a j e m o j a n i š t a; o t a c j e m o j, k o j i m e s l a v i. Drugom prilikom veli: T k o s e u z d i ž e, b i t ć e p o n i ž e n, a t k o s e p o n i z u j e, b i t ć e u z v i š e n. Postupak božanske providnosti danomice obistinjuje izreku mudraca: Slava je dijel poniznih, dočim oholice budu prezirani. Bog blagoslivlje poniznu redovnicu, koja radi samo za njega. Znanosti i talenata možebit nema u nje, ali Gospodin izlijeva na njezin ponizni rad obilje blagoslova; on čini, da njezina blaga, čedna i čista revnost donosi ploda; njezina su dobra djela već u ovom životu njezina slava, a u nebu će joj sačinjavati krunu . . . dočim ona, koju slave radi njezina znanja ili spretnosti sredstava, što ih upotrebljava, veoma često vidi, da se je prevarila u svojim nadama; Bog, koji prokletstvom udara njezine ohole namjere, čini, da joj je djelovanje bez ploda i bez koristi. Kako je dakle istina, da jedino prava slava dolazi od Boga. Oh, čuvajmo se dakle, da ju gdje drugdje tražimo, nego li jedino u njemu i u njegovoj božanskoj ljubavi.

Č u v s t v o. Tebi jedinome, Bože moj, bila čast i slava, meni sramota i preziranje! Kad se je moj božanski Spasitelj spustio do najdubljeg poniženja, jer je uzeo na sebe moje grijehe, kako bih dakle mogla ja, koja sam ih učinila i koja ne mogu ništa dobra u sebi naći, još tražiti čast i slavu! Ne, moj Isuse, s tvojom milošću, za koju te

prosim, hoću da budem tebi slična; ponizit ću se pod sve stvorove; svu slavu dobrih djela, koja ću izvršivati uz tvoju pomoć, na tebe ću dovoditi i vazda od srca govoriti: tebi jedinome, Bože moj, bila čast i slava, meni prezir i sramota!

Odluka. U dobru, što ga učinimo, brižno ćemo odstraniti od sebe svaki osjećaj isprazne slavohlјepnosti, i čestim ponižavanjem samih sebe vježbati se u poniznosti.

Duhovna kitica. Tebi jedinome, božanski Spasitelju, bila čast i slava!

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Isus tješi kćeri Jerusalemske, koje idjahu za njim.

A za njim igjaše mnoštvo naroda i žena, koje plakahu i naricahu za njim. A Isus obazrevši se na njih reče: Kćeri Jerusalemske, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom. (Luk. 3, 27. 28.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa na putu prema Golgoti; slijedi ga mnogo žena, koje plaču za njim gledajući okrutnosti, koje mora trpjeti.

II. Vježba. Poklona dostojni Isuse, otvori mi osjećaje tvojega božanskog srca, kad si tješio kćeri Jerusalemske.

1. Točka. Isusa više diraju tugje nevolje, nego li njegove, što ih sam trpi.

Kćeri Jerusalemske, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom! Imade časova tjeskobe, gdje i najveledušniji ljudi izgube srčanost; jer prevelika veličina boli otupljuje dušu, i tako se ona samo sa sobom bavi, da ju malo dira tugja bol . . . O kako je uzvišena duša Isusova nad tu slaboću! Kako je različno njegovo srce od srdaca ostalih ljudi! Tako pritisnut mukama, da se jedva može uspravno

držati, vidi, kako ga kćeri Jerusalemske oplakuju, i unapred videć zla, koja će kao kazna za to, što su ubili Boga, snaći njih i njihovu nesretnu domovinu, obraća se k njima i govori: Kćeri Jerusalemske, ne plačite za mnom! Muke moje bile bi mi slatke, kad bi plodovi moje smrti dobro došli onima, koji prolijevaju moju krv; ali im ne će ništa koristiti, jer ne čine pokore! Oh plačite nad njima, plačite nad svojom domovinom, plačite nad svojom djecom, koja će biti svjedoci njezina opustošenja i svih njezinih nevolja . . . O srce mojega Isusa! neizmjerna dobroto! neizcrpiva ljubavi! koje bi razmatranje moglo u meni probuditi više pouzdanja, kad te molim za smilovanje grješnicima i za milost spasenja za samu sebe!

2. Točka. Isus više cijeni suze pokore nego li suze neplodne sućuti.

Kćeri Jerusalemske, ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom! Srce Isusovo duboko je dirnuto suzama, koje se prolijevaju radi njegove muke, ali on hoće, da donesu trajne plodove pokore i obraćenja, i nagragjuje ih obilnim milostima . . . Isuse moj, i ovdje upoznajem dobrotu tvojega poklona dostojnog srca; našu korist, naše spasenje, našu sreću hoćeš ti prije svega i nada sve; naša ti je sućut samo ugodna, jer nama donosi plodove tvojih muka; ti hoćeš, da samo vidiš, kako naše suze sjedinjene s tvojom krvlju teku poput dragocjenog balzama, koji liječi boli naše duše. Srce mojega Isusa, srce prenježnoga Spasitelja, najvelikodušnijeg Otkupitelja, koji ikada bijaše i ikada mogaše biti, kako da ne moram svim srcem mrziti na grijehe, koje ti zapovijedaš oplakivati? kako bih mogla ih još počinjati? Oh, jer ih se na vijeke odričem; radije ću umrijeti, nego tebe, neizmjerno dobri Bože opet uvrijediti.

Čuvstvo. Isuse moj, nijesi li ti imao u malenom broju duša, koje su te po primjeru svetih žena vjerno slijedile na križnom putu, osobito odlikovati svoje zaručnice? O da bismo mi bile tvoje vjerne pratilice, osobito na putu muka sve do podnožja križa! Samo uz tebe, bo-

žanski Spasitelju, osjećamo, da nam je dobro; išao ti kamo ti drago, mi smo sretne, ako te možemo slijediti. Umnoži našu revnost, da, oživljene svetom srčanošću, s tobom svršimo žrtvu samih sebe i posve se predamo tvojoj ljubavi i slavi tvojega Oca.

O d l u k a. U svim teškoćama i nevoljama tražit ćemo utjehu u Bogu. Često ćemo preko dana probuditi pravo pokajanje radi svojih grijeha.

D u h o v n a k i t i c a. Kad ovako rade od zelena drveta, što će biti od suha? . . .

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za utorak.

Isusa pribijaju na križ.

I kad dogjoše na mjesto, koje se zvaše košturnica, ondje razapeše Isusa. (Luk. 23, 33.)

I. V j e ž b a. Gledajmo visinu gore Kalvarije, promatrajmo tu žalosnu pećinu, koja bijaše izdubena, da se može u nju križ usaditi.

II. V j e ž b a. Isuse, žrtvo ljubavi, pridruži me svome žrtvovanju i daj, da osjećaji, koji ispunjaju tvoje srce, pregju u moje!

1. T o č k a. Isus se uspeo na goru Kalvariju.

Došavši Isus na goru baci pogled na ono, što ga okružuje: križ, čavli, vojnici, sve je pripravno; ipak pripremanje za najsramotniju smrtnu kaznu ne tišti najteže njegova poklona dostojnog srca, mnogo žalosnija misao nego li smrt, posvema ga zaokupila: on vidi beskorisnost svoje smrti za veliki broj duša, koje ne će da uživaju milost spasenja; on vidi, kako se te duše, koje on tisuć puta više cijeni od svojega vlastitog života, svojom željom za uživanjem bacaju u propast. Na taj pogled ostavlja ga snaga; pada licem na zemlju i trpi neizrecive muke. Spasitelju moj, zar nema uspaliti žarka revnost za spasenje duša mene, kad vidim, koliko si ih ti ljubio?

Dopusti, da u moje srce, o najveće dobro moje, pregje revnost, koja je istrošila tvoje! Ako moram ja, božanski Spasitelju, piti gorki kalež, koji bijaše tebi pružen, to ću primiti iz tvoje ruke taj kalež spasenja kao zahvalu za dobra, što sam ih primila od tvoje dobrote, i kao sjedinjenje s mukama, što si ih ti pretrpio za mene.

2. T o č k a. Isusa pribijaju na križ.

K a d d o g j o š e n a m j e s t o, k o j e s e z v a š e k o š t u r n i c a, r a z a p e š e I s u s a. Vidiš li, dušo moja, taj križ, te čavle, te kladivce? To je pripravljeno za razapinjanje tvojega Isusa . . . Božansko Janje imade se ubiti. Još ga jednom svlače; iznova mu poče krv teći; neizrecive su mu boli. Zapovijedaju mu, da legne na križ; ponizno sluša; približi mu se, spusti se, pruži se po njemu . . . Svoju božansku ruku pruža krvniku, da mu ju probije; taj ju pograbi, raskopa strašnim čavlom, koga sve jačim udarcima tjera u nju . . . Strašne li muke, groznih li boli! . . . A moj Isus ne izusti ni slove! . . . Oh, i svaki udarac ozvanja u srcu Marijinu! O vi mukli glasovi tih okrutnih udaraca, ne ćete li ozvanjati i u mojem srcu? . . . Isus, poklonstva dostojni Isus, čija se krotkost i ljubav ne mogu nikad pritajiti, pruža još i drugu ruku: žestoko ju prihvaćaju, probijaju kao i prvu, a zatim mu probijaju božanske noge na isti način. Žestokim udarcima dižu križ, a onda ga puštaju, da svom težinom padne u iskopanu jamu, gdje ga jakim udarcima kladiva pričvršćuju. Dušo moja, podigni svoje oči k svome božanskom Spasitelju, pa gledaj, da li ikada tvoj nebeski Otac traži od tebe tako bolnu poslušnost, tako tešku žrtvu, tako duboko poniženje, kao ovdje od svojega Sina . . . Bože moj, daj, da se sretnom smatram u križu i boli, da sam slična tvome poklonstva dostojnom Sinu, i da tražim svoju slavu u tom, kako da u sebi razapnem sve, što mu se ne mili na meni.

Č u v s t v o. Božanski Spasitelju, tko će mi dati čuvstva, da uzvratim tvojoj prekomjernoj ljubavi? O ljubavi mojega Isusa, tko će te ikada upoznati? Ja nijesam kadra, Spasitelju moj, da ti iskažem svoju zahvalnost za sve milosti, koje si ti meni dao; hoću stoga, da barem

uz tvoju milost prodrem u duh te poklona dostojne tajne, da svoje neuredne sklonosti razapnem, da tebi žrtvujem sve svoje misli, riječi i djela. Dragocjena krvi, koja si protekla iz rana mojega ljubljenog Spasitelja, izlij se na rane moje duše i izliječi ju svojom svemožnom snagom.

Odluka. Sprovest ćemo čitavi dan u svetoj sabranosti i sjećati se na velikodušnu poslušnost Isusovu.

Duhovna kitica. Probodoše mi ruke i noge i izbrojiše sve kosti moje.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za srijedu.

Zapuštenost Isusova na križu

Razapeše Isusa i zločince, jednoga s desne strane a drugoga s lijeve. (Luk. 23, 33.)

I. Vježba. Gledajmo goru Kalvariju i svoga Spasitelja na križu.

II. Vježba. Poklona dostojni Spasitelju moj, molim te, oslobodi onom zapuštenošću, što si ju ćutio na križu, moje srce od svake sklonosti k stvorovima, i primi ga k sebi tako, da mu sam budeš dosta!

I. Točka. Isus se tuži na zapuštenost, što mu ju daje osjetiti njegov Otac.

U smrtnoj stisci Isusovoj došao je glasnik s neba i okrijepio ga; sada se ne pokazuje više nijedan od tih blaženih duhova. Sveti angjeli, zašto se činite, kao da ste bez čuvstva za muku svojega kralja? . . . Pa i isti njegov Otac ostavio ga. Radi čega ova potpuna zapuštenost, ova strahovita strogost? . . . Oh, Isus Krist je hotio ispiti svu gorčinu svojega kaleža do dna bez i najmanjega zaslagjenja; prekomjernost njegovih boli ima pokazati ljudima prekomjernost njegove ljubavi. Isuse moj, još imade mnogo, koji na tebe ni ne misle, koji se nikada ne bave time, što si ti za njih trpio! Oh, da bismo barem mi, tvoje ljubljene kćeri, koje smo sretne, da u

tvojim božanskim ranama upoznamo, što pravom zahtijevaš od naših srca, da bismo barem mi tražile i nalazile svu svoju radost u tom, što smo ti posvetile svoja nagnuća i čitavo svoje biće; da bismo mi, dok stavljamo u tebe, raspeti Isuse, svoju ljubav i svoju sreću, takogjer rado podnosile u zajednici s tobom suhoću, pomanjkanje osjetljivih milosti, prividnu oštrinu Božju prama nama; jer si ti, božanski Spasitelju, hotio oćutiti tu tajinstvenu zapuštenost na križu samo, da nas poučiš, kako imademo same sebi umrijeti.

II. Točka. Isus ostavljen od ljudi.

Isus izvrgnut bjesnilu krvnika ostavljen je od svojih prijatelja, pa i od onih, koje je opsipao dobročinstvima! Množina, koja ga je prije, gledajući njegova čudesa, dočekala u slavlju, sada se združuje, ni ne misleći, da ga žali, s njegovim progoniteljima; ruga se njegovim bolima i nestrpljivo očekuje čas njegove smrti. Isti apostoli, koje je učinio svjedocima svojih čudesa, sakrivaju se i ostavljaju ga, mjesto da zaslagjuju zadnje časove svojega dobrog učitelja . . . Samo jedan od njih stoji s Marijom pod križem, pa još nekoje svete žene: eto, to je sve, što je ostalo Isusu vjernih prijatelja . . . O neshvatljive li zapuštenosti, okrutne li nezahvalnosti! Ne bih li i ja bila dosta nevjerna, da ostavim svojega raspetog Isusa? Ne bih li i ja mogla pristati, da ga pustim trpjeti, a da ne dijelim njegovih boli? O ne, ljubezniče moje duše, vjerno ću s malo tvojih prijatelja ustrajati pod tvojim križem; kod tebe, moj slatki zaručniče, bit će mi lako podnositi, ako me stvorovi ostave u žalosti, kušnjama i bolestima; ta da budem sva tvoja, hoću, moj Isuse, rado oskudijevati svim ostalim.

Čuvstvo. Sama se sramim, moj božanski Spasitelju, kad te gledam, gdje tu posvemašnju zapuštenost podnosiš tako divnom krotkošću! Tvoje strašne boli slave Boga i tvoju djecu otimlju paklu; to ti je dosta, ti sam na sebe zaboravljaš, pristaješ, da te zapuste nebo i zemlja; a ja, svladana samoljubljem, mislim samo na sebe; i u najmanjoj bolesti tražim, da drugi imadu sućuti, pa mrmljam i tužim se, ako držim, da su me

zaboravili. Oh, da bih se u budućc zadovoljila naklonošću Božjom, srećom, da ispunjam njegovu volju, samim tobom, božanski Spasitelju! . . .

Odluka. Kad me pritisne unutrašnja žalost, kad me ostave i zaborave stvorovi, ja ću se najuže sjediniti s Isusom i s njime trpjeti na križu tu tajinstvenu zapuštenost od Boga i ljudi.

Duhovna kitica. Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za četvrtak.

Natpis na križu.

Pilat pak napisa i natpis i metnu na križ. A bješe napisano: Isus Nazarejin, kralj židovski Iv 19, 19.)

I. Vježba. Duhom se uspnimo na goru Kalvariju, gdje Isusa razapinju i tu promatrajmo s Marijom i svetim ženama tajinstveni natpis na križu.

II. Vježba. Udijeli mi, moj božanski Spasitelju, milost, da ti budem uvijek podložna i da revno radim, predobivajući duše za tebe!

1. Točka. Isus je naš kralj . . .

Pilat je dao staviti na križ natpis u tri razna jezika: Isus Nazarejin, kralj židovski. Božanska providnost, čije je orugje Pilat i bez svojega znanja, služi se tom okolnošću, da svim narodima, koje su ti jezici označivali, navijesti, da Isus Krist nije samo kralj svetoga naroda, nego svih naroda svijeta, kojima je imao dati svoj zakon. Opkolimo dakle dubokim počitanjem krvavi prijestol božanskoga vladara, koji žrtvuje svoj život za spasenje svih naroda i osobito za nas, i prinesimo mu štovanje najdubljeg poklonstva, najživlje zahvalnosti i najžarče ljubavi. Promatrajmo ga na tom

ponizujućem križu, koji će za malo biti znak njegove pobjede, i slavimo ga, što je tim svetim drvetom učvrstio svoje kraljevstvo i vratio svome narodu mir, sreću, spasenje i život. O moj poklona dostojni kralju, zar bih mogla još sada biti nezahvalna i sebe mrziti, otimajući se tvomu gospodstvu i opirući se tvojim slatkim zakonima! Oh ne, radije posve vladaj nada mnom; budi neograničeni gospodar mojega duha, mojega srca, mojih sjetila, čitave moje unutrašnjosti; tvoja volja neka ravna mojim životom i svim mojim koracima!

2. Točka. Ako hoćemo, da budemo pravi podložnici Isusa Krista, moramo njegov križ nositi.

S križem je Isus, naš božanski Spasitelj, osnovao svoje kraljevstvo i vlada u našim srcima, a mi moramo ljubiti taj dragocjeni križ i samo u njem tražiti svoju čast i svoju sreću. Ma koliko stojalo našu mekoputnost, mora nam biti drag taj sveti znak našega spasenja i blaženstva. Ako Isus hoće s križem vladati u našim srcima, to je učinak njegove ljubavi, da uzmognemo sabrati spasonosne plodove ovoga nebeskog drveta. Križ, koji je znak njegove pobjede, naše je obrambeno oružje, kojim možemo pobijediti neprijatelje svoje duše; slijedimo ga dakle: malo pa ćemo trpjeti, tada dolazi za nas blaženo vrijeme, da vladamo sa svojim božanskim Spasiteljem u njegovu vječnom kraljevstvu. Tu će on osušiti naše suze; kod njega će nauvijek nestati muka i uzdisaja. Još samo malo imademo nositi njegov križ; nastojmo dakle, da se okoristimo time za umnoženje naših vječnih dobara.

Čuvstvo. Božanski kralju, zar bih se mogla ustručavati, da te pratim na sveto brdo? mogu li te ostaviti samoga na križu? O kako bi te tada morala malo ljubiti! Učini, ljubezniče moj, moje srce slično svome, da iz zahvalnosti slijedi tebe, moj božanski kralju, na mjesto tvoje borbe i pobjede. Nije li tvoja smrt moj život? Nijesu li tvoje boli moj lijek? tvoje slaboće moja jakost? tvoje rane moj pokoj? i tvoja muka moja nada? Dà, osjećam to, moj božanski zaručniče; kao što ti, poznajem i ja samo jednu slast — ljubiti i trpjeti.

Odluka. Kao što naš božanski Spasitelj, uzet ću šuteći križeve i muke i cjelivajući svojega raspetoga Isusa odreći ću se svega, što bi se moglo u mom srcu opirati svetoj ljubavi ka križu.

Duhovna kitica. U imenu Isusovu imaju se prignuti sva koljena u nebu, na zemlji i pod zemljom.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za petak.

Marija pod križem.

A stajaše kod križa Isusova mati njegova. (Iv. 19, 25.)

I. Vježba. Duhom se uspnimo na goru Kalvariju, gdje je Isus raspet, i tu promatrajmo pod križem Mariju.

II. Vježba. Marijo, kraljice mučenika, daj, da moje srce oćuti tvoju žalost, kako bih se na vijeke odrekla grijeha, kao jedinoga uzroka tvojih boli!

I. Točka. Kako neizmjerne bijahu boli Marijine kod smrti Isusove.

Najsigurniji je dokaz naše ljubavi k Isusu Kristu, da ga kao Marija slijedimo sve do gore Kalvarije: jer koji su najbliže njegovu križu, najvjerniji su mu prijatelji. I Marija se potpuno združuje sa žrtvom svojega sina: slijedi ga na putu njegova života, dijeli sve boli i osjećaje njegova srca, uspinje se s njime na Golgotu, tu je na podnožju žrtvenog oltara (križa) svjedokinja žrtvovanja svojega ljubljenog sina i dragovoljno ga prikazuje pravdi Višnjega. Koje se mučeništvo može prispodobiti ovomu, što ga trpi ta nježna majka? Tko će ikada shvatiti gorčinu kaleža, koji joj je opojio srce? Ta ona je najnježnija majka, koja stoji pod križem, na koji je pribijen sin njezin i Bog njezin. Ona je svjedokinja svih muka, što ih trpi, krvi, koja mu teče iz rana; ne izmakne joj se nijedna od njegovih muka; pogled na

to, što joj božanski sin trpi, čini na njezino srce tako duboki utisak, da postaje najsavršeniji odraz raspetoga Spasitelja . . . O neshvatljive boli moje svete majke! Evo, dušo moja, ovdje gore Kalvarije, ovdje je pravo mjesto zaručnice Isusa Krista. Križ i pregaranje je dijel duša, koje je Bog pozvao, da ga proslavljuju, koje hoće uzdići do izvanredne svetosti i kojima je opredijelio prva mjesta u svom kraljevstvu. Uspnimo se dakle sa svojom ljubljenom majkom na Golgotu, tu kod svojega trpećeg Spasitelja vjerno ustrajmo i prosimo ga, da i nas pribije na svoj križ razapinjanjem staroga čovjeka s njegovim zemaljskim nagnućima.

2. Točka. Žalosno srce Marijino uzor je svim trpećim srcima.

Kako mi velike i ganutljive nauke daje majka mojega Spasitelja, trpeći s njime pod križem! Njezina je bol, kako kaže prorok, kao more velika; ali njezina odanost, njezina duševna spokojnost je nepomična, a njezino se srce, pribito na križ istim čavlima, koji drže njezina božanskog Sina na križu, prinosi s njime kao žrtva za slavu Božju i spasenje ljudi. Ako se moraju svi kršćani truditi, da si pribave kreposti, što ih je žalosna majka vršila na gori Kalvariji, onda je to dvostruka dužnost za mene, zaručnicu Isusa Krista, kćer Majke Božje, jer mi je i Isusa i Mariju nasljedovati. Sve boli, što mi ih šalje božanska providnost, imadu svrhu, da me uže svežu sa srcem mojega božanskog zaručnika i da povećaju njegovu slavu: moram se dakle u nevoljama, koje me snagju, klanjati volji Božjoj i primajući ih sjediniti se s raspetim Isusom. Isprosi mi, Marijo, milost, da shvatim te važne nauke i prema njima uredim svoj život!

Čuvstvo. Marijo, nježna majko moja, kako je jaka i moćna ljubav, koja te tako uspaljuje! Može se za tebe reći: ljubav je jača od smrti; jer ti bi svakako bez te božanske ljubavi i više nego jedamput podlegla boli. Ali ne, niti bezdno boli, u koje je upalo tvoje srce, niti pogled na smrt tvojega ljubljenoga sina, niti bijes ljudi, koji ga raspeše, ništa ti ne može oduzeti odvažnosti, niti

smesti tvoje duše u njezinu svetom poslu. Oh, molim te, nauči i mene, da tako jako, tako velikodušno ljubim, nauči i mene, da se u boli i nevolji manje bavim bolima, što ih trpim, nego voljom Božjom, koja se time na meni ispunjava.

Odluka. Sve muke, sve boli veselo ću primiti iz ljubavi i u zajednici sa presvetim srcima Isusa i Marije.

Duhovna kitica. Kao more velika je bol tvoja.

Molitva. Prežalosna majko, kakav li mač probode tvoju dušu! Sve rane, koje pokriše poklona dostojno tijelo tvojega sina, razdirale su tvoje materinsko srce! Majko boli, daj, da se u bolima s tobom tijesno združim. Ako čovjek, da Isusa ljubi, mora trpjeti i umrijeti, to mi isprosi milost, da ljubim boli i smrt.

Razmatranje za subotu.

Vojnici dijele odijelo Isusovo.

A vojnici, kad razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i načiniše četiri dijela, svakomu vojniku po dijel. (Iv. 19, 23.)

I. Vježba. Promatrajmo s jedne strane Isusa, lišenoga odijela, a s druge strane požudu, kojom se vojnici otimaju za njegove haljine.

II. Vježba. Udijeli nam u svemu, Isuse moj, svojega pravoga duha, koji je duh odijeljenja od svega zemaljskoga.

1. Točka. Siromaštvo, u kojem je hotio Isus umrijeti, osugjuje prianjanje uz dobra ovoga svijeta.

Naš se božanski Spasitelj rodio siromašan; čitav mu je život prošao u pomanjkanju i oskudici; hotio je umrijeti, kao što je živio, posve lišen odijela, da nam pokaže, kako ljubljaše siromaštvo, a preziraše zemaljska

dobra. Unigjimo u njegovo božansko srce, da se naučimo poznavati njegovo sveto mišljenje i da s ovim mišljenjem usporedimo svoje. Nije samo vanjska dobra obuhvatalo odricanje njegova srca, nego se protegnulo sve do odricanja darova naravi i milosti, kojih je puninu dobio. Da li smo ostale vjerne dužnosti, što smo ju preuzele kod polaganja svojih zavjeta: siromašno, odijeljeno živjeti ne samo od dobara svijeta, nego i od stvari, koje su opredijeljene za našu porabu? Dademo li se, kao Isus, njih riješiti, a da ne mrmljamo, niti se tužimo? Promatramo li sva dobra, pa i duhovna, kojima nas nadjeljuje dobrota Gospodinova, kao njegovo vlasništvo? Upotrebljavamo li ih jedino za ispunjavanje njegovih namjera? O ljubljeni Isuse moj, učini srce moje slično tvojem, odijeli me sve više te više od svega, što nijesi ti, da od sada prianjam samo uz tebe, najveće dobro moje!

2. Točka. Moramo nasljedovati svojega Spasitelja u posvemašnom odricanju.

Duh samozataje možebit je megju svim točkama duhovnoga života onaj, koji se najmanje razumije i najregje vrši, pa i u redovničkom staležu; hoćeš, da Bogu služiš, a tražiš samo slasti u pobožnosti; pripisuješ sebi dobra, što ih činiš; jednom riječi sebe, svoju vlastitu čast tražiš u službi Gospodinovoj, u dobrim djelima, što ih činiš, mjesto da se trsiš, da omiliš Bogu i njega častiš; a ipak smo sve u redu naravi i milosti primile od Boga, njemu smo sve posvetile kod polaganja svojih zavjeta. Kako dakle smijemo sebi pripisivati svoje vlastitosti, svoje darove, svoje znanje, svoje kreposti? Kakove li nepravde? Ne znači li to Bogu otimati, što je on učinio samo radi sebe? Kakova li otimačina u žrtvi prikazanoj božanskom dostojanstvu, žrtvi, koja se jedina imala uništiti za slavu Božju! Savjesno to promislimo u ove dane spasenja, kada Isus daje svijetu primjer one uzvišene kreposti, kojom ga hoće spasiti, a kojom se imademo mi posvetiti. Odrecimo se svega, ostavimo same sebe, ponovimo tu žrtvu, pa ćemo sa svojim božanskim Spasiteljem promicati čast Božju, kao što on to od nas očekuje.

Čuvstvo. Poklona dostojni Gospodine, ostavila sam svijet, položila sam redovničke zavjete, samo da budem tebi sličnija, moja unutrašnost da bude više jednaka tvojoj; a još nalazim u svom srcu toga mnogo, što se opire pregaranju i svetom siromaštvu! Kako sam često tražila svoju udobnost, kako često težila za vremenitim dobrima! kako sam često okrala tvoju čast! Najljubezniji Spasitelju moj, kako sam ostala tako siromašna u krepostima i zaslugama! Napuni me svojim duhom, prosim te, i daj, da te nasljedujem vršenjem sveopćega odricanja!

Odluka. Ako osjetimo sklonost prema ikojoj stvari, to ju moramo isti čas žrtvovati Bogu.

Duhovna kitica. Razdijeliše si odjeću moju i za haljinu moju baciše kocke.

Molitva. Isuse . . .

Šesta nedjelja u korizmi.

(Cvjetna.)

Razmatranja za nedjelju.

I. Židovske hule; strpljivost Isusova.

A prolazeći huljahu na nj mašući glavama svojim i govoreći: Ha, koji hram Božji razvaljuješ i za tri dana opet sagragjuješ, pomozi sam sebi; ako si sin Božji, sigji s križa. A tako i glavari svećenički s književnicima i starješinama podsmjevajući se govorahu: Drugima pomaže a sebi ne može pomoći. Ako je kralj Israelski, neka sigje sad s križa, pa ćemo mu vjerovati. (Mat. 27, 39. 42.)

I. Vježba. Prenesimo se duhom na Kalvariju. gdje Isusa raspetoga okružuje množina opakih ljudi, koji ga grde i hule.

II. Vježba. Udijeli mi, Spasitelju moj, milost, da nasljedujem tvoju strpljivost, koju si mi na križu tako krasno dokazao.

1. Točka. Isus strpljivo podnosi poruge.

Zločinac, predan strogosti zakona, ulijeva još samo sućut; ali posve se drukčije vladaju neprijatelji Isusovi prema nedužno osugjenom Isusu. Njihovoj mržnji nije dosta, da je nevin osugjen na sramotnu smrt, već ta njihova mržnja još više raste, kad gledaju muke, što ih trpi. Ove zvijeri bez srca ne srame se, da ga još pogrgjuju u njegovoj boli, u času, kad izdiše svoju dušu. Poglavari svećenički zaboravljaju svoje dosto-

janstvo i čast, što su ju sebi dužni, i miješaju se megju puk, da proti žrtvi svojega bijesa rigaju najogavnije hule. A k o s i s i n B o ž j i, govore, s i g j i s k r i ž a, p a ć e m o t i v j e r o v a t i. Isus megjutim šuti, a mogao je u taj čas te bezbožnike uništiti i u pakao strmoglaviti. On šuti. Njegov mir, njegova strpljivost ostaju nepromjenjeni; njegova božanska krotkost razoružava desnicu njegova rasrgjena Oca; hoće da svrši svoju žrtvu i smrću svojom da postane početnik našega spasenja. O nepokolebiva strpljivosti mojega Spasitelja!

2. T o č k a. Treba da nasljedujemo strpljivost svojega Spasitelja.

Isus hoće, da nas napuni osjećajima ljubavi i zahvalnosti, koji ga pravom idu, ali prije svega žarkom revnošću, koja nas nuka, da učinimo srca svoja slična njegovu srcu. Prodrimo dakle u to poklona dostojno srce i prosimo svojega Spasitelja, neka nam dade svoju božansku strpljivost, tu krasnu krepost, koja je plod Duha svetoga i čije vršenje širi u duši toliko ljubežljivosti. Naš božanski Spasitelj prima hule, koje mu nanose, kao dijel kazne, što ju hoće da pretrpi za nas i prima ju potpunom odanošću . . . Ako nas tolike muke stoji, podnesti najmanju uvredu, najneznatniji prigovor; ako ne možemo pretrpjeti najlakšega poniženja, najmanje muke, imade to svoj razlog u tom, što nijesmo dosta uvjerene, da je potrebno Isusa nasljedovati i zadovoljiti pravdi Božjoj; što svojega božanskog Spasitelja dosta ne ljubimo. Upoznajmo stoga danas promatrajući strpljivost Isusovu, kolike je vrijednosti strpljivost. Naučimo se danas vršiti strpljivost, kao Isus, i ljubiti, kao što je on nas ljubio.

Č u v s t v o. Poklona dostojni Spasitelju, kako sam ti malo slična! Imaj smilovanja s mojom slaboćom! Pouzdano obuhvatam podnožje tvojega križa, s kojega mi ti, Isuse moj, daješ tako velike pouke; držat ću ga se čvrsto, da se obilne milosti, koje s njega teku, izliju u moju dušu i da mi nježnom, srdačnom ljubavlju k bližnjemu dadu i jakost, da sve tebi za ljubav strpljivo trpim.

O d l u k a. Strpljivo ćemo podnositi riječi i uvrede, koje bi mogle raniti naše sebeljublje.

D u h o v n a k i t i c a. Oče, oprosti im, jer ne znadu šta čine.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

II. Razmatranje o nedjeljnom evangjelju.

Isusov ulaz u Jerusalem.

Kad se približi k Jerusalemu, i dogjoše u Betfage k Maslinskoj gori, onda Isus posla dva učenika govoreći im: Idite u selo, što je prema vama, i odmah ćete naći magaricu privezanu i magare s njom; odriješite i dovedite mi. . . I otišavši učenici učiniše, kako im zapovjedi Isus. I dovedoše magaricu i magare, i metnuše na njih haljine svoje i posadiše ga na njih. A ljudi mnogi prostriješe haljine svoje po putu, a drugi rezahu granje od drveta i prostirahu po putu. A silni svijet, koji igjaše pred njim, vikaše govoreći: Hosana sinu Davidovu; blagosloven, koji ide u ime Gospodnje! (Mat. 21, 1. — 9.)

I. V j e ž b a. Gledajmo put, pokriven haljinama i palmovim grančicama, i silni svijet, koji prati Isusa.

II. V j e ž b a. Božanski Spasitelju, ugji kao pobjednik u moju dušu, kad dolaziš k meni u svetoj pričesti, i ne dopusti, da budem ikada tako nesretna nasljedujući židove u njihovoj nestalnosti!

1. T o č k a. Promatrajmo osobe i njihova djela.

Bezbrojne povorke pokrivaju put; ponose se time, da su učenici Isusovi, i miješaju se u povorku . . . Božanskog Spasitelja, jašećeg na magaretu, vode u slavlju; kako blago i ljubezno veličanstvo! . . . Okružen je svojim apostolima, koji su na vrhuncu radosti. Narod čini se kao opojen od sreće . . . Ali gdje si ti, Marijo? ta dogji i budi dijelnica časti svojega milog sina! Ne, majka poniznoga Boga bijaše uz njega kod jasala, pa će ga

slijediti i na Golgotu; ali na dan njegove slave ne pokazuje se, da me pouči, kako je skrovitost i želja, ostati nepoznat stvorovima, najsigurniji put, da se sačuvaju milosti Gospodinove i da se postojano raste u ljubavi Isusovoj . . . O presveta majko moja, daj da se vjerno okoristim tim važnim naukom! . . . Razmatrajmo revnost naroda, kako prostire po zemlji zelene grančice i razastire haljine na putu Isusovu . . . Svakim časom povećava se povorka, ljulja se amo tamo; nastaje stiska; radost i počitanje opaža se na svakom licu . . . Isus se polako približava sred poklika radosti i veselih pjesama, sjedeći na poniznoj životinji, što su mu ju učenici doveli, i tako se ispunja proroštvo: Kažite kćeri Sionskoj: evo kralj tvoj ide k tebi krotak. Božanski Spasitelju, kralju mojega srca, kako često dolaziš k meni pun blagosti i krotkosti! s neba silaziš na sveti oltar, a s oltara u moje srce! Oh, na vijeke bio slavljen! O da se sve u meni sjedini, da već u ovom životu počme vječni Hosana, koji se nadam pjevati s tvojim svetima u domu slave.

2. Točka. Čujmo riječi.

Poslušajmo vesele pjesme, klicanje radosti . . . Svi oni, koji se priznavaju učenicima Isusovim, sačinjavaju pojedine čete. Izvan sebe od veselja, glasno razglasuju slavu Božju i klicaju: Blagosloven, koji ide u ime Gospodnje! Hosana na visini! . . . A povorke napred i odzada vikahu: Hosana sinu Davidovu; blagosloven, koji ide u ime Gospodnje! Blagosloveno kraljevstvo našega oca Davida, koje dolazi! Hosana na visini! . . . Neprijatelji se Isusovi ne usudiše naložiti tako mnogim sjedinjenim glasovima, da šute; ali kad već nijesu mogli zauzdati žestoke srdžbe, koja ih je obuzela, obratiše se na božanskoga Spasitelja i rekoše: Učitelju, zabrani svojim učenicima! Ali im Isus odvrati: Kažem vam, kad bi ovi šutjeli, kamenje bi glasno vikalo . . . Da, moj poklonstva vrijedni Spasitelju, svi su stvorovi dužni, da te slave; kako je sreća za mene, da mogu promatrati tvoje slavlje! O, kako neizreciva će biti

tek moja sreća, kad budem mogla slušati, kako svete dvorane nebeskoga Jerusalema ozvanjaju pjesmama ljubavi, koje će se tamo po sve vijeke razlijegati mojem Isusu.

Čuvstvo. Kralju, puni blagosti i dobrote, koji nam u svetoj pričesti donosiš kraljevstvo mira i krotkosti, bio slavljen, bio dočekan ljubavlju i srdačnošću! Pri tvom ulazu u Jerusalem dokazao ti je narod, obasut tvojim dobročinstvima, najživlju zahvalnost; kakova čuvstva imala bi u nama vladati, kad u svetoj pričesti posjećuješ našu dušu, koja ti je tako mila! Da i ja slavim tvoje slavlje, božanski kralju, glasno ću naviještati, da tebe jedinoga ide slava i čast; svojom vjernošću u ljubavi k tebi i nasljedovanju učinit ću se dostojnom, da ti na vijeke hvalu pjevam.

Odluka. Uvijek ću ići dubokim počitanjem k svome Isusu. Svojim djelima ću ga proslavljivati i svu čast njihovu na njega prenositi.

Duhovna kitica. Evo, tvoj kralj ide k tebi krotak. Blagosloven, koji ide u ime Gospodnje!

Molitva. Dušo Kristova . . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Riječi Isusove na križu.

A Isus govoraše: Oče oprosti im, jer ne znadu što čine. . . A jedan od obješenih zločinaca reče Isusu: Opomeni me se, Gospodine, kad dogješ u kraljevstvo svoje! I reče mu Isus: Zaisto ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju. (Luk. 23, 34. 42. 43.) — *Kad vidje dakle Isus mater i učenika, kojega ljubljaše, gdje stoje, reče materi svojoj: Ženo, eto ti sina! Po tom reče učeniku: Eto ti matere!* (Iv. 9, 26.)

I. Vježba. Gledajmo svojega poklonstva dostojnog Spasitelja, pribitoga na križ megju dva razbojnika, za tim Mariju, Ivana i svete žene pod križem.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, udijeli mi svoju

milost, da nasljedujem blagost i milosrdnost tvojega srca, te tako zaslužim i dragocjeni dar, što nam ga daješ s presvetom svojom majkom!

1. Točka. Isus pokazuje svoju dobrotu i milosrgje moleći se za svoje mučitelje.

Koga da ne gane velikodušnost srca Isusova? Predmet mržnje i okrutnosti svojih neprijatelja prolijeva zadnje kaplje krvi u neizrecivim bolima pribit na križu: ipak ta neizmjerna milosrdna ljubav zaboravlja svoje strahovite muke, zaboravlja zlobu i okrutnost svojih neprijatelja i samo misli na to, da ih spase i ispriča pred očima svojega Oca. Na njega upravlja onu punu ljubavi molitvu, koja na vijeke osugjuje mržnju i osvetu: Oče oprosti im, jer ne znadu što čine. Milosrdni Isuse, ti doista ovdje pokazuješ, da si Bog ljubavi, da tvoja ljubav ne pozna granica. Na križ pribit preuzimaš na korist onih, koji su te razapeli, službu Otkupitelja, uzimaš na sebe njihove opačine i pereš ih svojom krvlju: slatke riječi spasenja upravljaš na zločinca, kojega je obratila tvoja milost. Kolika naklonost, kolika ljubav! Tko da ne stavlja u tebe sve svoje pouzdanje! Kako bih još mogla poslije takova primjera sačuvati i najmanje sjećanje na ništetnosti, koje me ranjavaju? O ne! to bi me učinilo nedostojnom tvojega smilovanja, za koje te žarko prosim u taj čas po neizmjernim zaslugama, koje si nam stekao na križu . . . .

2. Točka. Isus nam daje Mariju za majku, a nas daruje Mariji kao djecu.

Divimo se i ovdje nježnoj brizi svoga ljubeznog Spasitelja . . . Znajući, da će mu sad na udariti smrtna ura, nježno upire svoje poglede na svoju presvetu majku; a Marija pazljiva na svaki pokret svojega ljubljenog sina, razumije već što hoće, da kaže . . . Sad pokazuje naš božanski Spasitelj svojoj majci učenika, koga je ljubio i reče: Ženo, eto ti sina! okrene se tada k Ivanu veleći: Eto ti matere! . . . Marijo, koliku si morala osjetiti bol, kad si čula glas svojega sina, kako ti odregjuje drugoga sina mjesto sebe! Koje bi srce moglo biti dosta tvrdo, da ostane neganuto gledajući tvoju duboku žalost? Marija združuje svoju volju s voljom svojega božanskog sina;

u osobi svetoga Ivana uzima nas za svoju djecu i obvezuje se, da će na nama ispunjavati sve dužnosti dobre majke. O neizmjerne dobrote Isusove! Za svoga života bijaše on jedini predmet nježnosti Marijine, a sada je hotio umirući, da usplamti srce te svete majke ljubavlju k nama. Marijo, sada se više ne čudim čudesima dobrote, što ih ti puna ljubavi vršiš prema kršćanskom svijetu! Svaki učenik Isusov razglasuje tvoja dobročinstva; jer su svi pod križem postali tvoja djeca. A kako rado govorim na čast svoje majke o osobitim milostima, što sam ih po njoj primila! Kolikoput sam uza sve svoje bezbrojne prekršaje osjetila učinke njezine materinske skrbi! Neizmjerna hvala bila tebi, moj slatki Isuse, ljubav i zahvalnost tebi Marijo, preljubezna majko!

Čuvstvo. Spasitelju moj, manje zabavljen sa svojim bolima nego našim spasenjem, dostojiš se učiniti nas djecom svoje svete majke! Ljubezniče moj, tvoja ljubav nema granica: pošto si sam sebe nama darovao, hoćeš da nama predaš i svoje pravo na ljubav tvoje neprispodobive majke. Zahvalno ću uvijek promatrati Mariju kao svoju majku i u svemu se na nju obraćati djetinjim pouzdanjem.

Odluka. Odsad ćemo ljubiti Mariju kao svoju majku i nasljedovati ju kao svoj uzor.

Duhovna kitica. Evo ti matere!

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Razmatranje za utorak.

Dalje o riječima Isosovim na križu.

I kad bi šesta ura, nastade tama po svoj zemlji do ure devete. I o uri devetoj povika Isus iza glasa govoreći: Eloi, Eloi, lama sabaktani? Koje znači: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? (Mark. 15,

33. 34.) *Po tom znajući Isus, da se već sve svrši, da se zbude Pismo, reče: Žedan sam.* (Iv. 19, 28.)

I. Vježba. Gledajmo Kalvariju pokritu gustom tamom; neprijatelji se Isusovi uplašeni udaljuju. Ali mi ne ćemo ostaviti svojega božanskog Spasitelja, nego ljubeći ga zapamtit ćemo njegove zadnje riječi.

II. Vježba. Daj, poklona dostojni Spasitelju, da se obilnim milostima, što si mi ih na križu zaslužio, okoristim, te nikada ne zaboravim žarke žegje, koju si ćutio za moje posvećenje.

1. Točka. Isus se tuži radi svoje zapuštenosti.

Presveta duša Kristova, zaronjena u duboku neutješnost, snosi neumoljivu težinu Božje pravednosti; židovska zaslijepljenost, propadanje tolikih duša, koje ne će imati dijela u plodovima njegove smrti, sjedinjuju se s mukama, koje ga tište i sile na tužbu, koja nam otkriva strašne boli, što ih trpi: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? . . . Čujmo, što nebeski Otac odgovara na usta proroka Izaije: Božji Sin postade vaš jamac; kazne, što su ih zaslužili vaši grijesi, pale su na njega; za opačine je vaše bijen, da budete iscijeljeni njegovim ranama . . . Evo ovdje, dušo moja, tvojega djela, evo ovdje učinka tvojih bezbrojnih grijeha . . . Možeš li još sada htjeti jedan jedini svojevoljno počiniti i time ponoviti žalost svome Spasitelju? Evo, dokle dopire njegova ljubav: podaje se toj dubokoj žalosti, da mi nagjemo potrebne utjehe u danima kušnje; ali, možemo li propustiti, a da ne opazimo, da su obilne milosti, kojih smo djelatnost tako često osjetile u suprotivštinama, dragocjeni plodovi njegove izvanredne žalosti na križu? Božansko srce, tko će progledati dubinu tvoje ljubavi? Ali tko se ne će trsiti, da te utješi postojanom vjernošću, tko ne će radosno sve izbjegavati, što se tebi ne mili, i sve drage volje ispuniti, što je tebi milo.

2. Točka. Naš Spasitelj žegja za spasenjem duša.

Isus, oslabljen gubitkom krvi i naprezanjem, viče s križa: Žedan sam. Njegovo božansko srce hoće spasenje svih ljudi; k svima imade neizmjernu ljubav, i u svojoj gorućoj želji, da svima namijeni zasluge svoje smrti,

viče: Žedan sam. Božanski Spasitelju, ti si žedan mojega posvećenja, žedan si spasenja svih ljudi! Oh, ja ću te okrijepiti, svim ću svojim silama raditi, da postanem sveta i da odgovaram milostima svojega svetog zvanja. One ću duše, koje su ti tako drage, spasti i sretnom se osjećati, da sam mogla time utažiti tvoju žarku žegju; ali ti, moj božanski Spasitelju, učini me i dostojnom ovoga važnog djela. Boli te, što nalaziš tako malo duša, u koje si mogao izliti puninu svojih milosti; tebi se predajem, preljubezni Isuse; oh, užezi me svetom vatrom, od koje ti izgaraš!

Čuvstvo. Poklonstva dostojni zaručniče moje duše! ne ću li nikada potpuno vratiti žarku želju, koju ti imadeš prema mojem srcu i njegovim sklonostima? Ah, tvoja ljubav daje i meni osjećati žarku žegju. I ja žegjam za tobom; i ova se žegja ne će nikada ugasiti, jer čim te više ljubim, tim više ćutim potrebu, da te još srdačnije ljubim! Dà, ja sam žedna tvoje ljubavi, žedna sam tvoje prisutnosti, žedna tvoje slave i tvojega posvećenja duša! Oh, kada će biti moja žegja posvema utažena? . . .

Odluka. Sva naša djela imadu danas biti čini ljubavi.

Duhovna kitica. Dadoše mi žuč za hranu, i u žegji mojoj napojiše me octom.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za srijedu.

Zadnje riječi Isusove na križu.

A kad primi Isus ocat, reče: Svrši se. (Iv. 19, 30.) *I povikavši Isus iza glasa reče: Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj.* (Luk. 23, 46.)

I. Vježba. Ajdemo na Kalvariju pod križ, da tu poslušamo zadnje riječi svojega božanskog Spasitelja i da ih razmotrimo.

II. Vježba. Poklona dostojni Spasitelju, udijeli mi milost, da dobro upotrebim preostale još dane svojega života, da, prije nego ti vratim svoju dušu, izvršim veliko djelo svojega posvećenja.

1. Točka. Kako je Isus svršio djelo spasenja svijeta, tako moramo i mi svršiti djelo svojega posvećenja.

Svrši se. Isus na svrsi svojih muka pogleda još jednom svoj život, što ga je počeo u štali, a svršava na Kalvariji; on vidi, da je sve časove svojega života vjerno upotrebio za ispunjenje odluka svojega Oca; vidi, da su se na njem obistinila sva proroštva i da je osnovao svoju vjeru; vidi, da je pakao pobijegjen, ljudi spaseni, zadovoljeno pravednosti njegova Oca, utemeljena riznica njegovih zasluga, da obogaćuje njegovu crkvu i sve njegove izabranike do konca svijeta; ništa ga više ne zadržava na zemlji, sve je svršeno . . . O moj ljubezni Isuse, što da ti dadem za tolika dobročinstva? S tvoje strane, Isuse, sve je svršeno, ali meni, božanski moj Spasitelju, preostaje još mnogo toga da učinim, prije nego budem mogla reći: svršeno je! Ti si sve učinio, što bijaše nužno, da mi podijeliš svoje neizmjerne zasluge; no sad moram i ja ispuniti one dužnosti, koje me čine vrijednom tih zasluga. Moram nasljedovati tvoj primjer, izvršavati tvoje božanske nauke, dostojno primati tvoje presvete sakramente, odazivati se tvojoj milosti žarkom ljubavlju i stalnom vjernošću . . . Moj Isus sve je svršio; ali jer po riječima apostolovim imadem sve na sebi nadopuniti, što manjka od muka Spasiteljevih, to moram, da pribavim sebi njegove zasluge, revno raditi oko svojega posvećenja, da time i ja na svršetku svoga života mogu sa svojim božanskim zaručnikom reći: svrši se! . . .

2. Točka. Naš Spasitelj predajući duh svoj u ruke svojega Oca uči nas velike kreposti i stiče nam velike milosti.

Oče, viče naš umirući Spasitelj, u tvoje ruke predajem duh svoj. Ovim riječima izvršava Isus najsavršenije čine poklona, pouzdanja i ljubavi. Udarce božanske pravednosti podnesao je naš božanski Spasitelj; još trpljaše najokrutniju zapuštenost od svojega Oca; ali njegovo pouzdanje, mjesto da se umanji, daje mu da glasno izgovara riječi: Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj, zazivljući ga slatkim imenom oca i ljubavlju to čišćom, što je više bila prokušana. Predajući svoju dušu u ruke svojega Oca hotio je naš božanski Spasitelj, da s njome preda njemu i duše svih onih, koje je otkupio. On predaje svome ljubljenome Ocu i moju dušu, da ju, kad ostavi svijet i s njime se sjedini po milosti i ljubavi, radosno primi. O koliko je uzroka za pouzdanje, kako je moćan temelj, da se sjedinim sa svojim Isusom! Daj dakle, Bože moj, da ja živeći u svetosti, koja se dolikuje zaručnici tvojega božanskog Sina, zaslužim, kako bih mogla u svom zadnjem času najuže sjedinjena s tvojim božanskim Sinom reći: Oče, u tvoje ruke predajem dušu svoju!

Čuvstvo. Božanski Spasitelju moje duše, riječima: svrši se, hotio si nam reći, da su sada svršene sve tajne milosrgja; da sad više nema milosti, koje ne bismo mogli postignuti tvojim zaslugama; da su po tebi i po našem sjedinjenju s tobom predane naše duše u ruke tvoga nebeskog Oca. O kolikim pouzdanjem bacit ću se pod tvoj križ i svojega milosrdnog Oca prositi za ozdravljenje bolesti moje duše i za spasenje onih, koji su mi mili.

Odluka. Ne ćemo propustiti ni jedne prilike, da svršimo djelo svojega posvećenja, i radi toga ćemo nastojati oko savršenosti svetoga staleža, što smo ga izabrale.

Duhovna kitica. Oče, u tvoje ruke predajem dušu svoju.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za Veliki četvrtak.

Smrt Isusa Krista.

I preklonivši glavu predade duh. (Iv. 19, 30.)

I. Vježba. Stupimo na goru boli, gdje Isus svršava svoju žrtvu, da nikad na to ne zaboravimo.

II. Vježba. Spasitelju moj, daj, da ja, vjerom proničući tajnu tvoje smrti, upoznam, da još samo za tebe imadem živjeti.

1. Točka. Isus umire za nas.

A Isus povikavši iza glasa izdahnu. Pošto je naš božanski Spasitelj sve pretrpio, što je mogla izmisliti nečovječna okrutnost njegovih neprijatelja, svršava svoju žrtvu. Lice mu problijedilo, oči se zatvaraju, izdiše zadnji uzdah i umire . . . Klekni, dušo moja, k nogama svojega umirućeg Isusa, okvasi ih svojim suzama i budi satrta od boli sjećajući se svojih grijeha . . . Isus je mrtav, dà, dušo moja, on je mrtav, taj božanski Spasitelj, koji dogje megju svoje, da im donese spasenje i da ih pouči u propisima istine! Umrije, da ih žrtvom svojega života izbavi vječne smrti! Umrije, da im otvori nebo i k njemu put utare! Ali, nečuvenog li čuda, umrije od ruke onih, radi kojih je došao, da ih spasi! dà, umrije od tvoje vlastite ruke! Približi se, dušo moja, i promotri pazljivo božansko Janje. Evo tvojega djela! Dogji dubokim skrušenjem, priznaj, da si kriva krvi svojega Spasitelja, oplakuj sa svom naravlju svojega Boga, udaraj se sa stotnikom u grudi svoje i prinesi s Marijom i vjernim učenikom svome umirućem Isusu poklon boli i zahvalnosti.

2. Točka. Što imademo činiti iz zahvalnosti za ljubav, što nam ju iskaza Isus svojom smrću.

Veće od ove ljubavi nitko nema, da dušu svoju položi tko za prijatelje svoje; to Isus nije više mogao pokazati svoje ljubavi k nama, nego time, da je za nas umro. Svojom nas je krvlju iskupio; mi smo njegovi; mi dakle ne smijemo više pripadati sebi, niti svijetu niti ikojem stvoru, a još mnogo manje njegovu neprijatelju . . . Budući da sam Isusova, to moram i za njega živjeti, za njega trpjeti, za njega umrijeti . . . Možeš li ti, dušo moja, pošto si promatrala umirućega Spasitelja, ostati bešćutna uz neizmjernu ljubav, koja ga je žrtvovala za tvoje spasenje? Ne, moj raspeti Spasitelju, ne, i da se očuvam od takove nezahvalnosti, to ću s neizbrisivim potezima u srce upisati uspomenu tvoje smrti. Tvoje božanske rane, osobito ona na prsima, imadu mi biti najmilija utočišta, gdje ću se učiti, kako da se učvrstim i usplamtim u ljubavi, da ljubeći te sve savršenije postanem takogjer dostojna imati dijela u neizmjernim zaslugama tvoje smrti.

Čuvstvo. Presveti Oče, pogledaj milo na smrt tvojega božanskog Sina, koju je pretrpio, da nas s tobom izmiri. Tisuć puta ti hvala, dobri i milosrdni Oče, što si nam darovao svojega jedinog Sina; udijeli nam i milost, da on bude svagda jedina ljubav naših duša! Isus, i to raspeti Isus, neka mi bude jedino proučavanje, moja mudrost, moj život!

Odluka. Sve ćemo suprotivštine, koje nas danas snagju, združiti sa žrtvom Isusovom i bolima Marijinim.

Duhovna kitica. Isus me je ljubio i sebe dao za mene.

Molitva. Dušo Kristova . . . .

Razmatranje za Veliki petak.

Smrt Isusa Krista.

I preklonivši glavu predade duh. (Iv. 19, 30.)

I. Vježba. Ne odilazimo s Kalvarije, nego ostanimo pod križem, gdje Isus umrije.

II. Vježba. Spasitelju moj, namijeni mi zasluge svoje božanske žrtve i nauči me ljubiti i prigrliti križ.

1. Točka. Isus umirući na križu daje nam spasonosne nauke.

Evo ovdje, uzvišena na križu stavljena na ogled čitavom svijetu, našega Boga, našega Spasitelja, našega Gospodina, našega uzora! Njegova je žrtva ljubavi i milosrgja svršena. Stupimo dakle k njemu, da na podnožju križa (koji je za nas sveta učiteljska stolica) naučimo se onim uzvišenim krepostima, što nam ih s njega propovijeda. Što nam dakle kaže taj božanski učitelj, doduše ne više svojim ustima, koja su jednom izrekla tako krasnih nauka, nego svojom šutnjom, koja ulijeva strahopočitanje,

svojim ranama, iz kojih još krv teče? On nam kazuje, što imademo mrziti, ljubiti i cijeniti. Ta zar doista prava kršćanska, sabrana duša, koja ovu tajnu muke i boli Isusove tako promatra, kako se imade promatrati, ne dobiva neku neizrecivu mržnju i strah pred svime, što je grijeh i na grijeh vodi? Ne će li poštovati i visoko cijeniti križ, poniženja, nevolje života, jer joj je upravo križem pokazao njezin božanski Spasitelj, kako ju jako ljubljaše i kako i ona njemu može križem pokazati svoju ljubav i imati dijela u njegovim zaslugama? Takova duša ljubi Isusa Krista kao jedini predmet, koji je dostojan njezine sklonosti; čitavo njezino srce pripada njemu; najpotpunije se slažući s njegovom voljom, usko s njim združena, obuhvata veledušno križ, u njem traži svoju jedinu nasladu i ostaje uvijek uz njega prikovana.

2. Točka. Svojom smrću stiče nam Isus sve milosti.

Iz podnožja križa obilno teku sve milosti; potrudimo se dakle da ih saberemo. To su milosti obraćenja: jer mnogi od onih, koji gledahu, kako Sin Božji umire, obratiše se bijući se u prsi; milosti posvećenja, koje su učinile razbojnika sposobnim, da je mogao još istoga dana ući u raj; milosti oslobogjenja, koje su otvorile nebo svetim dušama, koje su već tolike stotine godina čamile u pretpaklu; milosti savršenstva: jer se ovdje pod križem duša rasvjetljuje i čisti, srce upaljuje; ovdje slabi, puni pogrješaka ljudi postaju kreposnim, savršenim svecima. O ajde dakle, ma bila naša bijeda kako velika, stupimo k ovome križu pomirenja; ovdje crpimo snagu za slavnu pobjedu nad sobom, odvažnost, da se oslobodimo zlih običaja, koji se nas još drže; ovdje kod znaka našega spasenja učvrstimo odluku, da ćemo svagda i uvijek pripadati svome ljubljenom Isusu.

Čuvstvo. Spasitelju moj, čemu se ne bi smjela nadati! Za mene si prinesao tu punu boli žrtvu! Dà, ja smijem reći: za mene! jer premda si ju prinesao za čitav svijet,tko imade tako obilno dijela u milostima tvoje smrti, kao što duhovne (redovničke) duše! Njima ne samo po malo daješ tih milosti, nego ih izlijevaš poput rijeke na

njih. Kao što si Mariju i svojega ljubljenog učenika, tako i svoje zaručnice obasiplješ svojim dobročinstvima; slavljen bio ti jedinče, koga ljubi moja duša! O da bi moja ljubav i zahvalnost danomice rasla!

Odluka. Mi ćemo s ljubavlju i ustrajno ostati pod križem, da se klanjamo svome preminulom Isusu.

Duhovna kitica. Isus me je ljubio i sebe dao za mene.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za Veliku subotu.

Našega Gospodina i Spasitelja polažu u grob.

A potom Josip iz Arimateje, koji bješe učenik Isusov ali kradom od straha židovskoga, moli Pilata, da uzme tijelo Isusovo, i dopusti Pilat. Onda dogje i uze tijelo Isusovo. A dogje i Nikodem, koji prije dolazi k Isusu noću, i donese pomiješane smirne i aloja oko sto litara. I uzeše tijelo Isusovo, i obaviše ga platnom s mirisima, kao što je običaj židovima ukopavati. A bijaše blizu onoga mjesta, gdje bijaše razapet, vrtao i u vrtlu grob nov, u koji još nitko ne bješe metnut. Ondje dakle radi priprave židovske, jer bješe blizu grob, metnuše Isusa. (Iv. 19, 38. — 42.)

I. Vježba. Gledajmo poklona dostojno tijelo Isusovo, kako ga snimaju s križa i polažu u grob.

II. Vježba. Marijo, dobra majko moja, dopusti, da združena s tobom iskažem svome Spasitelju zadnju uslugu ljubavi.

1. Točka. Isusa snimaju s križa i polažu u grob.

Promotrimo, kakovom nježnošću, punom počitanja, Josip Arimatejski, Nikodem i sveti Ivan našega božanskog Spasitelja snimaju s križa i polažu u krilo Marijino, kakovom ljubavlju prima ga ova nježna majka, promatra i ujedno oblijeva svojim suzama, kakovim osjećajima, punim ljubavi, Marija Magdalena klečeći kvasi svojim su-

zama njegove noge! Napunimo se i mi osjećajima tih odvažnih, vjernih učenika Isusovih; ajde da s njima prinesemo svome zaručniku svoj poklon i svoje suze pomiješamo s njegovom krvlju. Nježno poljubimo njegove poklona dostojne rane, koje imadu nama biti vrela ljubavi i požrtvovnosti. Njegova rebra bila su otvorena sulicom vojnika: i iz njih ističe spasonosna voda, koja posvećuje duše. O sveta majko moja, pozajmi mi svoje srce! Tvoje suze teku, trpiš neizrecive muke! Oh, majko, moji grijesi uzrok su tvojim bolima! Isprosi mi milost, da ih zamrzim i oplakujem. O da bi se moje srce združilo s tvojim, da uzljubi mojega božanskog Spasitelja, koji me je tako skupo iskupio!

2. T o č k a. Ovo polaganje u grob uči nas, kako se imademo približavati svetoj pričesti.

Prestanimo zavidjeti sretnim učenicima, kojima je povjereno ovo dragocjeno dobro, jer ovaj isti Gospodin i Spasitelj tako često k nama dolazi, dà, živ i slavan svraća se u naša srca po svetoj pričesti. Zašto je bilo sveto tijelo kod polaganja Spasitelja u grob pomazano miomirisima i položeno u posve novi grob? Osim namjere Božje, koji se je hotio poslužiti tom okolnošću, da učini nepobitnim uskrsnuće svojega ljubljenoga Sina, možemo iz ove tajne povući još mnoge nauke: Taj novi grob naznačuje nam potrebnu čistoću srca kod primanja presv. tijela Isusa Krista . . . Miomirisi znače poniznost, unutrašnju sabranost, svete čežnje, žarku pobožnost i druge kreposti, što ih hoće da nagje naš božanski Spasitelj u srcu, koje pohagja; oni su takogjer prilika lijepoga izgleda, što ga imade oko sebe rasprostranjivati duša nahranjena presvetim tijelom svojega Boga . . . Daj mi sam, moj božanski zaručniče, ta sveta čuvstva; daj mi jakosti, da vršim kreposti, koje ti se mile; učini me vrijednom sreće vrlo često pristupati k tvome stolu, tude kušati, kako si sladak, i obogatiti se tvojim dragocjenostima.

Č u v s t v o. Božanski Spasitelju, ovdje, gdje te promatram u ovom tihom grobu, gdje ti presveto tijelo leži bez života i kretanja, daješ mi još ganutljive pouke. Tvoja prava smrt uči me umirati svijetu i samoj sebi, samo da

još u Bogu živem; tvoja samoća i grobna tišina uči me, da te tražim samo sabrana srca, koje samo tebe hoće za svjedoka svojih djela, i da se zajedno s tobom zakopam u šutnji. O srce mojega božanskog zaručnika, koje još poslije smrti ne prestaješ me učiti, bilo slavljeno radi svoje neizmjerne ljubavi, i učini, da moje srce postane pristupačno tvojim naucima, koji su tako puni mudrosti.

O d l u k a. Duhovno ću se zakopati sa svojim božanskim Spasiteljem u duboku šutnju, pravu sabranost i često mu se pokloniti u dubini svojega srca.

D u h o v n a k i t i c a. Sakrivena sam u Bogu s Isusom Kristom.

M o l i t v a. Primi, Gospodine . . .

Uskrsna osmina.

Razmatranje za Uskrs.

Uskrsnuće našega Spasitelja.

I gle nasta veliki potres zemlje, jer angjeo Gospodnji sigje s neba i pristupivši odvali kamen i sjegjaše na njem. A lice njegovo bijaše kao munja, i odijelo njegovo kao snijeg. A od straha njegova uzdrhtaše se i postadoše kao mrtvi. (Mat. 28, 2. — 4.)

I. Vježba. Gledajmo vrtao i grob, kako se sja nebeskim sjajem.

II. Vježba. Poklona dostojni pobjedniče, napuni me svetom radošću i daj mi, da si saberem plodove tvojega uskrsnuća!

1. Točka. Promotrimo osobe i djela im.

Današnjim danom mijenja se sve: na mjesto poniženja i smrti našega božanskog Spasitelja stupa njegovo slavno uskrsnuće; divno ustaje Isus iz groba, obavit znakovima božanstva, oslobogjen od zakona čovječje naravi i okrunjen slavom. Njegove su rane izvori svijetla, koje na sve strane rasprostire svoj sjaj, koji zablieštuje. Vječna kruna došla je na mjesto trnove krune; Isus je nadvladao smrt i grob mu posta slavan ... O moj ljubljeni Spasitelju, kako srdačno veselje osjećam radi tvojega slavlja! Danas ti, pobjedniče svojih neprijatelja, Bože pun veličanstva, pozivaš mene, da dijelim tvoju slavu i uživam njezine plodove. O vi zaručnice Raspetoga, ostavite žalost, kojom ste se zaodjele u dan njegove muke; evo naš je zaručnik svladao smrt i slavno uskrsnuo! Božanski Spasitelju,

sretna radi tvoje sreće veselit ću se s nebeskim četama i tvojim prijateljima na zemlji i pjevati s čitavom crkvom: Ovo je dan, što ga učini Gospodin; proživimo ga dakle u klicanju svete radosti i u osjećajima živoga veselja.

2. Točka. Slušajmo riječi.

Slušajte vesele pjesme i slavospjeve, kojima nebeski duhovi pozdravljaju poklonstva dostojnog pobjeditelja: Aleluja, aleluja! Pobijedio je lav iz plemena Judina! Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj? Gospodin kraljuje, slavom se zaodjeo. Svete duše, što ih je Isus Krist izbavio iz pretpakla, združuju svoje glasove s glasovima nebeskih korova vičući: Dostojan si, Gospodine, sve slave, sve moći, sve krasote, jer si se predao u smrt i opet si nas za Boga kupio svojom krvlju! I veselo opetuje crkva na zemlji pod svojim svetim svodovima iste pjesme ljubavi. Tada pjesme svoje nade, koju ta tajna oživljuje i jači, s njima sjedinjujući pridodaje veselo: Pobjedonosno je uskrsnuo naš Spasitelj; i mi ćemo ustati njemu na čast; naš Otkupitelj živi; mi ćemo ga sami jednom vidjeti; ova nada počiva u srcima našim. Uskrsnuli Isus odstranjuje svu sramotu od svojih muka i čini ih slavnima i sjajnima. O tajno utjehe i radosti, temelju naše nade i ljubavi! po tebi se učimo, da je konac s Isusom pretrpljenih muka pobjeda i slava; na tebi takogjer vidimo, da iza smrti grijeha i staroga čovjeka slijedi slavno i neumrlo uskrsnuće.

Čuvstvo. Tako se dakle, ljubezni moj zaručniče, svršila tvoja pobjeda; jer danas nadvlagjuješ smrt i pakao! O kako se radujem slavi, što si ju stekao toga lijepog dana! Ali, svemogući pobjedniče, svrši i u meni djelo svoje milosti; daj, da imadem dijela u slavnom životu, što ga ti počimaš u toj tajni; daj, da i ja gledajući tebe, kako ustaješ na život pun pobjeda, uskrsnem na revniji i svetiji život, na život ustrajnosti i ljubavi!

Odluka. Sprovest ćemo ovaj sveti dan u posve duševnom veselju, s ljubavlju promatrati sjajnu ljepotu

svojega uskrsnulog zaručnika i truditi se, da započnemo i novi život.

Duhovna kitica. Uskrsnu Isus, nada moja!

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Uskrsnuće Isusovo slika je našega uskrsnuća.

Isus Krist je uskrsnuo radi našega opravdanja. (Rim. 4, 25.)

I. Vježba. Gledajmo slavu Isusova groba.

II. Vježba. Poklona dostojni Gospodine, udijeli mi milost, da duhovnim načinom ustanem iz groba mlakosti i da počnem život revan.

1. Točka. Uskrsnuće Isusovo je slika našega duševnog uskrsnuća.

Uskrs bijaše za našega božanskog Spasitelja prelaz od smrti k slavnom životu; uskrs mora biti i za nas prelaz iz mlakoga života k životu revnom, od nesavršenoga k svetom. Ta će se sretna promjena u nama dogoditi, ako budemo, koliko je moguće savršeno, nasljedovale svojstva preobraženoga tijela našega božanskog, uskrsnulog Gospodina. Kad je Isus Krist, naš božanski Spasitelj, ustao iz groba, oslobodio se od mrtvačkih povoja, u koje je bilo umotano njegovo božansko tijelo; tako moram i ja izići iz groba zlih običaja, koji su predugo vezali moju dušu i nijesu joj se dali maknuti. Ako budem tako sretna, da se otresem ove duševne ukočenosti, nestat će nauvijek svih spona, koje su me zadržavale u grobu, svih razuzdanosti sjetila, svih grješnih nagnuća . . . Naš božanski Spasitelj, prevladavajuć pobjedonosno sve, uči me provoditi novi život, prezirati opiranje naravi, pobjegjivati sve zapreke, da samo još njega jedinoga tražim. Spasitelju moj, o ja poznam tvoju ljubav; dà, ja sam ustala s tobom, i moj život mora biti duhovni, kao što je tvoj! Oh, Isuse moj, daj mi milost, da proniknem ovu tajnu života i primim puninu milosti, što mi ih u njoj nugjaš.

2. Točka. Izvrsnosti toga našeg duševnog uskrsnuća.

Kad je naš božanski Gospodin, sav u sjaju radi preobraženja, ustao iz groba, hotio nam je pokazati ljepotu duše, koja se je oslobodila spona naravi i ponovila posve duhovnim životom. Kao što se Krist preobrazio tako i ona, jer ju Duh sveti rasvjetljuje u nutrašnjosti i napunja ju poznavanjem božanskih stvari; sjaje ljepotom, jer njezine kreposti prodiru i van i tako pridonose za poboljšanje bližnjega. Napokon joj Isus time, što on više ne može trpjeti, daje milost, da se nekom svetom odvažnošću uzdigne nad napasti, čini, da ju ne mogu raniti strjelice neprijatelja našega spasenja, i daje joj snagu, da nadvlada svoje strasti. To su sretne izvrsnosti, što ih naš božanski Spasitelj podjeljuje vjernim dušama, koje ljubeći prodiru u duh tajne njegova uskrsnuća. Dajte da budemo ubrojene megju ove; dajte, da okružimo svojega uskrsnulog zaručnika, da se veselimo njegovom proslavljenju, da častimo slavne vlastitosti njegova poklonstva dostojnog tijela i da po svojoj revnosti postanemo dostojne, da duhovnim načinom u tom udioništvujemo.

Čuvstvo. Zahvaljujem ti, Spasitelju moj, za milost, što si me pozvao, da imadem dijela u slavnim izvrsnostima novoga života, što ga današnjim danom počinješ; učini me pristupačnom svojim božanskim učincima, da se potpuno obnovim u posve duhovnom životu; da se oslobogjena spona, koje me sapinju u službu sjetila, postojano k tebi, najveće dobro moje, uzdižem čistim, veledušnim, ljubavlju gorećim srcem!

Odluka. Potpomagana milošću svojega ljubljenog zaručnika, revno ću se trsiti, da si novim životom prisvojim vlastitosti njegova proslavljenog tijela.

Duhovna kitica. Moj je Spasitelj pobjedonosno ustao, da mene opravda.

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za utorak.

Vlastitosti našega duhovnog uskrsnuća.

Ako ste dakle s Kristom uskrsnuli, što je gore tražite, gdje Krist sjedi o desnu Boga. (Kološ. 3, 1.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa Krista, kako slavno izlazi iz groba.

II. Vježba. Božanski Osloboditelju moj, udijeli mi milost, da posve u sebi uništim, što bi se moglo opirati savršenom životu, što sam ga odlučila slijediti, da u sebi nastavljam tvoj slavni život!

1. Točka. Isus je uistinu uskrsnuo; i mi moramo doista uskrsnuti.

Gospodin je doista uskrsnuo... O ovom je Krist uvjerio svoje učenike, kad im se javio: Ja nijesam duh, veli on, ne bojte se, ja sam glavom. A da ih još više učvrsti u vjeri u svoje pravo uskrsnuće, daje im, da ga se dotiču, pije i jede s njima. Takovo mora biti i naše duhovno uskrsnuće; ne smije biti samo prividno; to bi bila sjena uskrsnuća: naša unutrašnost imade se ponoviti, u Kristu ustati, naš vlastiti duh promijeniti se u njegov duh, naša zemaljska nagnuća u njegova sveta nagnuća, naše pogrješke u njegove kreposti; tada će biti i naše uskrsnuće pravo. Ovu osobitu milost imadem i moram očekivati od ljubavi mojega Spasitelja, koji mi ju je stekao svojom pobjedom nad grijehom i paklom; on mi ju nugja dapače u ovim svetim danima, navaljujuć na mene nježnim prošnjama, da se napokon posvetim savršenom životu, na koji se dostojao mene pozvati. Kako je dakle važno, da se odazovem toj milosti i da od ovoga časa svršavam djela svojega Spasitelja, radeći sve, kao što on i za njega.

2. Točka. Kako bijaše uskrsnuće Isusovo potpuno, tako mora biti i naše duhovno uskrsnuće potpuno.

Novi život našega poklonstva dostojnog Spasitelja savršen je; nema više na sebi ništa smrtnoga; ne osjeća više bijede niskog i siromašnog života, sramote i boli svoje muke; oslobogjenje mu je potpuno, pobjeda savršena . . . Pogibeljna bludnja, u koju bismo mogle pasti, stoji u tom, da se hoćemo samo na pol obratiti, samo na pol ustati i sebe uvjeriti, da bismo još uvijek mogle pridržati neke omiljele sklonosti i strasti. Ne, duhovni život nikako se ne slaže sa svim tim naravskim sklonostima, niti ljubav k Bogu s neurednom ljubavlju k stvorovima ili k samom sebi; jer, imade li se Bog posve združiti sa kojim srcem, to ga mora naći, da je posve slobodno i odijeljeno od svega, što se protivi njegovoj volji. Nadalje mora čovjek, ako hoće okusiti nebeske slasti, što ih Gospodin daje srcu prostom od svega zemaljskog, samo jedno htjeti: Boga; mora biti s njime najuže združen žarkom i čistom ljubavlju . . . O slavno uskrsnuće, kako si vrijedno želje; iz kako žalosnoga ropstva izvlačiš naše duše, oslobagjajući ih okova, koje ih priječe, da se ne uzdižu k Bogu i ne žive životom svojega zaručnika; oh, dogji i oslobodi me danas od toga, jer hoću da budem posve Božja.

Čuvstvo. Kako si dobar, Gospodine, što si mi u svojem božanskom Sinu dao uzor savršenog života, na koji si me pozvao; hvala za rasvijetljenja, što mi ih daje slavna tajna, koju promatram; hvala uskrsnulom Isusu; hoću, da svoj život ponovim u životu svojega Spasitelja tako, da moje uskrsnuće bude doista potpuno i savršeno, kao što i njegovo.

Odluka. Od danas ću raditi oko toga, da istrijebim pogrešku, koja se najviše protivi mojem pravom i potpunom uskrsnuću.

Duhovna kitica. Gospodin je doista uskrsnuo.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za srijedu.

Poteškoće duhovnoga uskrsnuća.

Kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih, tako moramo i mi živjeti u obnovi života. (Rim. 6, 4.)

I. Vježba. Načinimo sebi sliku čudnovate promjene, koja se je zbila s presvetom osobom Kristovom.

II. Vježba. Ojači me svojom milošću, Spasitelju moj, da se ne dam zadržati nikakovom zaprekom, nego da vjerno ustrajem u vježbanju savršenoga života, na koji sam se čvrsto odlučila.

1. Točka. Duhovno uskrsnuće treba da odstrani zapreke.

Naš božanski Spasitelj sam mi pokazuje te zapreke u svojem vlastitom uskrsnuću i uči me, kako ću ih prevladati: kao što se je njegovo presveto tijelo oslobodilo spona, koje su ga zadržavale u grobu, tako imadem i ja rastrgati spone, ako hoću, da počnem novi život. To su spone naravnih sklonosti, koje se ni malo ne mile srcu Isusovu na osobi, posvećenoj čistoći; ovdje se imade uvijek boriti proti strastima, rastresenosti, sebičnosti, sklonosti k zemaljskim stvarima, putenosti i nekoputnosti . . . Kao što bijaše tijelo našega Gospodina pokrito u grobu teškim kamenom, tako imadem i ja dići teški kamen: to je mlakost, u kojoj sam tako dugo živjela, da mi je već skoro postala običaj . . . Oko tijela Gospodinova postaviše neprijateljsku stražu, da zapriječe, da ga tko ne odnese: neprijatelji mojega spasenja i moje savršenosti okružuju me neprestano, da me učine neosjetljivom prema uplivu milosti. Ali kao što je moj božanski uzor uza sve zapreke, što ih staviše njegovu uskrsnuću, ispunio svoje obećanje, što ga je dao apostolima, tako moram i ja u ovo sveto vrijeme ostati vjerna svome obećanju, da ću posve biti njegova i da ću provoditi pravi redovnički život. Od danas moram razriješiti sve spone, svladati sve zapreke, koje me zadržavaju, da mu se savršeno ne posvetim.

2. Točka. Naše uskrsnuće imade biti trajno.

Velika je poteškoća za našu kukavnu narav ustrajnost u dobru. Privoljujemo dobru, revno počnemo, ali naskoro smalakšemo od naprezanja, što ih imademo učiniti, od žrtava, što ih imademo sebi naložiti . . . Da sačuvamo revnost u službi Božjoj, morale bismo neprestano podizati svoj duh Bogu, uzdržati svoje srce u tijesnom savezu s njim; ali radije ostajemo zabavljene sa sobom i sa zemaljskim stvarima. Oh, kad bismo znale, kako

mnogo nadvisuje božanska slast svaki zemaljski užitak, ne bismo kolebale napustiti sve to nepotrebno, što nam sapinje duh, samo još da mislimo na Boga i na to, što nas k njemu vodi; otrgnule bismo svoje srce od ništavila, koje ga napunja, same bismo sebe ispraznile, da ne pustimo unutra nikoga nego Isusa, koji je tako vrijedan naše ljubavi . . . Ali da se posve učvrstimo u pravom savršenom redovničkom životu, slijedimo savjet sv. Pavla apostola: Ako ste dakle sa Kristom ustali, to tražite ono, što je gore, a ne ono, što je na zemlji.

Čuvstvo. Božanski Spasitelju, prosim te, postavi krunu svojim dobročinstvima, istrgni dušu moju iz njezinih slaboća onom svemogućnošću, kojom si iz groba uskrsao. Ti hoćeš, da ja radim oko svojega duhovnog uskrsnuća velikodušnim naprezanjem; obećajem ti, da ne ću ništa propustiti, da ispunim tvoju volju: tvojom milošću, prijatelju moje duše, potpomagana sigurna sam, da ću svladati zapreke i ustrajati u tvojoj ljubavi.

Odluka. Odreći ćemo se onoga nagnuća, koje nas je dosad priječilo u savršenosti.

Duhovna kitica. Ako ste uskrsnuli s Isusom, to tražite ono, što je gore, a ne, što je na zemlji.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Uskrsnuće Isusovo, zalog našega uskrsnuća.

Znadem, da moj Spasitelj živi, i da ću ga vidjeti. (Job 19, 25.)

I. Vježba. Gledajmo sjajnu ljepotu i ostale krasne odlike tijela našega uskrsnulog Spasitelja.

2. Vježba. Božanski Spasitelju, daj, da u svom srcu učvrstim nadu u svoje slavno uskrsnuće i da još samo mislim na to, kako ću u svetosti živjeti.

1. Točka. Isus uskrsnuli zalog je našega uskrsnuća.

Ako budemo s Isusom provodili ponizni, razapeti život, ako sami sebi umremo, da živimo čisto poput angjela, to će u posljednji dan izaći iz groba naše tijelo sjajući se od slave i odjeveno neumrlošću, da tada sudjeluje i u njegovu vječnom blaženstvu: o tada će se naše suze pretvoriti u radosti, naše muke u slatke ugodnosti. Kako je to velika nada! Tako je dakle istina, pa mogu kazati s Jobom: Dà, moj Spasitelj živi, i ja ću ga vidjeti. Ja ću ga gledati u ovom tijelu, koje je još danas tolikoj bijedi podvrgnuto, ali koje će tada, kao živo udo uskrsnulog Krista, dijeliti slavu i blaženstvo svoje božanske glave... Naš Spasitelj Isus Krist hotio je, dok je ovdje na zemlji živio, dà nam bude u svemu jednak, podvrći se ovisnosti o stvorovima, da uzdrži svoj život. Ali u svom proslavljenom stanju slobodan je od te uslužnosti, kao i od muka, koje je iz ljubavi k nama uzeo na sebe. Poslije svojega uskrsnuća ne može više trpjeti, i uzvišen je nad sve napadaje stvorova. Za tim blaženim stanjem svete slobode moramo željno težiti, oslobagjajući se, koliko je moguće, ropstva stvorova, i to tako, da oni više u nama ne dižu neurednih želja i ne pomućuju više našega mira... Ako glede uzdržavanja svojega života i zavisimo o njima, to ne ćemo te zavisnosti još umnažati svojom pohlepom za nasladama i putenošću, nego umanjiti kršćanskim mrtvenjem, pregaranjem i svetim siromaštvom. Ako smo dužne pretrpjeti boli i neugodnosti, što nam ih prouzrokuju stvorovi, to ćemo ih podnositi veselo, u duhu pokore i iz ljubavi k Isusu Kristu, koji ih je još kud i kamo više pretrpio. Uzdignimo se nad svoje boli; bavimo se njima čim manje, da postignemo ovu sretnu slobodu, koja će nas osloboditi množine obmana i bijede. Oh, kad bi mi se pričinile boli ovoga života gorkima, kada moram, da nadvladam napasti, podjarmiti svoje tijelo, kad mi se čine žrtve prevelike, a kreposti mučne, mogu li zaboraviti na nagrade, koje su mi obećane? Hrabra dakle budi! Još je samo malo časova kušnja i muka, pa ćemo uskrsnuti, da uživamo slavu.

2. Točka. Isus u presvetom oltarskom sakramentu jest temelj toga slavnog uskrsnuća.

Ako je već svojstvo, što smo uda Isusa Krista, temelj našoj nadi u slavno uskrsnuće, to je prauzrok i zalog tomu tijesno sjedinjenje, u koje stupamo s našim Spasiteljem u presvetom oltarskom sakramentu: Prauzrok, jer u njem primamo Isusa uskrsnuloga, koji k nama dolazi, da naše tijelo oživi, posveti i zasadi u nj klicu neumrlosti; jer jakošću ovoga svetog sakramenta postaje naše tijelo tijelom Isusa Krista... Sveta pričest je zalog uskrsnuća, jer Isus Krist, dajući sam sebe, potvrgjuje obećanje neumrlosti, kad nas osigurava: Tko jede tijelo moje i pije krv moju, imade život vječni i ja ću ga uskrisiti u zadnji dan. O dobroto, o darežljivosti mojega Isusa! Nijesi zadovoljan time, što si svoj zemaljski život žrtvovao za naše spasenje, već nam hoćeš još, da i svoj proslavljeni život dadeš! O slatki moj Isuse! zašto nijesam i ja tako postojana, da tebe ljubim, kao što si ti postojan, opsipavajući me dobročinstvima? O kolika je to ljubav! Kako smo veoma obvezane, da ju uzvraćamo!

Čuvstvo. Ljubezni Spasitelju! kakovu čast, kakovu slavu čuvaš za mene! Pošto si se ća do mene snizio, uzevši moju narav, hoćeš, da me do sebe podigneš, dajući svoju narav meni; i kako jedini uvjet tome tražiš, da vjerujući tvome obećanju uskrsnuća težim za tim, da živeći sveto postanem vrijedna sjedinjenja s tobom. Koji slagji i časniji uvjet mogao si mi naložiti, preljubezni Gospodine! Svim ga srcem prihvaćam, pa ću ga potpomagana tvojom milošću ispuniti postojanom vjernošću.

Odluka. U naporima dana sjećat ću se, da jedan časak boli ne može se usporediti s neizmjernom slavom.

Duhovna kitica. Znadem, da moj Spasitelj živi i da ću ga vidjeti.

Molitva. Primi, Gospodine...

Razmatranje za petak.

Svete žene idu ka grobu.

I pošto progje subota, Marija Magdalena i Marija Jakobova i Salome kupiše mirisa, da dogju i pomažu Isusa. I vrlo rano u prvi dan sedmice dogjoše ka grobu, kad je već izlazilo sunce. I govorahu megju sobom: Tko će nam odvaliti kamen od vrata grobnih? (Mark. 16, 1.—3.)

I. Vježba. Gledajmo ove svete žene, kako su se sa mirisima otpravile posve same rano u jutro ka grobu našega Spasitelja.

II. Vježba. Bože, koji si sama ljubav, užezi me svetim plamenom, kojim su gorjele ove svete žene, da budem revna, jaka i velikodušna u ispunjavanju svojih dužnosti.

1. Točka. Promatrajmo osobe i njihova djela.

Razmatrajmo u pobožnim ženama, koje idu ka grobu, žarku ljubav, koja ih vodi, i divimo se njezinim krasnim učincima. Gledajmo najprije, kako ih čini revnima; srce ih goni, da izagju još prije zore, da svome Spasitelju prinesu poklon svoje revnosti. Oh, kad bih ja svojega Isusa ljubila kao što one, to bih i tako revno nastojala, da ga tražim; za tišine, što ju propisuju naša sveta pravila, govorila bih sa zaručnicom u Pjesmi nad pjesmama: Ja spavam, ali srce moje bdije; i čas, kad mi je dopušteno svome predragom Spasitelju prinesti svoj poklon, pretekao bi žar moje želje. Svete su žene dobro znale, da su već Josip iz Arimateje i Nikodem pomazali tijelo Isusovo, ipak nijesu odustale od toga, da kupe mirisa, te da tako zadovolje svojoj pobožnosti. Evo ovdje prave ljubavi, ona misli, da nije nikad dosta učinila, ne prenaša na nikoga brige, da ispuni njezinu dužnost prema Gospodinu. Ne ograničuje se na ono, što zakon strogo zahtijeva, nego ide još dalje i ćuti se sretnom u ispunjenju dužnosti i u težnji za najvišom savršenošću, jer se time onaj, koga ljubi, više proslavljuje.

Tko će nam odvaliti kamen od vrata grobnih? tako govorahu putem ove svete žene. Ovdje se pokazuje još jedno novo svojstvo ljubavi: koliku odvažnost ulijeva tim osobama, koje su po naravi tako slabe i tjeskobne! Ne pazeći na svoju slaboću i poteškoće, na koje će naići, sve se više približuju mjestu, gdje počiva njihov Spasitelj. To je odvažnost, što ju daje Božja ljubav: ničega se ne boji, ništa je ne skršuje; ona je sposobna za najveća djela, jer revnosti nije ništa nemoguće i jer Bog, predmet ljubavi, svojom milošću odstranjuje sve poteškoće. Kao što je poslao svojega angjela, da odvali kamen i stražu natjera u bijeg, tako upaljuje i Božja ljubav, što ju dijeli Gospodin revnoj duši, dušu tom naravnom vatrom, da ju ništa ne može uzdržati, da ne bi bila uz Boga, koga ljubi: niti sila naravnih nagnuća, niti množina pogriješaka, s kojima se bori, niti patnje niti poniženja, ništa je ne može odijeliti od ljubavi njezina Spasitelja: ljubav je, koja se bori, ljubav, koja za njega trpi, ljubav, koja se u njoj ponizuje; svuda ona pobjedjuje i pomaže joj nadvladavati.

Čuvstvo. Bože moj, da je bar moje srce slično srcu ovih svetih žena! da imadem i ja barem tako žarku, tako veledušnu ljubav! ljubav, koja bi me učinila revnom u tvojoj službi! ljubav, koja me uči na sebe zaboravljati, da se samo jedino s tobom bavim! ljubav napokon, koja se ne boji niti žrtve, niti truda, kojoj je hrana vršenje tvoje volje!

Odluka. U svim svojim djelima, osobito ako iziskuju žrtvu, nastojat ću, da omilim svome Spasitelju radeći sve iz ljubavi k njemu.

Duhovna kitica. Služimo Gospodinu s revnošću i ljubavlju.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za subotu.

Angjel se ukazuje svetim ženama.

Nemojte se plašiti! Isusa tražite Nazarejina, raspetoga. Uskrsnu, nije ovdje. (Mark. 16, 6.)

I. Vježba. Gledajmo angjela Gospodnjega, kako silazi s neba; sja se poput sunca; odvaljuje kamen s groba i sjeda na nj.

II. Vježba. Bože, koji ono malo, što za tebe činimo, tako sjajno nagragjuješ, ulij mi postojano, živo ufanje u tvoju dobrotu!

1. Točka. Zašto moramo Isusa tražiti.

Razmatrajmo, kako je dobar Spasitelj, kako blagoslivlje naprezanje duša, koje ga traže: pripravnost, kojom angjel poslužuje svete žene, daje nam za to siguran dokaz. Radi njih silazi s neba, odvaljuje kamen s groba, ostaje kod njih, da ih pouči i pripravi na prvi posjet uskrsnulog Spasitelja. Nemojte se plašiti! Isusa tražite Nazarejina, raspetoga . . . Pa zaista, čega se može bojati duša, koja traži svevišnjega Gospodina? Isus je njezina jakost, njezino svijetlo, njezino blago, njezina slava: on je dosta za sve njezine potrebe, on joj nadomješta sve drugo. Spasitelju moj, kako si dobar, kako velikodušan prema dušama, koje te pune ljubavi traže! Tvojom milošću, Spasitelju moj, nikad ne ću prestati tebe tražiti, ma bio ti kako sakriven, uvjerena, da ću time omilj eti tvome tako nježnom i plemenitom srcu.

2. Točka. Kako treba Isusa tražiti.

One, koje traže ovoga dobroga Gospodina, oživljavaju različita mišljenja: jedni zahtijevaju, da ga vide i posjeduju, ali samo na Taboru, u užicima, drugi pak traže ga u sjaju njegova proslavljenog života, tu ga hoće da gledaju i da se ga dotiču; a samo malo ih traže s trim Marijama raspetoga Isusa iz prave ljubavi, te su zadovoljni s jednostavnim rasvijetljenjima vjere. Upravo ova

čista i junačka ljubav podaje snagu podnositi kušnje i križ. Upravo ovu ljubav moramo smatrati nebeskim drvetom, koje ragja onim plodovima, o kojima govori božanski zaručnik u Pjesmi nad pjesmama, kad veli: Daj mi plodova, čija me hrana jači, to jest, daj mi, Gospodine, posala, progona, muka; jer je sigurno, da duša, koja je okusila Gospodina u uzvišenoj molitvi, iz toga vuče veliku kreposnu snagu i ne nalazi više drugoga veselja, nego omiljeti Gospodinu i bilo na koji mu drago način nasljedovati njegov premučni život, što ga je provodio na zemlji. To drvo, s kojega traži plodova, nije drugo, nego križ, jer božanski zaručnik na drugom mjestu te pjesme kaže: Pod tim drvetom sam te probudio. Kakovu dakle utjehu imade očekivati duša, koja je na slavu svojega Boga okružena poslima i trpljenjem! Kad su svete žene tražile Isusa raspetoga, postale su vrijedne, da ga vide u njegovu slavnom životu; jer su ga tražile jedino radi njega, postale su dionice izvrsnih milosti; njihova ljubav ne čeka izlaska sunca; ali ta ih ljubav vodi uz slabo svijetlo zore i daje im, da nalaze božanskoga Spasitelja, koga su tražile. O kako je potrebno, ne dati se nikada prevariti pogibeljnim sjajem!... U dane utjehe, kad uživamo slast prisutnosti Božje, kad nam je lako ispunjavanje svih naših dužnosti, zadovoljne smo sa sobom; ali radi li se o tom, da nosimo križ, da budemo lišene osjetljivih milosti, to upadamo u tjeskobu i malodušnost, te zaboravljamo, da po križu nalazimo Spasitelja, da se po križu dolazi do prave savršenosti. Udijeli mi, moj ljubljeni Spasitelju, da me uvijek proniče ta velika istina.

Čuvstvo. Ti znadeš, moj ljubljeni Spasitelju, da su te moj duh i moje srce često tražili, ali vazda ću te iznova tražiti i nasljedovati svete žene, čiju si vjernost hotio nagraditi pokazavši im se poslije uskrsnuća. Kao što one, hoću i ja, da slijedim poziv tvoje milosti. Gospodine, daj, da tvoja milost bude u meni tako jaka, da sama na sebe zaboravim, da tebe ljubim radi neizmjerne ljubeznosti tvoje i da tebe tražim, kako bih postala tako sretna posjedujući tebe!

Odluka. Trudit ćemo se, da pročistimo ljubav k Bogu, oslobagjajući ju posve od samoljublja.

Duhovna kitica. Nemojte se plašiti. Tražite Isusa Nazarenina raspetoga.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Prva nedjelja po uskrsu.

(Bijela.)

Razmatranje za nedjelju.

Isus se pokazuje sv. Tomi.

I poslije osam dana opet bijahu učenici njegovi unutra i Toma s njima. Dogje Isus, kad bijahu vrata zatvorena, i stade na sredinu i reče: Mir vam! Po tom reče Tomi: Metni prst svoj ovamo, i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u rebro moje; i ne budi nevjeran nego vjeran! Toma odgovori i reče mu: Gospodin moj i Bog moj. (Iv. 20, 26.—28)

I. Vježba. Gledajmo Isusa, kako uvjerava Tomu, da je zbilja uskrsnuo.

II. Vježba. Daj, Gospodine, da iz ovoga promatranja crpem veliko nepouzdanje u sebe i savršeno, potpuno pouzdanje u tebe!

1. Točka. Kako se ne smije oslanjati na vlastiti sud i samovolju.

Premda je Isus dopustio nevjeru svetoga Tome, da nesumnjivom učini istinu svojega uskrsnuća, to ipak ne ćemo propustiti, da za svoju pouku potražimo uzroke njegove nevjere. Gdje bijaše taj apostol, kada se je Isus prvi put pokazao sabranim učenicima? Zašto ne bijaše s njima? Ne bijaše li ta odsutnost razlog smetnji, u koju je pao? Sasma vjerojatno; jer da je primio milosti, što ih je Isus, kad se prvi put pokazao, dao svojim učenicima, to ne bi za sigurno pao u svoju tvrdokornu nevjeru. O kako je pogibeljno i u duhovnom redu, u družtvu, izvinjavati se zajedničkim vježbama, mijenjati im vri-

jeme, riješavati se običnoga obdržavanja redovničkih pravila. Upravo u vrijeme, na mjestu, gdje su mnogi sabrani u imenu crkve, nalazi se Isus, dijeli sebe i izlijeva svoje milosti. Tu je čovjek u sigurnosti od zabluda vlastitoga uma i žalosnih učinaka, što ih proizvagja; tu, združen slatkim vezom zajedničke ljubavi izmjeničnoga pouzdanja, jedan drugoga podiže i poučava i okrijepljuje u slabostima. Ali što nastaje od iznimaka, što si ih tko dopušta, od oprosta, što si ih daje ili za koje prosi radi najneznatnijega uzroka? Obično ragjaju time, što je sveti apostol tako dugo oplakivao: zabludom duha i tvrdokornošću suda. O kako je pogibeljno i kako čovjek lako zaluta, ako sam hoda i slijedi svijetlo svojega vlastitog razuma.

2. Točka. Dobrota i sniženje k nevjernom učeniku.

Nije li dužnost sluge, da traži svojega gospodara, a bolesnika, da se najprije obrati na liječnika? Ovdje, činom dvostruke sniženosti Isusove, gospodar, liječnik traži svojega slugu, bolesnika. Njegova ljubav toliko obuhvata, mjesto da kazni svojega nevjernog učenika, da mu on služi kao sredstvo, da ojači našu vjeru; ona je tako milostiva i domišljata, da od zahtjeva svojega učenika priugotavlja lijek, kojim će ga osloboditi njegove nevjere. Metni prst svoj ovamo, i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u rebro moje; i ne budi nevjeran, nego vjeran! U tom božanskom ognjištu Toma opet nalazi vjeru, ljubav, mir. Ganut ljubeznom sniženošću Isusovom postaje svjedok, revni priznavalac uskrsnuća svojeg Spasitelja. O svete rane, koje vraćate bolesnima zdravlje, slijepima vid, mrtvima život, kako je spasonosno za nas, da često podignemo k vama svoje misli i svoje osjećaje! Vi ste izvori Spasiteljevi, odakle možemo crpati vodu života i spasenja.

Čuvstvo. Neizmjerna mudrosti, koja sve vidiš, najveća dobroto, koja se tolikom blagošću spuštaš do naših želja, daj, da jedna kaplja krvi iz tvojih dragocjenih rana kapne na mene, te izliječi rane moje bijedne duše!

Daj, da se i ja dotaknem tih božanskih rana, ali ne samo svojim rukama, ljubezni Spisitelju, nego daj, da unigjem u nje i u njima se izgubim: kako bih još živjela tvojim životom, onim životom, što ga je odatle apostol crpio, onim životom ljubavi, koji privlači srca i za tebe ih predobiva, da time, poput svetoga Tome, svojom revnošću popravim svoje prestupke i svoju slabu ljubav!

Odluka. Uvijek ću se podložiti sudu svojih poglavara i prije slijediti sud svojih sestara, nego svoj, jer je pristajanje uz svoj vlastiti sud znak ohola i tvrdokorna duha.

Duhovna kitica. Metni ruku svoju u moja rebra.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Svete žene ulaze u grob.

Hodite i vidite mjesto, gdje je bio položen Gospodin (Mat. 28, 6.)

I. Vježba. Pratimo svete žene, koje angjel uvodi u grob, i stupimo s osjećajem poštovanja i svete radosti na mjesto, gdje je počivalo sveto tijelo Isusovo.

II. Vježba. Bože, koji si me samostanskom samoćom, kamo si me doveo, hotio uvesti u presveto srce svojega poklona dostojnog Sina, udijeli mi milost, da mrtveći sebe uništim sve, što je na putu toj sreći, te uzmognem zaslužiti, da tebe vijekom uživam.

1. Točka. Samostanski je život duhovni grob.

Svete su žene odmah spremne, da poslušaju poziv angjelov; nije im dosta, što su došle do groba Isusova, nego ih ljubav k njemu sili, da nekim strahopočitanjem i revnošću ulaze u nj. Tako nije takogjer dosta, da smo stupile u red, da tu nagjemo Isusa, ljubljenoga zaručnika naše duše; nego treba, da smo takogjer kao u grobu

s njime zatvorene, i svaki dan valja nam sve više umirati svijetu i starom čovjeku. Kao što se u grobu tijelo rastvara, tako treba da i u samostanskom grobu po malo nestaje grijeha i nagnuća pokvarene naravi: jer je najsigurniji znak, da smo s Isusom Kristom pokopani, i da njegov duh živi u nama, ako smo poput mrtvaca. Pokopani i sakriveni u svojim grobovima ne sjećaju se mrtvaci ni dobara, ni časti toga svijeta; jednaka im je hvala i ukor; ne osjećaju osramoćenja, ni ljubežljivosti, naslade i boli. Eto ti prave, potpuno umrtvene redovničke osobe, koja više ne mari za naslade tjelesne, nego živi, kao da više nema tijela . . . Nastojim li i ja tako, da se stari čovjek u meni rastvori? Ako sam još uvijek tako osjetljiva, kad se na mene malo obazire, tako nestrpljiva, u suprotivštinama tako svojeglava, to onda živim još sebi i ne ću uskrsnuti na proslavu.

2. Točka. U grobu samostanskoga života valja nam provoditi s Isusom u Bogu sakriveni život.

Najuspješnije sredstvo, da se u nama proizvede ta tajinstvena smrt, jest, da bez prestanka promatramo ljubav Isusovu; jer ljubav i samo ljubav dat će nam odvažnosti sebi umrijeti. Ljubav je svršila žrtvu božanskoga Spasitelja, ljubav će i našu svršiti. Sva ta tajna zavisi o tijesnom sjedinjenju duše naše s Isusom i s izljevom njegove božanske ljubavi u naše srce. Prema tomu mora njegovo srce biti kao grob naših srdaca, ali grob, koji ih obnavlja i preinačuje. Kao što vatra peći opet obnavlja kovine, koje se stavljaju u nju, tako će i božanska vatra toga poklona dostojnog srca, kad pronikne naša srca, uništiti sve, što je u njima nesavršeno. O presveto ognjište, na kojem se užižu pobožne duše, daj i meni od svoje svete vatre, da i ja proniknuta ljubavlju k svome Spasitelju, živim njegovim životom.

Čuvstvo. Božanski Spasitelju, ti si i mene doveo u svoj grob, da me tu zakopaš sa sobom u samoći i samozataji, te bih mogla usmrtiti u sebi staroga čovjeka. Neizmjerna ti hvala, predobri Spasitelju, za tu milost! Ali, oh, dosad sam se zlo odazivala tvojoj milosti; obnovi me u taj čas i daj mi, pravi redovnički duh.

Odluka. Da s Isusom uskrsnemo, hoćemo, da zaista sebi umremo.

Duhovna kitica. Umrla sam i život je moj sakriven s Kristom.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Petar i Ivan žure se ka grobu.

Izigje dakle Petar i onaj drugi učenik, i dogjoše na grob Trčahu pak oba zajedno, onaj drugi učenik trčaše naprvo, brže od Petra, i dogje prvi ka grobu . . . ali ipak ne ugje. (Iv. 20, 3.–5.)

I. Vježba. Gledajmo najprije revnost Magdalene, kako apostolima javlja, a tada žurbu apostola, da se uvjere o uskrsnuću svojega ljubljenog učitelja.

II. Vježba. Isuse moj, daj, da nasljedujem revnost ove dvojice učenika i da poput njih zavrijedim sreću, da budem razveseljena spasonosnim prikazanjima.

1. Točka. Žurba Petra i Ivana za nas je primjer svete ljubavi.

Sveti Augustin razmatrajući oba učenika, kako kao za okladu bježe ka grobu, kaže, da ih je radost na to potakla. Ne žaloste se s Magdalenom, koja im javlja, da su Gospodina uzeli, nego se vesele radi toga, jer se nadaju, da je uskrsao, i žurno trče ka grobu. Pazimo ovdje na dva osobita učinka, jedan vjere, a drugi ljubavi k Isusu Kristu. Tko ljubi, uvijek je pun svete radosti; njegovo je srce veselo, pun je ushita, trči, leti, slobodan je; ne sapinje ga nikakova zemaljska sklonost. Ne ćuti truda; ljubav mu olagjuje tegobu svakoga rada; za njega nema više nikakove žrtve. Neprijatelj mlakosti i popustljivosti, revno se prihvaća svega, što može omiliti Bogu, koji je predmet njegove ljubavi. Veselje, da mu može služiti, napunja ga revnošću; najveća ga naprezanja ne-

umaraju; ništa mu se ne čini nemoguće, jer njegova ljubav daje mu snage, koja sve može . . . Dušo moja, kakove primjere revnosti imademo pred svojim očima! Tako bi Gospodinu imale služiti sve duše, koje je pozvao, da ga nasljeduju! Ali da li ga tako ljube? Ah, koliko je naći mlačnih, hladnih, ravnodušnih duša, koje su se dale na vršenje pobožnosti, koje lijene i plašljive, mjesto da trče putem savršenosti, ne će ni koraka na njem da učine! Spasitelju moj, da ne budem megju takove ubrojena, udijeli mi živu vjeru i goruću ljubav!

2. Točka. Žurba dvojice učenika primjer je svetoga natjecanja.

Taj primjer je po svetom Gregoriju Nazianskom uzor, prema kojem se imadu izobraziti osobe, koje združuje njihovo zvanje u zajednički život, da Bogu služe i da ga slave svojom pobožnošću i svojim krepostima. On im kaže: Nasljedujte Petra i Ivana u duhovnom trčanju, što ga traži vaš sveti stalež; ne smije megju vama ni jedne biti, koja ne bi prema svim svojim silama trčala; najjače moraju pomagati najslabijima; svetim natjecanjem moraju se hrabriti, jedne za druge moliti, opominjati se, bodriti se na krepost i ljubav k Spasitelju, revnošću sličnoj revnosti dvojice učenika! . . . Prihvatimo radosno ove spasonosne, mudre pouke, i kao što je vlastito velikim svetima, da ne dopuštaju, da ih drugi prestignu u trčanju k savršenosti, tako mora i nama na srcu ležati, da ne dopustimo, da nas ikoja od naših sestara prestigne revnošću ili vjernošću u dužnostima poniznosti i podložnosti . . . Promotrimo nježnost ljubavi svetoga Ivana, koji znade ljubav Božju tako lijepo spojiti sa ljubavlju k bližnjemu; trčimo, dà, letimo poput njega k Bogu u svetim vježbama molitve i sabranosti duha; ali znajmo poput njega takogjer upoznati i to, što se pristoji, i osobama, koje su u časti, iskazivati štovanje, koje ih ide.

Čuvstvo. O moj ljubezni Isuse, kako nam ganutljiv primjer daješ u svojim revnim učenicima! Njihova vjera, njihova ljubav, njihova megjusobna revnost pokazuje nam, kakovom se srdačnošću imademo mi posvetiti tvojoj božanskoj službi. O ljubezni Gospodine,

svjetlosti moga duha, jakosti moje volje, užezi moje srce vatrom svoje ljubavi, da ne trčim samo putem tvojih zapovijedi, nego i putem tvojih savjeta.

Odluka. Ne ćemo se zadovoljiti, da se čudimo krepostima svojih sestara, nego ćemo se i truditi, da ih nasljedujemo.

Duhovna kitica. Povuci me k sebi, Gospodine, i ja ću trčati za tobom po mirisu tvoje pomasti.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za srijedu.

Isus Krist javlja se najprije Magdaleni.

A Marija stajaše napolju kod groba i plakaše (Iv. 20, 11.)

I. Vježba. Gledajmo grob Kristov, blizu kojega je Magdalena tražeći svojega Spasitelja i plačući, što ga ne može više naći.

II. Vježba. Spasitelju moj, daj, da promatrajući ljubav, kojom bijaše napunjena Magdalena, takogjer se i ja užežem savršenom ljubavlju!

1. Točka. Magdalena traži Isusa puna ljubavi i želje.

Razmatrajmo sreću ove svetice. Ako je zaslužila vidjeti svojega uskrsnulog Spasitelja, to bijaše radi žara njezine želje, radi prekomjernosti njezinih suza i radi ustrajnosti, kojom je tražila Spasitelja. Tri osobita učinka Božje ljubavi . . . Ljubav njezina k Sinu Božjem ulijala joj žarku želju, da ide k njegovu grobu i da mu pomaže tijelo; kad ga tu nije našla, tražila ga zamjernom brigom; jer misli, da ga je netko uzeo, želi saznati, kamo ga je metnuo, da mu može iskazati zadnju počast. Bez sumnje pokazuje ta želja slabu joj vjeru u uskrsnuće Spasiteljevo; ali, budući da je proizašla iz srca, koje se sve žarilo od plamena ljubavi, bijaše svakako zgodno stanje, da zasluži osobitu milost, koju joj je hotio Isus podijeliti. Ne-

izmjerna dobroto, koja u nama prouzrokuješ veliku čežnju, da prema njoj odmjeriš veličinu svojih dobročinstva i milosti, napuni moje srce žarkom željom tebe posjedovati, sva tvoja biti i tebe ljubiti kao Magdalena; učini, da ne uzmognem bez tebe živjeti, da te posvuda tražim i da nigdje ne nagjem mira, gdje nijesi ti, živote duše moje!

2. Točka. Magdalena traži Isusa revno i ustrajno.

Suze Magdalenine sjedinjene s pobožnim joj željama moraju ganuti srce Isusovo: već je ona postigla svojim pokorničkim suzama oproštenje svojih grijeha; danas joj stiču milost, da vidi svojega uskrsnulog Gospodina. Učenici i druge svete žene vratiše se, kad ne nagjoše Isusa; ali ljubav Marijina, isto tako vjerna kao i ustrajna, dade joj svladati sve zapreke, koje su se opirale njezinoj želji, i zadrža ju kod groba. Tude ga veoma tužna dalje traži; neosjetljiva za sve osim za gubitak, koji ju je snašao, zaboravlja na sve, zaboravlja na samu sebe, da potraži svojega Spasitelja; već je često pogledala u grob, ali ne nalazi onoga, koga ljubi, neutješljiva je, i što više oklijeva, da joj se pokaže, to žešće čezne za njegovom prisutnošću. Napokon joj u dio padne tako žarko željena sreća! Čeznemo li i mi tako srdačno za svojim božanskim zaručnikom? jesmo li i mi tako ustrajne? Oh, kolika je razlika! Molimo barem dragoga Spasitelja, da nam udijeli revnost i ustrajnost Magdaleninu, da ga vidimo. Duh sveti nam je unutrašnje stanje duše, koja gori božanskom ljubavlju, opisao u zaručnici Pjesme nad pjesmama: U noći sam tražila, koga ljubi duša moja: tražila sam ga, ali ga nijesam našla. Ustat ću i obilaziti po gradu, tražiti po ulicama i putovima, koga ljubi duša moja .... To je zaista stanje duše, koja je usplamćena ljubavlju k svome Bogu, i koja traži sredstva, da mu omili. Vidimo, kako se povlači u svetu samoću, da mu bolje služi i da postigne čvrstu krepost. Želi i traži sredstva, da postigne svoju svrhu i da se odazove milostima, što joj ih Bog daje. Moli, razmišljava, dapače trpi mnogo u tom nemiru, u kojem se nalazi.

Čuvstvo. Magdaleno, o da bih i ja poput tebe upoznala, kako je Isus ljubezan preko mjere! Srce bi moje, oduševljeno njegovim božanskim savršenostima, napokon ostavilo sve ispraznosti, koje ga još obuzimaju i zadržavaju od njegove službe. Daj mi svoje srce, da Isusa ljubim, kao što si ga ti ljubila, da ništa više ne tražim, ništa više ne želim, nego da mu dokažem svoju ljubav djelima, koja ga proslavljuju.

Odluka. Rasplamsat ću se od ljubavi k Bogu žarkom i ustrajnom čežnjom.

Duhovna kitica. Kao što jelen žegja za izvorom vode, tako moja duša čezne za tobom, Bože moj.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Isus se ukaza Magdaleni.

Reče joj Isus: Ženo, što plačeš? koga tražiš? Ona misleći, da je vrtlar, reče mu: Gospodine, ako si ga ti uzeo, to mi reci, kamo si ga metnuo, da ga uzmem. (Iv. 20, 15.)

I. Vježba. Razmatrajmo po drugi put Mariju Magdalenu, kako plačući traži u grobu svojega Spasitelja.

II. Vježba. Preljubezni Isuse, daj, da bude moje traženje poput Marijina popraćeno radošću, da te nagjem i posjedujem.

1. Točka. Promotrimo osobe i djela.

Gledajmo Magdalenu, koja posve zadubljena u svojoj boli svuda traži svojega Spasitelja . . . Promatrajmo Isusa Krista, koji još nevidiv toj svetici, koja ga tako ljubi, milo gleda na njezine uzdisaje i njezine suze; sad će ju utješiti i ljubav njezinu nagraditi ukazujući joj se. Evo, kako se taj božanski ljubeći prijatelj žuri, da ispuni želje srdaca, koja njega ljube: bez sumnje uvijek se ne osjeća njegova prisutnost u njima; ali kad ih je prokušao

oskudicama ili unutrašnjim bolima, ususret dolazi njihovim žarkim željama i združuje se s njima, suši im suze i napunja ih slašću. O kako su sretne te duše! kako je želje vrijedno njihovo stanje! Posve Bogom napunjene, posve proniknute njegovom prisutnošću, uživaju već ovdje zemaljski raj! . . . I mi ćemo biti tako sretne, ako budemo nasljedovale Magdalenu: kao što ona, tako ćemo i mi posjedovati božanskoga Spasitelja, jer, pošto smo ga tražile, sjedinit će se s nama najuže. Osjećat ćemo ga u svojim srcima i uživati slatki mir, što ga pribavlja njegova prisutnost; imat ćemo mir, jer smo rasvijetljene božanskim svijetlom, koje odstranjuje tminu duše; opsipat će nas nebeske slasti, jer posjedujemo milos', koja proniče sve sile naše duše. Tada možemo govoriti sa zaručnicom u Pjesmi nad pjesmama: Tražila sam, koga ljubi duša moja, našla sam ga i neću ga više pustiti.

2. Točka. Čujmo riječi.

Ženo, govorahu angjeli Magdaleni, što plačeš? A ona ne diveći se njihovoj nenadanoj pojavi, niti ne dajući se zaslijepiti sjajem, koji ih okružuje, jednostavno odgovara: Jer uzeše Gospodina mojega, i ne znam, kamo ga metnuše . . . Ako nam je pogrješka otela našega Spasitelja, da li se žalostimo? plačemo li od boli? . . . Isus duboko ganut neutješljivošću Magdaleninom, hoće, da joj ju odstrani i pokazuje joj se. Ali ne dajući, da ga pozna, govori: Ženo, što plačeš? koga tražiš? Dobro znagjaše dobri Gospodin, što je uzrok njezinim suzama; on ju samo pita, jer rado sluša, kad ponavljamo dokaze svoje ljubavi . . . Gospodine, govori Magdalena, ako si ga ti uzeo, kaži mi, kamo si ga metnuo, da ga opet uzmem . . . Posve okupljena predmetom svoje ljubavi, niti ga ni ne imenuje; ni ne misli, da bi mogao itko biti, koji ne bi znao, o kome govori . . . Razmotrimo još riječi: Ja ću ga opet uzeti; ne misli na svoju slaboću . . . Oh, koliku jakost daje ljubav, kada zavlada srcem! . . . Sada Krist reče: Marijo! Upoznaje ga po glasu, baca se pred njega na koljena i govori: Učitelju moj! . . . Kakvi joj se osjećaji natiskavaju u dušu! Kolika krotkost i nježnost u srcu Isusovu! kolika slast i blaženstvo u srcu Magdalene!

Čuvstvo. Koliko u srcima može tvoja jedna jedina riječ, poklona dostojni Gospodine! kako čudnovate promjene prouzrokuje u njem! Marija je upala u duboku žalost, ali za čas raspršuje glas ljubljenoga učitelja sve tjeskobe njezina srca i napunja ga nebeskom utjehom. Božanski Spasitelju, govori i mojem srcu, dopusti, da se s presretnom Magdalenom bacim pred tvoje noge, da ti se poklonim kao svome Bogu i Spasitelju i ponovim uvjeravanja svoje ljubavi!

Odluka. Sva svoja djela vršit ćemo iz ljubavi.

Duhovna kitica. O moj Gospodine!

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za petak.

Isus se ukazuje svetim ženama.

I izigjoše brzo iz grobnice sa strahom i radošću velikom i potekoše, da jave učenicima njegovim. I gle, Isus srete ih govoreći: Zdravo! A one pristupiše i obuhvatiše noge njegove i pokloniše mu se. Tada reče im Isus: Nemojte se bojati! idite, javite braći mojoj, neka idu u Galileju; ondje će me vidjeti. (Mat. 28, 8.—10.)

I. Vježba. Gledajmo svete žene, kako kleče pred nogama svoga Spasitelja, i divimo se blagosti, kojom im govori.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, udijeli mi milost, da sve više te više upoznam dobrotu i blagost tvojega poklona dostojnog srca, kako bih ga častila većom ljubavlju i odanijim ufanjem!

1. Točka. Isus se ukazuje svetim ženama pun dobrote.

Razmatrajući krotkost, kojom se Sin Boži ukazuje svetim ženama, divimo se zajedno ljubavi i dobroti, što ju još uvijek iskazuje dušama, koje su mu mile. Kako je velika njegova nježnost prema tim dušama, koje on tolikim milostima obasiplje! kako se daleko protežu njegove skrbi! na koliko im se načina ukazuje! Možemo sebi primijeniti, što sveti Ivan Zlatousti govori za te tri Marije: Ako brzo idemo, kamo nas poslušnost zove, to nam se ukazuje Spasitelj, da blagoslovi naše poslove; idemo li sa žarom k molitvi, vršimo li vjerno svoja sveta pravila; dolaze li nam svete misli, žarke želje, da se mrtvimo, da vršimo čine kreposti, to je Isus kod nas i poučava nas svojom prisutnošću. Sad dolazi kao gospodar, da nas upravlja, sad kao otac, da nas tješi; ovdje kao učitelj, da nas pouči, ondje kao prijatelj, da nas obodri i ojači u ljubavni k njemu; a uvijek nam daje, da čujemo utješljive riječi: N e m o j t e s e b o j a t i! Kakovom revnošću moramo dakle primiti toga ljubljenog učitelja, kad nam svojom pojavom donaša spasenje, i postojano se držati u njegovoj poklona dostojnoj prisutnosti!

2. T o č k a. Isus dopušta svetim ženama, da mu dadu dokaze svoje ljubavi.

Promotrimo, kako je puno mudrosti i blagosti ponašanje Isusovo prema onim dušama, koje su njegove. Magdalena bijaše žarka, junačka duša, kadra uzdržati kušnje, prinesti žrtvu i time si steći novih zasluga. Njoj ne dopušta Spasitelj, kao drugim svetim ženama, ljubiti svoje noge. N e m o j m e s e t i c a t i, govori, n e g o i d i k b r a ć i m o j o j. Ove su nasuprot slabe i bojazljive; treba ih uzdići, ohrabriti; nebeskom blagošću govori im Gospodin: Z d r a v o, n e m o j t e s e b o j a t i; dopušta im, da mu ljube poklona dostojne noge, i daje im znak svoje ljubavi! Kolika naklonost! . . . Predobrostivi Spasitelju, ti potvrgjuješ one riječi, što si ih nekoć rekao: Z n a m o v c e s v o j e; dà, ti potpuno poznaješ duše, kojih si pastir, poznaješ njihovu ćud, poznaješ njihove potrebe; imadeš samilosti s njihovom slaboćom, a briga, koju se dostojiš za nje nositi, tako je nježna, da

joj nije jednaka ni briga najnježnije majke. Kako da se dakle ne prepustim potpunim pouzdanjem tvome poklonstva dostojnom upravljanju? Pošalji mi po svojoj volji utjehu ili tegobu: sve mi imade biti jednako, da svime napredujem u tvojoj svetoj ljubavi.

Č u v s t v o. Predobrostivi Gospodine! klanjam ti se i zahvaljujem za sve milosti, što mi ih daješ; učini mi srce slično tvojem po ljubavi i dobročinstvu; daj, da svoju jedinu sreću tražim u tom, da svima dobro činim, osobito daj mi, da budem uvijek ljubezna prema onima, koji su povjereni mojoj njezi, i prema članovima moje družbe, koja nas sve posvećuje tvojoj službi, da tebe častimo i srca za tebe predobivamo.

O d l u k a. Bit ćemo veoma pazljive na unutrašnja nadahnuća, kojima nas Isus dariva, primati ih i nastojati im sa ljubavlju zadovoljiti.

D u h o v n a k i t i c a. Nemojte se bojati, nego idite i javite mojim učenicima, da će me vidjeti.

M o l i t v a. Isuse . . .

Razmatranje za subotu.

Isus se ukazuje Simonu Petru.

Učenici govorahu: Uskrsnu Gospodin u istinu i javi se Simonu. (Luk. 24, 34.)

I. V j e ž b a. Gledajmo radost učenika, kad su dočuli za uskrsnuće svojega Gospodina: posve zaokupljeni tom veselom viješću, sabiru se, da se o tom porazgovore.

II. V j e ž b a. Daj mi milost, Spasitelju moj, da upoznam tvoju milosrdnu ljubav prema skrušenim grješnicima, i ulij mi osjećaje prave pokore.

1. T o č k a. Kako lako i rado oprašta Isus Petru.

Jedva što su prošla tri dana poslije trokratnoga zatajenja ovoga apostola, kad al ga njegov ljubezni učitelj odlikova posebnim ukazanjem. Ukazuje se svome

skrušenom učeniku, da ga utješi, povrati njegovoj duši mir i izlije obilno svoju milost ovdje, gdje je grijeh vladao. O kako divan bijaše taj prvi sastanak učitelja s učenikom! Kako blage bijahu riječi Isusove! kako spasonosne opomene, što ih je dao svom učeniku! Kako velika bijaše utjeha, radost i kajanje učenikovo! Ljubezni pastiru, kako si dobar prema svojim ovcama, kako ih mora skrb, koju imadeš, kad zalutaju, napunjati nadom i ljubavlju! Onima, koji Boga ljube, sve ide na dobro. Ako Bog može iz zla dobro izvući, za koga će on to sve učiniti? Ako ne za one, koji mu se bezuvjetno posve posvećuju? Dà, on će i iz istih grijeha dobro izvući: svjedok je David, sveti Petar, sveta Magdalena. Ako Gospodin sramotom pokrije tvoj obraz, to je zato, da ti dade svijetlo očiju i učini te izgledom časti; ako te Gospodin na zemlju baci kao svetog Pavla, to je zato, da te uzdigne do slave. Oh, božanski učitelju, koliko pouzdanja ulijeva mi tvoja blagost! Ako u buduće budem nesretna, da te uvrijedim, to ne ću da zadam bol tvome srcu sumnjom u tvoju milosrdnost, nego ću se sjećati tvoje dobrote prema skrušenom grješniku i sa živim kajanjem baciti se u naručaj tvoje ljubavi!

2. Točka. Isus obasipa Petra svojim milostima.

Ako naš poklona dostojni Spasitelj oprašta, to ne oprašta na pol: jer je rekao preko svojih proroka: Bezbožnost bezbožnikova ne će mu škoditi, u koji se god dan obrati od bezbožnosti svoje. (Ezek. 33, 12.) Pustit će u dubinu mora sve grijehe naše. (Mih. 7, 19.) I ako budu grijesi naši kao skrlet, postat će bijeli kao snijeg. (Isai. 1, 18.) Kako su se doslovno ispunile te riječi na svetom Petru: duša mu je bila tako očišćena, da ju je Isus smatrao dostojnom njegovih najizvrsnijih milosti; spominje se ga još posebice u nalogu, što ga daje angjel u ime njegovo ženama: Idite, kažite učenicima njegovim i Petru, da pred vama ide u Galileju. On mu se još posebice ukazuje na isti dan poslije uskrsnuća, i mjesto da ga kori, obasipa ga dokazima ljubavi; nataplja ujedno njegovu dušu unu-

trašnjim milostima, koje ga upravo omamljuju slašću i ljubavlju . . . Bez sumnje sjećao se Petar uvijek svojega pada; ali ako je to spominjanje bilo bolno za njegovo srce, to je ono ipak jamačno umnožalo žar i čistoću njegove ljubavi. Žalosno iskustvo, što ga je imao o svojoj vlastitoj slaboći, izliječilo ga je od svake uznositosti i učvrstilo ga u poniznosti . . . Bože dobri, tako ti znadeš još dobro iz zla izvući u korist duša, koje se iskreno k tebi povrate! Bože moj, potpunim pouzdanjem bacam se u naručaj tvoje milosrdne ljubavi.

Čuvstvo. Bože moj, kako je udivljenja vrijedna tvoja blagost prema nama! U osobi svojega božanskog Sina dao si nam osjetiti tvoju neizmjernu milosrdnost. Daj, Oče moj, da te ljubim posve djetinjom nježnošću, koje nikad ne nestaje, makar i bila pred tobom vrijedna kazne; i ako sam bila tako nesretna, da sam te uvrijedila, to me prožezi spasonosnom žalošću, da moja duša dijeli osjećaje kajanja svetoga pokornika.

Odluka. Odstranit ćemo iz svojega srca svaki nemir i, ako smo sagriješile, uteći ćemo se Bogu potpunim pouzdanjem.

Duhovna kitica. Kako je dobar Gospodin onima, koji ga ljube i njega traže.

Molitva. Primi. Gospodine . . .

Druga nedjelja po uskrsu.

Razmatranje za nedjelju.

Isus dobri pastir.

Ja sam pastir dobri. (Iv. 10, 11.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Isusa u slici dobroga pastira, koji na svojim ramenima nosi ovcu, koja je zalutala.

II. V j e ž b a. Dobri pastiru naših duša, pokaži svojim ovcama svu nježnost, što ju k njima gojiš, da s tobom najuže združene nikad se od tebe ne odijele.

1. T o č k a. Isus imade sva svojstva dobroga pastira.

Najmiliji dijel ovčinjaka Isusova jesu njegove izabrane ovce, kojima je na posve osobiti način sklon. Te su sretne ovce one duše, koje je izabrao, da budu posve njemu posvećene i da njemu služe savršenom podložnošću. Bez sumnje poznaje ovaj plemeniti pastir sve svoje ovce; ljubi ih sve, hrani ih, traži ih, ako su se izgubile i otima ih zubima grabežljivih vukova; ali njegovi pogledi ljubavi spuštaju se na duše, koje uzvraćaju nježnost njegova srca: jer on pozna svoje ovce. Dobri pastir vodi ih na dobru i obilnu pašu; a ta su Sveto Pismo, sakramenti i njegove milosti. Ali dragocjeniju hranu čuva za svoje izabrane ovce, što im ju daje kod svojih svetih gozba, gdje izabrane milosti sačinjavaju njihovu glavnu hranu. Budući da ih hoće sačuvati neozlegjene i obraniti od okrutnih zubi, koji bi ih razderali, to ih pridržaje u svojoj blizini sabranošću i raspростire nad njima svoju božansku zaštitu . . . Mi spa-

damo u ovu blaženu ovčarnicu! O kako neizrecivu sreću uživamo! Da li smo dosta zahvaljivale za tu milost? Da li smo se učinile takogjer dostojne te milosti?

2. T o č k a. Budući da se ubrajamo megju ove odlikovane ovce Isusove, to se moramo truditi, da se pokažemo vrijednima te milosti.

O v c e m o j e g l a s m o j s l u š a j u; i j a p o z n a j e m n j i h i z a m n o m i d u. I j a i m d a j e m ž i v o t v j e č n i, i n e ć e i z g i n u t i n i k a d a i n e ć e i h o t e t i n i t k o i z r u k e O c a m o j e g a. Ovim divnim riječima označuje božanski Spasitelj najizvrsnija svojstva dobre i vjerne ovce. S l u š a t ć u, š t o ć e m i G o s p o d i n g o v o r i t i u u n u t r a š n j o s t i s r c a. Govor Duha svetoga posve je duhovit, unutrašnji i bez štropota. A samo ga one razumiju, koje su vjerne u slušanju. Premda naš božanski Spasitelj hoće dopustiti, da čujemo njegov glas i premda se hoće s nama najpouzdanije zabavljati, mi smo dosta nesretne, što se tako velikim dobrom ne okorišćujemo, jer ostajemo prilijepljene na sebe i na tisuću drugih stvari, koje u nama podižu tako veliku buku, tako veliku uzbunu, da ne možemo Boga razumjeti. Poslušajmo savjet svetoga Augustina: Svratimo se u nutrinju svoje duše i ne pustimo unutra nikog, nego Boga i što nam može pomoći, da ga nagjemo; odstranimo sve drugo i zatvorivši vrata tražimo Boga i govorimo s njime od sveg svoga srca: tebe jedinoga, Bože moj, tražim ovdje, za tobom jedinim težim; podučavaj me sada, Gospodine moj i Bože moj! Da pako čujemo glas ovoga dobroga pastira, ne smijemo se od njega odijeliti. Naše unutrašnje uho mora biti uvijek otvoreno, da ga čuje, osobito, da razumije njegov božanski govor; da nam ne izbjegne ni jedna spasonosna pouka, ni jedna riječ, koja je na nas upravljena, moramo oko svoje duše na njega svratiti; odavle proizlazi uska sveza naših srdaca s njegovim poklona dostojnim srcem. Dobri pastir pridodaje: O v c e m o j e z a m n o m i d u. A što znači: ići za Isusom? Ići za Isusom znači: ići njegovim putem, imati iste misli, oživljavan biti istim osjećajima, svršavati slične poslove. Dalje ići za njim znači: uvijek

biti s njim združen, k njemu uzdignut, da mu iskažemo svoju ljubav, da ispunimo njegovu volju ići onim putom, kojim je on išao pred nama, ma bio kako tegotan . . . Možemo li se i mi ubrajati megju ovake poučljive ovce? imademo li mi ove vlastitosti? To su one vjerne ovce, o kojima govori dobri pastir: Ne će izginuti nikada i ne će ih oteti nitko iz ruke Oca mojega.

Čuvstvo. Isuse, moj ljubezni pastiru, kako ti mnogo dugujem za izvrsne milosti, kojima si me uvrstio u broj svojih odlikovanih ovaca! Oh, da bih napokon mogla osjetiti, koliku sam ti zahvalnost, koliku ljubav dužna! Hoću da budem jedna od tvojih najvjernijih, najpoučljivijih ovaca . . . I jer si se ti dostojao mene sa sobom sjediniti milošću svetoga zvanja, to ću čitav svoj život posvetiti tome, da rastem u poznavanju i ljubavi svojega krotkog i vjernog pastira.

Odluka. Uvijek ćemo gledati na Isusa, svojega dobrog postira, pazljivo slušati njegov glas i vjerno ići za njim.

Duhovna kitica. Dobri pastir daje život svoj za ovce svoje.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za ponedjeljak

Isus se ukazuje svetom Jakobu.

Tada se je ukazao Jakobu, a poslije svim apostolima. (I. Kor. 15, 7.)

I. Vježba. Gledajmo duboku tugu, u koju je upao taj apostol poslije smrti svojega ljubljenog učitelja.

II. Vježba. Udijeli mi, Isuse moj, pravi unutrašnji duh i dar molitve, što si ti u tom učeniku tako krasno nagradio, da si mu se ukazao!

1. Točka. Naš božanski Spasitelj nagragjuje već ovdje duševnu veličinu svojih sluga.

Osobito velikoj svetosti ovoga apostola, njegovu duhu molitve i njegovoj ljubavi k unutrašnjem, u Bogu skrovitom životu pripisuju crkveni oci osobitu milost, što ju je primio od svojega učitelja. Sveti Jakob nije se mogao utješiti radi smrti svojega Spasitelja; ljubljaše ga tako silno, da ne mogaše živjeti odijeljen od njega. Taka je ljubav prave sabrane duše; njezin Bog njoj je sve, ništa ga ne može nadomjestiti; njegova neizmjerna ljubežljivost tako je osvojila njezino srce, da ništa stvoreno ne može utažiti njegove boli, ako nije u prisutnosti onoga, koga ljubi: ne mogu je utješiti niti zabave niti uživanja; ne nalazi više pokoja ni radosti, dok opet ne nagje izgubljeno dobro . . . Ako mi ne osjećamo ništa slično u našim duhovnim suhoćama, to se moramo sramiti svoje hladnoće i trsiti se, da opet svoju ljubav uspirimo molitvom, svetom pričešću i duhovnim vježbama neprestano proseći svojega božanskog Spasitelja, da upali u nama svetu vatru, koja je svece razgarala. Ako tada otvorimo svoje srce Isusu, koji traži, da u nj ugje, to ćemo postići, da će se s nama zabavljati svojom neprispodobivom slatkom povjerljivošću.

2. Točka. Treba da sakrivamo milosti, koje dobivamo s neba.

Šutnja svetoga Jakoba o osobitom odlikovanju njegovu sadržaje korisni nauk za one, koje Bog nadjeljuje osobitim milostima. Taj sretni učenik ne govoraše o božanskom ukazanju, kojim bijaše razveseljen, osim poslije došašća Duha svetoga, kad bje izabran za biskupa Jerusalemskoga. Sav proniknut zahvalnošću za milost, koje se ćutio nedostojnim, čuvaše uspomenu na to kao dragocjeno dobro u svom srcu; sav sabran u Bogu nastojaše samo, da mu dokaže svoju ljubav tijesnim i čvrstim sjedinjenjem . . . Oh, kako je korisna, kako probitačna znanost znati se unutrašnjim načinom s Isusom zabavljati! Ako to može proći čovjeku u običaj, to je plod, što si ga sabire, postojana utjeha, trajni mir i preobilje svakovrsnih duhovnih dobara. Ta dobra pripadaju samo unutrašnjim dušama, koje uvijek traže prisutnost našega Spasitelja, da stupe s njime u povjerljivo

općenje. Nasuprot one, koje se uz stvorove prilјepljuju, koje svojom rastresenošću tjeraju svete misli, dobre ponuke, kojima im se Isus približava, koje rada slušaju novosti i dalje ih raširuju i koje svoje vrijeme gube beskorisnim stvarima, ne mogu Isusa u svojoj unutrašnjosti uživati, niti čuvati milosti, što im ih dijeli, pa dosljedno niti imati iz toga kakove koristi.

Čuvstvo. Božanski Spasitelju moj, imade li pravih radosti izvan tvoje prisutnosti? Imade li sredstvo, po kojem može tko biti sretan bez tebe? Ne, čiste radosti samo su ondje, gdje si ti, pravi užitak samo u tvom slatkom razgovoru. Dragocjeni darovi, što ih donosiš našoj duši, kad ju pohagjaš, čuvaju se samo u šutnji, u unutrašnjoj sabranosti i u izbjegavanju beskorisnog zabavljanja sa stvorovima. Daj nam stoga prije svega, preljubezni Isuse, veliku sklonost ovome životu sjedinjenja s Bogom, da na taj način takogjer više djelujemo na duše, koje si nam povjerio.

Odluka. Vježbanjem u unutrašnjoj sabranosti i strogom šutnjom o beskorisnim stvarima vježbat ćemo se u duhu molitve.

Duhovna kitica. Što tražim na nebu, što hoću na zemlji osim tebe, Gospodine, Bože srca moga!

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za utorak.

Putovanje dvojice učenika u Emaus.

I gle, dvojica od učenika njegovih igjahu u onaj isti dan u selo, po imenu Emaus. (Luk. 24, 13.)

I. Vježba. Gledajmo dvojicu učenika na putu iz Jerusalema u Emaus; posve su zabavljeni s Isusom, koji im se pridružuje i s njima razgovara.

II. Vježba. Umnoži u meni, predobrostivi Gospodine, svoju svemoguću milost, da ja, nepokolebivo čvrsta

u vjeri u tvoje božanstvo, ustrajno uzradim oko svojega duševnog usavršenja, ma bile kako velike kušnje, što mi ih šalješ!

1. Točka. Kako nam se jako treba bojati, da nam se u kušnjama ne umanji vjera.

Kamo bi došla ova dvojica učenika, da im nije Sin Božji tako brzo pritekao u pomoć? Njihova vjera, njihova nada u Isusa i njihova ljubav postadoše tako slabe, da je već bilo blizu, te ih posve izgube. Ali Isus kao dobri pastir ide pred ove ovce, koje će već sad na zalutati; svojom običajnom krotkošću približi im se i dobročinstvom pouke pripravlja im srce na ukor, što im ga mora dati; tada reče: O bezumni i spora srca za vjerovanje svega, što govoriše proroci! Nije li trebalo da Krist pretrpi i tako ugje u slavu svoju? U ovom nam pokazuje obadvije klisure, o koje može udariti ustrajnost u duhovnom životu. Prva je malena briga, što ju upotrebljavamo, da proniknemo načela evangjelja, načela, koja se protive pokvarenoj naravi i koja su osnovana na tajni križa; druga je pomanjkanje odvažnosti, da uzmemo ta načela za ravnalo svome životu . . . Vjerujemo li, da se u nebo dolazi samo po križu, to jest, po boli, poniznosti, poslušnosti i pregaranju? jesmo li uvjerene o toj istini? . . Oh, i nama govori Gospodin: malovjerne! kako je slaba vaša odvažnost, kako sustala vaša ljubav, kako se jako morate pred menom sramiti, jer se ja nijesam bojao, da za vas trpim i umrem! Ako bi tko, kaže sveti Ivan od križa, hotio vas učiti manje strogu nauku, ne vjerujte mu, ma on, da ju potkrijepi, i čudesa činio; držite se radije čvrsto ćudorednog nauka evangjelja u svoj njegovoj strogosti i ustrajte u vršenju pokore i odricanju od svijeta: ovo je put spasenja.

2. Točka. U duhovnom životu ne smijemo biti zlovoljni radi kušnja i oklijevanja Gospodinova.

Promatrajući put dvojice učenika u Emaus učimo se poznavati još druge dvije pogrješke čovječjega srca, protiv kojih se moramo naoružati; to su: mlakost i nestalnost, koje se plaše najmanje poteškoće i sve napu-

štaju. Naš božanski Spasitelj prorekao je svojim učenicima, da će biti razapet, ali da će za tri dana uskrsnuti i da će oni tada imati sreću da ga vide. Vrijeme od tri dana nije ipak dugo i uza sve to ne mogu oni da dočekaju konac; još nije treći dan prošao i već im je strpljivost iscrpljena; ostavljaju društvo apostola, odlaze i ne bi se valjda nikada vratili, da nije dobri pastir potražio ovih zalutalih ovaca. Kako je velika i naša nestrpljivost u prilikama našega spasenja: tri dana rada oslabe nas i utrude, ako se radi o tom, da steknemo savršenstvo; u dan revnosti, kad nas rasvijetlilo božansko svijetlo, rasplamtilo za krepost, govorasmo: Ustat ću i uistinu početi, da posve pripadam mojem Bogu; učinili smo nekoliko koraka, prinesli koju žrtvu, i odmah smo umorni i ostajemo tu stojati; nalazimo, da je poduzeće preteško. Ne vjerujmo tim burnim željama, toj žurbi, koja u jednom danu traži savršenost, a čuvajmo se isto tako svoje nestalnosti.

Čuvstvo. Spasitelju moj, kako je velika moja slaboća! objači, molim te, moju vjeru i moju ljubav, da usred kušnja ostanem nepokolebiva u izvršivanju kreposti svojega reda; da strpljivo podnosim tvoje krzmanje, mirno očekujem ispunjenje tvojih obećanja, a da ne postanem zlovoljna radi muke i posla, koje traže moj duhovni napredak; ojači moju slaboću, predobrostivi Gospodine, tako, da me ništa ne odvrati od tvoje službe te da moja ljubav raste i u vrijeme nevolje.

Odluka. Ustrajno i odvažno ćemo raditi oko djela svojega usavršenja i truditi se, da danomice češćim činima porastemo u božanskoj ljubavi.

Duhovna kitica. Nije li to trebalo, da Krist pretrpi i tako ugje u slavu svoju?

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za srijedu.

Isus se pokazuje učenicima na putu u Emaus.

I sam Isus se približi, i igjaše s njima. (Luk. 24, 15.)

I. Vježba. Gledajmo toga dobrog pastira, kako se obraća svojim zalutalim ovcama, kako im se pridružuje i prati ih.

II. Vježba. Spasitelju moj, udijeli, da se poslužim tvojom djelujućom milošću i da postanem vrijedna ljubavi, kojom mi dolaziš u susret, ako zalutam!

1. Točka. Ljubav i dobrota, kojom Isus oba svoja učenika dovodi k njihovoj dužnosti.

Pošto smo u prijašnjem razmatranju razmišljavale o zabludi ove dvojice učenika, danas ćemo promotriti veličinu ljubavi, što ju im Sin Božji iskazuje. On gleda u njima dvije ovce, koje su zalutale; ne može ih ostaviti bez pomoći; približuje im se, govori s njima, pridružuje im se, nastoji proniknuti njihovu unutrašnjost, da ih dovede na pravi put i predobije za svoju ljubav . . . O milosrdni pastiru, tako ti još uvijek tražiš grješnika; ne samo da ga ne ostavljaš, nego te nježno smilovanje nuka, da mu prvi ideš u susret. To je isto milosrgje, koje je pošlo u susret Samaritanki i grješnici Magdaleni, te ih očekivalo, jednu kod zdenca Jakovljeva, drugu kod Simona, fariseja, da proizvede njihovo obraćenje, koje je od grješnica učinilo velike svetice. O moj božanski Spasitelju, pokaži i na meni svoju veliku dobrotu; ako zalutam bilo slaboćom svoje vjere i svoje ljubavi, ili varavošću lude taštine ili svojom rastresenošću. Osjećam, kako sam izvanredno slaba, osjećam dubinu svoje bijede, ako se od tebe udaljim; stoga te prosim ne odvrati svojega pogleda od mene i ne ostavi me. Oh, budi mi milostiv, vodi me svojom rukom, ili još više stavi me na svoje srce; tu ću biti sigurna, tu ću te uvijek ljubiti, uvijek ti vjerna ostati.

2. Točka. Mudrost ovoga dobrog pastira, kojom oslobagja učenike od zablude.

Ponajprije ide istim putem kao oni; pošto ih je dostigao razgovara se s njima prema njihovom dohvatu; zamalo se predaju milosti i obraćaju u apostole, koji gore ljubavlju k svome učitelju . . . O divnoga li učinka milosti mojega Isusa u dušama! O slatkog sniženja duha Božjega, koji se tako prilagogjuje slabosti čovječjoj i koji predobiva njegovu privolju ne ograničujuć mu slobode. O bezdno milosrgja i dobrote Isusove! Primio je lik vrtlara, da nagradi ljubav Magdaleninu; ovdje prima lik putnika radi ovih dvaju putnika, koje hoće da privede na put Božji; pod svim vrstima vanjštine hoće biti svima sve, da ih tješi, da ih uči i da ih spase . . . O krotkosti, o mudrosti, o dobroto mojega Isusa, kako me posramljujete! Kolika li sam sve rasvijetljenja, pouke, spasonosne opomene, slatke utjehe, ljubezne pomoći primila od tebe, predragi Spasitelju. Oh, a kakova je moja zahvalnost i moje kreposti prema svim tim milostima! Zašto ja nemam poučljivosti, revnosti, vatre ovih učenika, kojih se podlaganju divim?

Čuvstvo. Svemogući Bože, koji svime neograničeno vladaš, kako je udivljenja vrijedna tvoja dobrota, tvoja mudrost, tvoja ljubav k nama! Ti, kojemu je moći i htjeti isto, radiš bez buke, jer rasugjuješ bez strasti; pun sućuti spram naših slaboća, pogodujuć našim željama, upravljaš nas bez sile ostavljajuć nam zaslugu slobodnoga izbora. Daj mi, Bože moj, milost, da se okoristim tako ganutljivom poukom, da podvotručim svoju revnost za posvetu duša, da oko toga tako važnog djela radim redom, mudrošću i ljubavlju i niti brže niti polaganije nego li hoće milost!

Odluka. Da vratimo nježnu skrb, što ju ima Isus radi nas, radit ćemo revno oko svojega usavršenja i oko spasenja duša.

Duhovna kitica. Kakovi su to razgovori, koje imate megju sobom i što ste neveseli?

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za četvrtak.

Isus daje, da ga dvojica učenika u Emausu upoznaju.

I približiše se k selu, u koje igjahu; i on činjaše se da ide dalje. I ustaviše ga govoreći: Ostani s nama, jer je blizu večer i dan je već na izmaku. I ugje s njima. I bi, kad sjegjaše s njima za stolom, uze hljeb i blagoslovi i prelomi i dade im. I otvoriše im se oči i poznaše ga; i njega nestade ispred očiju njihovih. . . I ustavši onaj čas vratiše se u Jerusalem. (Luk. 24. 28.—33.)

I. Vježba. Gledajmo put iz Jerusalema u Emaus i dan, koji je već na izmaku.

II. Vježba. Isuse moj, daj, da te moje srce upozna i da je uvijek pripravno slušati tvoje božanske pouke.

1. Točka. Razmatrajmo osobe i čujmo riječi.

Žalosno i nespokojno putuje Kleofa sa svojim drugom u Emaus; razgovaraju se o tom, što se je dogodilo s Isusom iz Nazareta. Rekli su im, da je uskrsnuo, ali oni sumnjaju . . . Svratimo svoj pogled na svojega božanskog Spasitelja, koji im se približi i upravlja na njih riječi pune nebeske blagosti. Siromašni učenici, ne poznaju svojega učitelja . . . Koliko sretnije smo od njih mi, koje znademo, da je to On; ajde dakle, da se naužijemo njegove božanske prisutnosti i ne izgubimo nijedne njegove riječi . . . Pošto ih je upitao, o čem se putem razgovaraju, da dobije priliku riješiti im dvojbe i poučiti ih, kori ih taj nježni otac radi njihova nevjerovanja i probugjuje im vjeru tumačenjem Svetog Pisma; njegov božanski nauk rasvjetljuje im duh, upaljuje im srce, i osjećaju prema tome uzvišenom putniku takovu sklonost, da žele dugo biti u njegovoj prisutnosti . . . . Oh, kako je moćna, kako uvjerljiva i kako djelotvorna riječ toga ljubljenog učitelja! kako je sretan onaj, koji ju sluša, u srce prima i dade, da ga giblje i proniče! . . . Ne goraše li srce naše u nama, kad nam govoraše putem? govorahu megjusobno ova dva

*

učenika . . . Dušo moja, stoga ćemo radosno pružiti uho svoje naukama toga ljubljenog učitelja: njegove su riječi riječi vatre, koja uništava naše pogrješke i nesavršenosti; ako nas kori, ako njegove nauke osugjuju naš život, to se ponizimo, ali se ne uznemirujmo; ta on je nježni otac, koji hoće samo našu sreću, vjerno ljubeći zaručnik, koji hoće, da nas učini sebe vrijednima.

2. Točka. Razmatrajmo djela.

Kad su se približili selu, Isus se učini, kao da će dalje. Zar ih je hotio lišiti svoje prisutnosti? O ne, ali on hoće, da ga imaju zato prositi. Ostani s nama, jer je blizu večer, govorahu obadva učenika. Osjećali su se prisiljenima, da zadrže kod sebe toga stranca, koji im je govorio o Isusu . . . Učimo se iz toga, kako su spasonosni duhovni razgovori, koji se kreću oko Isusa; o kako veliku korist imadu odatle duše! Upravo su se u tim slatkim razgovorima probudile vjera, ufanje i ljubav ovih dvaju učenika prema ljubljenom učitelju; ne mogu se više rastati s onim, koji im je govorio o njihovu učitelju, pa ga sile, da ostane s njima . . . Ako su nasuprot naši razgovori beskorisni i lakoumni, to će pri tom naša pobožnost i savršenost vidljivo trpjeti . . . Kako je dakle važno za nas, da posvećujemo svoje razgovore. Trsimo se, da odsad češće govorimo o Bogu i s Bogom; da se obnovimo u revnosti za službu ovoga predobrog Gospodina i da doprinesemo spasenju bližnjega, moramo svoje riječi postojano upravljati prema toj dvostrukoj svrsi.

Čuvstvo. Prosim te, Gospodine moj, govori mojem duhu i mojem srcu, kao što si govorio sretnim učenicima; mojem duhu dajući mu razumijevanje tvojega svetog duha; mojem srcu upaljujući ga živim plamenom tvoje ljubavi. Budi milostiv, preljubezni Isuse, ne prestani nikad govoriti svojoj zaručnici, pa niti u njezinim zabludama; ukori ju, pouči ju, užezi ju vatrom svoje ljubavi! Hoću, da svojom poučljivošću postanem vrijedna svojega zvanja i da tebe slavim svetim razgovorima.

Odluka. Za pouke, za čitanja, za molitve i u svako vrijeme slušat ću glas Gospodinov i pobožnim razgovorima širiti njegovo kraljevstvo.

Duhovna kitica. Govori, Gospodine, tvoja službenica sluša.

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za petak.

Učenici putujući u Emaus drže Isusa za stranca.

Zar si ti jedini stranac u Jerusalemu, te nijesi čuo, šta je u njem bilo ovih dana? (Luk. 24, 18.)

I. Vježba. Gledajmo ova dva učenika u prisutnosti Isusovoj; gledaju ga, a ne poznaju; oči im se držahu.

II. Vježba. Božanski zaručniče moj, daj, da moje srce nikada ne izgubi osjećaja tvoje božanske prisutnosti.

1. Točka. Isusa ne poznaju njegovi učenici.

Je li je to slaboća njihove vjere, je li pomanjkanje čistoće srca, što priječi učenike, da upoznaju svojega učitelja? Oni su uz njega, čuju njegove riječi, vide ga i ne poznaju ga! Magdalena ga takogjer nije prepoznala. Sveto nas Pismo uči ovim primjerom, da i najbolje duše ne mogu zamijetiti prisutnosti Isusove, prije nego li im se on dade prepoznati. Božanski nam Spasitelj razjasnjuje ovu tajnu riječima: Blago onima, koji su čista srca, jer će oni Boga gledati; to je dakle potrebna čistoća srca za gledanje Boga; nasuprot su čovječje strasti koprena, koja zastire gledanje Isusovo, koje nas priječi da ne poznamo njegova glasa i ne okusimo slasti njegove prisutnosti. Ništa nije duši tako pogibeljno kao pomanjkanje revnosti, da sačuva svoju čistoću, kao neko povraćanje u stanovite grijehe, što ih činimo, jer nijesu veliki i jer ih smatramo neznatnima . . . Duša je kao ogledalo, u kojem se Bog s dopadnošću promatra; ovaj pogled daje duši slatku sabranost i napunja ju mirom, ako ne nagje u njoj zapreke, koja mu brani, da joj se pokaže

i udijeli joj svoje milosti. Svagda, ma bile mi kako čiste i odijeljene od stvorova i stvari ovoga svijeta, još nam treba, da nam Isus kaže: J a s a m, jer je stanje uskrsloga Isusa posve svrhunaravsko stanje. Ne vidim Boga, govorila je sveta Katarina Sijenska; ali ga osjećam u svojoj unutrašnjosti, kad mi učini svoju prisutnost osjetljivom. Težimo dakle za tom srećom vršenjem velike čistoće srca i nastojanjem, da uvijek budemo u prisutnosti Božjoj.

2. T o č k a. Isus postaje putnik, da bude naš vogja i da nas sprovodi na putu ovoga života.

Što više promatramo Isusa, to više nalazimo u njem ljubavi i nježnosti k njegovim izabranima. Odregjeni, da kroz duge godine žalosnoga progonstva na ovom svijetu živimo, izvrženi smo velikim pogiblima i moramo se bojati, da ne propadnemo; ali Isus naš nježni prijatelj videći unaprijed sve grebene, koji nam prijete, sve neprijatelje, koji nam se protive, hotio je biti naš pratilac, naš vogja, naš zaštitnik. Tako smo ga vidjele, kako je postavši čovjekom k nama sišao, kako se rodio, živio, umro poput nas, s nama; kako nam je svojim primjerom prokrčio put, koji sigurno vodi do blaženoga cilja našega putovanja; kako je označio u svojem svetom nauku život, što ga imademo provoditi, djela, što ih imademo vršiti; kako nam je osim toga pokazao zamke i propasti, što ih moramo izbjegavati. I da napokon svakome od svojih izabranika koristi sve do konca svijeta i da ih okrijepljuje spasonosnom i dragocjenom hranom, postojano ostaje megju njima kao putnik tako, što stanuje u pravednim dušama, te im se zaisto i bitno daje u presvetom oltarskom sakramentu. O neizmjernosti ljubavi mojega Spasitelja! kolikim li se žarom moram s tobom sjediniti u svetoj pričesti te se okoristiti tvojom nježnom brigom!

Č u v s t v o. Božanski prijatelju moje duše, kako me proniče živa zahvalnost! Kako, ti sam hoćeš, da budeš na ovom žalosnom putovanju moj pratilac, da tobom vogjena i krijepljena dospijem sretno do cilja svojega putovanja? O, puna zahvalnosti prihvaćam taj divni

dokaz tvoje ljubavi, pa te za to ne ću nikada više zaboraviti.

O d l u k a. Oživjet ćemo svoju vjeru u prisutnost Spasitelja, koji stanuje u našem srcu.

D u h o v n a k i t i c a. Blago onima, koji su čista srca, jer će oni Boga gledati.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za subotu.

Boli i suprotivštine su potrebne.

Nije li to trebalo da Krist pretrpi, i tako ugje u slavu svoju? (Luk. 24, 26.)

I. V j e ž b a. Pogjimo duhom na put prema Emausu, pa tu slušajmo spasonosne pouke, što ih daje Isus svojim učenicima.

II. V j e ž b a. Daj mi, božanski Spasitelju, da razumijem tajnu, što ju moja narav tako teško shvaća, i udijeli, da ju okusim i ljubim.

1. T o č k a. Kao što učenici putujući u Emaus i mi premalo cijenimo križ i boli.

Za života Sina Božjega, dok se je pokazivao mogućim u djelima i riječima, imagjahu njegovi učenici visoko mnijenje o njem; upoznali su u njem velikoga proroka i očekivali od njega spasenje Izraela; ali radi poruga, radi boli njegove gorke muke, radi njegove sramotne smrti sablazniše se; visoko se štovanje, što su ga prema njemu gojili, umanjuje, te više ne shvaćaju, kako on može biti njihov Spasitelj. Stoga ih kori Gospodin revnošću, koja je dostojna njegove očinske blagosti; i da im učvrsti vjeru, pokazuje im, da je njegova smrt bila izvor njegove slave, te da je on hoteći u nju unići morao pretrpjeti sramotu križa . . . Oh, nijesmo li i mi podvržene istoj slaboći? Kad nam sve ide po našoj želji, to i mi imademo visoko mnijenje o Bogu i potpuno pouzdanje u njegovu dobrotu; stavi li pak na

nas križ, pošalje li nam boli, odmah gubimo srčanost, mrmljamo, tužimo se i ne pouzdajemo se u njegovu ljubav. A upravo bismo se tada imale još više ufati, jer je križ izvor slave, što nam ju u nebu priprav lja; jer ako je Krist morao trpjeti, jer je tako Bog htio, jer su to proroci prorekli, ne mora li se tada iz istoga razloga i svaka od nas posvetiti nevoljama? Ako nas dakle snagju suprotivštine, to ćemo oživjeti svoju srčanost i reći: To Bog traži od mene, neka bude njegova sveta volja . . . Pisano je, kraljevstvo nebesko silu trpi; tko hoće da bude s Isusom proslavljen, mora s Isusom i trpjeti: na ovo se dakle moram odlučiti; jer kako bi se inače ispunilo pismo? Ako ne upotrebim sile, nikad se ne ću osloboditi od svojih strasti, nikad postignuti stalne kreposti; ovo je jedino sredstvo, moram ga upotrebiti. Mogu li se izvinuti kaležu, što mi ga moj otac dade da pijem?

2. Točka. Križ je ključ u nebo.

Da se još više uvjerimo o koristi suprotivština, promotrit ćemo, da nužno moramo trpjeti, ako se hoćemo spasiti. Ovo je sredstvo morao upotrebiti Sin Božji, premda bijaše nevin, da unigje u svoju vlastitu slavu; a kako bih dakle ja, grješnica, bez toga mogla unići u istu slavu? Isus se je, da dogje u nebo, podvrgao siromaštvu, preziranju, mukama, smrti; mislimo li mi, da ćemo drugim putem unići u nebo? Da nikad ne zaboravimo, da su nevolje potrebne, stavimo na svoje srce Raspetoga, pa ga veoma često promatrajmo; on će nas jačiti i sokoliti, da trpimo nevolje, što nam ih šalje Božja providnost. Ako nam dužnosti našega zvanja ne dopuštaju izvanrednih mrtvenja u službi Božjoj, to se barem s revnošću i ljubavlju prihvatimo onih, što ih traže naše redovničke obveze.

Čuvstvo. Bože, predobri Oče, imaj smilovanja s mojom slaboćom i mojim nerazborom. Daj, da upoznam i okusim tajnu križa; daj, da uzljubim i cijenim protivštine, jer samo nevoljama mogu steći nebeske radosti, samo trudom doći do pravoga mira i samo poniženjima unići u vječnu slavu!

Odluka. U kušnjama ćemo i nevoljama, mjesto da budemo potištene, oživjeti svoje pouzdanje, radi njih se veseliti i cijelim srcem govoriti: Bog tako hoće; za moje dobro šalje mi ovu nevolju: neka bude njegova sveta volja.

Duhovna kitica. Nije li to trebalo da Krist pretrpi, i tako, ugje u slavu svoju?

Molitva. Isuse . . .

Treća nedjelja po uskrsu.

Razmatranje za nedjelju.

Isus sokoli apostole.

Zaisto, zaisto vam kažem, da ćete vi plakati i jaukati; a svijet će se radovati. I vi ćete žalosni biti, ali će se vaša žalost okrenuti na radost. (Iv. 16, 20.)

I. Vježba. Poklonimo se Isusu u dvorani zadnje večere, gdje je naredio presveti oltarski sakramenat. Prije nego ostavi svoje učenike javlja im nevolje, koje će ih stignuti u ovom životu.

II. Vježba. Udijeli mi milost, Isuse, da u ljubavi podnosim patnje, što ćeš mi ih poslati.

1. Točka. Nevolje, kojima su podvržene pravedne duše.

Ma i činilo se, da je pravedna duša slobodna od patnja života, ipak imade kod kreposti i teških dana i žalosnih časova. Kajanje radi pogrješaka, bunjenje opakih im nagnuća, napasti, unutarnje kušnje, teškoće skopčane sa svakim staležem, sve to doprinosi, da nam pripravi patnja. Gospodin to dakle dopušta, da tim budemo sličnije glavi i uzoru izabranika, njegovu ljubljenom Sinu, i da time takogjer stečemo više dijela u njegovim vječnim radostima . . . Vi ćete plakati i jaukati, govori on svojim dragim učenicima, a svijet će se radovati. Suze i uzdisaji dijel su izabranih, a da ih kršćanski snose, za njih je od najveće važnosti . . . Ako se u svojoj pravoj ili samo umišljenoj tuzi podam beskorisnom razmišljanju, što mi samo otimlje mir duše; ako

se nastojim od toga odvratiti rastresenošću; ako mrmljam proti početnicima svoje patnje, mjesto da se okoristim tim kušnjama, to vrijegjam Boga; ali ako ja poput mojega božanskog Spasitelja znadem ponizno šutjeti, ako ne tražim druge utjehe, nego onu, koju u Isusu uživamo, oh, kako ću tada biti mila njegovim očima i kako obilnih plodova sabrati za nebo! Ljubezni Spasitelju, suze, što ih radi tebe prolijevamo, pomiješane su s tolikom slasti; ti znadeš one, koji su tvoji, tako dobro tješiti, da ću tisuć puta radije u tvojoj prisutnosti plakati i uzdisati, nego li sve radosti svijeta uživati!

2. Točka. Iza nevolja pravednika dolazi vječno blaženstvo.

Divimo se, kako naš božanski Spasitelj opet diže srčanost svojih učenika, pošto im je otkrio nevolje, što ih imaju u ovom životu očekivati. Vi ćete žalosni biti, govori im, ali će se vaša žalost okrenuti na radost. Znadu oni, da će onaj, koji sije u suzama, žeti u radosti, da se patnje sadanjega života ne mogu usporediti sa nagradom, što im ju stiču. Ta ih nada drži i napunja svetom radošću usred najtrpkijih kušnja; oni trpe, ali su sretni u patnjama; plaču, a srce im je napunjeno preslatkom utjehom, što nam dokazuju toliki mučenici, ispovijedaoci i sveti svakoga staleža; jedni bijahu izvan sebe od radosti, što su smatrani vrijedima, da trpe za ime Božje; drugi pjevahu, lancima okovani, veselo pjesmu Gospodnju. Tako, dušo moja, misli vjere napunjaju junačkom odvažnošću. Što može biti zgodnije, da potakne našu požrtvovnost, nego Boga, našega Spasitelja, čije je srce srce najnježnijega oca, imati za svjedoka našim borbama: nego da smo uvjerene, da nas svojom zaštitom brani i pripravlja nam bogatu krunu za naše posle i žrtve! Kako da se ne ćutimo sretnima u trpljenju kraj takova izgleda!

Čuvstvo. Kako ću ti vratiti, moj ljubezni Spasitelju, za dobrotu, kojom me ti sokoliš? Pomažeš mi izdržati poslove i borbe, koje me čekaju u tvojoj službi. Oh, ako sam te dapače uvrijedila mrmljanjem i nestrplji-

vošću, oprosti mi i napuni mi dušu svetom revnošću, da više kršćanski radim i trpim. O da bi me tvoja ljubav oživljavala, tvoja obećanja sokolila, tvoj primjer držao; daj, da budem sretna u zadnji dan vidjeti, kako se moja žalost okrenula na radost!

Odluka. Sve ćemo svoje nevolje i protivštine sjediniti s mukama Isusovim i veselo ih iz ljubavi k njemu podnositi.

Duhovna kitica. Vaša će se žalost okrenuti na radost.

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Učenici mole Isusa, da ostane s njima.

Ostani s nama, jer je blizu večer i dan je već na izmaku. (Luk. 24, 29.)

I. Vježba. Prenesimo se duhom k dvojici učenika, ka kojima dolazi Isus, da ih pouči, uvjeri, gane. Promotrimo, kako ih njihova revnost nuka, da zamole božanskoga učitelja, da ostane s njima.

II. Vježba. Moj božanski Spasitelju, daj, da te sve više te više upoznam; usplamti me tako svojom ljubavlju, da ne mogu odijeljena od tebe više živjeti!

1. Točka. Ako uživamo osjetljivu prisutnost Božju, treba da molimo Isusa, da ostane s nama.

Kad su ova dva učenika čula Isusa samo govoriti, a da ga nijesu prepoznali, osjećali su se već posve rasplamćeni ljubavlju k njemu; a što bi bili tek osjetili, da su prepoznali svojega ljubljenog učitelja! kako bi tada bilo veliko njihovo veselje, njihovo milje, njihova sreća! Tako isto i vjerna duša, to jest ona, koja potpuno od stvorova prosta traži samo svojega Boga, njegovu ljubav, njegovu dopadnost, njegovu čast; zaista uživa takova duša, s kojom se Bog unutrašnjim načinom sjedinjuje, već u ovom životu neprispodobivo veće utjehe, nego li mi možemo i shvatiti. Ona je ostavila sve radi Boga; u njemu nalazi sve; odrekla se svih sjetilnih radosti i uživa u posjedovanju svojega Boga čiste i neoskvrnjene slasti; jer Gospodin Bog, čija je ljubežljivost beskrajna, daje osjetiti sreću, koja je predokus nebeskoga blaženstva; i tako Bogom napunjena i proniknuta slika je radosti i veselja. Osobito u svetoj pričesti daruje joj se Gospodin bez sustezanja i raširuje milinu preko svih sila njezine duše; ovdje posve kuša, kako je sladak Gospodin, sjedinjuje se s njim još tjesnije, ne može se odlučiti, da ga ostavi, pa govori srdačno: O predragi Gospodine, ostani kod mene, jer se više ne mogu od tebe odijeliti, daleko od tebe živjeti! . . . Težimo sve za ovom srećom; posvemašnjim odijeljenjem od samih sebe i od svega, što nije Bog, zaslužit ćemo tu sreću.

2. Točka. Vjerna duša ne moli Isusa, da ostane kod nje samo za unutrašnjih utjeha, nego i tada, kad ih je lišena.

Ostani s nama, jer je blizu večer i dan je već na izmaku. Može i za veliki dan utjeha doći vjernoj duši večer; i ona se može naći u mraku. Bez sumnje; nije samo podložena pregaranjima i kušnjama ove vrsti, nego je to i obični način, na koji Bog usavršava njezinu ljubav i njezinu krepost. Tako je on u svako vrijeme vježbao svoje vjerne prijatelje dajuć im prolaziti kroz trpke kušnje, da iz toga izvuče više časti i da im uzmogne naplatiti veće zasluge. U ovo vrijeme nevolje učvršćuje se, usavršuje krepost i postane prava; jer je lako prezreti čovječju utjehu, ako sam Bog tješi tisuć puta većom slašću; ali samo prava čvrsta krepost može biti zajedno bez Božje i čovječje utjehe, a da se ne uznemiruje, a da same sebe ne traži. Samo nas milost može usplamtiti takovom srčanošću; recimo stoga često i srdačno u vrijeme nevolje: Gospodine, ostani sa mnom, jer je velika moja slaboća; mogla bih te izdati; ostani sa mnom, jer je dan već na izmaku; mogla bih u tami zalutati.

Čuvstvo. Milostiv mi budi, predobrostivi Gospo-

dine, i ne ostavi me nikad! Oh, ti znadeš, što bi moglo biti iz mene, ako ti nijesi sa mnom. Na žalost mi je moje iskustvo prečesto pokazalo, što mogu! Ako me dakle hoćeš kušati, ako mi hoćeš oduzeti ugodnu slast tvoje osjetljive prisutnosti, o to me ne ostavi, jer sam bez tebe izgubljena. Uzmi mi, ako hoćeš, zdravlje, štovanje ljudi; uzmi mi sva dobra, daj da na svemu oskudijevam; ali me ne liši jednoga blaga, za kojim čezne duša moja; ostani sa mnom, ostani sa mnom u svako vrijeme, dok ne pogjem tebe posjedovati, bez straha da ću te ikad izgubiti.

Odluka. Često ćemo prositi svojega božanskog Spasitelja, da se s nama sjedini i dade nam se naužiti svojih krasnih razgovora.

Duhovna kitica. Ostani s nama, jer je blizu večer i dan je već na izmaku.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Isus se ukazuje svojim apostolima i donaša im mir.

Mir vam! ja sam; ne plašite se. (Luk. 24, 36.)

I. Vježba. Gledajmo učenike, kako su puni nemira i drhćući od straha zatvoreni u dvorani zadnje večere, i Isusa, kneza mira, kako im donosi mir.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, daj mi, da upoznam izvrsnost dara, što si ga donesao svojim učenicima, da budem time bolje pripravljena primiti ga od tvoje dobrote.

1. Točka. Mir duše je najdragocjeniji od svih darova, što nam ih može Bog dati.

Da posve upoznamo izvrsnost toga božanskog mira, moramo promotriti, kako on utišava nemir i uzbugjenje duha, ublažuje razne porive srca, ukroćuje strast i prouzrokuje potpunu podložnost svih duševnih sila volji Božjoj. Taj mir imade svoj izvor u Božjoj ljubavi; jer

ako mi ljubimo Boga svim srcem svojim, svom dušom i svom snagom, to se tako tijesno privezujemo uz njega i uz ono, što mu se mili, da sve, što se njemu mili, i nama se mili; da nam je uvijek dosta njega posjedovati ljubeći ga, i da nam sve nadomješta, u svem nas tješi. Ako i navale kušnje na moju dušu, koja je tako ispunjena ljubavlju k Bogu, ne će je uzdrmati; ako ju dakle stvorovi i preziru ili ostave, ona nalazi u Bogu sve, što od sreće i slasti može željeti; ako i postane plijenom boli, ona ih prima iz ruke Božje, cjeliva ruku Božju i ljubi ju svim srcem; ako ju i stigne napokon oskudica, siromaštvo, ona u svom božanskom zaručniku posjeduje vječno blago, i rado je bez svega drugog . . . I kao što je srce uvijek nemirno, dok ne nagje u Bogu mira, tako uživa nebeski mir, slatku potpunu radost, kad ništa ne traži, ništa ne će, nego Boga . . . Isuse moj, kralju mira, dogji u moje srce i donesi mi onaj spasonosni mir, koji je baština tvoje prave djece.

2. Točka. Sredstva, kojima se čuva mir.

Ako smo i kako učvršćene u unutrašnjem miru, to ipak moramo, jer ništa u ovom životu nema stalnosti, hoćemo li ga uzdržati u sebi nepomućena, upotrebiti sredstva, što nam ih preporučaju veliki učitelji duhovnog života: 1. valja nam nastojati, da božansku ljubav čestim činima, koji nas drže najuže sjedinjene s Bogom, koji u nama stanuje, hranimo i povećajemo krotko i ljubezno se podvrgavajući njegovoj volji u svim zgodama života; 2. brižljivo izbjegavati najmanje pogrješke; jer čistoća srca pratilica je sjedinjenja s Bogom, koje je središte pravoga mira; 3. strogo nad sobom bditi, da nam duh ne bude rastresen; na oprezu biti proti raznim pobudama radosti ili žalosti, nestrpljivosti ili oholosti, koje pobugjuju u srcu strasti; svaki nemir, koji se podigne, odmah u začetku udušiti; 4. radije imati manje nego više, svoje želje susprezati, truditi se, da činimo više tugju volju nego svoju vlastitu; uvijek tražiti zadnje mjesto i svima se podvrgavati; 5. napokon gledati mir Sina Božjega, često s crkvom za mir prositi, za onaj slatki mir, što ga ne pozna svijet.

Čuvstvo. Ljubezni Spasitelju, koji hoćeš, da ti služim u miru, u krotkosti tvoje ljubavi, udijeli mi tu jaku moćnu milost, koja mi pomaže svladati narav i mene samu i posve me podlaže vogjenju Duha Svetoga. Dà, ja hoću, da postignem taj slatki mir, najprije da u sebi uništim sve, što bi ga moglo uznemiriti, narušiti i razoriti; tada da ga uzdržim i jačim potpunom jednoličnošću osjećaja i volje s tvojim božanskim srcem.

Odluka. Da se ustalimo u miru od danas ćemo upotrebljavati sva sredstva, koja su nam pružena, osobito ona, kojih potrebu najviše osjećamo.

Duhovna kitica. Gospodine, daj mi svoj mir!

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za srijedu.

Isus pokazuje apostolima svoje rane.

I ovo rekavši pokaza im ruke i rebro. (Iv. 20, 20.)

I. Vježba. Prenesimo se duhom u dvoranu zadnje večere, gdje se Isus ukazuje svojim učenicima i pokazuje im svoje slavne rane.

II. Vježba. Božanske rane, koje ste tako moćno doprinesle k slavi mojega Spasitelja, dajte mi upoznati, da za pravu kršćansku dušu nema ništa časnije, ništa slagje, ništa spasonosnije, nego trpjeti u službi Božjoj!

1. Točka. Kako su časne rane Isusove.

Isus ostavlja i poslije svojega uskrsnuća brazgotine svojih rana, da nas pouči, kako da se u svojim bolima preobrazimo. Zaista, što može biti časnije, nego trpjeti, kad je Sin Božji hotio sačuvati dragocjene znakove trpljenja i od toga učiniti ures svome preobraženom tijelu; njegove rane odsijevaju divnim sjajem, kao znakovi njegove pobjede, kao zalog spasenja i slave, što su mu ju pribavile njegove boli. Ne, otkako je Isus preobrazio muke tako nebeskim sjajem, nema više ništa slavnijega . . . Tu je eto, radi čega se pravi učenici Isu-

sovi nalaze počašćeni, dapače sretni u nevoljama i suprotivštinama. Naš ljubezni Spasitelj ispio je kalež muka do dna, on mu je uzeo gorkost i nasuprot stavio u nj slatkoću, neizrecivu ljupkost. Odatle dolazi, da se siromaštvo, čistoća, opraštanje uvrijeda i druge evangjelske kreposti, kojih bijaše vršenje tako teško, sada čine pune ljupkosti i slasti dušama, koje su stupile u usko sjedinjenje sa Sinom Božjim . . . Taj ćemo divni nauk shvatiti, ako si pribavimo pristup k ranama Spasiteljevim, da tu u tihoj sabranosti kušamo slast božanskih utjeha.

2. Točka. Kako su rane Isusove spasonosne za nas.

Razmatrajmo, kako daleko igjaše nježnost našega Spasitelja prema njegovoj djeci. Iz istih rana, što su mu ih zadali, pravi on za njih izvor spasenja; pridržaje ih kao puteve, kojima dolaze k njegovom srcu, koje je izvor svih milosti. Upravo je toliko svetih zakloništa, kamo ih poziva, da se uteku, da tu potraže jakost u svojoj malodušnosti. Pokazuje im svoje rane kao sigurna utočišta, gdje nikada ne će moći propasti . . . O, to se utecimo k njima u svojim napastima; tu ćemo biti sigurne. Ako nam spomen naših prošlih grijeha napunja srca strahom i tjeskobom, bacit ćemo se poput pokornice Magdalene k nogama Isusovim i s ljubavlju cjelivati njegove rane; u njima ćemo naći siguran i moćan lijek. Ma bile koje mu drago vrsti naše potrebe, boli naših duša, iz tih neizcrpivih vrela možemo crpsti sve, što nam manjka; jer su pune milosrgja i milosti, one su potoci, kojima nam teku milosti i dobročinstva Božja.

Čuvstvo. Spasitelju moj, kako mnogo dragocjeno otkrivam u tvojim svetim ranama! kakovo božansko blago, kakove spasonosne izvore pomoći otvaraš svojim učenicima i svim svojim izabranima, pokazujući im rane svojih nogu, svojih ruku i svojih prsiju! Oh, dopusti, da ih žarkom ljubavlju cjelivam, dubokim počitanjem im se poklonim i u njima tražim svoju najslagju ugodnost; da se sad kod tvojih nogu, udubljena u osjećaje živoga kajanja, očistim od svih svojih grijeha; sad opet da vogjena ljubavlju, što mi ju ulijevaš, stupim pred

tvoje božansko srce, da tu budem primljena kao na mjestu svojega mira i blaženstva.

Odluka. U svim svojim bolima uteći ću se k ranama svojega Spasitelja.

Duhovna kitica. Gledajte ruke moje i rebro.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Isus daje svojim učenicima vlast opraštati grijehe.

I ovo rekavši, dahnu i reče im: Primite Duha svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; i kojima zadržite, zadržat će se. (Iv. 20, 22. 23.)

I. Vježba. Gledajmo opet dvoranu zadnje večere, gdje su se sabrali učenici, i gdje im govori uskrsnuli Isus.

II. Vježba. Napuni me, Gospodine, živom zahvalnošću gledajući vlast, što ju daješ svojoj crkvi.

1. Točka. Kakovu nam dobrotu iskazuje Isus naregjujući sakramenat pokore.

Primite Duha svetoga; kojima oprostite grijehe, oprostit će im se. Srce našega božanskog Spasitelja je bezdno neizmjernoga milosrgja. Došavši s neba, da spase grješnike, prolio je za nje svoju krv do zadnje kaplje. Ta je dragocjena krv bila opredijeljena, da nas u svetoj vodi preporogjenja (u svetom krstu) očisti i uvede u sva prava, što ih daje posinaštvo Božje; ali mi nezahvalna djeca mogli smo tako mnoga dobročinstva zlorabiti i iznova izgubiti dragocjeni dar nevinosti. U prekomjernoj svojoj ljubavi, koja se mogla naći samo u srcu Božjem, nije stavio nikakovih granica vlasti, što ju je dao apostolima za opravdanje grješnika. Kako nas ovo silno potiče na pouzdanje! Niti broj, niti veličina, niti trajnost naših prekršaja, pa niti naši mnogostruki povrati u grijeh ne mogu iscrpsti prebogatoga ovoga božanskog milosrgja! . . . Bože ljubavi i dobrote!

tko te ne bi imao ljubiti iza tako ganutljivih dokaza tvoje ljubavi k nama i iza te srdačne želje, koju pokazuješ, da nas spaseš.

2. Točka. Kakove učinke proizvagja sakramenat pokore u dušama dobre volje.

Bog, čije milosrgje nadilazi svaki pojam, koji isto tako želi posvećenje pravednika kao i obraćenje grješnika, nije hotio, da se učinci sakramenta pokore ograniče na oproštenje grijeha. On je za pravednike, koji mu se približuju vjerom, kajanjem i pouzdanjem, spojio s njome preobilne milosti, koje ih mogu pomagati u vršenju svih kreposti. Na tom svetom sudištu postizavaju revne duše poznavanje samih sebe i nužnu jakost, da pobijede svoje zle sklonosti. Ovdje se polagano uče mrziti najmanje pogrješke, same sebe kazniti, ako su bile tako nesretne, te su posrnule, svoju savjest čistu čuvati i poniznom budnošću i ustrajnom molitvom sticati potrebnu snagu, da se opru svim napastima. Ne dopusti, Bože moj, da zanemarim tako lako i uspješno sredstvo za savršenost; ne trpi, da zadržim na svojoj duši mrlje, koje ti se ne mile, pogrješke, koje me stavljaju u pogibao, da te uvrijedim; daj, da ja onako, kako moram, znam cijeniti milosti, koje su vezane na sakramenat pokore, i da ga uvijek primam u svetom raspoloženju, i tako sabirem sve plodove spasenja, što si ih s ovim sakramentom sjedinio.

Čuvstvo. Gospodine Isuse, kako da ti iskažem svoju zahvalnost za sva dobročinstva, kojima si me obasuo, osobito za vlast, što si ju ostavio svojoj crkvi, da nas čisti od naših mrlja i obogaćuje tvojim darovima? Hvala ti i slava u vijeke za svu tvoju milosrdnost! O da bi se moje srce, ganuto tako neizmjernom ljubavlju, potrudilo, da joj zadovolji i da ga pronikne sveto raspoloženje, što ga traži sakramenat pokore. Rasprši tminu, koja mi priječi poznavanje same sebe i buni dušu; udijeli, da se uvijek, puna kajanja i ljubavi, približavam sudištu tvojega milosrgja, da se uvijek sve više i više očistim od svojih mrlja.

Odluka. Poticat ćemo se na sveto i često pri-

manje sakramenta pokore i potužiti radi nemarnosti koje bi nas mogle lišiti njezinih spasonosnih učinaka.

D u h o v n a k i t i c a. Očisti me, Gospodine, sve više i više od mojih grijeha.

M o l i t v a. Oče naš . . .

Razmatranje za petak.

Sveti osjećaji apostola Tome prema njegovu ljubljenom učitelju!

Gospodin moj i Bog moj. (Iv. 20, 28.)

I. V j e ž b a. Gledajmo stid, strah, tada udivljenje i radost, što se je sve na licu Tominom vidjelo, kad je čuo govoriti svojega ljubljenog učitelja.

II. V j e ž b a. Daj mi, Isuse moj, da te to vatrenije ljubim, što se više učim poznavati tvoju neizmjernu milosrdnost i ljubav k meni.

1. T o č k a. G o s p o d i n m o j i B o g m o j! Povik vjere i kajanja Tome, koji je postao vjeran.

G o s p o d i n m o j i B o g m o j! viče učenik, kad je upoznao svojega ljubljenog učitelja. Sniženost Isusova pobijedila je tvrdokornost Tominu. G o s p o d i n m o j i B o g m o j! tim povikom vjere priznaje jasno, da je Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek; da svoju božansku narav sakriva pod vanjštinom naše čovječje naravi . . . G o s p o d i n m o j i B o g m o j! Baš u času, da izgubi svoju vjeru, nalazi u ranama Isusovim utočište; u njima se spasio kao golub u pukotini pećine; i tu priznaje skrušenim glasom svoju pogrješku nazivljući Isusa svojim Bogom i Gospodinom. Natisnimo se s njime u otvore ove božanske pećine, u pukotine tih svetih zidina, pa neka jeka unutra opetuje uzdisaje i plač našega srca ne samo radi slaboće naše vjere, nego i radi naših bezbrojnih prekršaja. Oh, Spasitelju moj, duboko posramljena priznajem, da sam nebrojeno puta pogriješila preveć se pouzdavajući u sebe i u svoj sud. Priznajem svoju pogrješku, a tebe upoznajem kao svojega Gospodina i Boga; o kako je slatko tebe ljubiti i tebi služiti!

2. T o č k a. G o s p o d i n m o j i B o g m o j! Povik radosti i ljubavi.

Promatrajmo pokret radosti i ljubavi, kojom Toma viče: G o s p o d i n m o j i B o g m o j! Taj izraz, dobro u srce upisan, kaže više, nego li sve ma kako rječite riječi. Ovaj sretni učenik bijaše van sebe od radosti, što je opet našao svojega učitelja, za kojega je držao, da ga je izgubio; jednom je prije muke Spasiteljeve rekao: I d i m o, d a s n j i m e u m r e m o! Danas, jedva što se dotaknuo rane njegova božanskog srca, kliče svetim oduševljenjem: G o s p o d i n m o j i B o g m o j! Blaženi apostole, kakovo li si divno dopuštenje tada dobio! Imade li veće milosti nego metnuti ruku u ona rebra, koja su otvorena za naše spasenje! u ona rebra, koja su nas preporodila na vječni život! Pouči i nas okoristiti se onim izvrsnim milostima, što nam ih Isus tako često iskazuje, jer nam u svetoj pričesti dopušta ne samo dotaknuti se njegovih božanskih rana nego i primiti čitavu njegovu svetu osobu.

Č u v s t v o. Dà, moj božanski Spasitelju, ja ću istim veseljem i ljubavlju kao sveti Toma govoriti: G o s p o d i n m o j i B o g m o j! jer se osjećam tako blaženom, što živim u zavisnosti o tebi i u tvojoj božanskoj službi, da je moja jedina sreća u tom, što si ti moj Gospodin i moj Bog. Tebi posvećujem čitavo svoje biće, tebe sam izabrala za svojega Gospodina i Boga i nikad ne ću drugoga priznati nego tebe. Nikada se ne ću umoriti razmatrajući ove riječi, koje su mome srcu tako slatke i tako pune božanske ljubežljivosti. Uživat ću ih sa slašću i tražiti svoju blaženost u tom, da njima priučim one, čiju si mi tjelesnu i duševnu njegu povjerio, a kojima ti takogjer imadeš biti Gospodin i Bog. Napokon ću ih za ovoga progona izgovarati, opetovat ću ih u čas smrti sigurno očekujući, da ću ih pjevati kroz svu vječnost.

O d l u k a. Ma bile kako vrijedne kazne i bijedne, pristupit ćemo potpunim pouzdanjem k Isusu. Kod po-

sjećivanja presvetog oltarskog sakramenta, kod svete pričesti probudit ćemo svoju vjeru opetujući riječi, što smo ih baš sada promatrale.

Duhovna kitica. Isuse, ti jesi i ti imadeš uvijek ostati: moj Gospodin i moj Bog.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za subotu.

Isus slavi i preporuča vjeru.

Pošto me vidje, Toma, vjerovao si; blago onima, koji ne vidješe a vjerovaše. (Iv. 20, 29.)

I. Vježba. Gledajmo opet Tomu, kojega je Isus uvjerio o istinitosti svojega uskrsnuća; posramljen stoji pred svojim ljubljenim učiteljem, koji ga blago i ljubezno kori.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, daj mi, da upoznam izvrsnost vjere, i umnažaj neprestano u meni tu krepost.

1. Točka. Kako je vjera mila našem Gospodinu i kako ga veoma proslavljuje.

Vjera je svladala svijet; ona je kraljevstvo Isusa Krista osnovala u dušama proti uzbuni pokvarene naravi i raširila ga; vjera je prvi izvor revnosti, što su ju razvili apostoli u svojem evangjeoskom djelovanju, junaštva mučenika i ispovijedalaca, čvrstoće nježnih djevica, kojom su se opirale svojim tiranima, odvažnosti, što ju je veliki broj vjernih duša stavio proti strastima ljudi i zavagjanju zločestoga primjera, pače i u ovo pokvareno doba. A nijesmo li mi same dokaz moći vjere nad srcima? Koliko dakle slave donosi vjera Isusu Kristu! i tko se može drugi nego Bog domoći razuma i volje? Ah, mislimo često na to, da se učvrstimo u toj kreposti; njegujmo ju u sebi i dobro si u srce upišimo, da će, što nam je vjera življa, to savršenije biti i sve druge kreposti u nama. Često stoga iz dubine srca kliknimo s apostolima: Gospodine Isuse, umnoži vjeru moju! oživi ju, usavrši ju!

2. Točka. Kako su sretni oni, koji po vjeri živu.

Blago onima, koji ne vidješe, a vjerovaše, govori naš ljubljeni Spasitelj svetom Tomi. Dà, blago njima; jer već u ovom životu primaju plaću za svoju podložnost, dok megjutim u nebu ne budu dionici gledanja Boga, nagraditelja njihove vjere. Vjera, o kojoj Isus govori, to jest, živa vjera, usrećuje već u ovom životu, jer je sudioništvo u nebeskom svijetlu, koje nas napunja osjećajima slasti i radosti. Poznavanje, što nam ga daje, daleko nadmašuje svako znanje, što su ga postigli mudraci ovoga svijeta. Dok nam otkriva savršenost, ljubežljivost Božju, njegova dobročinstva, njegove nagrade, probugjuje u nama ljubav k njemu i razastire nad srcem našim neizrecivo veselje. Dok nas oslobagja od privrženosti k prolaznim stvarima, povlači nas gore k nevidivim dobrima, čiju nas vrijednost uči poznavati i cijeniti, i dok nas podlaže svojim svetim zakonima, uči nas takogjer vršiti njihova djela. Zaisto, blago onima, koji ne vide, a ipak vjeruju! Dà, blago njima; a da mi postanemo dijelnice te sreće priučavat ćemo se, da sve promatramo očima vjere. Po vjeri živjeti znači po krepostima, što ih ona ulijeva, raditi, a ne po volji i želji tijela. Te su kreposti vjera, koja nam pokazuje istine, koje su sve uzvišene na sjetila; ufanje, koje nas uči težiti za nevidivim dobrima; ljubav, koja nas uči ljubiti Boga nada sve i bližnjega svojega kao same sebe, i to ljubavlju, koja nije sjetilna ni naravska ni sebična, nego čista, čvrsta i nepromjenljiva, koja imade u Bogu svoj temelj. Vjera nas krijepi u suprotivštinama. Pomoću njezina božanskog svijetla često ćemo se uzdizati k nebu, da tu promatramo mjesto svojega vječnog stana i probudimo svoju revnost, kako bismo taj stan zaslužile; stupit ćemo tada i u pakao, da promatramo kazne, što su za grješnike odregjene, te da im svetim životom izbjegnemo.

Čuvstvo. Koliku smo ti hvalu dužni, Isuse moj, što si nas rasvijetlio božanskom zubljom vjere; njezini

ugodni traci raširuju tako milo svijetlo, da postaje veseljem našega progonstva, milinom naših srdaca i srećom našega života. Ali, moj ljubezni Spasitelju, kad već vjera u tvoje tajne i obećanja tako usrećuje, kako će tada istom usrećiti gledanje tvoje slave i uživanje svih tvojih dobara u vječnom kraljevstvu.

Odluka. Trudit ćemo se, da udušimo svaki naravski sud i da sve stvari promatramo u svijetlu vjere.

Duhovna kitica. Pravednik živi po vjeri. Dà, blago onima, koji ne vide, a ipak vjeruju.

Molitva. Oče naš . . .

Četvrta nedjelja po uskrsu.

Razmatranje za nedjelju.

Isus govori svojim učenicima o svom rastanku.

Ali ja vam istinu kažem: bolje je za vas, da ja idem. Jer ako ne otidem, utješitelj ne će doći k vama; ako li otidem, poslat ću ga k vama. (Iv. 16, 7.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa u dvorani posljednje večere, okružena svojim učenicima, koje pripravlja na svoj bolni rastanak.

II. Vježba. Pripravi i mene, moj božanski Spasitelju, za primitak tvojega svetog duha, i učini mi srce slobodno od svake čovječje sklonosti!

1. Točka. Privrženost k vidljivim stvarima, ma bile kako svete, zapreka je prisutnosti Duha svetoga u nama.

Ako ja ne otidem, Duh sveti ne će doći k vama. Mi smo zapanjeni ovim riječima Isusovim; mi pitamo: zašto su morali biti učenici lišeni svojega ljubljenog učitelja, kad je njegova prisutnost tako dobrotvorno djelovala na nje? Ali naše se divljenje još umnaža, ako čujemo odgovor svetoga Bernarda: da učenici ne bi mogli primiti Duha svetoga, kad su odviše Isusu privrženi, odviše žalosni radi njegova odlaska, i kad ne bi te privrženosti veledušno prinijeli za žrtvu. Ali, reći ćemo mi, što može biti pravednije, nego li ljubiti tako dobrog učitelja i žalostiti se radi njegova odlaska? Istina je, ništa nema svetijega nego ljubav k Isusu Kristu; ali ljubav, što su ju apostoli imali prema Isusu, ne bijaše dosta duhovna, nadsjetilna. Oni ga ljubljahu i promatrahu kao

zemaljskoga kneza, koji im je imao priskrbiti vremenite koristi i nipošto ga ne ljubljahu onom vrhunaravskom ljubavlju, koja je božanska. Stoga im reče: Ako ja ne otidem, Duh sveti ne će k vama doći. Ja ne ću, da me i dalje tako nesavršeno ljubite; i ako me budete uvijek gledali svojim tjelesnim očima, nikad se ne ćete naučiti, da me ljubite duhovnom ljubavlju. Duha svetoga ne možete primiti, doklegod budete mene promatrali. Ako je to istina, kao što ne smijemo sumnjati, tko se ne će bojati prianjati uz stvorove? . . . O, koliko štete nanosi duši neuredno nagnuće, ma bilo još kako maleno! . . . Otima joj mir; priječi ju u unutrašnjem sjedinjenju s Bogom, jer, kako veli sveti Ivan Zlatousti, ljubav, što ju dugujemo Stvoritelju, umanjuje se za toliko, koliko imademo privrženosti k stvorovima . . . Oh, veliki Bog, koji je samo sebi pridržao ljubav naših duša za zahvalnost za njihovo stvorenje, njihovo uzdržavanje i spasenje, tražit će strogi račun, kako smo se time služile. Ako budemo već morale davati točni račun o svakoj bespotrebnoj riječi, koliko onda više o čovječanskim, nerazboritim, ludim i pogibeljnim nagnućima i prijateljstvima? Utisni mi, Isuse moj, ovaj nauk duboko u srce, da se nikad ne izbriše.

2. Točka. Radi čega je hotio Isus otići u nebo prije nego je poslao Duha svetoga.

Osim onih razloga, što ih vidi samo božanska mudrost, znademo: 1. da je Sin Božji, pošto je hotio osnovati čudnovato spojenje megju nebom i zemljom, slavno uzašao na nebo, poslao nam svojega Duha svetoga i tako podijelio svoja dobra stanovnicima nebeskoga Jerusalema i zemaljskoga Jerusalema. 2. Da je on, budući da je prema svome obećanju imao sve k sebi privući, kad bude od zemlje uzvišen, Duha svetoga, koji je sama ljubav, htio svijetu poslati, da sva bića, koja su stvorena na sliku Božju, uzljube Boga Oca. Dogji stoga, Duše sveti, napuni srca vjernih i oganj svoje ljubavi u njima užezi! . . . Dogji i zauzmi se za one, koji uza sve sjajne dokaze, što ih je Isus dao o svom božanstvu, ipak ne vjeruju u njega; dogji, izliječi ih od njihove nezahvalnosti prema tako velikodušnom Spasitelju; dogji i uvjeri ih o njihovoj nepravdi prikazujuć im njihov život u prispodabljanju sa životom najsvetijega megju svetima, koji im je hotio biti uzor . . . Ali k nama, poklonstva dostojni Duše, koje imademo u sebi duha ovoga božanskog Spasitelja, k nama dogji, da nas svojim svetim učincima na vijeke s njime združiš i neprestano upravljaš naše poglede k našoj vječnoj domovini, gdje on u neizmjernom blaženstvu živi i kraljuje!

Čuvstvo. Bože moj, sve više te više upoznajem, da nijesam stvorena za zemlju, za prolazno; da je moje odregjenje plemenito i božansko! Oh, daj, da spoznaja visine, kojoj me hoćeš podići, i blaženosti, kojom me hoćeš okruniti, uspali moje srce čistom ljubavi, da se uvijek uzdižem k tebi kao svome pravom biću i žiću!

Odluka. Ne ćemo više trpjeti u sebi ni najmanje čovječanske privrženosti, da naša ljubav k Bogu bude čišća i savršenija.

Duhovna kitica. Što imadem na nebu, što hoću na zemlji, nego tebe, Gospodine, Bože srca mojega!

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Isus se ukazuje nekolicini učenika kod jezera Tiberiadskog.

I učenici Isusovi izigjoše i ukrcaše se u lagju; i onu noć ništa ne uhvatiše. A kad bi jutro, stade Isus na obali; ne poznaše ipak učenici, da je Isus. Reče im dakle Isus: Bacite mrežu s desne strane lagje, i naći ćete. Baciše dakle, i već ne mogahu je vući od mnoštva riba. (Iv. 21, 3.—6.)

I. Vježba. Gledajmo beskorisno naprezanje učenika kroz čitavu noć . . . tada prikazanje Isusovo, koji im pribavlja tako obilan ribolov.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, ostani uvijek kod mene svojom milošću i daj, da ja uvijek ostanem uz tebe svojom vjernošću!

1. Točka. Bez Isusa sve je tmina, muka i uzaludan napor.

Učenici ugjoše u lagju, da love ribu, ali čitave noći ne uloviše ništa. Besplodni posao učenika u odsutnosti njihova učitelja zgodna je slika stanja, u kom se nalaze one duše, koje se od Isusa grijehom dijele, one, koje se izmiču poslušnosti, da slijede svoje misli i svoju volju, i one, koje u svojim djelima i službama traže sebe ili misle samo na svoju korist, mjesto da im je svrha slava Božja. Kako su nesretne ove nevjerne duše! O njima govori psalmista: Tko se okrene, da ide tajnim putevima, bit će kažnjen, kao onaj, koji živi u nepravdi. Stoga putuju u tamnoj noći; za njih je sve tmina; rade, muče se, a sve badava; tmina, koja ih okružuje, lišava ih gledanja i prisutnosti Isusove, bez kojega ne možemo ništa; život im prolazi u radu i boli bez ikakova uspjeha za duševno im spasenje; jer samo Isus može svojim blagoslovom dati uspjeha našem trudu. Pa i u ovom životu ne nalaze niti mira niti nepomućenog veselja, jer je samo u Bogu prava sreća, prava blaženost, i oh, — ta nije Bog onaj, radi koga rade. Ne dopusti, božanski Spasitelju, da se mi, koje smo tvoje, ikada od tebe odijelimo; udijeli nasuprot, da postojano s tobom živimo u čistoći srca i jednostavnosti posluha!

2. Točka. Uz Isusa je samo svijetlo, slast i korist.

Pošto smo sada promotrile nesreću duše, koja živi odijeljena od Isusa, sad ćemo razmisliti i o sreći one, koja vrši volju Božju i samo radi, da mu omili. Združena sa svojim božanskim Spasiteljem dobiva najčišće svijetlo, ne upoznaje i ne uživa tako utješnih vjerskih istina, nego se Duh sveti sam predaje i otkriva joj neizmjernu ljubeznost Božju, uči ju o njegovim premudrim nakanama i pomaže joj sigurna koraka stupati putem savršenstva. S ovim živim svijetlom združuje se nebesko pomazanje, koje joj ulijeva ljubav k njezinim dužnostima i istim nevoljama, ako ih osjeti, primiješava slatku i spokojnu utjehu. Ništa ne ljubi, nego jedino svoga Boga, pa zato ju i on nježno ljubi, a ta ju ljubav čini neizmjerno sretnom . . . Ali te dragocjene koristi ne

ograničuju se samo na sadašnji život: svaki dan umnaža njihove zasluge; njezine najneznatnije radnje pribavljaju joj neizmjerne nagrade, budući da ih obavlja u duhu Kristovu, po njegovoj volji, s njegovom milošću, te tako te radnje postaju dostojne nebeskoga Oca i njegove vječne slave. Tako rasipno obasiplje milostima dobrohotna ljubav dušu, koja Boga traži, živeći u njegovoj prisutnosti, nježno ga ljubi i čini njegovu volju. Udijeli, božanski Spasitelju, da budem na taj način s tobom sjedinjena, i da odsad svaki dan sve to čvršće stežem slatke okove, koje me uz tebe privezuju!

Čuvstvo. Dobrohotna ljubavi mojega Isusa, kako si darežljiva i krasna! Predobri Spasitelju, usreći me svojim dragocjenim darovima; vladaj mojim silama; ravnaj mojim mišljenjem i mojom voljom, kao što si ravnao radom svojih učenika, kad im je bio okrunjen tako obilnom nagradom!

Odluka. Živjet ćemo u posvemašnjoj zavisnosti o Isusu, da ga proslavimo svojim odanjem u njegovu volju, da plodonosnom učinimo svoju revnost oko predobivanja duša i da sebi saberemo obilnih zasluga.

Duhovna kitica. Bez mene ne možete ništa učiniti.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Učenici upoznavaju svoga ljubljenoga učitelja.

Učenik onaj, kojega ljubljaše Isus, reče Petru Gospodin je! (Iv. 21, 7.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa na obali jezera, kako se razgovara sa svojim učenicima, koji ga ne poznaju.

II. Vježba. Udijeli mi milost, božanski Spasitelju, da nikad ne izgubim osjećanje tvoje poklona vrijedne prisutnosti!

1. Točka. Isus daje, da ga učenik, kojega ljubi, prepoznaje, a po njem i ostali drugi.

Apostoli, posve zadubljeni u svoj ribolov, ni ne pomišljaju na to, da Isusa vide; megjutim se on ukazuje na obali, govori s njima, a da ga oni ne poznaju osim onoga, kojega Gospodin ljubljaše i koji sada reče ostalima: Gospodin je! Uzrok ove prednosti bijaše ljubav Spasiteljeva i čistoća učenikova. Hoćeš li dakle Isusa poznati, to gledaj, da te on ljubi; a njegovu ćeš ljubav steći, ako su ti drage čistoća i kršćanska ljubav; te obje kreposti ujedno su oči duše. Bog otkriva onoj, koja ih ima, svoje najskrovitije tajne, tako da ljepota kreposti, miline božanske ljubavi, koje se čine neznatnima duši, koja se okaljala opačinama ili udubla u brige za vremenite stvari, postaju najveća slast čistom i ljubećem srcu. Sigurno je, veli sveti Franjo Saleski, da se čistoća može izgubiti upravo na toliko načina, koliko je u nama pogibli, da tu krepost oslabe, ili ozlijede ili posve unište. Da se ljepota, čistoća, bijeli sjaj ljiljana ove angjeoske kreposti sačuva, daje isti svetac ove mudre naputke; on kaže: Sprijateljite se samo sa zabitnima, urednima i kreposnim osobama; zabavljajte se često čitanjem Svetoga Pisma; jer riječ je Božja jasna i čini čistima one, koji ju ljube. David ju stoga i prispodablja dragocjenom kamenu, koji se zove topaz i imade to osobito svojstvo, da umrtvi napasti tijela. Budimo stoga uvijek u blizini raspetoga Isusa, bilo duhovnim načinom u razmatranju bilo pak pravim i tjelesnim načinom u svetoj pričesti. Kad svoje srce združimo sa svojim Spasiteljem, koji je zaisto janje Božje, koje bijaše žrtvovano, tad ćemo zamalo opaziti, da su nam duša, srce i sjetila posve sjedinjena. Još više, mi, koje smo tako sretne, te smo tome poklona dostojnome Gospodinu posvećene, radit ćemo oko toga, da se i drugi nauče poznavati ga, njemu služiti i njega ljubiti; hoćemo, da budemo vrijedne prednosti, koja je bila dana djevičanskom učeniku, učeniku ljubavi; uzdržimo svoje srce čisto i proniknuto onom nježnom ljubavlju, koja je uvijek tako moguća, kad se radi o tom, da govorimo o našem božanskom Spasitelju, da mu pribavimo srdaca. Visoko cijenimo te obje kreposti, jer nam pribavljaju osobitu ljubav božanskog Spasitelja.

2. Točka. Po kojim znakovima poznaje sv. Ivan svojega učitelja.

Čudo obilnoga ribolova, što ga je Isus baš sada učinio, probugjuje pozornost učenika; ali iznenada rasvijetljen izvanrednim svijetlom govori ljubljeni učenik: Gospodin je! Nije ga sveti Ivan upoznao po obličju niti po blagom izgovoru njegova glasa, nego unutarnjim pobudama ljubavi, što ih je oćutilo njegovo srce: ta on bijaše ljubimac vječne Mudrosti, počivao je na njegovim grudima i tu crpao duh poznavanja, kojim se je naučio Isusa poznavati . . . Na taj se način daje taj božanski zaručnik upoznati čistim, nevinim dušama: misao, što ju im ulijeva o neizmjernoj ljepoti svojega božanstva i o začaravajućim milinama svoje čovječje naravi, uči ih, da ga opet lako upoznaju. Njegov unutrašnji govor tako je sladak, tako moćan, da sveti, koji s njime pouzdano opće, odmah opažaju njegovo približavanje i osjećaju njegovu božansku prisutnost; i napokon ih obasiplje taj ljubezni učitelj po svojoj darežljivosti tolikim milostima, da ne mogu zaboraviti njegova početnika, da se nikad ne utrugjuju njega hvaliti, slaviti i u obilju svete ljubavi govoriti: Gospodin je, koji u meni živi, koji me oduševljava, koji me hrabri! Gospodin je, koji me rasvjetljuje, razveseljuje i usrećuje! Poznajemo li i mi tako svojega božanskog zaručnika?

Čuvstvo. Kako me često, Spasitelju moj, počašćuješ svojim unutrašnjim pohodom, a da ja ni ne znam, da si ti bio, jer su oči moje duše zasjenjene strastima, koje još u meni vriju! O najveća ljepoto, uzdišem radi ove zaslijepljenosti, koja mi je toliko štete učinila! Oh, iz dubine svojega srca plačem k tebi, razori uzroke ove sljepoće i upali me svojom ljubavlju, da mi duša, očišćena u vatri tvoje ljubavi, postane vrijednom gledati tebe, najsvetijega megju svetima, u spasonosnim posjetima tvoje ljubavi!

Odluka. Brižno ćemo očistiti svoje srce i uzdr-

žati ga posve prosto od svakoga nagnuća, koje bi ga moglo ma i najmanje okaljati.

D u h o v n a k i t i c a. Učenik, koga ljubljaše Isus, reče Petru: Gospodin je!

M o l i t v a. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za srijedu.

Sveti Petar žuri se, da dospije k Isusu.

Simon Petar kad ču, da je Gospodin, pripasa si donju haljinu i baci se u more. (Iv. 21, 7)

I. V j e ž b a. Gledajmo svetoga Petra, kako plivajući dolazi k svome ljubljenom učitelju.

II. V j e ž b a. Daj, Bože moj, da moja ljubav k tebi ne bude samo u osjećaju, nego da takogjer proizvodi djela svetosti.

1. T o č k a. Svojstvo božanske ljubavi kod osoba, kojima je predano posvećivanje duša.

Sveti Ivan Zlatousti pokazuje nam u učeniku, koga ljubljaše Isus, uzor duša, koje su udubene u razmatranje, kojih ljubav imade biti mirna i uvijek pripravna upoznati prisutnost božanskoga učitelja, i odmah nam isti svetac navodi u svetom Petru uzor evangjeoskog radnika, kojih ljubav imade biti revna i djelotvorna. Uistinu vidimo, kako ovaj apostol, čim je zamijetio Gospodina na obali, odmah oblači svoje odijelo, da se sa više poštovanja pokaže pred svojim učiteljem. Gledaj ovdje prvu dužnost duše, koja hoće, da korisno radi za spasenje drugih; prije svega mora se odjenuti krepostima, bez kojih ne može niti omiljeti Sinu Božjemu niti raditi uspješno u svojoj službi. Pazimo dakle na taj važni nauk, jer po svom svetom zvanju imademo dijela u apostolskoj službi. Da Isusu pokažemo, da je naša ljubav prava, obucimo se u ljubav, krotkost i strpljivost, da predobijemo za njega duše, što nam ih je povjerio; obucimo se u poniznost, mrtvenje i čistoću, da uvijek budemo dostojne njegova božanskog pogleda. Tvrditi, da ga ljubimo, a ne težiti za tim, da mu omilimo, pogrješka je sažaljenja vrijedna . . . Učini, Bože moj, da od ovoga časa moja ljubav bude revna i radina za tebe; ukrasi mi dušu vjerskim istinama i rasprostri nada mnom slatke mirise tvoje božanske pomasti, da i ja posvuda i uvijek raširujem miomiris tvojih kreposti.

2. T o č k a. Prave ljubavi ne može zadržati nikakova poteškoća.

Pošto se sveti Petar zaodjeo, baci se odmah u more, da tim prije dospije k svom ljubljenom učitelju. Ne boji se ni pogibli ni muke; vruća želja, da se približi k onome, koga ljubi, ne da mu misliti na teškoću. Takova je prava ljubav, ona ljubav, koja proslavljuje Isusa. Takova dosljedno mora biti i svih njegovih zaručnica, a i moja; ne smije se plašiti niti posla, niti truda, niti poniženja, ako se o tom radi, da Bogu služi i njemu omili. Neki izvrsni tumačitelj Svetoga Pisma kaže: Revni se bacaju u pogibli, kao sveti Petar u more, i izvrgavaju se iz ljubavi k Isusu svim mukama, svim patnjama; mlaki i hladni nasuprot boje se, da će se u potoku utopiti. Revna ljubav poduzima smjelo najteža i najjunačnija djela, koja joj nijesu nikako naložena. Lijenčina kaže: L a v a ć u s r e s t i n a s v o m p u t u; bojim se izvrgnuti toj pogibli, podleći ću. Revni nasuprot ne boji se niti lava niti kakove druge poteškoće: ljubav mu daje snagu, veli sv. Bernardo, za najveća i najteža djela. Budimo dakle revne; i premda od naravi slabe, bit ćemo dosta jake, da pobijedimo svoje neprijatelje i svladamo sve zapreke, koje se stavljaju našoj savršenosti. Slijedimo primjer svetoga Petra, ako je nužno, da se poput njega smjelo bacimo u more, i izbjegavajmo svaku mlakost u službi Božjoj. Ne zaboravimo stoga nikada, da se ne možemo oprijeti bujici naravi, koja nas neprestano nastoji u svojoj brzini sa sobom povući, ako se ne budemo neprestano naprezale, da ju prevladamo.

Č u v s t v o. Tvoja sam, moj ljubljeni Spasitelju, i moja je žarka želja, da te proslavim djelotvornom i junačkom ljubavlju. Svemogući Gospodine, daj, da sama

na sebe zaboravim, da sama sebi umrem, i da k tebi upravljam sva svoja djela; da ti rado žrtvujem svoju udobnost, svoj mir i svaki užitak, ako se radi o tom, da bude na korist kojoj duši ili na umnoženje tvoje slave!

Odluka. Odvažno ćemo poduzeti vršenje kreposti, što smo ju zanemarile, ništa ne ćemo uskratiti Bogu od onoga, što on traži, da imademo činiti, da mu omilimo.

Duhovna kitica. Kad je Petar čuo, da je Gospodin, baci se u more.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Isus poziolje svoje učenike, da jedu.

I dogje Isus, i uze hljeb i dade im, tako i ribu. (Iv. 21, 13.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa s njegovim učenicima; promatrajmo ribu na žeravici i kruh, što ga je stvorila svemogućnost Isusova, da nahrani svoje učenike umorene od posla.

II. Vježba. Poklona dostojni Spasitelju, sve više te više upoznajem učinke tvoje neizmjerne dobrote; daj, da se takogjer naučim biti je dostojna!

1. Točka. Dobrota, kojom postupa Isus sa svojim učenicima za jela, što im ga je priredio poslije noćnoga im rada.

Kad učenici izagjoše iz lagje, nagju vatru, pečenu ribu i čudom priregjeni kruh. Tako se takogjer brine ovaj nježni otac, da se duševno okrijepe oni, koji revno za njega rade. Daje im kruh angjeoski i upaljuje dahom svojega duha njihovo srce vatrom božanske ljubavi. Poziva ih k svojoj gozbi: Dogjite, govori ushićujućom blagošću, dogjite, nasitite se. Ovako nam se ukazuje poslije rada, što smo ga poduzele iz revnosti za slavu Božju,

poslije naprezanja u djelima našega zvanja, na vratima blažene vječnosti naš nebeski zaručnik širi svoje ruke i pozivlje nas k slavnoj gozbi svoje kraljevske darežljivosti, gdje će nam dati kušati slasti kraljevstva Božjega . . . Dušo moja, kako smo sretne, da pripradamo tako darežljivom Bogu, tako nježnom Ocu, tako ljubećem zaručniku! Kakovim pouzdanjem se moramo latiti posala, što smo ih poduzele u njegovoj službi! Imademo li razloga, da se tužimo na muke, boli i patnje, kad nas za nje nagragjuju vječne radosti?

2. Točka. Što naš Spasitelj traži od svojih učenika za svoju ljubav.

Donesite od riba, što uhvatiste sada, govori ljubljeni učitelj. Time od nas traži djela; daje nam mnogo, ali hoće i djela, koja odgovaraju podijeljenim nam milostima. Na njegovu riječ sveti Petar pun revnosti izvlači mrežu na obalu, istu mrežu, što ju je šest ostalih učenika uz najveće naprezanje dovuklo do obale. Ali gle, savršena ljubav može sve, čini sve, trpi sve, da omili Bogu i okoristi se primljenim milostima. Pravi prijatelji Isusovi opet sve svagjaju na njega: njemu donose plodove svojega rada i ne žele drugo, nego li svojim dobrim djelima njega proslaviti . . . Ljubimo li i mi tako svojega božanskog Spasitelja? Ne zanemarujemo li ništa u njegovoj službi i za spasenje duša? Je li nam je ljubav dosta jaka, da postojano i požrtvovno ustraje u vršenju onih kreposti, koje su nam nužne za posvećenje onih osoba, radi kojih se imademo truditi, da ih predobijemo za Boga? . . . Kad bi naš božanski Spasitelj sada nama rekao, kao što je apostolima: Donesite od riba, što uhvatiste, to jest dobra djela, što ste ih učinile, mrtvenja, što ste ih vršile, pobjede, što ste ih izvojštile, duše, koje ste dobile, što bismo mu mogle odgovoriti? A posve sigurno će doći dan, kad će nam Gospodin staviti ova pitanja . . . O kako će prevelika biti slast revne redovnice, kad stupivši u nebo opazi zasluge, što ih je stekla time, da je radila oko svoga usavršenja, i veliki broj duša, koje je njezina revnost privela Gospodinu!

Čuvstvo. Spasitelju moj, nemam uzroka, da za-

vidim tvojim učenicima, koji su tako sretni, te se nalaze u tvojoj prisutnosti; jer ja imadem tako često pristup k tvome stolu, gdje mi se ti sam daruješ sa svim svojim dobrima. Udijeli, preveliko blaženstvo moje, da po primjeru tvojih vjernih učenika uvijek novim počitanjem primam dokaze tvoje božanske ljubavi. O da bi me tvoja poklona dostojna prisutnost, kad mi napuni srce slašću i ljubavlju, sve više te više lučila od svega drugoga i tako sputala sva moja nagnuća, da u tebi samo nalazim svoju sreću!

Odluka. Slavit ćemo Boga svojim krepostima i dobrim djelima, što ih napose traži od nas, a osobito onima, koja mu srca predobivaju.

Duhovna kitica. Isus uze kruh i dade im.

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za petak.

Isus pita svetoga Petra, da li ga ljubi.

Kad dakle uzeše zajutrak, reče Isus Simonu Petru: Simone, sine Jonin, ljubiš li me više nego ovi? (Iv. 21, 15.)

I. Vježba. Gledajmo blagost, kojom govori Isus svetom Petru, i poniznost, čednost učenika, koji hoće, da svoju pogrješku popravi.

II. Vježba. Udijeli mi milost, predobrostivi Gospodine, da okajem svoje pogrješke junačkom ljubavlju i revno uzradim oko spasenja duše svojega bližnjega!

1. Točka. Petar popravlja svoje trokratno zatajenje trokratnim uvjeravanjem o svojoj ljubavi k Isusu.

Nikad se ne bismo mogli utruditi u životu našega božanskoga Spasitelja proučavati misli njegova srca i nježnost njegove ljubavi. On je oprostio Petru njegovo trostruko zatajenje; ali je opazio u duši skrušenoga učenika želju, da svoju pogrješku popravi; vidio je, kako mu je srce slomila gorka pečal, i da ju ublaži, daje mu

triput opetovati uvjeravanje o ljubavi k sebi. Kolika blagost, kolika krotkost! kako ne bismo mogli uzljubiti Spasitelja, koji je tako pun nježnosti! Dvaput odgovara sveti Petar na pitanje, što mu ga stavlja Isus, ali treći put postaje žalostan, sumnja o svom vlastitom srcu i odgovara ponizno: Gospodine, ti znaš sve, ti znaš takogjer, da te ljubim! Samopouzdanje dovelo ga do pada, poniznost ga spasava; ona mu čisti ljubav, oživljuje mu kajanje i čini ga vrijednim novih milosti, što mu ih hoće Isus da dade. Tako okajana pogrješka donosi duši veću korist a Bogu više časti, nego li vjernost, koja je manje ponizna, ljubežljiva i zahvalna. Daj mi milost, Bože moj, da probudim ove svete misli, ako budem tako nesretna, da tebe uvrijedim; daj, da se tada bez nemira, bez kukavštine bacim k nogama tvoga milosrgja i da prosim za oproštenje poniznim i skrušenim srcem.

2. Točka. Isus pokazuje svetom Petru sredstvo, kojim će mu dokazati svoju ljubav.

Isus govori Simonu Petru: Simone, sine Jonin, ljubiš li me više nego ovi? Dà, Gospodine, odgovori on, ti znaš, da te ljubim. Reče mu Isus: Pasi jaganjce moje! Da pouzdanje svetoga Petra nanovo oživi, pruža mu Isus Krist priliku, kako će postići naklonost svojega učitelja, i daje nam time nauku punu najveće mudrosti. Ako nas je tko uvrijedio ili smo mi sami komu što na žao učinili, to je od veće važnosti opet urediti megjusobno pouzdanje, nego samo oproštenje dobiti i pogrješku popraviti. Najmoćnije sredstvo za obnovu megjusobnoga pouzdanja stoji u tom, da mi, kao što Isus, naš božanski Spasitelj, osobi, koja nam je što na žao učinila, dademo priliku, da nam iskaže kakovu službu ili dade kaki dokaz svoje privrženosti. Ali promotrimo dalje čime možemo dati Bogu najsigurniji dokaz svoje ljubavi. Prije muke rekao je Petar: Život svoj dat ću za tebe, i Isus nije primio taj dokaz odanosti; danas mu pokazuje, što mu je milije, i govori: Pasi jaganjce moje. Naš božanski Spasitelj došao je na zemlju, da spase duše; i oko

djela, koje mu je tako milo, raditi na neki način znači više za njega raditi, nego li mu svoj život žrtvovati. Kako plemenita služba, kako sveto zanimanje neukima pokazivati put spasenja, malene i slabe štititi od zavodljivosti veselja, od nasljedovanja zlih primjera, od okuženja opačine i sačuvati mu nedužnost, ili ih opet natrag dovoditi, ako su zalutali! Riječju biti sve svima i svima učiniti milim slatki jaram Gospodinov time, da ih podučimo u njegovu svetom nauku. O kako je krasno, kako lijepo naše zvanje! Dajte da prema onoj milosti, što nam ju je iskazao Gospodin, kad nas je k njemu pozvao, radimo vjernom, brižljivom ljubavlju k onima, koje nam je Gospodin povjerio, te ne zaboravimo nikad, da mu samo tako možemo dokazati svoju ljubav.

Čuvstvo. Istina je, moj božanski Spasitelju, često i mnogoput sam te uvrijedila; ali ti znadeš sve, ti znadeš takogjer, da te ljubim; rado ću i tvoju volju ispuniti, podvostručit ću svoju revnost u skrbi za siromahe; ta oni su tvoji, Spasitelju moj, ti ih ljubiš, ti si ih meni povjerio, to mi je dosta; ljubit ću ih nježnom samilosnom ljubavlju. Zahvaljujem ti, Bože moj, što si me pozvao u tako svetu službu; iznova darujem ti se posve i hoću, da u sjedinjenju s tobom radim za spasenje duša.

Odluka. Ne ćemo beskorisno propustiti ni jedne prilike, da duše k Bogu podignemo, bilo to brižnim poučavanjem bilo materinjim opomenama.

Duhovna kitica. Gospodine, ti znaš sve, ti znaš takogjer, da te ljubim.

Molitva. Udostoj se, Gospodine . . .

Razmatranje za subotu.

Isus kori Petra radi njegove znatiželjnosti i nalaže mu, da ga slijedi.

Isus reče: Ovako hoću on da ostane, dok ne dogjem; što je tebi do toga? Ti idi za mnom. (Iv. 21, 22)

I. Vježba. Gledajmo, kakovom krotkošću Isus podnosi nesavršenosti svojega učenika; kori ga, jer ga hoće popraviti; ali mirno i blago, jer ga ljubi.

II. Vježba. Udijeli mi, predobrostivi Spasitelju, da se i ja dobro okoristim ovom božanskom poukom i da se više bavim time, kako bih uredila svoju unutrašnjost, nego li da se nepotrebnim načinom brinem za tugje prilike.

1. Točka. Da napredujemo u nutarnjem životu, moramo izbjegavati svako beskorisno zanimanje.

Ovako hoću on da ostane, dok ne dogjem; što je tebi do toga? Ti idi za mnom. To jest: čemu ta znatiželjnost, to zanimanje razuma? Samo je jedno za tebe važno: misli, kako ćeš vjerno za mnom ići, kako ćeš ispuniti moje namjere glede sebe; ali se ne pačaj u tugje stvari . . . O kako zaslužuje ovaj ukor, što ga daje Isus svome učeniku, da si ga mi sve bez iznimke, koje smo u duhovnim družbama, duboko u srce usadimo! Kolike li se ne nalaze megju pobožnim osobama, koje se manje bave s Bogom i svojom unutrašnjošću, nego li time, što se drugih tiče, koje zanemaruju svoj duševni napredak, svoje pogrješke zadržavaju i ne stiču si nikakove kreposti. Čini se, kao da je sve podvrženo njihovu prosugjivanju. Mimoići pogrješku bližnjega veliko je pravilo kršćanske ljubavi, a vlastitih pogrješaka ne štediti jest prvi temelj unutarnjega mrtvenja. Kolike osobe rade upravo proti ovim dvjema pravilima! . . . Tako rad bacaju oči na svojega bližnjega, prosugjuju ga, kore, kad i kad tobožnjom sućuti, koju imaju prema njemu! Ali gdje je ljubav, da od njega ne možemo ništa podnositi, da sve, što nam se ne mili, bilo

bez razloga ili s razlogom, tumačimo u njegovu štetu, da mu ničega za dobro ne primamo, niti u njegovu načinu niti u njegovu ponašanju, niti što se tiče njegova značaja niti nesavršenosti, koje su u čovječjoj slaboći... Misliš li, da si ti bez pogrješaka? . . . I ako ih imadeš, glede koje želiš, da budeš poštegjen? Budi slično prema drugima obziran . . . Ovu je zapovijed kršćanske ljubavi teško ispuniti; zahtijeva se unutrašnja samozataja, koja se opire naravi. Rado postimo, rado poduzimamo dobra djela i vježbanja pobožnosti . . . Ali da potisnu zle sklonosti, svoje samoljublje, svoju ljubomornost, da umrtve svoju sjetilnost, da suspregnu krivu sumnju, zlobnu znatiželjnost, krivi sud, napokon da svladaju sve opačine duha i srca . . . na to je spremno malo osoba. Čujmo, kako Isus i nama govori kao svojim učenicima: Kćeri moja, ne budi znatiželjna i ne napunjuj si duha beskorisnim brigama. Što te briga za ovo i ono? Sva tvoja briga neka bude — za mnom ići. Ti ne ćeš jednom za druge odgovarati, ali ćeš morati sama o sebi davati račun. Hvala ti, predobrostivi Spasitelju, za tako krasnu opomenu, a ja ću se trsiti, da se njom okoristim, te ću u buduće svu svoju brigu i svu svoju revnost posvećivati napredovanju u kreposti.

2. T o č k a. Da uzmognemo napredovati u duhovnom životu, moramo brigu oko svojega usavršenja predpostaviti svakoj drugoj brizi.

O v a k o h o ć u o n d a o s t a n e; d o k n e d o g j e m; š t o j e t e b i d o t o g a? T i i d i z a m n o m. Naš ljubezni Spasitelj hoće nas ovim riječima poučiti, da se ne smijemo zadovoljiti izbjegavanjem beskorisnih briga, koje su zapreka našem unutrašnjem životu, nego da moramo raditi oko svojega usavršenja nasljedujući ga i izvršujući njegove namjere, što ih ima glede nas. T i i d i z a m n o m. Duh je sveti kazao već u knjizi mudrosti: T k o s e B o g a b o j i, č e s t o u l a z i u s e b e i p a z i n a p o k r e t e s v o j e g a s r c a! Kad dakle Božja mudrost kaže, da je već za izbjegavanje grijeha i obdržavanje zakona potrebna sabranost duha i budnost, kako dakle može tko težiti za savršenim životom, ako zanemaruje ova spasonosna sredstva? Tako ne rade one duše, koje ozbiljno teže za savršenošću; jer budući da za ničim ne čeznu, nego za Bogom, to se ni ne bave ničim drugim, osim ako to traži potreba ili ljubav; pazljive na same sebe, potiskavaju sve, što se ne bi moglo militi njihovom božanskom Gospodinu; tako se uvijek prišaptivanja samoljublja, pokreti nestrpljivosti, nesklonost ili putenost potiskivaju činom protivne kreposti. Radimo dakle tako, pa ćemo pravim sjedinjenjem s Bogom doći do velike svetosti.

Č u v s t v o. Sada znam, Bože moj, zašto sam tako malo napredovala u duhovnom životu: prezabavljena sa svime, što sjetilima opažam, napustila sam brigu za svoju unutrašnjost ili dala, da se u meni podignu bezbrojne pogrješke, koje su zadušile milost i učinile ju za mene neplodnom. Oprosti, Isuse moj, da sam tolike dragocjene časove tako zlo upotrebila; tvojom milošću trudit ću se, da si pribavim duh sabranosti, i da sve ostavim, što mi nije povjereno. Pomozi mi u ovoj nužnoj promjeni života, Isuse moj, podupri moju slabost, dok se ne ispuni tvoje kraljevstvo u meni.

O d l u k a. Otklanjat ću od svojega duha misli na stvari, koje se mene ne tiču i susprezati se govoriti o tom, da tim više dobijem vremena baviti se svojom unutrašnjošću.

D u h o v n a k i t i c a. Ovako hoću on da ostane, dok ne dogjem, što je tebi do toga? Ti idi za mnom!

M o l i t v a. Isuse . . .

Peta nedjelja po uskrsu.

Razmatranje za nedjelju.

Molitva je potrebna.

Zaisto, zaisto vam kažem, ako šta uzištete od Oca u ime moje, dat će vam. (Iv. 16, 23.)

I. V j e ž b a. Sjedinimo se s učenicima i sa strahopočitanjem i zahvalnošću primimo nauke, što ih naš božanski Spasitelj daje njima za nas sve.

II. V j e ž b a. Daj mi, Bože moj, duh molitve, kojemu tolike milosti podjeljuješ.

1. T o č k a. Molitva je potrebna za svako vrijeme.

Kad je došlo vrijeme, u koje je naš božanski Spasitelj imao ostaviti svoje ljubljene apostole, ostavi im molitvu kao izvrsno sredstvo, da se za svoje odsutnosti brine za sve njihove potrebe. I š t i t e i p r i m i t ć e t e, d a r a d o s t v a š a b u d e p o t p u n a . . . Molitva je dakle potrebna: 1. da izmaknemo zlima, koja nas mogu stignuti; svakim danom susrećemo prilika za grijeh, iz kojih nas može osloboditi samo Božja milost; jer ma odlučile mi kako nam drago, da ćemo živjeti daleko od svijeta, od njegova duha, od njegovih običaja, nalazimo te prilike u svom vlastitom srcu . . . 2. Molitva je potrebna, da nam svaki čas pribavi milosti rasvijetljenja i jakosti, kako bismo revno izvršavale sve dužnosti svojega svetog zvanja; opominje nas takogjer naš božanski Spasitelj, da uvijek molimo i nasljedujemo onu udovicu, koja je svojim dosagjivanjem prisilila zločestoga suca, da joj učini po pravici . . . 3. Molitva je potrebna, da svaki posao dobro obavimo; čovjek je posve nesposo-

ban, da si sam od sebe izradi spasenje; Bog je hotio, da čovjek sve, što ima i što može imati, postigne pomoću njegove milosti. Nu tu pomoć daje Bog redovito samo onome, koji moli. A budući da bez pomoći milosti ne možemo ništa i budući da Bog daje tu pomoć obično samo onome, koji moli, to slijedi, da je molitva svakako za spasenje potrebna . . . Istina je, da Bog prve milosti, što ih primamo bez svojega sudjelovanja, kao što poziv k vjeri ili pokori, po riječima svetoga Augustina daje i onima, koji ne mole. Ali isti svetac drži za sigurno, da se ostale milosti, a osobito dar ustrajnosti daju samo onome, koji moli. Mi nijesmo ništa nego siromašni prosjaci, mi nemamo ništa, nego što nam Bog daje kao milostinju . . . On kaže: i š t i t e i p r i m i t ć e t e; prema tomu, pridodaje tomu sveta Terezija, onaj ne prima, koji ne ište (moli). Molitva je jakost duše; molitvu zanemariti znači osuditi sam sebe na život pun nesavršenosti i pogriješaka. Molimo dakle neprestano, postojano prinosimo Gospodinu zahvale, zazovimo ga na početku i svršetku svakoga djela i često dignimo k njemu duh i srce.

2. T o č k a. Vrijeme, u kojem se nalazimo, mora biti osobito molitvi posvećeno.

Ako koje vrijeme imade biti osobito posvećeno molitvi, to je sigurno ono, u koje se pripravljamo na doček Duha svetoga. Komu je naš poklona dostojni Spasitelj obećao toga božanskog tješitelja, ako ne onima, koji ga ovih dana za to prose? Revnije se dakle predajmo molitvi, oduševimo se istim mislima, kojima su bili proniknuti apostoli, pošto ih je Isus Krist ostavio i slavno uzašao na nebo. Apostoli ostadoše odijeljeni od svijeta, ustrajali su jednodušno u molitvi i očekivali Duha svetoga, koji im bijaše obećan. O kako svetim mislima pripravljahu se, da ga prime. Puni preziranja prema svemu zemaljskom, ustrajali su revno u molitvi i željno tražili, da budu napunjeni Duhom svetim. Nama je veoma nužna pomoć Duha svetoga, da uzmognemo dostojno ispuniti dužnosti svojega zvanja; upotrebimo dakle to dragocjeno vrijeme, da novom revnošću vršimo šutnju, sabranost duha i molitvu.

Čuvstvo. Božanski Spasitelju, tvoja te ljubav nuka, da nam daješ upotrebljavati svoja bogatstva i milosti. Dok nas opominješ, da u tvoje ime za nje prosimo, bio slavljen i ljubljen od svih srdaca! O da bi se svi odazvali revnosti, kojom ti goriš za njihovo posvećenje; da bismo mi sve s tobom se sjedinile ustrajnom molitvom i time na čitavo svoje djelovanje sazvale tvoj blagoslov i tvoje zasluge. Napuni nas ovih dana spasenja duhom molitve i sabranosti, koji čini naše duše sposobnima, da prime Duha Božjega, kojega si obećao onima, koji za njega mole u tvoje ime.

Odluka. Sabranošću ćemo se pripraviti za molitvu, i velikom revnošću upotrijebiti vrijeme, koje nam je dano za ovo dragocjeno vježbanje.

Duhovna kitica. Sve, što zaištete u ime moje, bit će vam.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Isus se ukazuje svim svojim učenicima.

A jedanaest učenika otidoše u Galileju u goru, kamo im je naznačio Isus. I vidjevši ga pokloniše mu se. . . I pristupivši Isus reče im govoreći: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. (Mat. 28, 16.–18.)

I. Vježba. Gledajmo ovu uzvišenu skupštinu, kojoj je Isus predsjednik; on utvrgjiva svoje učenike u vjeri podučavajući ih o vlasti, što ju je dobio od Oca.

II. Vježba. Daj, moj Isuse, da ja promišljavajući tvoju neizmjernu moć podložim joj svoj duh, svoje srce, čitavu sebe.

1. Točka. Neograničena vlast Isusova čini njegovu slavu.

Moć zemaljskih kraljeva veoma je ograničena; mogu svoju vlast vršiti nad ljudima, ali ne nad čitavom naravi. Gdje je kralj, koji bi zapovijedao elementima (počelima), bolestima, smrti? Tko imade svu vlast na nebu i na zemlji? Nijedan! Isus Krist, naš Gospodin, pravi Sin Božji, jedini je, o komu se može reći: Tko je taj, da ga more i vjetrovi slušaju? Samo višnji vladar neba i zemlje mogao je istinito reći: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji . . . On je jedini velik, uzvišen nad sve narode, nad sve kraljeve. Poklonimo se u njegovoj vrhovnoj vlasti ovome mogućem Gospodinu, koji se, pošto je razglasio svoje zakone na zemlji i osnovao svoje kraljevstvo u srcima, vraća u stan svoje slave, da tu na vijeke vlada . . . Divimo se prostranosti njegove vlasti i veselimo se radi toga; ali poklonimo takogjer ovomu vrhovnom gospodaru svu vlast nad našim srcima. Je li je dakle sve i u nama njemu podloženo? Morale bismo dobro promisliti, premda mu je dana sva vlast na nebu i na zemlji, da je taj ljubezni Gospodin nipošto ne vrši silom i strogošću; radije on hoće, da samo potpunim podvrgavanjem stvora nad njime vlada. Moj božanski Spasitelju, osjećam se presretnom, što sam tvoja; dà, vladaj nada mnom; predajem ti sve svoje biće!

2. Točka. Neograničena vlast Isusova čini nas sretne.

Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučajte sve narode . . . Kako vidimo, ova vrhovna vlast nije nipošto strašna; ona podaje Sinu Božjemu njegovo gospodstvo, koji ga vrši samo za našu sreću. Ne veli svojim učenicima: Idite silom moje vlasti i osvetite moju smrt; uništite one, koji su me razapeli; istrijebite grješnike, koji, mjesto da se okoriste mojom žrtvom i dalje vrijegjaju Boga i nogama gaze krv, što sam ju prolio. O ne, riječi Isusa, našega ljubeznog Spasitelja, glase posve drugčije: Idite, govori on, silom moje svemožnosti i radite oko spasenja ljudi; učite ih putu u nebo, istrgnite ih iz službe gjavlove; izlijte obilno milosti na njih, jer sam vas učinio djeliteljima milosti; brišite im grijehe; ovaj posao nadilazi vaše sile, ali se ne bojte; jer meni je dana sva vlast na nebu i na zemlji. Ostat ću kod vas

do konca svijeta. O kako je ljubežljiva svemožnost Isusa Krista! kako dobrotvorna prema nama! Oh, kako silno moramo željeti, da ju takogjer nad nama vrši!

Čuvstvo. Moj božanski Spasitelju, kako me veoma raduje prostranost tvojega gospodstva! O da bi te svi stvorovi slavili, svi ljudi priznavali tvoju moć, i svi joj se radosno podlagali! Oh, ta ti hoćeš, da vladaš nad svim srcima; evo, ja ti svoje žrtvujem; posve se podlažem tvojoj božanskoj vlasti, vladaj mojim duhom, mojim srcem i čitavim mojim bićem!

Odluka. Gledat ćemo Boga u vladanju svemirom, njega slaviti u izvršivanju njegove vlasti, njemu se žrtvovati, da samo radimo, kad nas njegova volja potakne.

Duhovna kitica. Ja sam s vama do konca svijeta.

Molitva. Udostoj se, Gospodine . . .

Razmatranje za utorak.

Isus šalje svoje učenike, da predobivaju duše.

Idite dakle i naučajte sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha svetoga, učeći ih da sve drže, što god sam vam zapovjedio. (Mat. 28, 19. 20)

I. Vježba. Gledajmo Isusa, koji božanskim ugledom govori svojim učenicima i u nalogu, što im ga daje, pokazuje svoju neograničenu svemogućnost.

II. Vježba. Daj mi, Bože moj, živu, djelotvornu vjeru, da u svojim odnošajima prema bližnjemu uzmognem promicati tvoju slavu!

1. Točka. Prije nego Isus odlazi u nebo, pokazuje nam sredstvo, koje nas ima onamo voditi.

To je sredstvo krst i vjera u istine sadržane u svetom evangjelju. Idite po čitavom svijetu i naviještajte evangjelje svim stvorovima. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se; a tko ne uzvjeruje, osudit će se. Naš je božanski Spasitelj ispunio sve svoje tajne; eto baš hoće, da se vrati u stan svoje slave; ali prije hoće, da nam još ostavi sredstvo, da ga slijedimo. Voda preporoda svetoga krsta, koja nam čisti dušu od grijeha istočnoga, posvetila nas je presvetom Trojstvu i učinila nas baštinicima kraljevstva nebeskoga. Krštenjem je postavljen u naše srce dragocjeni dar vjere; ali bi milost svetoga krsta i dar vjere bili za nas besplodni, ako ne bismo težili za savršenošću, što ju naš poziv k duhovnom životu traži od nas. Promotrimo stoga, ne predaje li se naša duša, koja je krštenjem Bogu posvećena, svjetovnim petljanijama; da li naše srce, koje je posvećeno, imade samo Boga za predmet svoje ljubavi? Da li je evangjelje ravnalo našega života? Kad imademo podnijeti preziranje, udušiti unutrašnju uzbugjenost, umrtviti se, govorimo li tada: načela svetoga evangjelja uče me tako raditi, ja moram to činiti, bit će mi na spasenje? . . .

2. Točka. Dok same sebe posvećujemo, moramo raditi oko posvete bližnjega.

Idite i naučavajte sve narode. Eto poslanja apostola i njihovih nasljednika. Bez sumnje naše poslanje nije tako opsežno; naše djelovanje ograničuje se obično na mjesto, kamo nas poslušnost pošalje, na one duše, koje su nam povjerene na njegovanje; ali jer smo više ograničene, ipak zato ne smije naša revnost biti manje žarka. Oh, kad bismo upoznale veliku vrijednost jedne duše, tad ne bi bilo ništa, čega ne bismo upotrijebile, da ju spasemo. Sveta Katarina Sijenska veli: Kad bi tko mogao vidjeti ljepotu duše, rado bi hotio stoput na dan umrijeti, da joj pribavi vječno spasenje. Što ne bi dakle hotio učiniti onaj, koji znade, kako bi se mnogo doprineslo slavi Isusa Krista, kad se jedna duša spasi! To bijaše razlog, koji je tolike apostolske muževe sklonuo, da idu na skrajne granice svijeta, da predobiju duše za svojega Spasitelja. A zar bismo mi smjele gledati, da pred našim očima propada nježna mladost, a da ne upotrijebimo sredstava, da ih ojačimo proti pogiblima, koje im prijete? Ne moramo li nastojati

da sa žrtvom onoga, što nam je najmilije, sa žrtvom svojega mira, svojega zdravlja i svojega života sačuvamo njezinu nevinost? O, ako ne osjećamo, da nas nešto na to sili, to nijesmo vrijedne svete službe, koja nam je povjerena.

Čuvstvo. Božanski Spasitelju, kako je plemenita zadaća, pronositi tvoje ime čitavim svijetom i vidjeti, kako ti se svi narodi klanjaju i tebe slave! Ako i ne mogu tražiti tolike sreće, to ću barem srdačnom molitvom u tom sudjelovati; tada ću takogjer duše, što si mi ih povjerio, revno poučavati, da ih učinim vrijednima njihova vječnog opredijeljenja. Blagoslovi moje djelovanje, dobri Isuse, i daj, da ne bude besplodno. Umnoži u meni ljubav k mojem svetom zvanju, da posvećivanjem duša, koje su ti tako drage, radim oko svojega vlastitog posvećenja!

Odluka. Osobito ćemo se vježbati u onoj kreposti, proti kojoj osjećamo najviše protivljenja.

Duhovna kitica. Idite dakle i naučavajte sve narode učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio.

Molitva. Isuse . . .

Razmatranje za srijedu.

Isusovo obećanje učenicima.

I evo, ja sam s vama sve dane do svršetka vijeka. (Mat. 28, 20.)

I. Vježba. Gledajmo opet svojega božanskog Spasitelja, kako je okružen svojim apostolima; tješi ih radi svojega blizog rastanka i obećaje im, da ih ne će nikad ostaviti.

II. Vježba. Poklona dostojni Spasitelju, koji svršavaš djelo spasenja tješeći crkvu svojom prisutnošću i vodeći ju Duhom svetim, udijeli, da budem vrijedna sredstava spasenja, što im ih je pribavila tvoja ljubav!

1. Točka. Isus Krist se nalazi u svojoj crkvi i u

svakom od svojih izabranika prisutnošću, koja je puna dobrote.

Ovaj dobri otac nije ostavio svoje djece, čiju je slaboću predobro poznavao; ostaje kod njih, da ih vodi pravim i sigurnim putem k savršenosti, što ju traži od njih; rasvjetljuje ih u tminama, koje ih okružuju, jači ih svojom milošću i ulijeva im odvažnost, da podjarme svoju buntovnu narav. U njegovoj prisutnosti uživamo osobitu zaštitu, što ju je sveti Feliks tako živo iskusio, da je progonjen od svojih neprijatelja izrekao divne riječi: U prisutnosti Isusa Krista postaje paučina jača od zida . . . Njegova prava i bitna prisutnost u presvetom oltarskom sakramentu čini od zemlje nebo, kako kaže sveti Ivan Zlatousti; radi ove prisutnosti može naša crkva većim pravom uskliknuti, nego Mojsije: Gdje je narod, čiji su bogovi tako povjerljivi i blizo mu, kao što našemu? Tjelesna i vidljiva prisutnost Isusa Krista za njegova prebivanja na zemlji bijaše neprocjenjiva milost. Boga gledati, kako s ljudima opći i pouzdano s njima živi, gledati ga kako čini čudesa, slušati njegove božanske nauke, gledati, kako se u njegovoj božanskoj osobi odsijevaju potezi njegova uzvišenog veličanstva, njegova krotkost, njegova dobrota, njegova mudrost... to bijaše sreća, koja bijaše podobna uzbuditi ljubomornost angjela, kad bi ju imali . . . Ipak je za nas još od veće koristi, što ga imademo megju nama, kao što ga imamo, nevidiva, prisutna u presvetom oltarskom sakramentu. I upravo u tom smislu tumače neki crkveni oci riječi svetoga Ivana: Budući da je Isus svoje, koji bijahu u ovom svijetu, ljubio, to ih je ljubio do konca; to jest, ljubav, što ju je iskazao svojim učenicima u veče prije svoje muke naredivši presveti oltarski sakramenat, nadilazi onu, koju im je iskazao time, što ih je izabrao i za svoga života pouzdano s njima općio. Tako postaje Isus slast i jakost svojih sluga; tako čini svemogućima i nje kao što je on . . . . Ja sam s vama, govori; uzdajte se u mene i nemojte se uznemirivati radi svoje slabosti; ništa vam ne će manjkati, ništa vam ne može nahuditi, ništa vam se

oprijeti; jer od moga Oca možete sve dobiti, što hoćete. Duša, koja se drži u tijesnom sjedinjenju sa svojim Spasiteljem, dobiva nad sobom takovo gospodstvo, da je ne može nikakova napast dovesti do pada. Kolika dakle sreća za nas, da imamo uza sebe tako moćnoga, tako dobroga Gospodina, koji traži svoju čast u tom, da nas učini moćne, kao što je on.

2. Točka. Kako je važno ostati s Isusom u jedinstvu.

Prema izričnom obećanju našega dragog Spasitelja možemo biti sigurne njegove neprestane prisutnosti megju nama; megju tim nije isto tako sigurno, da se mi ne ćemo nikada od njega odijeliti. Ne udaljuje li nas lako naša nestalnost od njega? Ne zaboravljajmo li lako na njegovu božansku prisutnost? Čuvajmo se nepromišljenosti svojega srca, koje se tako rado prigiblje k sjetilnim predmetima. Vršenje svete sabranosti i promatranje božanskih stvari može jedino ukrotiti ovu naravsku lakoumnost; i nije ništa tako nužno, kao sabranost, da ostanemo vjerne Isusu i da se od njega nikad ne odijelimo; jer ako ga postojano tražimo, to nas sigurno ne će nikad ostaviti . . . Posvetimo se dakle vježbanju u ovoj svetoj sabranosti i neka bude jedino naše učenje to, da se uzdržimo u tijesnom sjedinjenju s onim, koji nas usrećuje svojom prisutnošću. Govorimo često iskrena srca: Moj božanski Spasitelju, hoću da svojom vjernošću ostanem uvijek s tobom sjedinjena, jer je meni naslada, pokoj živjeti u tvojoj prisutnosti!

Čuvstvo. Kako su utješljive, Spasitelju moj, zadnje riječi, kojima zaključuješ svoj slavni život! Kako nam divne prednosti podjeljuju. Vidimo, kako znadeš ispuniti obećanje, što si ga dao svojoj djeci, da ih ne ćeš ostaviti kao sirote. Oh, prosim te, božanski Spasitelju, izlij svojega svetog Duha na duše naše, da budu dostojne mjesta, što si im ga pripravio! Kad, oj, kad će doći onaj lijepi dan, koji će ih na vijeke sjediniti s njihovim božanskim zaručnikom? Kad će doći dan, kad će na vijeke uživati poklona dostojnu prisutnost onoga, koji je već u ovom životu njihovo progonstvo poljepšao slatkim radostima?

Odluka. Vježbat ćemo se u presvetoj prisutnosti Isusovoj, da brižno izbjegavamo i najmanje pogrješke i da se trudimo njemu omiljeti nastojeći uvijek oko sve većega savršenstva.

Duhovna kitica. Ja ne-ću ostaviti onoga, koji me ljubi.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za Spasovo.

Isus ulazi slavno u svoju slavu.

I Gospodin Isus, pošto im govori, uze se na nebo i sjedi Bogu s desne. (Mark. 16, 19.)

I. Vježba. Sjedinimo se s apostolima i svim drugim učenicima na maslinovom brdu, da promatramo kralja slave, kako se diže u nebo.

II. Vježba. Daj, Spasitelju moj, da te slijedim u nebo žarom svoje želje i srdačnošću svoje ljubavi.

1. Točka. Razmatrajmo osobe i slušajmo riječi.

Sabrali su se apostoli i učenici oko 120 na broju. Eto sad će izgubiti svojega poklona dostojnog Spasitelja, pa ga zato posmatraju srdačnom ljubavlju i boje se, da im ne izmakne koja njegova riječ . . . Uprimo i mi svoje oči u Isusa, baš u času kad hoće da ugje u svoju slavu. Divimo se blagosti njegova obličja, božanskom veličanstvu, koje mu okružuje uzvišeno čelo, dobrohotnosti, kojom se nježno oprašta od svojih učenika nalažuć im, da ostanu u Jerusalemu sabrani i da čekaju Duha svetoga. Pogledajmo u srce učenika. Kakova ih čuvstva podilaze! Oh, što trpe kod ovoga rastanka, kako ih boli taj gubitak! Ali puni odanosti i pouzdanja u obećanja svojega ljubljenog učitelja uče nas, da slast, koja je sakrivena u prisutnosti Isusovoj, rado žrtvujemo, ako mu se svidi, da nam ju oduzme . . . Uzdignimo sad

oči k nebu, k angjelima; spremaju se, da dogju ususret svome kralju, da poljepšaju njegovo slavlje i da ga doprate do prijestolja, što su mu ga pribavile njegove pobjede. Nebo zavidi (ako se tako smije reći) zemlji radi njega; on oklijeva, da svoju slavu slavi u nebeskom Jerusalemu; ovaj dolazi, da ga oduzme našoj ljubavi . . . Ali osuši svoje suze, žalosna zemljo, ne ćeš izgubiti svojega Spasitelja; slušaj, kako ti osigurava svoju pomoć, kako ti obećaje svoju pravu prisutnost na našim oltarima i u svakojem od svojih vjernih prijatelja svojom milošću, svojom ljubavlju i svojim sakramentalnim životom. Mi nijesmo ništa izgubili; jer kad Krist odlazi na nebo, ostaje kod nas u presvetom oltarskom sakramentu i daje nam svojega božanskog Duha.

2. T o č k a. Razmatrajmo čine.

Isus podiže svoje ruke, da svoje drage još jednom blagoslovi . . . Blagoslovi ih, uzdiže se . . . sve više . . . svijetli oblak ga okružuje . . . zaklanja ga . . . nestalo ga. Taj ganutljivi prizor svršen je za zemlju, počinje za nebo. Sjajni korovi Keruba i Serafa lebde oko svojega kralja i svojoj radosti daju glasno oduška radosnim i pobjedonosnim pjesmama . . . Vrata se nebeska otvaraju, kralj slave, jaki i mogući Bog, ulazi slavno u nebeski grad; ostavlja za sobom milijone prijestolja, da sjedne o desnu svojega Oca, i da tu s njime uvijek vlada . . . Angjeli podvostručuju svoj hvalospjev, a sveti, što ih je Sin Božji sa sobom u nebo uveo, slažu vječni Aleluja, kojim imade nebo do vijeka ozvanjati . . . Oh, kolika milina za prave prijatelje Isusa Krista! Slažući svoje glasove s glasovima nebeskih korova slave već ovdje slavlje svojega Spasitelja; vesele se krasoti, do koje ga uzvisiše njegove pobjede; sretni su radi njegove sreće, i prožeti željom, da ga vide u njegovoj slavi, govore sa svima svetima: Ah, kad će se svršiti moje progonstvo? kad ću se osloboditi iz okova, koji me drže na zemlji? Dà, ja željno tražim, da se raspanem, da mi se duša vine gore, da se sjedini na vijeke s Isusom.

Č u v s t v o. O ljubezniče moje duše, što mi nije dano, da već sada odem, da se pridružim u nebeskom

slavospjevu tvojoj slavi! . . . Ali prije nego se domognem tako velike sreće, moram ju najprije zaslužiti ljubavlju, trpljenjem i revnošću. Ti si ju sam, premda te je išla, htio iskupiti svojim križem; daj mi stoga jakost, da trpim, i milost, da te žarko ljubim, kako bih se zamalo s tobom združila. Božanski Spasitelju, pošalji svojega Duha, i napuni naša srca svojom ljubavlju! Dogji dakle, Duše sveti, dogji i zauzmi u našim dušama mjesto Isusovo; dogji i vladaj njima, rasvjetljuj ih svojim svijetlom i užezi ih svojom vatrom!

O d l u k a. Da posve progledamo duh ove tajne, raskinut ćemo svaki vez, koji nas još privezuje uz zemlju, i mišlju na nebo okrijepiti se za tu žrtvu.

D u h o v n a k i t i c a. Ne ću vas ostaviti kao sirote.

M o l i t v a. Oče naš . . .

Razmatranje za petak.

I kad ovo reče, vidješe oni, gdje se podiže i odsene ga oblak s očiju njihovih. (Djel. ap. 1, 9.)

I. V j e ž b a. Gledajmo apostole na maslinovu brdu; oči su im upravljene prema nebu; ne mogu ostaviti mjesta, gdje se je njihov učitelj od njih oprostio.

II. V j e ž b a. Udostoj se, Isuse moj, iz obitavališta svoje slave povući k sebi sva srca! O da bi se naša srca, koja su ti posebice posvećena, sve više odijelila od svega zemaljskog i žarom svoje ljubavi sve se više k tebi dizala.

1. T o č k a. Gdje je blago naše, ima biti i srce naše.

Prvi glavni uzrok našega uzdignuća je Isus Krist, naš Spasitelj, koji uzašavši na prijestolje svojega kraljevstva, vuče nas gore k sebi, kao što je nekoć Josip uzdigao svoju braću, kad mu bila predana vlast nad Egiptom. Dobro znagjaše ovaj ljubezni učitelj, da je naše srce od naravi teško, da ga težina njegovih sklonosti na zemlju pritište, i da je naše tijelo teret, koji našu dušu otešćava i priječi, da svoje misli i osjećaje uzdigne nad

sjetilnost; zato nas je hotio vanjskom prijatnošću svoje svete čovječje naravi uzdignuti nad ovaj svijet i pošto nam ju je pokazao u njezinoj najvišoj ljubežljivosti i savršenosti, uzima ju s našega vida. Ali sad šalje Duha svetoga u naše srce, da ga svojom ljubavlju upali i digne do nebeske domovine. Dušo moja, predugo smo bili prilijepljeni uz prah; hoćemo, da se gore vinemo k Isusu; ta nije naše srce stvoreno za kukavne prolazne stvari. U nebo ćemo se dignuti poput onoga velikog sveca, koji je poviknuo: U nebo, u nebo, Isus Krist nas tamo čeka! Isuse moj, neka tvoja ljubav, koja te je sklonula, da si k nama sašao, nas neprestano uzdiže k tebi; neka svaka druga ljubav u tvojoj izumre; neka svega, što nijesi ti, nestane ispred naših očiju! Ne, ništa zemaljskoga ne može me sretnom učiniti; ovdje dolje ne mogu naći pravoga mira; moja želja, moja čežnja ide k nebu, jer si ti tu, moj ljubljeni Spasitelju, moja slasti, moje ufanje, moja srećo!

2. T o č k a. Drugi glavni uzrok našega uzdignuća je Duh sveti, koji u nama stanuje.

Duh sveti, koji stanuje u našoj duši, ujedno je izvor milosti, koje joj daju život i gipkost. Kao što vatra uvijek plamti u visinu, tako duša, u kojoj je Duh sveti zapalio božansku vatru, uzdiše samo još za nebom, gdje je njezin Spasitelj, središte njezina pokoja. Tada je posvećujuća milost, što ju Duh sveti ulijeva u dušu svojom prisutnošću, izvor žive vode, koja dolazi s neba i opet se diže u nebo, dušu sa sobom gore vuče i bez prestanka ju uzdiže do nebeskih šatora. Nadalje pomazanjem Duha svetoga i slatkoćom božanskih utjeha, što ih spušta u naše srce, gubimo tek za stvari ovoga svijeta, jer, kako veli sveti Gregorije, srcu, koje je okusilo slasti duha, sva veselja tijela postaju bljutava i netečna. Duh je Isusov slagji od meda, a utjehe, što ih daje, opijaju srce blaženošću . . .

Č u v s t v o. Božanski Spasitelju, što bi još moglo ovdje dolje privezati moje srce? Ti si u nebu, a meni da se mili biti u mojem progonstvu? da imadem druge misli, druge želje nego tebe slijediti, druge brige, nego

koje se tebe tiču? Ne, ne, moj mili, ja ćutim samo ondje pravu sreću, gdje si ti! . . . Da zadovoljim slatkom nagnuću ljubavi, koja me k tebi vuče, prepustit ću se vogjenju tvojega Duha, bit ću vjerna njegovu božanskom djelovanju, prosit ću ga, da raskine i zadnje niti, koje me još priječe, da se vinem u nebesku domovinu.

O d l u k a. Odijelit ćemo se od svega stvorenoga i neprestano uzdizati u nebo svoje misli, svoje želje, svoju ljubav.

D u h o v n a k i t i c a. Kako mi se ništetnom čini zemlja, kad promatram nebo.

M o l i t v a. Oče naš . . .

Razmatranje za subotu.

O našem uzlazu na nebo.

Ljudi Galilejci, što stojite gledajući na nebo? (Dj. ap. 1, 11.)

I. V j e ž b a. Pomislimo sebi, kao da gledamo uzlaz na nebo svih svetih, što će ih naš Spasitelj poslije zadnjega suda u slavlju uzeti sa sobom na nebo.

II. V j e ž b a. Bože, koji si me pozvao u tvoju službu i dao mi time osobite dokaze izabranja, daj, da postojano težim za svojom pravom domovinom!

1. T o č k a. Svaki dan se moramo pripravljati duhovnim uskrsnućem za uzašašće na nebo.

Uvažimo, da, kao što je iza uskrsnuća Isusova slijedilo njegovo uzašašće, tako i nama naše duhovno uskrsnuće daje sredstva, da se za našim Spasiteljem na nebo uspinjemo i već sada stanujemo u nebeskom Jerusalemu. Pogledajmo dakle, kako ćemo moći oživotvoriti to duhovno uzašašće. Ponajprije treba da se uzdignemo nad opačine i strasti; a uzdižemo se nad opačine, ako ih ostavljamo, a da ih ne štedimo, nad strasti, ako ih krotimo silom milosti; jer po riječima svetoga Augustina ne slijede u nebo našega Gospodina niti putenost

niti oholost; a ako ih spravimo pod noge, to će nam služiti kao ljestve, da se gore uspnemo. Drugo je sredstvo, da svoja srca otrgnemo od dobara ovoga svijeta, koja su tako nedostojna naše ljubavi i privrženosti. Treće je sredstvo sama sebe ostaviti time, da se odstrani sebeljublje; jer duša, koja je sebe puna ne može se uzdignuti do Boga . . . Put, koji vodi u nebo, uzak je; tko hoće da njime ide, mora nositi svoj križ. Samo se silom nebo dobiva. Sve ove riječi, koje znače, da smo samo onda Bogu mili, ako strpljivo podnosimo protivštine života, ako se neprestano borimo proti svojim strastima, sve ove riječi čine se pretvrde stanovitim plašljivim i lijenim dušama, koje se uvijek kolebaju izmegju dobra i zla; pa jer nemaju odvažnosti po njima raditi, misle, da nadilaze čovječje sile. A nije li to još okrutnija muka i još teža nevolja dati se pobijediti svojim strastima? One nas vuku kao robove; bore se megjusobno i podižu u našoj vlastitoj unutrašnjosti bijesni rat . . . One prouzrokuju u nama nered, pomutnju, grižnju savjesti. O kako je istinita riječ svetoga Augustina: Mnogo lakše je onima, koji Boga ljube, svladati svoje strasti, nego onima, koji svijet ljube, tim strastima zadovoljiti. Izaberimo prema tomu ili nevolje grješnika s njihovom očajnošću ili nevolje pravednika s njihovom neumrlom nadom; sredine nema. Eto, kako se ide u nebo; oh, da bismo mogle biti vrijedne, da po svetim mislima, žarkom željom i vrhunaravskim djelima uvijek tamo stanujemo! Zar zaboravlja putnik svrhu svojega puta? Zar prestaje prognanik uzdisati za svojom domovinom? Zašto dakle tako malo mislimo na nebo, našu domovinu, gdje nas čekaju vječna, neprolazna dobra?

2. Točka. Samo nas ljubav mora ganuti, da sigjemo s neba.

Ako postojano mislimo na nebo, to nas ne može ništa čovječanskoga, ništa zemaljskoga odaljiti od toga blaženog prebivališta. Samo je jedan razlog, koji nas može privoliti, da ga ostavimo, a taj je ljubav, ta kći neba, koja je i Isusa sklonula, da je sišao s neba, i koja

je jedina mogla na zemlji zadržati apostole, odijeljene od svojega ljubljenog učitelja. Ta ista krepost ima i nas privoliti, da sagjemo, ako treba bližnjemu pomoći i prema njemu vršiti duhovna ili tjelesna djela milosrgja. To tada znači nasljedovati angjele, kojih je najveća savršenost u tom, što ispunjavaju volju Božju, kada duše dovode k putu spasenja. To nadalje znači nasljedovati svetoga Pavla, koji pisaše Filipljanima: Sa obih sam strana stisnut; imadem želju, da se raspadnem i budem kod Isusa — i koliko je to mnogo bolje! Ali ostati u tijelu nužno je radi vas. Što da izaberem, ne znam . . . A na što se je dakle odlučio taj apostol? Da ispuni volju Božju i da proslavi Isusa Krista poučavajući svoju braću i nastojeći umnožiti njihovu ljubav k svome ljubljenom učitelju. O kolike li sreće moći djelovati, da Isus bude poznat i ljubljen! Što ne bismo morale radi toga ostaviti? što ne bismo morale pretrpjeti?

Čuvstvo. Zahvaljujem ti, Spasitelju moj, što se dostojiš pokazati mi sredstvo, kako ću te uživati već na zemlji, vršeći poslušnost i ljubav prema svome bližnjem; to ću se dakle sada pripraviti i na sreću, koja me čeka u nebu. Da ne podlegnem naporima, kojih će me ono stojati, pogledat ću na nebo, tu promatrati svojega Boga, tu promatrati Mariju, svoju svetu majku i sve izabranike, koji me sokole, da stupim u njihove stope, te da tada i jednom dijelim s njima slavu. Taj će pogled usplamtiti moju želju i ljubav, pa ću biti neizmjerno sretna, ako ona sveta ljubav, koja u nebu vlada, već ovdje uvijek živi u mom srcu.

Odluka. Često ću misliti na nebo, često ću se u duhu onamo prenesti, i od svega se odijeliti, što me još veže uz zemlju.

Duhovna kitica. Moj život je u nebu.

Molitva. Oče naš . . .

Šesta nedjelja po uskrsu.

Razmatranje za nedjelju.

Duh sveti i apostoli svjedočili su za Isusa.

Kad dogje utješitelj, koga ću vam poslati od Oca, Duh istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. I vi ćete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom. (Iv. 15, 26. 27.)

I. Vježba. Idimo duhom u dvoranu, gdje Isus drži zadnju večeru, i slušajmo dubokim počitanjem riječi, što ih govori svojim apostolima.

II. Vježba. Udijeli mi milost, božanski Spasitelju, da svetošću svojega života svjedočim za tebe!

1. Točka. Duh sveti svjedočio je za Isusa Krista.

Kad dogje utješitelj, koga ću vam poslati od Oca, Duh istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. Zadaća Duha svetoga bijaše završiti djelo, što ga je Isus počeo; takogjer vidimo, da sve do sada na veoma mali broj učenika ograničena crkva počela se širiti tek na duhove i podizati na ruševinama židovstva i poganstva. Duh sveti svjedočio je za Isusa učeći prve vjernike poznavati njihova božanskog Spasitelja i upaljujući im srca ljubavlju k njemu. Njegovo otajstveno pomazanje dalo im je poznavanje dokaza, što ih je Isus dao za svoje božanstvo. Još sada poznavaju vjerne duše svojega Spasitelja milošću Duha svetoga, i to unutrašnje poznavanje proizvagja u njima ljubav k njemu i nasljedovanje. O kako je vrijedna

želje prisutnost Duha svetoga! Kako ju prate mnoga rasvijetljenja i nebeske milosti! Daj mi, Gospodine, toga Duha istine, da me rasvijetli, prožeže i s tobom me sveže vezom ljubavi, koga ne može ništa raskinuti!

2. Točka. Učenici Isusa Krista moraju svjedočiti za njega.

I vi ćete svjedočiti. Apostoli napunjeni Duhom svetim svjedoče za Isusa Krista svojim propovijedanjem, svojim čudesima i prolijevanjem svoje krvi; mi nipošto nijesmo pozvane, da ih na ovako sjajni način nasljedujemo; ali mi smo primile istoga Duha, mi služimo istome Gospodinu, pa moramo za njega i svjedočiti slušajući njegov nauk i živeći sveto. Moramo biti svijetlo i miomiris Isusov, osobito mi njegove učenice, koje on posebnom ljubavlju časti, kojima se udostojao očitovati najdublje tajne svojega poklona dostojnog srca. O moj božanski Spasitelju, kako sam ja daleko od toga, da ispunim tu svetu obvezu, kao što bih morala; imala bih svjedočiti za kreposti tvojega božanskog srca svojom poniznošću, svojom krotkošću, svojom prijaznom i susretljivom ljubavlju, a ne vidi se ništa na meni nego oholost, nestrpljivost, sebičnost i bešćutnost prema drugima; mogu li se ubrojiti megju tvoje vjerne zaručnice? Oh, božanski Spasitelju, stavi nevjernosti mojoj kraj; pomozi mi svojom milošću, napuni me svojim duhom; daj, da mi bude svijetlo u sumnjama, savjetnik i jakost u napadajima, koje imadem podnesti, da me opsipa svojim darovima; obećajem ti, da ne ću stavljati zapreka njegovu djelovanju u mojoj duši za tvoju čast i moje spasenje.

Čuvstvo. Koliko imadem uzroka, da se ponizim, božanski Spasitelju, ako promatram, što su trpjeli tvoji apostoli, da nauče sve ljude tebe poznavati! Oh, molim te, daj mi tu žarku revnost, koja je njih pronicala, da i ja svim svojim silama uzradim oko toga, da se drugi nauče tebe poznavati, ljubiti i tebi služiti.

Odluka. Vježbat ćemo se u kreposti, koja nam je najnužnija, da širimo miomiris Isusa Krista i da svjedočimo za njega.

Duhovna kitica. I vi ćete svjedočiti za mene.
Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

Slava Isusova u nebu.

I Gospodin Isus, pošto im govori, uze se na nebo i sjedi Bogu s desne. (Mark. 16, 19.).

I. Vježba. Gledajmo nebo, kako se sja od slave Božje; promatrajmo tu svojega Spasitelja Bogu s desne, kako nas ljubezno pogledava.

II. Vježba. Daj, Spasitelju moj, da promatranje tvoje slave napuni mi srce svetom radošću, koja će mi olakšati nasljedovanje tvojih kreposti!

1. Točka. Isus Krist, kralj izabranika, ušao je u svoje kraljevstvo.

Pošto je Sin Božji ispunio tajne svojega života, izvršio mučno poslanje svojega Oca, ulazi njegova sveta čovječja narav u vječni mir. Tu uživa neizmjernu slavu, savršenu sreću; jer uzvišena nad sve stvorove predmet je neprestanog klanjanja angjela i svetaca. Ta slava pripada djelima Boga-čovjeka: ona je plaća za njegove patnje, poniženja i muke. Kao pobjednik ovjenčan čašću i lovorom vraća se naš božanski kralj u svoje kraljevstvo i uspinje se obavit novim sjajem stubama svojega prijestolja. Promatrajmo ga dakle sa svim stanovnicima neba u njegovoj slavi; prinesimo mu i mi svoj poklon; uzdišimo za onim svetim časom, kad će nam biti dopušteno, da ga gledamo licem u lice, da dijelimo njegovu blaženost i uživamo onu sreću, koje nije čovječje oko vidjelo, niti srce čovječje oćutjelo . . . Tada ćemo opsipane radošću i milinom otpočinuti na krilu Božjem i imati dijela u njegovoj neizmjernoj blaženosti . . . Dà, slava, mir naše božanske glave pripada i njezinim udovima; on si ih je stekao svojim zaslugama. On ih očekuje i pripravlja im prijestolja kao nagradu za osvojenja i pobjede, što su ih stekli po njegovu primjeru . . . Hrabra budi, dušo moja! Zar da te ove velike nade, koje bijahu dosta moćne, da te prinukaju ostaviti svijet, ne bi imale i sada hrabriti, da sebe ostaviš, kako bi još samo za nebo živjela?

2. Točka. Da budemo dionici slave Isusove, moramo živjeti njegovim životom.

Tko bi mogao težiti za sličnom krunom, koja rijesi Isusa Krista, a da ju ne bi hotio steći, kao što ju je on stekao? Što ja dakle radim za tu blaženu vječnost? Kakovim duhom odišu sve moje dužnosti i vježbanja mojega zvanja? Je li je istinita težnja ispuniti volju Božju, pomnožati njegovo štovanje, spasti mu duše? . . . Sa svojim Spasiteljem prihvatila sam život siromaštva, poslušnosti, poniženja; ali što činim, da ispunim obveze ovoga svetog zavjeta? Što bi megjutim bilo zgodnije, da me sokoli, nego li pomisao: idem sličnim putem kao Isus Krist; svi čini podložnosti, ljubavi, što ih propisuju moja sveta pravila, jesu stube, koje me vode u nebo. Kad bismo bile prožete tom istinom, kako bismo tada mogle u svojim dužnostima naći što preteško ili prestrogo? koliko bismo štovanje imale za stalež, što ga smatramo vratima kraljevstva nebeskoga? O kolika je utjeha za vjernu redovnicu, ako ovdje živi sa siromašnim, trpećim, poniženim Spasiteljem, jer znade, da će takogjer s pobjedonosnim Spasiteljem ući u njegovo blaženstvo i slavu.

Čuvstvo. Što sam ja, Isuse moj, da moram imati dijela u tvojoj slavi i s tobom vladati u zboru svih svetaca? Oh, ti si u svojim darovima doista veliki Bog! Nijesi samo radi samoga sebe unišao u kraljevstvo svojega Oca, nego i radi mene, da me jednom tamo primiš u dan, što ga je odredila tvoja providnost. A kako još mogu uz takovo očekivanje ostati na zemlji? što bi me još moglo ovdje dulje zadržavati? Samo jedino tvoja volja, predobri Gospodine, koju ću uvijek nastojati vjerno ispunjavati. Drži me, Spasitelju moj, svojom milošću!

Odluka. U svim svojim djelima radit ću za nebo.

Duhovna kitica. Na križu samo čas, u nebu uvijek.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za utorak

Slava Isusa Krista i njegov rad u nebu.

Isus je unišao u nebo, da tu bude pred licem Božjim za nas. (Hebr. 9, 24.)

I. Vježba. Prenesimo se duhom u nebo i tu promatrajmo svojega poklona dostojnog Isusa u njegovoj slavi, kako tu nastavlja svoju službu, kao naš Spasitelj.

II. Vježba. Daj mi milost, Isuse moj, da iz ovoga novog dokaza tvoje ljubavi crpam sve revniju odvažnost.

1. Točka. Što radi Isus u nebu?

Ovaj Gospodin i Bog, kojega je na zemlji zanimala samo sreća ljudi, isto radi i u nebu. On ostaje uvijek nama prenježni otac, prevjerni dobročinitelj, prevelikodušni Spasitelj. S visine svojega prijestolja gleda na nas, pazi na naše potrebe i neprestano moli u Oca oproštenje za nas. Kao mogući zagovornik brani našu stvar, čini, da naše molitve, naše pokore, naša dobra djela budu mila njegovu Ocu, i združuje ih sa svojima, da im dade zaslugu pred Bogom; jer, veli taj ljubezni Spasitelj, nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni. Učimo se iz toga, kako je važno za nas, da svoja djela i svoje molitve sjedinimo s djelima i molitvama svojega ljubeznog posrednika, da budu dostojne Božjega veličanstva. Kako smo sretne, da imademo takova velikog svećenika! Koliki razlog za sokolenje u napastima! Imademo Spasitelja, čiji su pogledi uvijek na nas upravljeni, čije nam je srce uvijek otvoreno, da primi naše prošnje i izlije na nas svoje milosti! O ljubavi, o neizmjerna dobroto! kako bih te mogla poznati, a da te ne ljubim

nada sve? Daj, moj Isuse, molim te, da me uvijek okupljuju takove misli!

2. Točka. Naš božanski Spasitelj pripravlja nam mjesto u nebu.

I ja odregjujem vam kraljevstvo, kao što je Otac moj meni odredio, da jedete i pijete za stolom mojim u kraljevstvu mojem i da sjedite na prijestolima i sudite nad dvanaest plemena Izraelovih. Tako Riječ, po kojoj je sve stvoreno, upravlja svime na nebu i na zemlji: pokazuje nam krunu, što ju nam je opredijelio, sjedalo, koje nas čeka, i dobra, što nam ih je pribavio, da time usplamti našu želju i probudi našu srčanost. Ta dobra ne može shvatiti nijedan čovječji razum; Sveto nam Pismo daje neku sliku o tom: Bog će, kaže sveti Ivan, otrti svaku suzu sa njihovih očiju, i ne će više biti smrti, ni žalosti, ni plača, ni nevolje ne će više biti: jer je prvo prošlo . . . Mir, neizrecivo blaženstvo, sjedinjenje svih dobara bit će sretan dio izabranika. Ali ne će se njihovo blaženstvo ograničiti na te užitke: čekaju ih dobra neizmjerne vrijednosti. Čujmo o tom istoga apostola: Kad nam se Bog pokaže u svojoj slavi, bit ćemo slični njemu, jer ćemo ga gledati, kako jest. Bog će nam otkriti svoje božanske savršenosti, sjedinit će se s nama najpotpunije; bit ćemo blaženi u njegovu blaženstvu, slavni u njegovoj slavi; posjedovat ćemo ga, ljubit ćemo ga, i naša će sreća biti neizreciva u svojoj veličini, vječna u svojem trajanju . . . Eto, dušo moja, što ti nudi ljubav Isusova, što ti pripravlja! Ali daješ li ti sebi truda, da ju zaslužiš? da li smo takogjer pripravne, kako Isus traži? ta ne znademo ni dana ni časa, kada će doći. Od djevica, koje bijahu pozvane na svadbu Jaganjca, primio je u svoju dvoranu samo one, koje su bile za to pripravne.

Čuvstvo. Bože moj, sigurno je dakle, da ću jednom gledati tvoje poklona dostojne savršenosti, da ću biti uvijek s tobom sjedinjena! Oh, Gospodine, Bože moj, kad će doći taj blaženi čas? Kad će se moja duša

osloboditi tijela, koje ju još drži zatvorenu? Tko će mi dati krila, da se poput golubice vinem do mjesta vječnoga mira? . . . Čini mi se, vidim tebe, ljubezni Spasitelju, kako mi s visine neba govoriš o strpljivosti i odvažnosti. Oh, primi danas poklon zahvalnosti uz obnovu žrtve cijeloga mojega bića; malo pa će doći dan, kad ću biti tako sretna, da ti u tvom kraljevstvu prinosim žrtve zahvale, slave i ljubavi i da pjevam kod tvojeg prijestolja vječni aleluja!

Odluka. Često ću se duhom prenesti u nebo, i tu promatrati mjesto, koje mi je pripravljeno, te da, tim pogledom osokoljena, odvažno nosim svoj križ.

Duhovna kitica. Kako! za jedan čas muke vječnost sreće!

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za srijedu.

Radost izabranih kod drugoga dolaska Isusova.

Ljudi Galilejci, šta stojite gledajući na nebo? Ovaj Isus, koji se od vas uze na nebo, tako će doći, kao što vidjeste, gdje ide na nebo. (Dj. ap. 1, 10. 11.)

I. Vježba. Pomislimo si, da gledamo Isusa Krista na koncu svijeta, kako ga nose svijetli oblaci, sjajućega ljepotom i praćena svojim izabranicima, koji dijele njegovu slavu.

II. Vježba. Daj, Spasitelju moj, da dobro upotrebim milosti tvojega prvog dolaska i da po tom postanem vrijedna, da dijelim slavu drugoga.

1. Točka. Pogled na drugi dolazak Spasiteljev prvi je razlog radosti izabranika! . . .

Ta će radost izabranika biti neprispodobiva. Ako je sveti Ivan Krstitelj rekao, da se prijatelj zaručnikov veseli prisutnosti i glasu zaručnikovu; ako je sveti Petar bio uznešen, kad ga je promatrao na gori Taboru; ako su svi oni, koji slušahu njegove govore, oćutjeli neizrecivu sreću; ako ih je blagost njegova lica i njegovih riječi tako začarala, da im je bilo teško od njega se odijeliti: kako će biti velika tada slast svetaca u veliki dan objavljenja, kad budu vidjeli toga ljubljenog Spasitelja, ne više u poniženju i mukama, nego u sjaju njegove slave; kako će veliko biti njihovo veselje, kad im se ukaže nariješen kao zaručnik i kad će im slatkom blagošću reći: Dogjite, blagosloveni Oca mojega, posjedujte kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta! O kako će nebeskom utjehom ove riječi napuniti njihovo srce! Isuse moj, kako je spasonosno tebi služiti i tebe ljubiti! Biti uz tebe, kolika sreća, koliki raj! O ne dopusti, da se ikada od tebe odijelim. O vi sveti stanovnici nebeski, koji već sada uživate prisutnost toga dobrostivog Gospodina, kako je velika vaša sreća! Blago očima, koje vide, što vi vidite! Svojim molitvama učinite nas dionicima toga gledanja, koje vašu sreću uzdiže do najviše visine.

2. Točka. Slava svetaca kod drugoga dolaska Isusa Krista drugi je uzrok njihovoj radosti.

Osim sjajne ljepote tijela svetaca, koji će se sjati nebeskim svijetlom, Sin će Božji čudnovato umnožiti njihovu slavu očitujući uslugu, što su mu ih učinili. On će ih hvaliti, uzvisiti i svako njihovo djelo nagraditi. Koji su se najviše ponizili, ovdje bili najmanji, bit će najpoštovaniji i najveći pred njim. Koji su najviše trpjeli, najviše se mrtvili, uživat će najveće slasti. A oni, koji su se odrekli svijeta, njegovih radosti, svojega mira, da naviještaju Isusa i njegov nauk, radovat će se dvostrukoj slavi; za nje je kazao Sin Božji, da će se sjati poput zvijezda na svodu nebeskom . . . Što bi moglo biti prikladnije, da nas ohrabri? Ovo mrtvenje, što ga samo Bog vidi, koje odstranjuje kakovu pogrješku, strast drži na uzdi; ova bol tijela ili duha, koju šuteći trpimo iz ljubavi k Isusu, ova žrtva, što ju traži poslušnost; ta riječ, što smo ju zadržali, da mu omilimo; ovo pregaranje, jednom riječi, najmanji čin kreposti bit će jednom na sjajnom pozorištu čitavog svijeta otkriven i samim ustima

Sina Božjega pohvaljen. Ohrabri se dakle, dušo moja, radimo revno, da savršenom vjernošću prema svojim svetim pravilima predobivamo duše svome Isusu i umnažamo svoje zasluge; jer će nam se u dan očitovanja stostruko nagraditi slavom i blaženstvom.

Č u v s t v o. Spasitelju moj, kako si darežljiv prema svojim slugama i svojim prijateljima! Koliko će biti za njih veselje pri njihovoj smrti, što su služili tako dobrostivom Gospodinu; kolika čast, iz ljubavi k tebi trpjeti preziranje i oskudicu! Oživi mi revnost, božanski Spasitelju, da sve časove, koji mi još preostaju za život, upotrebim za nebo!

O d lu k a. Vjerno ćemo ispunjavati najteže dužnosti, i sjećati se stostruke nagrade, što ćemo ju zato dobiti.

D u h o v n a k i t i c a. Dogjite, blagosloveni Oca mojega, posjedujte kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta.

M o l i t v a. Oče naš . . .

Razmatranje za četvrtak.

Priprava za dolazak Duha svetoga.

I ja ću poslati na vas onoga, kojega je moj Otac obećao; a vi sjedite u gradu, dok se ne obučete u silu s visine. (Luk. 24, 49.)

I. V j e ž b a. Razmatrajmo, kako se apostoli povlače u dvoranu zadnje večere, da se uzmognu tim bolje pripraviti za primanje Duha svetoga.

II. V j e ž b a. Bože moj, daj mi, da upoznam, kako jako trebam Duha svetoga, da se time revnije pripravim primiti ga!

1. T o č k a. Kako nam jako treba Duha svetoga.

Premda naša služba ni izdaleka nije tako važna, kao služba apostola, to je ipak sigurno, da je naše djelovanje sudioništvovanje u djelovanju apostola i da naše zvanje traži od nas krepost i požrtvovnost, koje ne možemo od sebe imati. Kad dakle apostoli, podučavani u školi samoga Spasitelja, uregjeni po njegovim primjerima, obogaćeni njegovim milostima, ne mogoše ispuniti svojega poslanstva prije nego li su bili naoružani snagom iz visine, kako bismo mi slabe, nesavršene, nestalne mogle bez Duha, koji oživljava, proizvesti u dušama one plodove spasenja, što ih naš rad imade roditi? Kako bismo se mogle očuvati od zavodljivoga duha svijeta, megju kojim moramo živjeti, ako se ne bismo neprestano obnavljale Božjim Duhom? Duhovna dobra, kojih nemamo, dolaze od Duha svetoga, koji je njihov izvor; kako je dakle nužno nama, da ga primimo! Bože moj, po tvojoj milosti već osjećam duhovnu žegju; ali udijeli, da sve više te više upoznam svoju nesposobnost i ništetnost, sve potpunije osjetim potrebu tvoga božanskog Duha, da ga sazovem na sebe svojom revnom pripravom!

2. T o č k a. Kako se imamo pripraviti za primanje Duha svetoga.

Učimo se od apostola, kakovu revnost imademo pokazati u toj pripravi, kako moramo nastojati oko potpune čistoće, da ništa ne uzmogne uvrijediti oka božanskoga gosta, kako moramo imati žarku želju, da primimo taj sveti izvor svih dobara milosti. Ništa nije ugodnije Duhu svetom, nego uzdisanje duše, koja teži za pravednošću i svetošću; apostoli ne bi bili primili one punine nebeskih darova, da nijesu živom žudnjom za njima čeznuli. Ako dakle hoćemo, da Duh utješe napuni naše duše svojom prisutnošću i svojim božanskim darovima, to moramo svaki čin, koji bi mu mogao biti nemio, izbjegavati, neprestano pazljivošću čuvati se i najmanje pogrješke i iz svojeg srca istjerati svaku neurednu sklonost dozivljući si u pamet tajnu, koja je uključena u riječima višnje mudrosti: A k o j a n e o d e m, T j e š i t e l j n e ć e d o ć i k v a m a. Kako bi mogla Duha svetoga s bogatstvom njegovih milosti primiti duša, koja još prianja uz stvorove, koja je još podvržena svojim sklonostima i strastima, jer nam kaže

Gospodin, da duh njegov ne može stanovati u srcu, koje je još podano nagnućima pokvarene naravi.

Čuvstvo. Isuse moj, kako si dobar! i meni pripravlja tvoje neizmjerno milosrgje još dana spasenja i milosti! Oh, Bože moj, žalosna iskustva su mi jasno pokazala moju izvanrednu nemoć. Gledala sam tolike dane spasenja, kako prolaze, a da mi ne donesoše ploda; toliki lijepi dani, kada tvoj Duh tako obilno dijeli milosti i darove, ostaviše moje srce prazno, jer niiesam učinila što sam imala učiniti, da ih budem vrijedna. Oprosti mi, Gospodine, ovu nemarnost i udijeli mi milost, da vrijeme, koje se traži za dostojno primanje tvoga božanskog Duha, sprovedem u neprestanom pripravljanju.

Odluka. Od sada ćemo Duha svetoga moliti žarom svoga čeznuća, da nam očisti srce kajanjem, izbjegavanjem najmanjih pogriešaka i posvemašnim odijeljenjem od svih stvorova.

Duhovna kitica. Dogji, Duše sveti! Dogji, oče ubogih! Dogji, svjetlosti srdaca!

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za petak.

Dalje o pripravi za dolazak Duha svetoga.

Svi ovi ustrajaše jednodušno u molitvi sa ženama, i Marijom majkom Isusovom, i njegovom braćom. (Dj. ap. 1, 14.)

I. Vježba. Gledajmo dvoranu zadnje večere i promatrajmo u njoj svetu skupštinu, kako moli žarkom revnošću i ustraje u dubokoj sabranosti duha.

II. Vježba. Daj, Gospodine, da potpuno pripravim svoje srce za dolazak Duha svetoga i tada budem takogjer dostojna, primiti obilje njegovih milosti!

1. Točka. Primjer apostola uči nas, kako nam se valja pripravljati za primanje Duha svetoga.

Kad je Isus ostavljao svoje apostole, obećao im je

Duha svetoga; promotrimo sad, kakovom se vjernošću pripravljaju za njegov primitak. Propuštaju svaki posao, koji bi ih mogao rastresti, zatvaraju se u dvoranu posljednje večere, da se uklone svakom razgovoru s ljudima, prepuštaju se dubokoj sabranosti duha, vrše strogu šutnju, da se zabave jedino s nebom, odakle očekuju oživljujućeg Duha, koji im bijaše obećan. Odatle vidimo: da nije dosta samo očistiti svoje duše od mrlja, koje bi vrijegjale poklona dostojnu osobu Duha svetoga, jer je ovaj božanski Duh neprijatelj rastresenosti i nemira, hoće samo da počiva u mirnim i sabranim srcima! Hoćemo li dakle da imamo dijela u obilnim milostima, kojima su bili napunjeni revni učenici, to moramo tražiti savršenu samoću, čuvati svoja unutrašnja i vanjska sjetila u dubokoj sabranosti i govoriti samo, ako to traži nužda i ljubav. O kako je mila i draga Duhu svetom šutljiva i u Bogu sabrana duša! K njoj dolazi rado, kod nje otpočiva i u njoj prebiva.

2. Točka. Druge kreposti, što su ih apostoli vršili očekivajući Duha svetoga.

Te su kreposti: živa vjera u riječ svojega Gospodina, savršeno ufanje u njegova obećanja i tako tijesni savez megju njima, da su jedno srce i jedna duša. Božanski Spasitelj nije samo svojim apostolima obećao svojega Duha, nego cijeloj svojoj crkvi, svakom vjerniku, koji hoće da ispuni njegove namjere i da se dade voditi njegovim nadahnućima. Tertulijan dapače veli, da svaki dan može biti vjernicima „duhovi“, ako ih proniče mišljenje revnih apostola, jer molitva može u svako vrijeme sazvati Duha svetoga na one, koji ga srdačno sazivaju. Megjutim, kako imade osobitih vremena, kada Duh sveti djeluje u dušama, s većom snagom, kao što u ono vrijeme, kada crkva slavi iznova veliku tajnu njegova dolaska, to moramo i mi nanovo oživjeti svoju revnost, da na sebe sazovemo Duha Isusova. Nasljedujmo dakle apostole; budimo jedno megjusobnom, iskrenom ljubavlju. Molimo s većim žarom nego obično; a osobito živimo u potpunoj zavisnosti o Bogu, izrazujmo mu često svoje žarko čeznuće; jer ako uzdišemo za do-

laskom Duha svetoga, čujemo riječi, što nam ih kazuje Isus: ako ste gladni i žedni, nasitit ćete se. Bogu je to tako milo, ako ga prosimo za milosti, da nam na neki način zato zahvaljuje, jer mu dajemo svojom prošnjom priliku, da nas opsipa svojim dobrima i tako zadovolji svome neizmjerno ljubećem srcu. Ti si, Bože moj, klicao je David, dobrostiv i darežljiv prema onima, koji te sazivaju; tvoje je milosrgje tako preobilno, da nadilazi sve prošnje.

Čuvstvo. Božanski Duše, koji si vodio apostole u dvoranu posljednje večere, da ih tu pripraviš za primanje krasnih darova, što si ih hotio njima udijeliti, pripravi i mene unutrašnjom sabranošću, da te primim s puninom tvojih milosti. Ulij mome srcu ono neprestano uzdisanje, one žarke želje, koje te sazivaju u dušu. Dogji k meni, Duše sveti; dogji sa svojim svijetlom, sa svojim milostima, sa svojom ljubavlju; užezi srce moje svojom ljubavlju; užezi srce moje svojom božanskom vatrom; daj, da apostole, kad su izašli iz dvorane zadnje večere, nasljedujem i da istom revnošću i istom veledušnošću kao oni radim tebi na čast za spasenje duša.

Odluka. Vršit ćemo unutrašnju sabranost i često na sebe sazivati Duha svetoga.

Duhovna kitica. Dogji, Duše sveti, napuni srca naša i u njima oganj ljubavi svoje užezi!

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranje za subotu.

Poslanje Duha svetoga plod je zasluga Isusa Krista.

I ja ću moliti Oca, i dat će vam drugoga utješitelja, da ostane s vama uvijek. (Iv. 14, 16.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa u njegovoj slavi, kako djelo posvećenja ljudi svršava poslanjem Duha svetoga.

II. Vježba. Isuse moj, usugjujem se moliti te, da mnogim milostima, što si mi ih darovao, pridodaš dar tvojega Duha, koji posvećuje, da on djelo mojega posvećenja učvrsti i usavrši.

1. Točka. Duh sveti je djelitelj nebeskih darova.

Promatrajmo krasne učinke, što ih proizvodi prisutnost Duha svetoga u dušama: rasvjetljuje ih u njihovim dvojbama, jači ih u njihovoj slabosti; njegovo nebesko pomazanje zaslagjuje najokrutnije boli; on je otac siromaha, vatra Božje ljubavi i djelitelj sedam darova, koji nas posvećuju; napokon je on izvor života, bez kojega bi duše ostale suhe i besplodne. Sveti Atanazije opaža, da u starom zavjetu nije nikada govor o Duhu svetom pod imenom utješitelja. Dokaz za oto izražen je u riječima Isusa Krista: Ako ja ne odem, utješitelj neće k vama doći; ali ako otidem poslat ću ga k vama. Utjelovljena Riječ morala je unići u svoju slavu, prije nego je mogla poslati Duha svetoga kao utješitelja. Unutrašnja utjeha, što ju daje Duh sveti, korisnija je, nego li bi bila tjelesna prisutnost Sina Božjega. Stoga reče naš božanski Spasitelj svojim učenicima: Dobro je za vas, da ja idem . . . Utjehe Duha svetoga neizrecive su u pravednicima . . . Osobito u trim stvarima tješi nas Duh sveti: 1. u nesigurnosti spasenja, koja je tako strašna, jer su sva naša sjetila, sile i strasti za nas izvori grijeha. Bez milosti sve je u nama manjkavo; ne možemo postignuti konačne ustrajnosti, ako nas ne vodi i ne štiti Bog . . . Ali u toj žalosti tješi nas Duh sveti, koji je Duh sinovstva djece Božje i, kako veli sveti Pavao, zalog i osiguranje nebeskoga nasljedstva. Duh sveti daje vjernoj duši unutrašnju svjedodžbu, koja tjera svaku tjeskobu, tješi ju i daje joj potvrdu, da je Božja . . . 2. Duh nas sveti podržaje svojim utjehama u napastima, kušnjama i nevoljama ovoga života; pomazanje, što ga ulijeva u dušu, oživljava ju i jači, pomaže joj do pobjede, oslagjuje joj boli i daje, da u križu nalazi nebeske utjehe. 3. Duh sveti tješi nas u svojoj vojujućoj crkvi, gdje živimo odijeljeni od Boga i u srcu osjećamo prazninu, koje ne može nijedan stvor ispuniti; gdje smo izvrgnuti svakoj bijedi, nevoljama i pogibe-

ljima, a pravednici trpe neprestano mučeništvo . . Stvorovi ovdje mogu samo našu bijedu umnožiti; ali, kaže Rikardo od sv. Viktora, samo jedna jedina kapljica Božje utjehe daje veću slast, nego li nam mogu pribaviti sve radosti svijeta . . . O sretnih onih, koji su svojom željom dobili u sebe toga poklona dostojnog Duha! bit će od Boga poučeni, obogaćeni i ponovljeni! Učeći ih savršenije poznavati Isusa Krista tjesnije će ih s njime sjediniti i dati im dijela u milostima njegovih tajna. Upisujući im u srce zakon Gospodinov usplamtit će ih ljubavlju prema obećanju Božjem. Dat ću vam novo srce . . . uzet ću vam vaše srce od kamena i zato vam dati srce od mesa, koje je puno osjećaja. Poslat ću duha svojega u vašu sredinu pa ćete ići putem mojih propisa, moje zapovijedi držati i vršiti. Bože moj, daj mi tvojega Duha, to najveće dobro, taj izvor svih nebeskih darova!

2. Točka. Isus obećaje revnim dušama puninu nebeskih darova.

Tko je žedan, reče božanski Spasitelj, neka dogje k meni, da se napije. Potoci žive vode izlazit će iz srca onomu, koji u mene vjeruje, i kako se veli na drugom mjestu Svetoga Pisma: Vodu, što ću mu dati, bit će u njemu izvor, koji teče u život vječni. Što imaju značiti te uzvišene riječi, veli sv. Gregorije, ako ne ono blago krasnih plodova, što će ih posjedujući Duha svetoga sabirati duša, koja uistinu žegja njegovih božanskih milosti. Otrgnuta od svih putenih naslada takova duša živi duhovnim, posve nebeskim životom; oživljavana duhom Isusa Krista radi kao njezin božanski Spasitelj; usplamćena njegovom svetom vatrom sve će se više čistiti, sve više oslobagjati od zemaljštine i uzvišenošću svojih misli i osjećaja neprestano se uzvinjavati k Bogu. To su krasna dobra, koja su nam otvorena; ne pitajmo: kako ih imademo postignuti? Isus nam je rekao: Tko je žedan, neka dogje k meni, da se napije; i na drugom mjestu: Tko hoće k meni doći, neka

se odreče samoga sebe i mene slijedi. To je dakle naš put. To ćemo mi sebe ostaviti, odreći se ove sklonosti, osloboditi se one zle navade, žegjati za nebeskim dobrima, pa ćemo sigurno biti njima napunjene.

Čuvstvo. Duše Isusov, ti živi izvoru svih nebeskih dobara, dogji, zalij moju dušu, dogji i očisti ju. Operi, što je zamazano, zalij, što je suho, liječi, što je bolesno, da mogu reći: Višnji je posvetio svoj stan. Daj da u naše srce teku tvoji darovi, tvoja rasvijetljenja; ta ti si i nas izabrao za apostole mladeži i siromaka; mi ih imademo rasvjetljivati, moramo ih u dobru učvršćivati, a možemo svoje uzvišeno zvanje samo tada ispuniti, ako nas ti napunjavaš.

Odluka. Dizat ćemo svoje srce k nebu i često Isusa moliti, da nam pošalje svojega Duha s bogatstvom njegovih milosti.

Duhovna kitica. Tko je žedan, neka dogje k meni da pije.

Molitva. Oče naš . . .

Duhovska osmina.

Razmatranje za Duhove.

Kako je Duh sveti sišao na apostole.

Kad se navrši pedeset dana, bijahu zajedno svi učenici na istom mjestu. I u jedan put postade huka s neba kao od silnog vjetra što dolazi i napuni svu kuću, gdje sjegjahu. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao oganj, i sjede na svakoga od njih. I napuniše se svi Duha svetoga. (Dj. ap. 2. 1.—5.)

I. Vježba. Gledajmo apostole, kako se mole u sobi zadnje večere, i Mariju megju njima.

II. Vježba. Bože moj, pošalji i na mene tvojega svetoga Duha, da u meni proizvede sretnu promjenu i upali mi srce božanskom vatrom tvoje ljubavi!

1. Točka. Razmatrajmo osobe i njihove čine.

Prenesimo se duhom u sobu zadnje večere, gdje su sabrani učenici, i promatrajmo, kako se revno mole, kako im lica gore vatrom njihove želje. Sada kleče, sad opet sjede; ali im je srce uvijek uzdignuto k nebu. Očekuju učinke obećanja svojega ljubljenog učitelja i mjesto da im zategnuto ispunjenje oslabi pouzdanje umnaža im revnost . . . O sveto, slatko pouzdanje u Isusa, kako bivaš krasno nagragjivano! Oh, dogji i oživi i moju dušu, da ima dijela u darovima Duha svetoga. Ali pripravimo svoja srca; sretni se čas približava . . . čudo će se dogoditi . . . već se pokazuje sjajna kruglja u gornjem dijelu sobe; dijeli se u vatrene jezike, koji počivaju nad svakim od apostola . . . Duše sveti, ne uskrati mi svoje

spasonosne prisutnosti, zaboravi moju nevrijednost; oh, dogji i počivaj nada mnom! . . . Odmah se apostoli prometnuše u nove ljude; nema više neznanja, nema zemaljskih sklonosti, nema kukavne plašljivosti; oni su sveti, apostoli su, vrijedni svojega zvanja i napunjeni žarkom revnošću za čast svojega poklona dostojnog učitelja. Bože, kako si divan u svojim djelima! kakovu moć imadeš nad srcima! oh, dogji i obrati i moje srce snagom svoje milosti! Ta ti vidiš, kakove bijede svake vrsti zovu te k meni . . . Dogji, daj da imadem dijela u tvojim bogatstvima i promijeni moje pogrješke u kreposti.

2. Točka. Čujmo riječi.

Sretni apostoli, koje je strah od židova prinukao, da se zatvaraju, otvaraju sada oduševljeni neustrašivom odvažnošću vrata, koja bijahu zatvorena. Odvažno se pokazuju megju narodom, koji je Boga ubio, i glasno navijeÅ¡taju Isusa Krista, kojega su oni razapeli. L j u d i I z r a e l c i, povika Petar, č u j t e o v e r i j e č i: I s u s a i z N a z a r e t a, č o v j e k a, k o j i b i j a š e m e g j u v a m a, m o g u ć e g d j e l i m a i č u d e s i m a, š t o i h j e u č i n i o . . . t o g a s t e v i r a z a p e l i . . . a l i B o g g a j e u s k r i s i o, č e m u s m o m i s v i s v j e d o c i . . . N e k a d a k l e z n a d e č i t a v d o m I z r a e l o v, d a j e B o g G o s p o d i n o m i p o m a z a n i k o m u č i n i o t o g a I s u s a, k o g s t e v i r a z a p e l i . . . Ove od Duha svetoga udahnute riječi probudiše u mnogima spasonosnu bol; tri tisuće obratilo ih se i pridružilo drugima učenicima Isusovim . . . O, kako bih mnoge plodove i ja proizvela u dušama, kad bih imala sreću biti napunjena Duhom svetim; on bi probudio moju revnost, mojim riječima podao snage ganuti srca i za Boga predobiti. Dogji dakle Duše Božji, u ovo srce, koje tako žarko za tobom čezne! Ono je bez sumnje nesavršeno, da zasluži tu milost; ali ti si vatra, koja posvećuje, i u čas možeš istrijebiti sve pogrješke; dogji, srce mi je pripravno i uzdiše za tvojim spasonosnim učincima!

Čuvstvo. Duše sveti, koji si sišao na apostole,

dogji i k meni; promijeni moju slaboću u jakost, moju mlakost u revnost; moje naravske osjećaje u božanska ćućenja; promijeni i ponovi čitavo moje biće, da budem dostojna zaručnica Isusa Krista. Ti mi možeš dati tu milost, poklonstva dostojni Duše! oh, zaklinjem te svim čudesima, što si ih učinio toga svetoga dana, užezi me vatrenom revnošću za moje usavršenje i posvećenje duša, koje si mi predao!

O d l u k a. Držat ćemo se u svetoj sabranosti, biti veoma pazljive na djelovanja Duha Božjega u nama i raditi samo po njegovu naputku!

D u h o v n a k i t i c a. Dogji, Duše sveti, napuni naša srca i u nama oganj ljubavi svoje užezi.

M o l i t v a. Oče naš . . .

Razmatranje za ponedjeljak.

O poslanju Duha svetoga.

Napuniše se svi Duha svetoga. (Djel. ap. 2, 4.)

I. V j e ž b a. Razmatrajmo ponovno apostole, kako napunjeni svetom revnošću glasno naviještaju božanstvo Isusa Krista!

II. V j e ž b a. Duše sveti, daj, da i moje srce bude imalo dijela u krasnim učincima tvojega poslanja.

1. T o č k a. Izvrsnost dara, što nam ga Isus daje u osobi Duha svetoga.

Promotrimo, da nijesu samo nebeska dobra, što ih primamo ovih svetih dana, nego sam Bog, pravom prisutnošću svoje poklona dostojne osobe u nama, postaje naše vlasništvo. Sin Božji šalje nam svojega Duha svetog, da vodi naše duše i da ih tješi radi toga, što nas je vidivo ostavio. N e ć u v a s o s t a v i t i k a o s i r o t e, rekao je ljubezni učitelj svojim apostolima; m o l i t ć u O c a i o n ć e v a m p o s l a t i d r u g o g a u t j e š i t e l j a. Kolika dobrota, kolika božanska darežljivost! . . . Tako dakle prema ovome obećanju dolazi Duh sveti, da se daruje našim dušama. Darovi Duha svetoga oslobagjaju kršćane ropstva strasti, grijeha i stvorova. Izlijevanje tih nebeskih milosti briše u duhu štovanje, maštanje i opominjanje na ispraznosti svijeta, tjera iz srca sklonosti k njima i želju za njima, tako da su oslobogjeni od uznemirivanja, briga i požuda, koje su ih prije mučile; sve njihove sile dobro su uregjene i oni uživaju mir i slobodu djece Božje. O božanski Duše, do kolike bi svetosti došla, da sam slijedila tvoja nadahnuća i njima bila potpuno vjerna! Oprosti mi sve moje nemarnosti, ja ću ih popraviti i tebe postaviti neograničenim gospodarom moje unutrašnosti, da ti tu radiš posve, kako ti se mili.

2. T o č k a. Sretni učinci, kad je duša složna s nadahnućima Duha svetoga.

Mi, koje nijesmo preobilno primile darova Duha svetoga, moramo raditi i boriti se u vršenju kreposti. S naporom i svom snagom moramo veslati, da prebrodimo more ovoga života. Ali ako smo vjerne, to će skoro doći dan, kad ćemo primiti Duha svetoga i tada ćemo punim jadrima letjeti; jer njegovi darovi pokreću dušu, da se dade voditi njegovim božanskim nadahnućima, i daju joj sklonost ka kreposti pa i milosti, da može te kreposti vršiti. Tako duše, koje su u kreposti napredovale, pomoću Duha svetoga obavljaju mal' ne bez ikakove muke djela, koja su im se činila nemoguća, neizvediva, dà, na koja se nijesu usudile ni pomisliti; ali utjecaj Duha Božjega svladava sve zapreke i što se je činilo tegotno postaje najslagjom utjehom. Ako je duša svojim posluhom prema Duhu svetom učinila njega neograničenim gospodarom same sebe, to ona više ne živi, jer više ne sluša neuredne sklonosti naravi; u svemu slijedi njegova sveta nadahnuća; prosugjuje, sudi, radi samo po naputku, što joj ga on daje. Odatle dolazi uzvišenost misli i osjećaja, kojima se kod svetaca divimo; to je Duh Božji, koji ih rasvjetljuje, ulijeva im tek za Božje stvari, daje im odvažnost i snagu, da svladaju naravne sklonosti, i olakšava im vježbanje u savršenosti. Djeluje li takogjer taj poklona dostojni Duh u nama? slušamo li ga tako vjerno? radimo li po naputku, što nam ga daje? Promislimo, da

on kao neprijatelj svakoga nasilja nipošto ne sili duša, da ga slušaju, ali da su njegovi pozivi izvanredno nježni, da samo pazljiva duša čuje njegov glas i razumije njegov božanski govor.

Č u v s t v o. Božanski Duše, upravitelju moje duše, koliku zahvalnost sam ti dužna za taj dar, što si mi ga dao u svojoj svetoj osobi! Oprosti, Bože moj, malu vjernost, kojom sam slijedila tvoj unutrašnji glas! Oh, od ovoga časa predat ću se potpuno tvome ljubeznom vogjenju, niti ću ljubiti, niti govoriti, niti raditi nego u tebi i po tebi, tako da sebe posvetim, posvećujući sve duše s kojima dolazim u doticaj radi dužnosti i ljubavi.

O d l u k a. Živjet ću više sabrana, nego dosad, postojano pazeći na vogjenje Duha svetoga.

D u h o v n a k i t i c a. Molit ću svojega Oca, i on će vam poslati drugoga utješitelja.

M o l i t v a. Oče naš . . .

Razmatranje za utorak.

Zakon ljubavi, što ga je dao Duh sveti.

Ljubav je Božja izlivena u naša srca po Duhu svetom, koji nam je dan. (Rim. 5, 5.)

I. V j e ž b a. Opomenimo se znaka, pod kojim je Duh sveti sišao; razmatrajmo te ognjene jezike, koji se sjaju nad glavom svakoga apostola.

II. V j e ž b a. Duše sveti, koji si sama ljubav, dogji i užezi moje srce svojim božanskim duhom!

1. T o č k a. Duh sveti donosi Božju ljubav u naše srce.

Isus Krist je hotio osnovati zakon ljubavi mjesto zakona straha, komu bijaše podvrgnut kruti nezahvalni

puk; stoga posla svojega Duha svetog, kojega je čitavo biće čista ljubav. Ali da uzmognemo bolje upoznati namjere njegove ljubavi, dao je, da Duh sveti sigje pod prilikom vatre, čija svojstva razjašnjuju potpuno učinke Božje ljubavi. Kao što je vlastitost vatre, da svijetli, da grije, da čisti i da se diže, tako upaljuje Božja ljubav, koja je svrhunaravska, sveta vatra, duše svetom revnošću za Boga, čisti ih od svih mrlja, rasvjetljuje ih najživljim svijetlom, daje im poznavanje Božjih stvari, otkriva im tajne duhovnoga života i uzdiže ih nad sjetilnost u posve vrhunaravski kraj. Tome se divimo u apostolima, pošto su primili Duha svetoga: njihov najednom rasvijetljeni razum upoznaje i razlikuje sad jasno, što im bijaše prije gusta tama; njihova inače tako hladna, tisući nesavršenosti podvržena srca gore ljubavlju k Bogu i poduzimaju vršenje najvelikodušnijih kreposti; nijesu više obični ljudi, nego sveti apostoli, velikodušni priznavaoci, koji svoj život posvećuju raširenju kraljevstva svojega božanskog učitelja i završuju ga mučeništvom. Takove stvari proizvodit će i u nama Duh ljubavi, ako se ništa ne usprotivi njegovu božanskom djelovanju.

2. T o č k a. Isus hoće da s ljubavlju u nama vlada.

Nije samo svojim učenicima poslao Isus Duha ljubavi. Augustin, Franjo Saleski, Terezija, Magdalena Pazzis i toliki drugi svakoga zvanja i obojega spola, koji su proslavili crkvu, bijahu takogjer upaljeni njegovom svetom vatrom. On je, koji vodi one svete duše, koje i u svijetu provode angjelski život; oh, čime drugim su se imale oprijeti bujici zavagjanja, ako ne jakošću i snagom ljubavi ovoga božanskog duha? Zašto dakle ne ćemo i mi da težimo za tim životom ljubavi? Zašto se ušutkavamo, da samo sveti mogu imati pravo na viši stupanj toga života? Ta bi nas pogibeljna bludnja za uvijek držala u našoj mlakosti i nesavršenosti. Ta tko bi smio očekivati dokaze naklonosti nebeskoga zaručnika, ako ne Bogu posvećena duša, koju si je izabrao? Zašto se dakle krivom poniznošću lišavati tolikih milosti? Duh sveti očekuje s naše strane samo žarku težnju za tim, da nam ih podijeli. Oh, ta ispraznimo svoje srce, otrgnimo

ga od svega stvorenoga da bude proniknuto štovanjem prema našem svetom zvanju i da nas Duh Božji napuni svojom svetom ljubavlju.

Č u v s t v o. Duše sveti, koji ništa tako ne želiš, kao što da uliješ svoju svetu vatru u moju dušu, molim te, da mi oprostiš, što sam te tako često ražalostila. Kako je često moje srce, napunjeno sebeljubljem, zapriječilo tvoje veledušne namjere. Ali ti si rasvijetlio moju dušu, i ja upoznajem, da je jedini Bog vrijedan moje sklonosti. Dogji dakle, Duše ljubavi, dogji i užezi mi srce svojom božanskom vatrom.

O d l u k a. Da zaslužimo milosti svete ljubavi, strogo ćemo se odreći svega, što nije Bogu milo, i tražiti, da zadovoljimo djelovanjima Duha svetoga u nama.

D u h o v n a k i t i c a. Dogji, Duše sveti, užezi naše srce svojom svetom vatrom!

M o l i t v a. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za srijedu.

Vježbanje u Božjoj ljubavi.

Ljubav je Božja izlivena u naša srca po Duhu svetom, koji nam je dan. (Rim. 5, 5.)

I. V j e ž b a. Promatrajmo apostole nakon došašća Duha svetoga; neprestano vrše Božju ljubav, i jedini im je posao moliti se i propovijedati.

II. V j e ž b a. Duše sveti, koji si upalio srca apostola, upali i moje srce vatrom svoje ljubavi!

1. T o č k a. Djelovanje Božje ljubavi u dušama.

Ako Božja ljubav stanuje u kojem srcu, to pokazuje svoju prisutnost osjećajima, koje ulijeva, i djelima, što ih proizvodi. Srce, dakle, koje je ljubavlju proniknuto, ne pozna veće slasti, nego da misli na prisutnost Boga, koga ljubi, i da kuša milinu njegovih razgovora; molitva i šutnja najmiliji su mu prijatelji. Ništa zemaljskoga ne sapinje više takove duše, njezine misli, njezine težnje, njezine želje neprestano ju nose gore prema nebu. Što je slagje, što ljupkije nego li reći njegovu božanskom veličanstvu, kakovu sreću osjećamo, nego li ispuniti njegovu volju, razmatrati i istraživati njegove svete zapovijedi, da ih učinimo ravnalom svome životu. Sveti kralj David nalazio je u prisutnosti Gospodinovoj svoju najveću raskoš, i iz nje uzeo predmet svojih najljepših slavospjeva. T k o m e n e l j u b i, rekao je božanski Spasitelj, d r ž i m o j e z a p o v i j e d i, lako i veselo izvršava volju Božju, izbjegava, što bi ga moglo uvrijediti i radi svom snagom svojom, da ga proslavi megju svojim bližnjima. Nu ako je istina, da ta božanska ljubav dijeli od svega zemaljskoga, da jedino traži Boga i spasenje duša, što dakle imademo misliti o lastima, koje tako beskorisno zanimaju naš duh? što o našoj neznatnoj težnji za savršenošću i posvećenjem duša? što imademo reći o bezbrojnim nemarnostima u vršenju svojih dužnosti? Oh, tako dakle moram iz ovoga zaključiti, da mi je ljubav k Bogu jako malena.

2. T o č k a. Kako imademo u sebi hraniti vatru Božje ljubavi.

Da uzdržimo vatru Božje ljubavi u sebi, moramo se mnogo baviti s Isusom i s dragim se Spasiteljem povući u samoću, da tu s njime govorimo posve pouzdano. Vjerna duša od vremena do vremena ponavlja uspomenu na njegovu poklonstva dostojnu prisutnost; bez obzira na svoje poslovanje daje slobodan lijet svojim osjećajima; sretne li sliku raspetoga, to ju grli svetom srdačnošću i cjeliva nježnošću punom strahopočitanja. Posvuda traži svojega zaručnika i promatra ga u njegovim djelima i zahvaljuje mu gledajući njegova dobročinstva. Tako se uzdržava sveta vatra, te se uvijek u njoj više i više jači. To je sveto vježbanje svakako nužno, da se sačuva Božja ljubav; tko to zanemari radi ravnodušnosti ili mlakosti, izvrgava se pogibli, da utrne svetu vatru.

Č u v s t v o. Duše mojega Isusa, što više promatram tvoje božanske učinke u revnim dušama, to se više

stidim svoje hladnoće i ravnodušnosti. Duše ljubavi, koji se snizuješ, da se nastaniš u mojem srcu, ja ću pod tvojim ljubeznim vogjenjem uzdržavati svetu vatru, kojom me želiš užeći. Ne ću se plašiti nikakove žrtve. Imade li uopće još žrtve za moju dušu, koja te žarko ljubi? Ne, jer tvoja ljubav pribavlja toliku sreću, da je ne mogu uskolebati ni poslovi ni muke, ni poniženja.

Odluka. Veoma često molit ćemo za svetu ljubav i umnažati ju čestim uzdignućem duše k Bogu.

Duhovna kitica. Tko mene ljubi, drži moje zapovijedi.

Molitva. Primi, Gospodine . . .

Razmatranje za četvrtak.

Stan Duha svetoga u našim dušama.

Duh istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi niti ga zna, ostat će kod vas i u vas će biti (Iv. 14, 17.)

I. Vježba. Promatrajmo srca vjernika kao hram Duha svetoga.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, koji imadeš tako mnogo prava na naša srca, učini srce moje, da se posve podlaže tvome svetom vogjenju.

1. Točka. Duh sveti stanuje u našim srcima.

Duh Božji duva, gdje hoće. Stvoritelj naših duša, koje je stvorio na svoju sliku, posjećuje ih i mile su mu kao živi hramovi posvećeni njegovoj časti. Ali ne ostaje u njima bez posla; budući da im hoće udijeliti svojega života ljubavi, objavljuje im veličinu i savršenost Božju; daje im upoznati, da ne mogu ovoga najvišeg dobra nikad ljubiti, kako zaslužuje, da bude ljubljeno; budi u njima želju ljubiti ga, a ta želja uvijek raste i uvijek povećava ljubav Božju . . . Gledaj ovdje, što su sveti osjećali i još osjećaju; sva žestina svjetske ljubavi ne da se usporediti osjećajima prema Bogu, kojima su oni bili proniknuti . . . Oh, zašto sam dakle tako hladna i ravnodušna prema Bogu? Da je moje srce prazno od zemaljskih stvari, bila bi posve drukčija prema Bogu; jer ako osjećam tako živu zahvalnost prema stvorovima, koji su mi šta dobra učinili, zašto ostajem jedino prema Bogu tako ravnodušna, koji me neprestano opsipava dobročinstvima? Oh, božanski Spasitelju, podvrgni moje srce ljubeznom jarmu tvoje ljubavi; otrgni ga od ništetnosti, kojima se zabavlja; prisili ga, da ljubi onoga, koji je neizmjerno vrijedan ljubavi; predajem ti ovo buntovno srce, da ga pobijediš!

2. Točka. Duhu svetom dugujemo postojano podvrgavanje.

Rekli smo, da Duh sveti ne ostaje u nama bez posla. Ako smo podložne, to uzima stan u našim dušama; ako mu se opiremo povlači se natrag. Hoćemo li dakle, da Duh Isusov uvijek u nama ostane, to se moramo pokazati poslušnima njegovim svetim nadahnućima, da u nama vlada; jer, veli sv. Gregorije Nazianski. duh ljubavi dolazi u našu dušu kao gospodar, a ne kao sluga. Čuvajmo se išto mu uskratiti, i ne zaboravimo nikada, da se Božja ljubav ne ograničuje na osjećaje, nego da traži potpuno vršenje njegove božanske volje. Često se divim junačkim krepostima mučenika i drugih svetaca; gledam jednakim udivljenjem u istoj družbi, kod istih dužnosti, kakove ja imam, svete duše, kako živu u savršenoj bogoljubnosti, kako vrše sve vjerske kreposti i zamjernom revnošću podaju se djelima ljubavi k bližnjemu. Odakle im ta ustrajna revnost? . . . Od Božje ljubavi. koja pod vodstvom Duha svetoga sve više raste.

Čuvstvo. Duše svete ljubavi, budi neograničeni gospodar mojega srca; vladaj u njem po svojoj volji. Dogji i razori u meni sve, što ti se ne mili. Dogji i užezi me plamenom tvoje ljubavi. Dogji, napuni me žarkom revnošću za djela mojega zvanja, jer odlučujem učiniti sve, što ti hoćeš; ti ćeš zapovijedati, a ja ti dugujem poniznu i zahvalnu pokornost!

Odluka. Prepustit ćemo se vodstvu Duha sve-

toga i živjeti posve zavisno o njegovim božanskim učincima.

Duhovna kitica. Dogji, Duše utjehe, pohodi naše duše i napuni ih svojim milostima!

Molitva. Udostoj se, Gospodine . . .

Razmatranje za petak.

Sedam darova Duha svetoga.

Napuniše se svi Duha svetoga. (Dj. ap. 2, 4.)

I. Vježba. Pomislimo si, kao da gledamo i slušamo apostole, kako govore različitim jezicima, javno narod naučavajući i završuju svoj život mučeničkom smrću.

II. Vježba. Božanski Duše, izvore svih darova Božjih, dogji k meni i izlij puninu svojih milosti u moje srce.

1. Točka. Rasvijetljenje, što ga dar savjeta i dar znanja rasprostire nad našim dušama.

Siguran je dokaz prisutnosti Duha svetoga u duši punina rasvijetljenja, što ih ulijeva, da ju učini sposobnom shvaćati božanske istine. Ne samo apostole i proroke, nego i svu pravu djecu Božju rasvjetljuje Duh sveti darovima savjeta i znanja. Darom savjeta govori im kao nježni prijatelj, da ih vodi i pokazuje im sredstva, koja imadu upotrijebiti, da polučе najviše dobro. Sretne uši, koje čuju, ne ono što se izvana govori, nego glas u svojoj unutrašnjosti! Sretne duševne uši, koje su gluhe za svjetske govore, ali su uvijek pripravne slušati Božje riječi! Sretne napokon duše, koje ljube šutnju i sabranost! one će čuti, kako glas Duha Isusova govori njihovim srcima . . . Darom znanja uči nas kao mudri učitelj pravo prosugjivati sve stvari, poznavati veličinu Stvoritelja, maljušnost stvorova, i ne cijeniti ništa, nego Boga i što vodi k Bogu. Ispitajmo se, da li u nama radi

Duh sveti. Gledajmo, oko koje se znanosti najviše trudimo. Oh, što bi nam koristilo svjetsko znanje, ako svoje glavne skrbi ne obratimo znanju, koje nas čini poniznima i svetima? Sjetimo se, da nas se u zadnji dan ne će pitati, što smo znali, nego što smo učinili, i nikad ne zaboravimo, da je sve ispraznost osim Boga ljubiti i njemu služiti.

2. Točka. Rasvijetljenje, koje u naše duše ulijeva dar razuma i mudrosti.

Razmotrimo još takogjer, kakove sjajne trake pušta Duh sveti u naše duše. Darom razuma otkriva vjernoj duši skrovito naših tajna, daje joj tako jasno, tako čisto poznavanje, da ništa više ne može uskolebati njezine vjere. Sinko moj, onaj, komu ja govorim, brzo je poučen i jako napreduje u duhovnom životu. U jednom času uzdižem poniznu dušu, da u gledanju vječnih istina daleko dublje prodire, nego onaj, koji je nebrojene godine učio na visokim školama. Ja ih učim sve prezirati, sve ostaviti iz ljubavi k meni. Duše ljubavi, govori tako mojem srcu! . . . Darom mudrosti otkriva duši uzvišenost ludosti križa. Božanska nauko, tebe mogu kušati samo čiste, samo svete duše! Trpjeti ili umrijeti, govoraše sveta Terezija . . . Trpjeti i preziran biti, opetovaše postojano sveti Ivan od Križa; i ovi mučenici ljubavi nagjoše u svojim mukama više mira, više sreće, nego il ikada sretnici toga svijeta u svojim taštim veseljima. Tako Božja mudrost čini blaženima one, koji progonstvo trpe . . . Kako su dakle neprocjeniva rasvijetljenja Duha ljubavi! Kako divne učinke proizvagjaju u dušama! koliku svetost, koliku savršenost! . . .

Čuvstvo. Budi, Duše Božji, molim te, moj učitelj; govori duši mojoj, ali ujedno i mojem srcu. Svjetuj me, vodi me! U buduće ću u šutnji svih stvorova samo tebe slušati. Ko je jednom okusio tvoja slatka nadahnuća, ne može više podnositi jezika ljudi. Ako budem tako sretna, da tebe čujem, upoznat ću, kako je dobar moj Bog, kako on jedini zaslužuje moju ljubav, kako je koristan kalež žuhkoće mojoj duši, kako je samo u križu spasenje i kako iz križa teče nebeska slast! Dogji, oče

ubogih! djelitelju nebeskih darova! dogji, svjetlosti srdaca.

Odluka. Vjerno ćemo vršiti šutnju i sabranost i paziti na glas Duha svetoga.

Duhovna kitica. Slušat ću, što Gospodin, moj Bog, u meni govori.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranje za subotu.

Nastavak o darovima Duha svetoga.

Stadoše govoriti različnim jezicima, kao što im Duh sveti davaše govoriti. (Djel. ap. 2, 4.)

I. Vježba. Gledajmo srca svetaca kao hram, u kojem stanuje Duh sveti.

II. Vježba. Daj mi, Isuse moj, onu djetinjsku odanost, koja te čini neograničenim gospodarom mojih sila i mojih sklonosti.

1. Točka. U srcima, u kojima stanuje Duh sveti, vlada veselje.

Duh sveti ulijeva nam djetinju ljubav prema Bogu; jer nam ga Vječni Otac daje kao Duha svoga Sina, da u svem radimo djetinjim srcem prema riječima svetoga Pavla: Jer ne primiste duha ropstva opet, da se bojite, nego primiste duha posinjenja . . . Kako veliki i dostojni uzrok radosti za pravu djecu Božju! To blaženo čuvstvo daje, da osjećamo dar bogoljubnosti (pobožnosti) u službi svojega božanskog Spasitelja; jer sve, što nas s njime spaja, postaje nam preslatka milina. Ako smo dakle primile duha pobožnosti, to nalazimo svoju utjehu, svoju radost u Isusu Bogu svojem. On će biti naše blago, naše najveće dobro, naše sve; izim njega ne će nam se ništa činiti vrijednim ljubavi, vrijednim želje. Razlog, zašto smo tako malo rasvjetljivane svijetlom Duha svetoga i tako malo vogjene poticalom njegovih darova, stoji u zanemarivanju

mrtvenja naših sjetila, naših misli, naših zemaljskih požuda, naših naravskih sklonosti; taka nesavršena mišljenja udaljuju od nas Duha Božjega . . . Tako je malo duša vjerno božanskim nadahnućima! Stoga mnogi i ostaje uvijek u svojoj bijedi. Oh, ako mi imademo nastojati, da se oni, koji su nam povjereni, napune tim duhom pobožnosti, kako je tad nužno, da smo same njime proniknute! Molimo dakle Duha svetoga, da u našu dušu izlije tu nebesku pobožnost.

2. Točka. Jakost volje, gdje prebiva Duh sveti.

Duša, koja imade Duha svetoga, napunjena je jakom ljubavlju, koja joj pomaže, da junački izvede sve, što traži od nje volja Božja. Nalazi u toj ljubavi snagu, koja joj je potrebna, da nadvlada narav, da sve ostavi i sebe se odreče; revno želi raditi za duhovno spasenje svojega bližnjega i po primjeru Isusovu sve radosno trpjeti . . . Izvrsno označuje sveti Bernardo učinke darova Duha svetoga u vjernoj duši: daje joj mudrost, koja je ljubav ka kreposti; unigje li u dušu, to svlada zloću, što ju je u nju uveo ukus u zlu, i napunja tu dušu sklonošću k dobru, što ga uvijek sa sobom vodi. Ubija požude tijela, pročišćuje razum, liječi pokvareni ukus srca i daje duši potpuno zdravlje, daje joj da okusi ljupkost dobra i iste mudrosti, koja je od svih dobara najizvrsnije i najslagje. Duše sveti, ti si sva moja jakost, bez tebe sam slaba, mlaka i hladna, bez tebe se ne da ništa tako lako pobijediti kao ja; ali s tobom sam jaka, odvažna, nesavladiva; s tobom me ne može ništa uzdrmati. Dogji dakle, Duše ljubavi, priteci mi u pomoć i učini me sposobnom za izvagjanje tvojih namjera! . . . Tko sad ne bi iza promatranja punine darova, milosti i rasvijetljenja, kojima Duh sveti obogaćuje poslušnu dušu, od svega srca zaželio, da taj poklona dostojni Duh zavlada u našoj unutrašnjosti. O da bi nas dakle Duh Isusov uvijek oživljavao i vodio, da bi uvijek upravljao našim mislima, našim željama, našim nagnućima.

Čuvstvo. Marijo, sveta majko moja, ti si primila tako obilnu puninu darova Duha svetoga; oh, imaj smilovanja spram moje slabosti, moje bijede! Od tebe smo

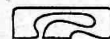
dobile početnika milosti; od tebe isprašamo takogjer darove njegova duha, da vjerno slijedimo sva njegova nadahnuća. Daj, Majko Božja, da nasljedujemo tvoju viernost i budemo vrijedne biti tvoja prava djeca!

Odluka. Često ćemo prositi darove Duha svetoga i potpunu poslušnost prema njegovim nadahnućima.

Duhovna kitica. Ne živim više ja nego duh Isusov živi u meni.

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranja za neke svetkovine.

Za neke svetkovine.

Sveti Josip.

(19. ožujka.)

Josip, muž Marijin, bijaše pravedan. (Mat. 1, 19.)

I. Vježba. Gledajmo kućicu u Nazaretu, gdje sveti Josip bijaše neprestano u prisutnosti Isusa i Marije.

II. Vježba. O veliki sveče, koji si u Isusu našao praizvor unutrašnjega života, otkrij mi čudnovate tajne njegove i vodi me putem k mome Isusu!

1. Točka. Svetoga je Josipa Bog obdario vanrednim milostima.

Bog, koji je opredijelio svetoga Josipa za uzvišene službe na zemlji i za sjajnu slavu u nebu, počastio ga već ovdje dolje najvišim prednostima. Kao čuvaru tajne Svevišnjega bila mu je povjerena neizreciva tajna ljubavi Božje k ljudima. Sjedinjen s najčišćim, najsvetijim, najsavršenijim od svih stvorova bijaše izabran osobitom milošću, da bude hranitelj Isusa Krista i obrana njegovu djetinjstvu. Kolika čast, kako često nosaše na svojim rukama Isusa, Spasitelja ljudi! Kako ga je često pritisnuo na svoje srce i posvećivao mu najnježniju brigu! Nebo ga je odabralo, da prati božansko dijete u Egipat, te postade tako sretan, da se je smio radom svojih ruku brinuti za uzdržavanje upućene Riječi. A što da rečemo o njegovu svetom općenju s Isusom i Marijom? Kako su žarke bile molitve toga zemaljskog serafa, koji je mal ne trideset godina općio sa svojim Bogom! Kako obilne bijahu milosti, što ih je od njega primio! Kako čista i žarka bijaše ljubav, kojom je plamtio k svome Spasitelju! O čudnovati sveče, častim te i štujem radi rijetkih prednosti, kojima te je obasuo Gospodin. Ovaj čas upoznajem izvrsnost onoga skrovitog života, koji je tolike

duše doveo do najviše savršenosti. Dà, Isusa poznati, s Isusom biti u slatkom razgovoru, Isusa posjedovati: to je čitava tajna unutrašnjega života, to je početak i izvor nebrojenih milosti, koje iz njega izviru. O veliki sveče, budući da si ti tako često upravljao s Isusom, to i mene obogati tim dragocjenim blagom: Isus, taj poslušni sin, ne će ti uskratiti te milosti za onu, koja ne može živjeti, ako nije s njime usko i vjerno združena.

2. T o č k a. Sveti Josip, savršen uzor unutrašnjeg života.

Sveti Josip nije se zadovoljio time, da uživa prisutnost Isusovu, nego se je takogjer trudio, da ga nasljeduje. U njegovom presvetom srcu, u toj božanskoj knjizi, izučio je veliku znanost poniznosti, pregaranja, koje su temelji unutrašnjem životu; u školi Isusovoj polučio je duh sabranosti i molitve; u Isusu stekao je običaj tako uskoga sjedinjenja s Bogom, u čem ga nije mogao rastresti nikaki vanjski posao; od Isusa se napokon naučio vršenju one čiste ljubavi, koja je glavni posao unutrašnjega života. Mi smo Isusove, nosimo ime njegovih zaručnica; često postajemo po svetoj pričesti sretne, da ga posjedujemo još na mnogo tjesniji način, nego li ga je sveti Josip posjedovao na zemlji. Stoga učimo se cijeniti svoju sreću i brižljivo čuvati to blago; živimo, kao što življaše sveti Josip, zaboravljajući na svijet i od svijeta zaboravljene, da se još samo s Isusom bavimo i samo njemu da služimo!

Č u v s t v o. Veliki sveče, koji si se dao tako poslušno voditi Duhom svetim i time zaslužio naslov uzora unutrašnjem životu, ulij mi ljubav k tome izvrsnom životu. O sveti zaštitniče, prijatelju i vogjo duša, koje teže za savršenošću, isprosi mi od Isusa milosti, kojih trebam, da postignem svetost, na koju sam pozvana!

O d l u k a. Po primjeru svetoga Josipa tražit ću svoju sreću samo u prisutnosti Isusovoj.

D u h o v n a k i t i c a. Idite k Josipu!

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Sveti Benedikt.

(21. ožujka.)

Venite benedicti, dogjite blagosloveni Oca mojega, primite kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta. (Mat. 25, 34.)

I. V j e ž b a. Predočimo sebi blaženu smrt svetoga Benedikta. Umire stojeći u crkvi oslonivši se na svoje učenike, uzdignutim rukama.

II. V j e ž b a. Slavni patrijarko, kako se na tebi obistinjuje tvoje lijepo ime. Dà, bio si blagosloven od Boga, i od tebe je potekao obilan blagoslov. Pomozi nam, da se to isto može i za nas reći.

1. T o č k a. Svetoga je Benedikta Bog obilno blagoslovio.

Već od najnježnijega djetinjstva Providnost je svetoga Benedikta obilno nadarila milostima i obogatila preizvrsnim naravskim i vrhunaravskim darovima. Od sedme godine bavio se znanostima, ali mu je Bog darovao znanost svetaca. Naučio ga je poznavati ništavilo prolaznih dobara i zemaljskih radosti, stoga ostavi Benedikt svoju obitelj, odreče se svoje očinske baštine i posvema ostavi svijet. Kad mu je bilo petnaest godina, povede ga duh Božji u samoću, da njegovu nevinost otme pogiblima svijeta i da ga pripravi za njegovo uzvišeno zvanje. Više godina ostane Benedikt sakriven pod krševitim gorjem u špilji sličnoj grobu, u najvećoj oskudici i pokorničkim djelima, ali Bog je napunio dušu njegovu posve izvanrednim milostima, duh njegov vrhunaravskim znanjem, srce njegovo nebeskom utjehom, a tijelo njegovo krijepio čudnovato za dugi blagoslovni život. A jer Benedikt imagjaše srce prazno i poučljivo, napunio ga Gospodin duhom svih pravednika, kako to veli njegov najveći učenik, sveti Grgur papa. Iz te puste samoće dogje naš svetac kao novi čovjek; dogje kao učitelj, a da nije učio, kao zakonodavac, a ipak nije poznavao nikakova zakona osim svetoga evangjelja. Bog mu je dao duh proroštva i dar čudesa, učinio ga je duhovnim ocem velikoga naroda, i proslavio ga blaženom

smrću. -- Sveti Benedikte, slavim Boga, koji te je obasuo blagoslovom; o da bih i ja bolje upoznala sve one milosti i njima se okoristila, kojima me je nadijelio Bog!

2. Točka. Sveti Benedikt daje obilan blagoslov. Kao što je naš svetac bio od Boga obasut blagoslovom, tako je i iz njegovih ruku tekao obilan blagoslov Božji. Još je živio zakopan u špilji Subiaku, već je glas o njegovoj svetosti privukao mnogo učenika, koji se povjeriše njegovu vogjenju, tako da je već u ovoj pustinji nastalo dvanaest samostana. Benedikt je izbrisao zadnje tragove idolopoklonstva, oteo neuki puk poganstvu i učio ga poznavati i ljubiti Raspetoga. Zamalo osnuje uz mnoge druge samostane krasnu opatiju Monte Kasino, koja je u brzo postala glasovita sve do danas. Tu je svetac sastavio pravila svojega reda, koja ga učiniše patrijarhom na zapadu, vogjom za hiljade na putu savršenosti; pravila puna uzvišene mudrosti i duboke pobožnosti, puna svetoga straha Božjeg i kršćanske ljubavi k bližnjemu. On, koji se sakrio pred svijetom, postade svijetlo naroda, postade otac nebrojenih članova svojega reda, koji je Europu civilizovao, koji se sja svojom znanošću i broji tolike svece, koji je poput silne voćke u raznim granama i grančicama raširio u svijetu i stoljećima davao blagoslove kršćanstva. Kolika slava za svetoga Benedikta.

Čuvstvo. Tisuć puta hvala, Oče svjetlosti i praizvoru svih milosti, za sav blagoslov, kojim si obdario svetoga Benedikta i po njemu cijeli svijet! Iz zrna milosti nastalo je krasno drvo! Nije li u ovom ozbiljna opomena za mene? Kako sam upotrebljavala milosti, što sam ih primila za sebe i za druge? . . . Pomozi nam, slavni oče Benedikte, da i mi budemo djeliteljice milosti za mnoge, te tako uzmognemo jednom čuti utješnu riječ vječnoga Suca: Veniti benedicti, dogjite blagosloveni!

Odluka. Ne ću propustiti ni jedne prilike da bližnjemu učinim dobro.

Duhovna kitica. Dogjite blagosloveni!

Molitva. Oče naš . . .

Navješt enje Marijino.

(25. ožujka.)

A Marija čuvši ovo poplaši se od riječi angjelove i pomisli, kakav bi ovo bio pozdrav. (Luk. 1, 29.)

I. Vježba. Gledajmo poniznu Djevicu u njezinoj sobici, kako klečeći u tihoći sabrano moli.

II. Vježba. Marijo, čudnovati primjeru djevica, isprosi mi ljubežljivu čednost, koja mi imade biti glavni ures.

1. Točka. Savršena čistoća Marijina.

Strah ove neprispodobive Djevice, kad se pojavio angjel, imagjaše svoj temelj u čistoći njezina srca. Ona bijaše djevica, zavjetovala se, da će ostati cijeloga svog života djevica, a sad joj se kaže, da imade začeti i postati majka; radi toga se uplašila. Ali, sveta Djevice, umiri se; ti ćeš biti samo majka Sina Božjega, jer nikad ne smiješ prestati biti djevica. Taj Bog, koji ima postati čovjek, hoće samo, da bude rogjen od djevice, a ti imaš biti majka Božja. Osjećamo li mi isti strah i istu bojazan kao Marija, kad nam je čistoća u pogibli, da ju izgubimo? Mi to znademo, da nosimo blago čistoće u veoma krhkim posudama. Čistoća je nježan cvijet: jedna jedincata riječ, jedan jedini pogled, jedan jedini dah može učiniti, da povene . . . Čista duša ponajprije nikad ne smije biti mirna, nego samo kad je uz Boga; drugo mora drhtati, kad se stvorovi približe; treće treba da izbjegava zabave pa i nedužne, ako su nepotrebne. Upotrebljavamo li tu mudru opreznost? Kako? Marija se poplaši, jer sama govori s angjelom, a ovaj joj ipak govori samo o spasenju svijeta. A mi da se ne bismo plašile zabavljati se na samo s osobama, koje su jako daleko od čistoće angjela i kojih govor nije ni malo koristan za duhovni život! Kolika drzovitost, kolika samovolja! Dušo moja, daj, da se danas iz načina, kako Marija opći s angjelom, naučimo, kako mi imademo općiti s ljudima.

2. Točka. Čednost i razboritost, kako Marija govori s angjelom.

Prvo ne usugjuje se čedna djevica pogledati angjela Gabrijela niti svojih pogleda na njem zadržati, premda joj on samo s dubokim počitanjem govori; drugo ne stavlja mu nikakovih znatiželjnih pitanja. Angjel visoko slavi sina, čija majka ima ona biti; ali ju malo dira tolika veličina, ona samo želi, da sačuva svoju čistoću... Kako će to biti, govori ona divnom čednošću, kad ja ne znam muža? Ja sam djevica, i zavjetovala sam se, da ću ostati uvijek djevica. O da je Eva imala istu čednost, da nije tako znatiželjno pogledala na zabranjeno drvo, da se nije dala namamiti ljepotom njegova ploda, zaslijepiti laskavim hvalama zmije, to ne bi bila njezina propast uzrok i naše propasti! Koji od ovih dvaju primjera slijedimo mi, kad općimo sa svjetskim ljudima? Nasljedujemo li čednost Marijinu ili znatiželjnost Evinu? Bože moj, kako moram sebi prigovarati: kako previše govorim! kolika nečednost u mojim pogledima! koliko je lakoumnosti, koliko ispraznosti, koliko nepotrebnoga, koliko prpošnosti u mojim zabavama! Oh, daj, da od danas primjer čednosti Marijine moćno mi pomogne, da se preobrazim u ovoj tako važnoj točki unutrašnjeg života!

Čuvstvo. Sveta Majko moja, još prije nego je govorio angjel s tobom, primila si već puninu nebeskih darova! I poslije kako ti se ukazao, zgodi se u tebi najdivnije od svih čudesa! postala si majka Spasitelja svijeta! Sveta Djevice, nauči me upoznati, da ću naći najobilnije milosti u samoći i tu čuti glas Duha svetoga: daj mi vazda sreću, da izbjegavam ispraznost i rastresenost, koja može samo tome služiti, da me napuni svjetskim duhom!

Odluka. Brižno ću bditi nad svojim srcem i svojim osjetilima, da ostanem čista.

Duhovna kitica. Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Veliki četvrtak.

Naregjenje presv. oltarskoga Sakramenta.

A kad večerahu, uze Isus hljeb i blagoslovi i prelomi i dade učenicima svojim i reče: Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje! I uzevši čašu, zahvali, i dade im govoreći: Pijte iz nje svi; jer je ovo krv moja novoga zavjeta, koja će se proliti za mnoge na otpuštenje grijeha. (Mat. 26, 26.—28.)

I. Vježba. Unigjimo sa strahopočitanjem u dvoranu zadnje večere, gdje Isus sjedi za stolom sa svojim učenicima.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, udostoj me, da s tvojim učenicima prisustvujem naregjenju presv. oltarskoga sakramenta.

1. Točka. Ovo je tijelo moje, koje će se za vas predati.

Isus vidi, da se približuje čas, kad imade svršiti svoju žrtvu. Kao dobri, ljubeći otac pravi svoju oporuku u noći, kad imade biti predan, i ostavlja nam u posve čudesnoj odanosti svoju poklona dostojnu osobu; naregjuje tajnu ljubavi, po kojoj hoće da pod sakramentalnim prilikama stanuje i poslije svoje smrti u našim srcima. Divimo se prekomjernosti takove ljubavi! Upoznajmo svoju sreću! Je li moguće? Da nas ne ostavi kao sirote, ostaje megju nama, daruje se nama sa svim svojim savršenostima, svojim krepostima, svojim zaslugama i svojim milostima, dà, sa svojom vlastitom osobom! O zapise puni ljubavi, o neiscrpivo blago, o božanstvena baštino, kako si mi draga! Što je mogla više učiniti neizmjerna ljubav toga dobroga oca, toga velikodušnog Spasitelja? Zar nam je mogao dati šta dragocjenije od sebe? O ljubavi, o božanska ljubavi, kako si požrtvovna! Užezi mene svojom svetom vatrom, da me uništi ljubav za onoga, koji me je tako jako ljubio.

2. Točka. To činite na moj spomen.

To je posljednja volja našega oca u njegovoj oporuci. Traži samo jedno od nas: da se opominjemo smrti

što ju je za nas pretrpio, osobito kad se približavamo sakramentu, koji je spomen njezin. Po svetoj pričesti dolazi u naše srce, da tu utisne uspomenu svojih rana i muke. Ne upotrebljava ruke angjelove, da nam ih utisne, kao na tijelu svetoga Franje. On ih sam utiskuje našoj duši, poput pečata, čijega otiska ne smijemo nikada izgubiti. Bogu posvećene duše, primajmo dakle svojega božanskog zaručnika; ali ga primajmo živo se sjećajući njegovih boli; jer mi osobito treba da nosimo na sebi sliku raspetoga Spasitelja, mi, koje mu moramo biti slične u životu i smrti . . . Radosno trpi vjerna duša za Boga, kojega ljubi, a križ, koji ju čini sličnom njezinu raspetom Spasitelju, postaje joj vez ljubavi, koji ju tješi i razveseljuje . . . „Trpjeti ili umrijeti“, vapi; dà, moli se za smrt, da jedino uživa Boga svojega.

Č u v s t v o. Spasitelju moj, prije svoje smrti ostavio si mi najdragocjenije, što je na nebu i na zemlji, sama sebe; pa ću i ja tebi dati bez sustezanja, što jesam i što imam. Posvećujem ti danas svoje srce, svoju volju, svoj razum, pamet svoju, tijelo svoje i dušu svoju, čitavu sebe!

O d l u k a. Uvijek ću se približavati presvetom oltarskom sakramentu živom vjerom i velikom ljubavlju.

D u h o v n a k i t i c a. To činite na moj spomen.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Zaštita sv. Josipa.

(Treća nedjelja po uskrsu.)

Idite k Josipu.

Idite k Josipu, i što vam on reče, učinite. (I. Mojs 41. 55.)

I. V j e ž b a. Gledajmo svetoga Josipa u nebu okružena slavom, kako dobrostivo gleda na one, koji mu se utječu.

II. V j e ž b a. Veliki sveče, koji sve postizavaš od

svetih srdaca Isusa i Marije, isprosi mi milosti, što ih trebam, da budem vrijedna jednom ih gledati s tobom u vječnom blaženstvu.

1. T o č k a. Sveti je Josip veoma moguć kod Isusa i Marije.

Moć, što ju imade sveti Josip sada u slavi, u razmjerju je s veličinom kreposti, što ih je vršio na zemlji, i sa svetom povjerljivošću, u kojoj je sproveo svoj život uz Sina Božjega. Kako bi mogao Isus što uskratiti svecu, koji mu je 30 godina bio mjesto oca i ljubio ga očinskom nježnošću? svecu, koji se je za njegovo djetinjstvo najnježnije brinuo, koji je najsavršenije vršio kreposti, koje su njemu mile? Kako da Marija, ta moguća nebeska kraljica, ta majka milosrdnosti, u čije je ruke početnik milosti stavio sve svoje blago, ne bi htjela podijeliti svoje moći s onim, s kojim bijaše tako dugo združena i koji joj je bio u svakoj prilici na utjehu i pomoć, čega joj je trebalo? Dà, nè mogu o tom sumnjati, sveti Josip imade u nebu veliku moć, i svi, kojima pruža svoju očinsku zaštitu, mogu biti sigurni, da će biti uvijek uslišani.

2. T o č k a. Sveti Josip pun je dobrote prema svima, koji ga zazivlju.

Ako mi moć svetoga Josipa ulijeva strahopočitanje prema njemu, to njegova ljubav k svima, koji se njemu utječu, napunja mi dušu slatkim pouzdanjem. Njegovo srce, koje je tako potpuno slično svetim srcima Isusa i Marije, živo se zauzima za potrebe onih, koji njegovu pomoć zazivaju. Rado im isprašа obilne milosti, upućuje ih u tajne unutrašnjega života, uči ih veliku umjetnost molitve i nugja im se za vogju u vršenju svih kreposti. Njegova revnost za slavu Božju čini, da željno traži da mu svi ljudi revno služe, i ako nagje dušu, koja je dobre volje, koja samo čezne, da se oslobodi svojih nesavršenosti i obogati milostima, to je neopisiva revnost, kojom im postaje zaštitnik i otac. — Ja sam dakle sigurna za pomoć isto tako moćnoga kao i dobroga sveca, ako ga s pouzdanjem zazovem; još mnogo sigurnija, da će mi, ako postignem njegovu očinsku zaštitu, udijeliti najdragocjenije milosti Isusa Krista. Što mogu drugo

učiniti, nego li da se još danas stavim pod njegovu osobitu zaštitu i potpuno se predam njegovu vogjenju!

Čuvstvo. Svijetla glavo svete obitelji, u duhu klečim pred tobom, da ti prinesem svoja čuvstva štovanja, ljubavi i pouzdanja. Molim te, da se osobito brineš za svako dobro moje duše, i preporučam ti takogjer osobe, koje su mi mile. Blagoslovi nas, veliki sveče i uči nas, da uvijek sve više te više ljubimo Isusa i Mariju.

Odluka. U svim svojim nevoljama i napastima uteći ćemo se svetom Josipu.

Duhovna kitica. Idite k Josipu!

Molitva. Oče naš . . .

Početak svibanjske pobožnosti.

(1. svibnja.)

Gle odsad će me blaženom zvati svi naraštaji. (Luk. 1, 48.)

I. Vježba. Predočimo sebi, kako se na čitavom svijetu štuje Majka Božja, osobito ovoga mjeseca.

II. Vježba. Marijo, uzvišena kraljice nebeska, pribavi nam srdačnu pobožnost, veliko pouzdanje i djetinju ljubav k tebi, najbolja od svih matera!

1. Točka. Pravom se Marija štuje posebice ovoga mjeseca.

Promatraj pobožnim ganućem i svetom radošću, kako se na današnji dan svuda po širokoj zemlji sabiru djeca Marijina, da proslave nebesku kraljicu. Nije zapovijedani blagdan, nema tu dužnosti; nipošto, djetinja je to ljubav, nježna pobožnost k Mariji, koja ih je potakla, da najljepši mjesec, cvjetni svibanj, posvete dragoj Majci. Pa tako nalazimo lijepo iskićeni svibanjski oltar u sjajnim gradskim crkvama kao i u najsiromašnijoj seoskoj kapelici. U časnim prvostolnicama kao i u bogomolji najčednijega samostana, svuda je Marija udarila svoj prijestol milosrgja. Slika njezina, krasno urešena

cvijećem, stoji u sjaju svijeća, a mlado i staro sjajnih očiju i oduševljenim glasom pjeva u slavu kraljici svibnja. Kako tu vidimo krasno ispunjene proročke riječi Majke Božje: Gle, odsad će me blaženom zvati svi naraštaji! . . . Dà, radujmo se radi ljubavi, časti i svega štovanja, što ga naša nebeska majka osobito ovih dana prima od svoje vjerne djece po cijelom svijetu. O da bi svi ljudi upoznali ovu uzvišenu nebesku kraljicu, o da bi ju svi jezici hvalili, sva srca ljubila! Mi ćemo osobito ovoga mjeseca činiti sve, što je u našim silama, da promičemo poznavanje i čast Marijinu kod onih, s kojima dolazimo u doticaj. Udostoj i mene, da te hvalim, sveta Djevice, koja si obećala: Koji me razjašnjuju imat će život vječni.

2. Točka. I nama valja ovoga mjeseca osobitim načinom štovati Mariju .

Kako bismo se mogle dati prestići u ljubavi i štovanju nebeske kraljice, mi, koje se tako rado zovemo djecom Marijinom, pa i takovom uistinu hoćemo da budemo! Zaista, kako smo, jer nas je Bog pozvao k savršenosti, obvezane, da više ljubimo Isusa, božanskoga zaručnika duša, nego drugi, isto tako mora i nježnija ljubav i srdačnije štovanje Marije napunjati naše srce. Stoga moramo takogjer upotrebiti sve prilike, da napredujemo u pobožnosti k Majci Božjoj, jer ne ćemo nikada dosta moći hvaliti onu, koju je sam Bog tako uzvisio; nikad ne ćemo, koliko treba, ljubiti one, koja ljubi nas više, nego li sve zemaljske matere svoju djecu. A ako tražimo milost i silno ju trebamo, tražimo ju kod Marije, te Majke Božje milosti! Težimo li za najuzvišenijom krepošću, koja nas jedina može učiniti sretnima, za ljubavlju Božjom? Crkva stavlja u usta Mariji riječi: Ja sam majka lijepe ljubavi i straha, znanja i svetoga ufanja. U meni je sva milost života i istine, u meni ufanje života i kreposti. Tko me nagje, naći će život i crpsti će spasenje od Gospodina.

Čuvstvo. Neokaljana Djevice, blagoslovena kraljice i Majko Božja Marijo! Evo, klečeći ovdje pred to-

bom, izabiremo te danas za svoju majku, vladaricu i odvjetnicu kod prijestolja Božjega. Sjedinjujemo se danas na osobiti način sa svim tvojim vjernim štovateljima na cijelom svijetu, iznova se posvećujemo tvojoj službi i molimo te, da nas primiš megju svoju djecu i budeš nam dobra majka. Blagoslovi nas sve na duši i na tijelu, štiti nas u pogiblima života, brani nas u svim napastima, čuvaj nas od svakoga grijeha. Tješi nas, dobra majko u nevolji, udijeli nam dobar savjet u dvojbi, pomozi nam u svakoj nuždi. Pribavi nam sve nužne milosti, osobito ljubav k Bogu, vjernost i ustrajnost u našem svetom zvanju i napokon blaženu smrt, da te jednom sve, sabrane oko tvojega nebeskog prijestolja, uzmognemo vijekom hvaliti i slaviti. Amen.

Odluka. Danas ću odrediti pobožne vježbe, što ću ih vršiti mjeseca svibnja na čast Mariji.

Duhovna kitica. Gle, odsad će me blaženom zvati svi naraštaji.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Sv. apostoli Filip i Jakob.

(1. svibnja.)

O poznavanju Isusa Krista i njegova Oca. — Bog je sam dosta.

Kad biste mene znali, onda biste znali i Oca mojega; i odsada ćete ga znati. . . Reče mu Filip: Gospodine, pokaži nam Oca, i dosta nam je. (Iv. 14, 7. 8.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa Krista poslije zadnje večere, kako divnom blagošću odgovara na pitanja svojega učenika.

II. Vježba. Isuse, božanski zaručniče duše moje, ako tebe upoznam, to ću upoznati i samu sebe; zaklinjem te dakle, daj mi tako dragocjeno poznavanje tvoje ljubeznosti, tvoje savršenosti, tvoje ljubavi i dosta mi je!

1. Točka. O poznavanju Isusa Krista.

Imade dvostruko poznavanje Isusa Krista: neplodno, koje vjeruje u njega i u ono, što je on objavio, a da ga ne ljubi; ono će služiti samo tomu, da pripravi tim strašniji sud . . . drugo, koje ljubi, pa zato potiče na to, da se drži njegova riječ i u svem vrši njegova volja; ovo poznavanje Isusa moramo mi imati, ako hoćemo, da izmaknemo vječnoj propasti. Postići ga je lako, jer je dosta promatrati neizmjernu ljubeznost našega božanskog Spasitelja. Moramo se dakle ispitati, veli neki pisac, da li zbilja imademo ovo poznavanje, koje i ljubi Isusa Krista i ako ga nemamo, to dršćimo, istrgnimo si srce, bacimo ga od sebe i prosimo Gospodina, da nam dade novo srce. Već sam dugo ne samo učenica već i zaručnica Isusa Krista; zar bi bilo moguće, Gospodine, da bi još trebalo ispitivanja, da doznam, je li te ljubim? stoji li me još naprezanja kazati tebi: Gospodine, ti znaš sve, ti znaš takogjer, da te ljubim? Uz ovo poznavanje, koje ljubi, nije njegovoj učenici ništa teško, pa morala se dati s njime i na križ pribiti. Ništa nije teško njegovoj zaručnici, kad treba njemu ljubav steći; njezina joj ljubav zaslagjuje i olakšava sve muke, sve trudove. Sretna je dakle duša, koja znade, što znači Isusa ljubiti! Ja mogu to znati, kadgod hoću; ali ne mogu toga znati, ako ga ne ljubim. Blažen onaj, koji razumije, što to znači Isusa ljubiti, veli se u knjizi: Nasljeduj Krista.

2. Točka. Bog je sam dosta.

Nitko ne dogje k Ocu, do kroz mene. Isus, kaže Bossuet, uvodi svoje apostole u dublju tajnu; i da ih učini nepokolebivima u miru, uči ih upoznati čitavo dobro, što će ga u njem naći. To dobro jest, što će oni u njem i po njem posjedovati samoga njegova Oca, koji imade biti predmet svih njihovih želja, kao što bijaše svrha svih njegovih. Gospodine, pokaži nam Oca, i dosta nam je. Kod ovih riječi osjeća duša nešta neopisivo velika, nježna i povjerljiva. Pustimo neka opet Bossuet govori: Gospodine, ti nam zapovijedaš, da nemamo ni straha ni tjeskobe; k tomu treba samo jedna jedina stvar: Tvoj Otac dosta nam

je . . . Razumijmo dobro ovu riječ, shvatimo ovu potpunu zadovoljnost; Boga gledati lijek je svim našim nevoljama . . . Jer u njem smo našli dobro, što nam ga nitko ne može oteti, i to dobro samo nam je dosta; ništa ne će moći narušiti našega mira. Recimo dakle sa svetim Filipom: Pokaži nam Oca, i dosta nam je. Jer ako njega vidimo, to vidimo sve dobro, sve, što može privlačiti ljubav, i ljubimo ga neograničeno, a sve to znači njega posjedovati. On nam je dosta; on sam može ispuniti prazninu u našem srcu, pomoći svim našim potrebama, navijek zadovoljiti svim našim željama sretne nas učiniti. Odstranimo dakle iz svojega srca svaku drugu stvar; jer ako nam je Bog dosta, to ne trebamo drugih dobara, kojih nestaje s ovim umrlim životom; tako mi trebamo samo Boga . . . Kako je odvažna ova riječ svetoga Filipa! Da istinu rečemo, moramo reći i s ostalim apostolima: Gospodine, mi smo sve ostavili, i pošli smo za tobom. A je li tako? . . . Da li smo sve ostavile, nijesmo li se uza što prilijepile? ne tražimo li nigdje potpore nego jedino u Boga? Ako je tako, to možemo reći sa Filipom: Pokaži nam Oca, i dosta nam je. Sretne li su one, kojima je ovo zadnja želja! Sretne li su, koje ova želja vodi do posvemašnoga, potpunog odricanja!

Čuvstvo. Isuse, kao što tvoj apostol, možemo doista i mi reći: Gospodine, mi smo sve ostavile, da idemo za tobom; ne ćemo da imamo više ikakovu privrženost k stvorovima, hoćemo samo, da u tebi jedinom tražimo svoj oslon! Pokaži nam dakle svojega Oca, i dosta nam je. Daj, da postojano vršim ovo neprestano i savršeno odricanje, da mi, pošto mi je već u ovom svijetu steklo stostruko dobro, pribavi takogjer na drugom svijetu vječni život.

Odluka. U svim odnošajima s bližnjim postojano ću sama sebi umirati.

Duhovna kitica. Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je.

Molitva. Isuse . . .

Našašće sv. križa.

(3. svibnja.)

Kad budem uzdignut od zemlje, sve ću k sebi privući. (Iv. 12, 32.)

I. Vježba. Gledajmo svetu Jelenu, kako kleči na podnožju pravoga križa, koji je prepoznan po uskrsnuću nekoga mrtvaca.

II. Vježba. Poklona dostojni pobjedniče, koji si silom svojega križa čitav svijet podložio svome ljubeznom gospodstvu, vladaj uvijek u mom srcu i daj, da svu svoju čast tražim u tom, da budem s tobom razapeta!

1. Točka. U križu su sva duhovna dobra.

Razmatrajmo ne samo križ, sveto drvo, sredstvo našega spasenja, nego zasluge križa, vrijednost križa, čast križa. Zasluge križa jesu neizmjerne zasluge našega Spasitelja Isusa Krista, koje nam se dijele u križevima što nam ih šalje. Vrijednost križa nije ništa manja od neba, od sreće samoga Boga uživati. Čast križa je veća nego slava osvojitelja svijeta; jer što može biti časnije nego dijeliti udes Sina Božjega? . . . Nadalje stavio je Isus u križ sva duhovna dobra: križ je izvor nebeskih utjeha, lijek za sve naše boli, isplata svih naših dugova, nada slave i blaženstva. Da megjutim budemo imale dijela u tim plodovima spasenja, moramo ljubiti križ, s Isusom se dati na njega pribiti, s Isusom na njem ostati, s Isusom na njem umrijeti. Naš božanski Spasitelj ne vidi ništa dragocjenije; on ga je cijenio više nego sva bogatstva svijeta, i kad hoće da koju dušu počasti svojim prijateljstvom i da ju uzdigne do vrhunca svetosti, to joj daje svoj križ; stavlja ga u njezin duh, u njezino srce i na njezino tijelo razapinjuć ju sa sobom, da joj dade već ovdje na zemlji unapred uživati vječne radosti . . . Sveti križu, dragocjeni znamene ljubavi Isusove, ja ne ću druge časti nego tvoju sramotu, drugoga bogatstva, nego tvoje siromaštvo, drugih radosti nego tvoju strogost!

2. Točka. Pravi se učenici Isusa Krista imadu radovati križu.

Ja ne ću nikako, veli sv. Pavao, čim drugim da se hvalim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista. To imade biti mišljenje svih učenika Isusa Krista, a osobito Bogu posvećenih duša, koje su se zavjetovale, da će Raspetoga ljubiti i nasljedovati, njegovu nauku savršenije vršiti, koja i o ničem ne govori nego o križu, raspinjanju i smrti. Sve u crkvi sjeća nas izvrsnosti križa; taj sveti znak nalazi se u svim mjestima, u kojima stanujemo, da nas opominje božanskoga Spasitelja, koji je za nas umro; svuda stoji kao ures i kao baklja, koja nas imade rasvjetljivati, u tom mjestu progonstva voditi i ravnati k nebu, našoj pravoj domovini. Nosimo ga u svom srcu kao znak zahvalnosti, kojom smo proniknuti prema svome Spasitelju, koji se je žrtvovao iz ljubavi k nama; nosimo ga kao svoje oružje i obranu proti neprijateljima našega spasenja. Pozdravimo često taj sveti križ sa strahopočitanjem i cjelivajmo ga s ljubavlju. U bolima svojim junački ga prigrlimo; Isus, božanski zaručnik, izabrao ga je za svoj dio, on ga nam je dao kao zalog svoje ljubavi i kao vez našega sjedinjenja s njime. Obujmimo ga s pouzdanjem; Isus je naša jakost, ne će nas nikad ostaviti. Obuhvatimo ga napokon s veseljem; njegova prividna oporost pretvara se u slast za srca, koja Isusa ljube.

Čuvstvo. Križu, dragocjeniji od zlata, ti nijesi više kazna zločinaca, nego slavlje svetaca. Odonda, kad te je Isus svojim ogrljajem posvetio, ljube te i časte svi izabrani. Ti nijesi više drvo sramote, suha, neplodna grana; nikad ne bijaše koje drvo pokrito sa više lišća, cvijeća i plodova nego ti! O sretno iznašašće mudrosti Božje, da čovjeka pokorom, pouzdanjem i ljubavlju podigne k sebi! . . . Sretno iznašašće, koje je tebe poput svetoga pečata utisnulo mojem srcu! Odsada imadeš ga zatvoriti svakom drugom predmetu osim Bogu, imadeš ga označiti pečatom nebeske ljubavi. Dà, tisuć puta sretno je za mene to spasonosno iznašašće; jer posvuda usagjujući zastavu mojega spasenja pozivlje me, da idem za svojim raspetim Spasiteljem kraljevskim putem poniženja, muka i smrti. Dragocjeni križu, pogled na tebe

neka me ohrabri, da slijedim Isusa, da uvijek ostanem s njime sjedinjena, pa i u njegovom razapinjanju na križ, i neka me tvoja snaga jači u napastima, što će mi ih Bog poslati.

Odluka. Rado ćemo sve primiti, što našoj naravi prouzrokuje boli, i u svojim bolima sjediniti se s Isusom Razapetim.

Duhovna kitica. Ja ne ću nikako čim drugim da se hvalim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista.

Molitva. Dušo Kristova . . . .

Sv. Ivan Nepomuk.

(16. svibnja.)

Blago čovjeku, koji nije pogriješio riječima usta svojih. (Crkv. 14, 1.)

I. Vježba. Predočimo sebi toga slavnog zaštitnika ispovjedne tajne u slavi nebeskoj.

II. Vježba. Pomozi nam, sveti Ivane, da prema tvojem primjeru čuvamo svoj jezik i uvijek ga držimo na uzdi.

1. Točka. Pažnja na jezik čuva od mnogoga zla. Slavnoga današnjega sveca, mučenika za ispovjednu tajnu, proslavio je Bog, da mu je jezik ostao kroz stotine godina neoštećen — opomena za nas, da brižno pazimo na svoj jezik. Time čuvamo svoju dušu od nebrojenih grijeha, svoje srce od mnoge žalosti, okolinu svoju od mnoge boli. Jer, veli Duh sveti, mnogi govor ne prolazi bez grijeha, i tko mnogo govori, povrijegjuje dušu svoju. Tko čuva jezik svoj, čuva dušu svoju od tjeskobe; a opakom jeziku ne će biti dobro na zemlji. Usta su lugjakova propast i njegove usnice propast njegove duše. Udarci biča prave modrice, a udarac jezika razbija kosti. Mnogi su poginuli od oštrice mača, ali ne toliki, koliko ih palo od svojega opakog jezika. Odatle ozbiljna opomena svetoga Jakoba: Jezik je doduše ma-

leno udo, ali mnogo počini. Eto kolišna vatra, kako veliku šumu zapali! I jezik je vatra, svijet nepravde, neumorno zlo puno smrtonosnoga otrova . . . Ozbiljno ispitajmo svoju savjest o toj tako važnoj stvari, o kojoj zavisi sva naša pobožnost. Tà isti sveti Jakob piše: Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava svojega jezika, njegova je pobožnost tašta — krivo je zlato; a tko ne pogriješi riječju, taj je savršen čovjek.

2. Točka. Pažnja na jezik od velike je koristi.

Nijesu uzalud svi utemeljitelji vjerskih družbi uveli obdržavanje šutnje u svoje samostane; jer kako bi se tu mogao samo i pomisliti redovnički, s Bogom združeni život, gdje bi se jeziku dala sloboda? Svladavanje jezika pomaže prije svega, da pravo govorimo. Stoga veli Duh sveti: Ima vrijeme za šutnju i vrijeme za govor. A sveti nas Jakob opominje: Stoga neka je svaki brz čuti, a spor govoriti. Šutnja nas osobito uči s Bogom govoriti, ona je učiteljica molitve, mati svetih misli. Radi toga opominju učitelji duhovnoga života: Malo govori s ljudima, a mnogo s Bogom. Ne govori Bog k srcu u svjetskoj vrevi, nego u šutnji i u tihoj samoći; jer inače ne bi duša ni čula glasa Božjega, govori sveta Terezija. Zašto baš u duhovnim vježbama ima toliko rasvijetljenja, milosti i utjehe? Jer se uzdržavamo od beskorisna govora i samo s Bogom općimo. Tako je sveta šutnja vježbanje u kreposti, put k savršenosti, mati nebeske mudrosti. Vladanje jezikom bitno je svojstvo samostanskoga života, nužni biljeg kreposti, izvor mira i ljubavi. Mislimo na opomenu mudra Siraka: Zajedno stopi svoje zlato i srebro i napravi od toga vagu za svoje riječi i pravu uzdu na svoja usta!

Čuvstvo. Vječna mudrosti, zahvaljujem ti za tu tako važnu opomenu. O da sam uvijek na to mislila, da sam pazila bolje na svoj jezik, koliko bi bilo manje grijeha. S psalmistom vapim i ja: Stavi, Gospodine, stražu na usta moja i vrata na usne moje, da srce moje ne zaluta u riječi zlobe!

Odluka. Brižno ću danas paziti na svoj jezik i češće se za to preporučiti svetome Ivanu Nepomuku.

Duhovna kitica. Za svaku riječ praznu, koju reku ljudi, dat će račun o njoj u dan sudnji.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Marija pomoćnica kršćana.

(24. svibnja.)

Blago čovjeku, koji me sluša, i koji straži pred vratima mojim svaki dan. (Prič. 8, 34)

I. Vježba. Predočimo sebi uzvišenu nebesku kraljicu, kako ljubezno prima svoju djecu pod svoj plašt.

II. Vježba. Pomozi nam, presveta Majko Božja, da se sa više pouzdanja i većom revnošću postojano k tebi utječemo.

1. Točka. Kako nam je nužna pomoć Marijina.

Grijehom smo izgubili milost i ljubav Božju. Treba nam posrednik, koji će nas pomiriti s Bogom i pribaviti nam milost spasenja. Hvala Bogu, za to imamo Isusa, Spasitelja našega! On je zadovoljština za naše grijehe, a neprestano moli za nas milost. A ako bi se, piše sveti Bernardo, bojao tražiti pomoć u Isusa, jer te plaši njegovo božansko veličanstvo i jer će on biti tvoj sudac, o to se obrati k Mariji. Ova je Božja Majka ljestvica za grješnike, ona je uzrok mojega ufanja. Ako sveti Pavao moli vjernike za njihovu molitvu, ako nas sveti Jakob opominje, da molimo jedan za drugoga, te se tako spasemo, to je zazivanje svetaca za njihovu pomoć sigurno dopušteno i veoma korisno. Ali zazivanje Marije više je nego to. Otkad nam je Bog po rukama Marijinim darovao svojega ljubljenog Sina, svidjelo mu se, da nam po ovoj dobrostivoj majci daje sve milosti, kako uči sveti Bernardo: To je njegova volja, da sve primamo po Ma-

riji. — Zazivajmo dakle Mariju za pomoć, da dobijemo oproštenje svojih grijeha, tà ona je našla milost za nas, koju je angjel pozdravio milosti punom. Zazivajmo Mariju u svim prilikama i pogiblima, a osobito u svim duševnim tjeskobama i napastima. O kako nam je nužna milost Božja! Tražimo ju dakle, ali ju tražimo po Mariji. Njoj stavlja crkva u usta riječi: T k o m e n a g j e, n a ć i ć e ž i v o t, i c r p s t i ć e s p a s e n j e o d G o s p o d i n a.

2. T o č k a. Kako je moćna pomoć Marijina.

Jednom je rekao kralj Salamon svojoj majci: T r a ž i, m a j k o, j e r s e n e d o l i k u j e, d a t i i š t a o d b i j e m i o ž a l o s t i m t v o j e l i c e. Koliko će još mnogo manje pravi Salamon, Isus Krist, moći odbiti prošnju svojoj presvetoj majci! Zar se možda ugasila ljubav božanskoga srca k njegovoj djevičanskoj majci? Nije li u nebu postala još savršenija? Tako je Mariju, po svetom Bonaventuri, odlikovao njezin božanski Sin prije svega time, da je svemoguća postići sve, što zaželi, i to upravo zato, jer je njezina molitva prošnja matere. Dà, svemoguća je pomoć Marijina, jer iz toga, što je moć sina i majke ista, slijedi, da je svemogući sin učinio majku svemogućom. Odatle je i to, piše sveti Antonin, da Bog crkve nije stavio samo pod zaštitu Marijinu, nego pod njezinu vlast. Sigurno je dakle, da nam ne može nijedan stvor zemaljski pribaviti toliko milosti i pomoći, kao ova ljubezna majka, te mi ne možemo nikad dosta zahvaliti dobroti Božjoj, što nam je dao u Mariji zagovornicu, pomoćnicu i majku. — Kolikim pouzdanjem, kolikom djetinjom ljubavlju treba dakle da se u svim prilikama obraćamo na tu dobru majku i nju zazivljemo za pomoć! To ćemo uvijek činiti za sebe i za sve, koji su povjereni našoj brizi; nastojat ćemo takogjer širiti pobožnost k Mariji, jer: k o j i r a d e u m e n i, n e ć e g r i j e š i t i; k o j i m e r a z j a š n j u j u, i m a t ć e ž i v o t v j e č n i.

Č u v s t v o. Dobrostiva majko, ti ne možeš gledati naše bijede, a da se sućut ne gane, i jer si ti tako moguća kod Boga, stoga stavljam u tebe sve svoje pouzdanje i prosim te, da mi uvijek pritečeš u pomoć. Moli ti za nas, pa ćemo sigurno biti uslišani, spasit ćemo se.

O d l u k a. Svoje molitve k Mariji obavljat ću većom revnošću i pouzdanjem.

D u h o v n a k i t i c a. Tko me nagje, naći će život, i crpsti će spasenje od Gospodina.

M o l i t v a. Zdravo Marijo . . .

Sveta Angela.

(31. svibnja)

A ja ne ću nikako čim drugim da se hvalim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista. (Gal 6, 14)

I. V j e ž b a. Gledajmo svetu Angelu, koja bijaše u duhu uznesena usred bezbrojne množine djevica.

II. V j e ž b a. Isuse, božanski zaručniče djevica, koji si izabrao svetu Angelu, da bude uzor i majka množine izabranih djevica, koje te imadu slaviti do konca svijeta, udijeli mi milost, da nasljedujem divne kreposti ove duše, koja te je tako silno ljubila.

1. T o č k a. Požrtvovnost svete Angele u službi Božjoj.

Angela, obogaćena blagom svih kreposti, nadarena milostima Svevišnjega, darovima znanja, mudrosti, proroštva i raspoznavanja duhova, kroz cijeli svoj život ne imagjaše pred očima drugo nego veću slavu Božju i vječno spasenje duša. Ona je sve žrtvovala, da omili svome nebeskom zaručniku, sve do vanjskoga uresa, kojom ju je narav poljepšala; od svoje rane dobe povukla se u samoću, te je hotjela jedino Isusa i to Isusa raspetoga. Nema boli, koje nije pretrpjela, nema poniženja, kojega nije podnesla radi utemeljenja prvoga reda sestara, koje bi se imale posvetiti poučavanju, i koji je red hotio Isus po njoj osnovati u svojoj crkvi. Njezina ljubav k Spasitelju svijeta nije se javljala samo u nje-

zinim mislima i riječima, nego i u njezinim djelima. Ova ljubav imade i nas užeći prema našem božanskom Spasitelju; ova prava ljubav, koja se žrtvuje za onoga, koga ljubi; ova nesebična ljubav, koja više cijeni njega nego njegove darove; ona žarka ljubav, koje ne može zapriječiti nikakova zapreka, i ona postojana ljubav, koja se nikad ne zatajiva. Ljubimo li mi tako Isusa? Hoćemo li ga tako ljubiti?

2. Točka. Do koga je stupnja savršenosti došla sveta Angela.

U duhu usred nebrojenoga mnoštva djevica uznesena čula je glas, koji joj govoraše: Znadeš, Angelo, da ti je Bog poslao ovo vigjenje, da u Bresciji osnuješ družbu izabranih djevica prema njegovoj previšnjoj volji. Ponizna službenica Božja požuri se, da ispuni naloge neba. Ona shvaća, da je dužna učiniti, što je najsavršenije, da bude tako primjer izabranim dušama, što ih ima oko sebe sakupiti. Shvaća, da joj valja, hoće li sazvati na postajuću družbu preobilne milosti, srdačnošću svoje molitve ganuti srce svojega nebeskog zaručnika. Tako pomaže ljubav, koja ju prožiže, da divno napreduje u redovničkoj savršenosti. Evangjeosko siromaštvo uzdiže ovu kćer serafskoga Franciska Asiskog nad prolazna dobra, poniznost ju uzdiže nad ljudsku hvalu, strpljivost nad najkruće kušnje i suprotivštine, koje se stavljaju proti namjerama Božjim. Prosimo dakle ovu vjernu zaručnicu Isusa Krista, da nam isprosi milost, da u sebi umrtvimo sve, što se ne bi moglo svigjati našem božanskom Spasitelju. O sveta Angelo, koja tako žarko želiš vidjeti, kako Isus vlada u srcima, daj nam dijela od svoje revnosti za posvećenje duša i žara tvoje ljubavi k tvome nebeskom zaručniku!

Čuvstvo. Preljubezni Spasitelju, tko da se ne divi prekomjernosti tvoje dobrote prema ovoj blaženoj zaručnici, koju si darom svoje ljubavi uzdigao do najviše savršenosti! Ja ne zaslužujem toga dragocjenog dara, Bože moj, ja, koja sam tako hladna, tako ravnodušna u tvojoj službi; ali prosim te zato po zagovoru

svete Angele, koja je tolikom revnošću i tolikom ustrajnošću radila, da se tvoje kraljevstvo raširi u srcima.

Odluka. Da budem vrijedna zaštite svete Angele, revno ću ispunjavati svoja pravila i u najmanjoj stvari.

Duhovna kitica. Što tražim na nebu i na zemlji osim tebe, Bože moj!

Molitva. Oče naš . . .

Razmatranja o presv. srcu Isusovu.

*

O presvetom srcu Isusovu.

Prvi petak ožujka.

Srce Isusovo za mene je srce najnježnijega oca.

Ustat ću i otići ću k ocu svojem. (Luk. 15, 18.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Isusa Krista, kako nam raskriljuje svoje ruke i otvara svoje srce poput oca izgubljenog sina, te nas nježno poziva, da se okoristimo njegovom ljubavlju.

II. V j e ž b a. Srce Isusovo, srce najnježnijega i najiskrenijega oca, molim te, da napuniš moje srce čuvstvima strahopočitanja, ljubavi i pouzdanja, koja te punim pravom idu.

1. T o č k a. Srce Isusovo goji prema meni pravu očinsku ljubav.

Moj Spasitelj mi je dao vrhunaravski život milosti; pripravlja mi blaženi život slave, a njegovoj ljubavi zahvaljujem jedan i drugi. Njegovo božansko srce goji prema meni sva čuvstva i misli najboljega oca prema najljubeznijem djetetu; sigurna sam, da ću kod njega svagda naći nježnosti, sućuti, obzira, dobrote, neizcrpive ljubavi, čega svega ne mogu oslabiti isti moji prestupci i pogrješke. On zadovoljava svim potrebama moje duše; hrani ju kruhom izabranika, rasvjetljuje ju i poučava unutrašnjim ponukama, jači ju i krijepi tajnim djelovanjem svoje milosti; kad padne, ljubezno ju opet digne; kad smalakše, to ju budi i oživljuje sad nježnim poljupcima, sad očinskom strogošću, čiju oporost ublažuje njegova ljubav. Kako ne bih ljubila tako dobroga

i nježnog oca, kako mu se ne bih posve povjerila, kako ne bih poslušala onom nježnošću, što ju ulijeva ljubav i zahvalnost u srce djeteta prema najboljem ocu?

2. Točka. Očinsko srce Isusovo puno je blagosti i smilovanja prema svojoj djeci, koja zaslužuju kaznu.

Ganutljiva pripovijest o izgubljenom sinu pruža mi samo nesavršenu sliku mišljenja srca Isusova prema meni i prema svim grješnicima. Nježnije i obzirnije, nego svi oci zajedno, otvara naš božanski Spasitelj neprestano svoje srce i svoj naručaj svima, koji su ga uvrijedili; a on čini još više, ide im ususret, slijedi ih spasonosnom grižnjom savjesti, šalje im svoje sluge s nalogom, da im kažu, kako on ništa tako ne želi kao što oprostiti im, kako im je pripravan povratiti sva dobra i sva prava, koja im je oteo grijeh, samo ako hoće, da se njegovu srcu utječu za pomoć. Kakav li je to razlog, da se pouzdam, kakav uzrok, da se radujem! Moje prijašnje zablude, moje bezbrojne nezahvalnosti nijesu mi zatvorile izvora dobrote toga božanskog srca; očinskom ljubavlju prihvaća moje gorko kajanje i istinitu moju pokoru . . . Ali dok se moja duša podaje nježnim čuvstvima, kojih mi toliko ulijeva dobrota, kako je tada moguće, da ostajem ravnodušna spram sljepoće tolikih grješnika, koji se tvrdokorno od njega udaljuju i ne prestaju žalostiti njegovo srce svojim prestupcima? . . . . Srce Isusovo, srce nježnoga i milosrdnoga oca, usliši molitve, koje ti se usugjujem prinositi za tvoju kazne vrijednu djecu: gani njihova srca, Gospodine; svladaj njihov otpor jakošću svoje milosti; daj, da mi svi sjedinjeni u jednu jedinu obitelj slavimo tvoju očinsku ljubav i kušamo, kolika je sreća tebi služiti!

Čuvstvo. Presveto srce mojega Spasitelja, prinosim ti poklon moje ljubavi, mojega počitanja, mojega pouzdanja. Oprosti mi, molim te iz dubine svojega srca, oprosti mi sve moje prestupke, sve moje grijehe i udijeli mi potrebne milosti, da se očistim od svojih starih mrlja! Postojano prosim tebe, božansko srce mojega zaručnika, da se takogjer smiluješ svim grješnicima, koji se opiru tvojoj očinskoj ljubavi, da ih ujedno prisiliš

snagom svoje milosti, da tebe upoznaju, tebe ljube i tebi služe.

Odluka. U svim svojim bolima, nevoljama i nuždama uteći ću se najpotpunijim pouzdanjem srcu Isusovom. Uvijek ću mnogo moliti za grješnike.

Duhovna kitica. Ustat ću i otići k svojem ocu.

Molitva. Isuse, otvori mi svoje presveto srce . . .

Prvi petak travnja.

Srce Isusovo srce je mojega božanskoga kralja.

Kažite kćeri Sionskoj: Evo kralj tvoj ide k tebi krotak. (Mat. 21, 5.)

I. Vježba. Predstavimo sebi Isusa Krista, kako je slavio svoje ponizno slavlje na dan svojega ulaza u Jerusalem. Sve na njem odiše krotkošću i dobrotom; njegovo veličanstvo puno je ljubežljivosti..

II. Vježba. Isuse, božanski kralju srdaca, neograničeno vladaj mojim srcem i posjeduj srca svih ljudi.

1. Točka. Isus hoće, da vlada mojim srcem.

Isus je moj kralj, moje srce njegovo je, jer ga je on stvorio; ali kad me je grijeh oteo njegovoj ljubežljivoj i zakonitoj vlasti, opet me je preoteo od pakla krvavom borbom, u kojoj je izgubio svoj život. Ovo osvojenje ne bijaše nužno njegovoj slavi: neizmjerno velik, svet i blažen ne trebaše niti mene, niti ikojeg stvora, da poveća slavu svojega neizmjernog veličanstva; ali ga njegovo srce prinukalo, da druge učini sretnima; došao je k ljudima kao knez mira, donesao im je natrag mir, dok se borio i pobijedio njihove neprijatelje; dao nam je svoje zakone ljubavi i hoće svojom milošću vladati u našim srcima, da mi jednom budemo s njime vladali u njegovoj slavi. Kako bih mogla ovome božanskom kralju uskratiti dužnu ljubav, što ju od mene traži? Mojim srcem hoće da vlada, njegovo mi srce nudi zaštitu i utočište proti svim napadajima; otvara mi svoje bogatstvo, nudi

mi svoju naklonost: kako dakle da se ne trsim, kako bih stekla njegovu milost brižnim vršenjem njegovih zakona, revnovanjem za njegovu čast i požrtvovnošću za raširenje njegova kraljevstva!

2. T o č k a. Isus hoće, da osvoji srca svih ljudi.

Isus, božanski kralj moj i svih ljudi, umro je, da pobijedi gjavla i osvoji svijet; ali nesretno kraljevstvo grijeha, što ga je došao uništiti, postoji još u veoma mnogim srcima i priječi njegovu srcu, da u njima osnuje onu vlast ljubavi, za kojom tako željno čezne. Puno nježnosti i milosrgja spram tolikih nesretnika, koji slijepo srtaju u svoju propast, želi ovo božansko srce, da se njegovi vjerni podanici saberu pod njegovu zastavu i naprave svetu četu, kako bi svi zadobili njegovu ljubav. Obećaje svojim boriocima, da će ih zaštititi svojom obranom kao neprobitnim štitom; naoružava ih znakom svojega križa i šalje ih, da se bore proti sablaznima svijeta i proti okorjelosti grješnika, molitvom, dobrim primjerom i svim sredstvima, što ih može dati domišljata revnost. Kako bih se mogla bojati sudjelovati kod ovako plemenita djela? Srce mojega ljubeznog vladara za ovo traži od mene samo dobru volju, odvažnost i požrtvovnost; osigurava mi svoju pomoć i obećaje mi uspjeh, primjeren mojim naprezanjima i mojoj revnosti.

Č u v s t v o. O presveto srce, iz ljubavi prikazujem ti poklon svoje najsavršenije zavisnosti. Prosim te, da mi dadeš okusiti i vršiti svoje zakone ljubavi. Hoću da se sva tebi predam i za tebe žrtvujem, pa te molim, da u moje srce usadiš ono svoje mišljenje i one kreposti, koje su mi nužne, da u srcima raširim tvoje kraljevstvo!

O d l u k a. Sve ću upotrebiti, da raširim poznavanje i ljubav srca Isusova.

D u h o v n a k i t i c a. Evo kralj tvoj ide k tebi krotak.

M o l i t v a. Isuse, otvori mi . . .

Prvi petak svibnja.

Srce Isusovo za mene je srce prevrna pastira.

Ja sam pastir dobri. Dobri pastir dušu svoju daje za ovce svoje. (Iv. 10, 11.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Isusa Krista u slici dobroga pastira, koji nosi na svojim ramenima ovcu, što ju natrag vodi u ovčarnicu.

II. V j e ž b a. Srce Isusovo, srce najnježnijega i najpožrtvovnijega pastira, daj, da se promatrajući tvoja dobročinstva i nezahvalnost ljudi prema tebi moje srce napuni osjećajima boli i ljubavi, što ju hoćeš da nalaziš u onima, koji su tvoji.

1. T o č k a. Dobročinstva srca Isusa, našega božanskog pastira; nezahvalnost ljudi prema njemu.

Isus je moj i svega svijeta pastir: to ime, što si ga je pridodalo njegovo božansko srce, sjeća me broja, veličine njegovih dobročinstva i ganutljive skrbi, kojom se neprestano za sve brine. D o b r i p a s t i r, veli naš božanski Spasitelj, d u š u s v o j u d a j e z a o v c e s v o j e. Prvi potez njegove ljubavi k nama bijaše, što je sam sebe predao bijesnim vucima, koji bijahu pripravni, da nas rastrgaju; on je postao žrtva njihova bjesnila, pa je smrću svojom spasio svoje stado. K tome dokazu neizmjerne ljubavi ne prestaje danomice pridodavati množinu novih dobročinstva: zaštićuje svoje ovce svojom obranom i vodi ih na obilnu pašu dajući im svoje vlastito tijelo za hranu; napaja ih živom vodom milosti, čiji je izvor u njegovu božanskom srcu. Koliku zahvalnost, koliku ljubav imade pravo očekivati od svih srdaca! A ipak mu se sa svih strana samo nezahvalnošću plaća; njegove ovce odlaze od njega i ne će da slušaju njegova glasa. Bezbožnici i sablažnjivi grješnici poput grabežljivih vukova počinjaju svaki čas štete u njegovu stadu. Njegovo božansko srce tuguje; boliju obuzet uzalud ide za svojim nevjernim ovcama spasonosnom grižnjom savjesti; badava ih zove natrag najnježnijim pozivima; one se oglušuju njegovu glasu i preziru nukanja

njegove ljubavi. Mogu li uz takove uvrede ostati bez čuvstva i ne htjeti dijeliti duboku bol svojega poklona dostojnog pastira.

2. Točka. Kakovu naknadu očekuje božansko srce dobroga pastira od duša, koje su mu posvećene.

Isusa, nježno ljubećeg pastira, ne poznaju i preziru; njegovo božansko srce, najgorčom bolju napunjeno, gledajući opustošenja, kojima je izvrgnuto njegovo stado, i vjerolomstvo velikoga broja svojih ovaca, traži neku utjehu kod onih, koje su mu još vjerne ostale; oči svoje svraća na mene i očekuje od mojega srca ljubeznu naknadu. Što ću učiniti, da mu barem malo osladim njegovu tugu? . . . Bit ću prema njemu stalna, kao što je vjerna ovca prema svome dobrom pastiru; ova poznaje glas svojega pastira, svuda ga slijedi, kudagod ju hoće voditi; nikad mu se ne opire ni najmanjim protivljenjem, bilo da ju vodi na obilnu pašu, bilo da joj striže vunu, jednako je zadovoljna. Pouzdanje, poslušnost, odanje u ruke Isusove, postojana skrb njemu omiljeti, njega slijediti, njega nasljedovati vršenjem unutrašnjih kreposti, kojih je središte i uzor njegovo poklona dostojno srce: ovim mišljenjem valja mi nadomjestiti buntovnost, hladnoću, nezahvalnost onih, koji ga vrijegjaju, pa ću se oko toga i trsiti. Prispodoba o ovci pruža mi još jednu pouku: uči me, da se imadem kao žrtveno janje prikazati uvrijegjenom srcu Isusovu, da umrtvi u meni sve, što vidi u meni opaka i nesavršena i uništi me vatrom svoje ljubavi. O presveto srce, žrtvujem se i darujem se tebi radosno; radi sa mnom posve po svojoj volji, i ja ću biti uvijek zadovoljna, razumije se, da ti nikad ne dopustiš, te bi se od tebe odijelila.

Čuvstvo. Klanjam ti se, o neizrecivo sveto srce mojega božanskog pastira, zahvaljujem ti iz dubine svoje duše za svu tvoju ljubav i prikazujem ti poklon svoje zahvalnosti i ljubavi, što ju punim pravom možeš od mene očekivati. Oh, kako bih ti rada nadoknadila, zadovoljštinu dala za grješnike, koji te neprestano vrijegjaju; uzmi dakle moje čitavo srce, sam ga ukrasi krepostima, koje su ti mile i koje te mogu utješiti uz tako

mnoge uvrede. Usliši s toga i moj žarki vapaj za obraćenjem onih, koji su tako daleko otišli od tebe, i natrag dovedi sve zablugjele u svoj ovčinjak.

Odluka. Što budem više mogla, nasljedovat ću Isusa, to jest, gledat ću, da budem, što je više moguće, s njime istih misli, osjećaja i života. Od vremena do vremena ponudit ću mu se kao žrtveno janje, da na meni posve ispuni svoju presvetu volju.

Duhovna kitica. Gospodin me vodi, ništa mi ne će manjkati.

Molitva. Isuse, otvori mi svoje presveto srce.

Razmatranja o presv. oltarskom sakramentu.

O presv. oltarskom sakramentu.

Četvrtak I. nedjelje u korizmi.

Božanski život presvetoja srca Isusova.

Tko jede mene, živjet će po meni. (Iv. 6, 58.)

I. Vježba. Predstavimo sebi svojega ljubeznoga Spasitelja, kako nas blago gleda i kako nam, kao nekoć svojim učenicima, govori: Tko jede mene, živjet će po meni.

II. Vježba. Isuse, koji me tako nježno pozivaš, da se u svim svojim potrebama na tebe obratim, budi hrana, život i sreća duše moje!

1. Točka. Isus živi od Boga i u Bogu, tako moramo i mi živjeti u Isusu i za Isusa.

Ne vjerujete li, da sam ja u Ocu i Otac u meni? Iz samoga božanstva crpa srce Isusovo život, svetost i sve kreposti, kojima se kod njega divimo; ta Bog je neizmjerno vrelo svakoga života; zato se nazivlje „živi Bog" za razliku od svega, što je stvoreno, što je dobilo svoj bitak od njega, što samo po njemu ima život. Isus je dakle Bog od Boga rogjen; on je Bog od Boga. Kao čovjek prima sve od svetoga Trojstva i ostaje u posvemašnjoj, potpunoj i postojanoj zavisnosti o božanstvu. U ovom nam smislu veli, da je Otac veći od njega. Promotrimo dokle ide ova zavisnost: Ja ne mogu ništa od sebe, ne tražim svoje volje nego volju onoga, koji me poslao . . . Nauk moj nije od mene nego od onoga, koji me poslao. To je zavisnost srca Isusova o božanstvu. Mi

dugujemo Isusu Kristu, što on duguje svome Ocu. Od Isusa Krista primili smo vrhunaravski život; po njem smo postali djeca Božja, udovi njegovi i grana ovoga mističkoga stabla. Ja sam čokot, a vi ste loze, koji ostane u meni i ja u njemu, donest će mnogo ploda. Ako hoćemo da sačuvamo život milosti i donesemo plod, to moramo biti s njime sjedinjene. Srce Isusovo živi tijesno sjedinjeno sa božanstvom i kao da je u nj uronjeno. Ovo neizrecivo, tajinstveno sjedinjenje božanskih osoba postoji izmegju svete čovječje naravi Spasiteljeve i božanstva; Bog je u čovjeku i čovjek je u Bogu; Bog pripada čovjeku i čovjek pripada Bogu, premda na veoma različit način. U Ocu nalazi Sin početak i ravnalo svojim radnjama. Ako smo mi njegove prave učenice, njegova živa uda, to ostajmo u njemu i on u nama, kao što loza ostaje na čokotu i čokot u lozi, svojim uplivom. Ovo je uvjet našega vrhunaravskoga života i naše plodovitosti; mi smo posvećene Isusu Kristu, mi smo njegove; on dakle mora u nama živjeti, raditi, misliti i ljubiti; to jest, on mora nama svojom milošću dati svoj božanstveni život, svoje osjećaje i svoj duh; njegovo srce treba da vlada našim . . . Krasne li zavisnosti, svete li vlasti! Ali ah, dajem li se vjerno voditi duhom Isusa Krista, kao što se je moj božanski Spasitelj dao voditi Duhom svetim? Je li uvijek on onaj, koji me ravna u mojim djelima, u poslovima mojega svetog zvanja? nijesu li to više tajni nagoni naravi, taština ili kakova neumrtvena strast?

2. Točka. Srce Isusovo živi samo Bogu; tako treba da i mi živimo samo Isusu.

Kao što je poslao mene Otac moj i ja živim po Ocu. Kao da bi Isus rekao: Čast mojega Oca jedini je cilj, prema kojemu sve udešujem: svoju muku, svoje napore, svoju žrtvu . . . Tako treba da i sluga radi za svojega gospodara, učenik za čast svojega učitelja, zaručnica za svojega zaručnika. Dalje nam kaže: Tko jede tijelo moje, živjet će radi mene. Od njega smo primile život, njegove smo; nije li dakle pravo, da se prema njemu udešujemo? da njemu dajemo

čast za svako dobro, kad od njega izlazi? On je u vrhunaravskom redu izvor svih naših dobrih djela; zar da ne bude i cilj svim našim dobrim djelima? Isusa Krista slaviti, svim našim silama raditi, da bude poznat, ljubljen, da mu se služi, da se štuje njegovo presveto srce, to je plemenit zadatak, što smo ga dužne ispuniti . . . Ovo preljubezno srce živi u Bogu i za Boga; mi kao živa uda Isusa Krista, imamo živjeti od njega, u njem i za njega. O kada ćemo moći govoriti s velikim Apostolom: Krist je moj život! Ah još živi stari čovjek u meni, još misli, još radi u meni! . . . Kako još dugo, Gospodine, kako dugo još? . . .

Čuvstvo. Isuse, izvore vječnoga života, blago svih milosti, žarka peći Božje ljubavi, daj, da moje srce bude tako sjedinjeno s tvojim, da samo još živim tvojim poklona dostojnim životom. O sretne li mene, da mogu umrijeti u tvojoj ljubavi i slaviti tebe kroz svu vječnost!

Odluka. Postojano ću moliti Gospodina, da mi dade živjeti svojim božanskim životom.

Duhovna kitica. Živim ja, nu ne ja, nego živi Krist u meni.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak II. nedjelje u korizmi.

Namjera Isusa Krista u presvetoj tajni.

Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu. (Iv. 6, 57.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa Krista, kako svojim apostolima oglasuje tajnu Euharistije i njezine uzvišene učinke.

II. Vježba. Dogji božanski Posvetitelju moje duše, daj joj život od svojega života, užezi ju svojom ljubavlju, da bude čista, sveta i proslavljena!

1. *Točka.* Namjera Isusa Krista u presvetom oltarskom sakramentu.

Presveti oltarski sakramenat otkriva nam mudrost Sina Božjega i njegovu ljubav k ljudima. Bila je služba Boga čovjeka, da nas, tako reći, u sebe pretvori i da na neki način od nas svakoga učini drugoga sebe. Prvi Adam, veli sv. Pavao, bijaše iz zemlje, drugi iz neba, a mi imademo drugome biti slični. A kako će se zbiti ta pretvorba? samo po milosti? Ne, jer milost izmegju Isusa Krista i vjerne duše proizvagja samo sjedinjenje ljubavi, a ne ono osobno sjedinjenje, što ga je Bog-čovjek hotio s nama sklopiti. Isus Krist nam je obznanio, kako će se ispuniti tajna toga neizrecivog sjedinjenja: *Tijelo moje zaista je jelo i krv moja zaista je pilo; tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njem.* Isus Krist sprema u svojoj crkvi sveti stol, kaže neki pisac, na tom tajinstvenom stolu pripravlja nam nebeski kruh iz svojega tijela i krvi; ali iz njegova tijela i krvi, koje je uistinu živo po njegovoj neumrloj duši i božansko po osobi Riječi . . . Kada Isus Krist počiva u grudima čovjeka, koji je pristupio k nebeskoj gozbi, to posvaja sebi čitavo njegovo biće. Diže mu misli, usavršuje osjećaje i uzvisuje, ljubav mu pročišćuje, i daje, da poput čiste vatre plamsa prema nebu; strasti mu zauzdava, kroti, ravna; pa i tijelo mu drži pod svojim zakonima i čini ga neumrlim: *Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.* Dijeli nam, koliko može, to jest, u koliko ne nalazi u nama zapreke, svoju narav i svoj život: Isus Krist živi u nama. O najužeg sjedinjenja, koje se dade pomisliti iza sjedinjenja Boga-čovjeka u Isusovoj osobi, o sjedinjenja, koje nas pripravlja za ono savršenije sjedinjenje, koje će biti u nebu, kad izabrani budu sjedili na prestolju s Isusom Kristom.

2. *Točka.* Posljedice ovoga razmatranja.

Budući da sveta crkva imade najizvrsniju žrtvu i budući da je svećenik službenik te najuzvišenije tajne, to hoću, da me napunja sveto štovanje prema posvećenom značaju svećeničkoga staleža. Štovat ću taj stalež u svim onima, koji ga obnašaju. Nijedno dostojanstvo ne može se usporediti s dostojanstvom svećenika; ono nadilazi sve stvorene veličine pa i drukčije uzvišene službe angjela . . . Kolika sablazan, ako se prezire namjesnik Božji čak u crkvi, u svetištu kod oltara! Oh, ne čini li toga tako slabi kršćanski život, kojemu se djelomice ima pripisati preziranje svećenika i svećeničkoga staleža? — Budući da se u crkvi nalazi sveti stol, koji je uvijek pristupan vjernoj duši, budući da je najveća sreća na zemlji imati Isusa Krista kao prijatelja u svom srcu, i budući da je čovječji jezik odviše siromašan, da izreče, što duša ćuti u tom slatkom sjedinjenju, to ću ići i kušati, kako je sladak Gospodin! Kako, Bože moj! tebe da ostavim, pa da se stavim pod barjak tvojih neprijatelja, tebe da zaboravim radi isprazne i tjelesne naslade! Tko će mi, ako bih htjela to učiniti, naknaditi toliki gubitak? Ti si moj kralj, moj Spasitelj, moj Bog; služit ću ti u ljubavi i tražiti svoju sreću u tom, da stanujem kod tvog svetog oltara.

Čuvstvo. Bože ljubavi i slave, kralju neba i zemlje, komu svaki stvor duguje strahopočitanje i pred kojim isti angjeli drhćući padaju, darujem ti se nauvijek, pa bih bila presretna, kad bih ti mogla iskazati toliko štovanja, koliko si ti iskazao meni ljubavi.

Odluka. Uvijek ću dubokim štovanjem govoriti o slugama Božjim (svećenicima).

Duhovna kitica. Tko mene jede, živjet će po meni.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak III. nedjelje u korizmi.

Odnošaj Euharistije k utjelovljenju.

Duh će sveti doći na tebe i sila najvišega osjenit će te. (Luk. 1, 35.)

I. V j e ž b a. Predstavimo sebi Božju Riječ, koja na dan svojega utjelovljenja silazi u krilo Marijino.

II. V j e ž b a. Poklona dostojni Spasitelju, koji si ostavio krilo vječnoga Oca, da stanuješ u krilu Marijinu, nastani se u mojem srcu i daj mi dijela u svojem božanstvenom životu.

1. T o č k a. Sličnost tajne Euharistije i utjelovljenja.

„Sveta Euharistija, veli sveti Augustin, nastavak je utjelovljenja, po kojoj Sin Božji u rukama svećeničkim postaje tijelo, kako je to prvi puta postao u krilu preblažene Djevice. Divne li moći svećenika, kojih ruke poput krila preblažene Djevice nose Božju Riječ, koja danomice na našim oltarima obnavlja svoje utjelovljenje! Nebeske li i božanstvene tajne, što ju Otac, Sin i Duh sveti čini po vašoj službi! Presveti je oltarski sakramenat nastavak i obnova utjelovljenja. Ova je tajna djelo ljubavi, pri kojem Duh sveti sudjeluje na osobiti način i prisutan je u času pretvorbe, kada se tajna proizvagja". A sveti Ivan Damascenski piše: „Ako me pitate, kako se čini tijelo Isusa Krista, to vam odgovaram, da Duh sveti silazi i svojom silom čini, što mi silom svojega duha ne možemo shvatiti". — Božanski Duše, koji si pripravio tijelo i Dušu preblažene Djevice za stan utjelovljenje Riječi, sigji u mene i učini ista čudesa, jer ja imam primiti istoga utjelovljenoga Sina Božjega.

2. T o č k a. Euharistija je sakramenat našega posvećenja.

Ovaj je sakramenat izvor milosti i klica slave. Duh sveti je posvetitelj i proslavitelj duša, on dakle mora sudjelovati u obim tajnama, da nas posveti i preobrazi. Nije li Duh sveti izvor slave, koja posvećuje duše, vrelo našega posvećenja? Nije li on vogja k našoj blaženoj vječnosti? Ove se istine ne dadu pobiti; gdje izlijeva

Duh sveti obilnije svoje milosti, nego u sakramentima crkve? A koji je najplodovitiji i najuspješniji od svih sakramenata? Nije li to sakramenat naših oltara? U drugim sakramentima daje svoje milosti, ali u ovom je punina, izvor, dapače početnik svih milosti; stoga govore crkveni oci, da u času pretvorbe Duh sveti silazi na oltar, da izvrši čudo pretvorbe; i što se je u času utjelovljenja zbilo, dogagja se i u dušama, koje sudjeluju u božanskim tajnama. U utjelovljenju jednom je riječi načinio svetu čovječju narav Sinu Božjemu; u svetoj pričesti svršava djelo našega posvećenja i stavlja u nas zalog slavnoga uskrsnuća i vječne slave. Ipak hoće Duh sveti, kako kod preblažene Djevice, tako i kod nas našu privolju.

Č u v s t v o. O kako je, Isuse moj, tvoja ljubav k meni daleko pošla! Pripravio si mi svetu gozbu, u kojoj se meni posvema daruješ, dajući mi za hranu tvoje poklona dostojno tijelo i tvoju dragocjenu krv. Duše sveti, pomozi mi, da ovu svetu tajnu ljubavi dostojno primam, da se posvetim i spasim.

O d l u k a. Često ću moliti Mariju za divne osjećaje njezina srca, da dostojno primim njezina sina u svetoj pričesti.

D u h o v n a k i t i c a. Riječ je tijelom postala i prebivala megju nama.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Četvrtak IV. nedjelje u korizmi.

Euharistija, sakramenat sjedinjenja.

Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njem. Kao što me posla živi Otac i ja živim poradi Oca; i tko jede mene, i on će živjeti poradi mene (Iv. 6, 57. 58.)

I. V j e ž b a. Predstavimo sebi svojega Spasitelja kod zadnje večere, kako daje sebe pod prilikama euharističnim svojim učenicima.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, Bože moj i sve moje, budi život moje duše, da sve djelovanje njezinih sila ide samo za tvojom većom slavom!

1. Točka. Sveta pričest sjedinjuje nas s Isusom.

Riječ je tijelom postala i megju nama prebivala. U utjelovljenju vječna se je Riječ sjedinila s našom naravi. Na isti način sjedinjuje presveti oltarski sakramenat sve vjernike, koji ga primaju, tako tijesnim sjedinjenjem njihova tijela i njihove duše sa tijelom i krvlju Isusa Krista, da s njime „čine jedno tijelo", kako veli sveti Ivan Zlatousti; „samo jednoga Isusa Krista", kako veli sveti Augustin; „samo jednoga Boga", kako kaže sveti Petar Hrisolog: . . . Nije to samo sjedinjenje duha i srca, na kojem se osniva posvećujuća milost, koju daje ovaj sakramenat; ova je milost velika, kad bi sama bila; ali ona je vlastita svim sakramentima, kako veli sv. Pavao: Tko pristaje uz Boga, postaje s njime jedan duh . . . Nije to samo jednostavno sjedinjenje prave prisutnosti, koja čini, da Isus Krist tjelesno u nama prebiva, i da smo mi ljudi, koji, kako veli sveti Ćiril, nosimo u svojem tijelu Isusa Krista, što je već svakako neprispodobiva čast, ako smo samo sretni, da nosimo ovo blago u svojem srcu; nego sveti oci govore još mnogo uzvišenije o ovom božanstvenom sjedinjenju. Oni vele, da mi poznavajući svete tajne ne samo nosimo Sina Božjega u sebi, nego i da s njime činimo samo jedno te isto tijelo. „Čovječe, vapi sveti Ivan Zlatousti, čovječe, promotri čast, što ju primaš kod svetoga stola! Pred čime angjeli sa svetim strahom strepe, što se ovi jedva usude pogledati radi sjaja i divne blistavosti, koja ga okružuje, s onim smo mi sjedinjeni i po tom postajemo jedno te isto tijelo, jedna te ista krv s Isusom Kristom". Odavle sveti oci zaključuju, da mi, koji smo uda Isusa Krista, činimo i jedno tijelo s njime. Dosljedno mi smo svi Isus Krist. „Čujete li, braćo moja, pita sveti Augustin, razumijete li dobro? Ako je to, divite se milosti, što nam ju Bog daje, i radujte se! Svi smo mi Isus Krist!"

2. Točka. Učinak ovoga divnoga sjedinjenja.

U svojem utjelovljenju hotio je Sin Božji dići nas do božanstva; to čini u svetoj pričesti. Tako piše sveti Petar Hrisolog: „On nosi čovjeka, da čovjek više ne padne; on čini onoga nebeskim, kojega je od zemlje napravio; oživljuje božanskim duhom onoga, kojega je oživio čovječjim duhom i uzdiže ga do Boga tako, da od njega odstranjuje sve, što ga se još drži od grijeha, od smrti, od nevolje, od boli i od praha zemaljskoga" . . . „Kako on to čini u Euharistiji, sveta je tajna, koja je poznata samo očima vjere", veli sv. Toma. „To je tajna sjedinjenja, veli sveti Augustin, što ju je Bog učinio na angjelskom stolu, te se zadovoljio, da nam od nje ostavi učinke, a da nam ne dade njezina poznavanja". „Ova tajna sila nebeskoga kruha, koji preobraća onoga, koji ga jede, i pretvara ga svojom snagom, jest tajna sjedinjenja, koje ja ne mogu nikad razumjeti". Sveti Ćiril prispodablja sjedinjenje sakramenta sa sjedinjenjem utjelovljenja, što je dalo povoda svetom Ivanu Damascenskom reći, da nas sveta pričest diže nad angjele, ne po uregjenju naše naravi, nego po našem sjedinjenju s Bogom. „Veličine li kršćanina, vapi sveti Ćiril, rasipne li ljubavi Božje! sudjelovanjem kod svetih tajna jedno smo samo tijelo i jedna krv s Isusom Kristom! Koje srce, ma bilo još tako okorjelo, da se ne uzraduje, kad promatra uzvišenost ovih tajna! Ali tko da ne bude time i zaslijepljen? O znače sjedinjenja, o sakramente tijesnoga združenja s Bogom, o vezu ljubavi!"

Čuvstvo. Bože moj i Spasitelju, što tražim na nebu i što ljubim na zemlji osim tebe, Bože srca moga! Ljubezni Isuse, ti si jakost moja, utjeha moja, blago moje i dijel moj sada i uvijek!

Odluka. Za primanje svete pričesti pripravljat ću se velikom čistoćom srca.

Duhovna kitica. Tko jede mene, živjet će poradi mene.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak V. nedjelje u korizmi.

Sveta je misa nastavak žrtve na križu.

I uzevši hljeb, dade hvalu i prelomi i dade im govoreći: Ovo je tijelo moje, koje se daje za vas. (Luk. 22, 19.)

I. Vježba. Predstavimo sebi Isusa Krista kod zadnje večere, kako daje sama sebe svojim apostolima za hranu.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, koji hoćeš da svaki dan na našim oltarima obnavljaš žrtvu, što si ju jednom prikazao na Golgoti, udijeli mi milost, da svaki put, kad prisustvujem obnavljanju tvoje žrtve, budem samo jedna i ista žrtva s tobom!

1. Točka. Žrtva na križu i žrtva naših oltara jedna je te ista žrtva.

Kada se Isus Krist po rukama svećeničkim žrtvuje na našim oltarima, to on obnavlja žrtvu, što ju je prikazao na križu. Od neizmjerne je cijene, što je on na križu prikazao; prikazao je naime svoju osobu, svoje muke, svoju krv i život; dosta je dakle, da on, pokazujuć se pred svojim Ocem na euharističkom stolu, svaki dan mu predoči u svetoj misi ono, što je u smrti pretrpio. To je tako, kao da bi govorio: Oče moj, neka te stanje, u kojem me sada gledaš, sjeti na ono, što sam na križu trpio, pribavio, izmolio za tvoju čast i za spasenje ljudi; prenašam to na nje i molim te, da im namijeniš od toga plodove . . . Divimo se ljubavi svojega božanskog Spasitelja! Žrtva na križu bila bi dosta, da počasti Boga, svojega Oca i da izvrši naše pomirenje; ali to nije bilo dosta neizmjernosti njegove neshvatljive ljubavi . . . Ništa mu se nije činilo dovoljno, doklegod je njegovoj moći preostajalo još kakovo sredstvo, da nam dokaže svoju nježnost . . . Žrtva na križu bila je dosta za naše spasenje; ali on ju je htio svaki dan obnavljati i na tajinstveni se način žrtvovati na našim svetim oltarima; on je svojoj crkvi zapovjedio, da svaki dan prinosi žrtvu, što ju je on za nas prikazao na Golgoti.

2. Točka. Treba da ovoj svetoj žrtvi prisustvujemo s vjerom i pouzdanjem.

Zahvalimo Isusu Kristu, koji nam je dao tako različite, tako ganutljive dokaze svoje ljubavi, koji nam tako čudnovatim načinom razjasnio žrtvu, koju i dalje za nas prikazuje u svetoj Euharistiji . . . Gledajmo, kako još za nas teče ona krv pomirenja, kao nekoć na križu, premda pod tajinstvenim prilikama. Isus Krist može, da učini sve ono, što je rekao: ovo je tijelo moje, ovo je krv moja . . . Ah, ta zašto nam je hotio dati ovaj testamenat, što ga je svojom krvlju napisao, potvrdio i zapečatio, ako ne zato, da i dalje utvrgjuje našu vjeru u ovu tajnu, da uspaljuje našu ljubav. Tko da ne bude ganut, kad čuje svaki dan one riječi božanskoga Spasitelja: Ovo je tijelo moje . . . ovo je krv moja, koja će se proliti na otpuštenje grijeha! Ne ćemo li promatrajući to bježati od grijeha, zbog kojega je on prolio svoju krv? . . . Žrtva na križu izvor je takogjer svih dobara milosti, ulijevanje i primjenjivanje zasluga Isusa Krista; ali natapanje ovoga plodonosnog vrela u nama zbiva se obično samo po svetim sakramentima i svetoj misi. Kakovim strahopočitanjem, kakovom živom vjerom treba da prisustvujemo obavljanju svetih tajna! kakove milosti razlijeva ova sveta žrtva nad cijelu crkvu, jer svi imaju na svoj način i prema stupnju svojih različitih potreba dijela u njoj.

Čuvstvo. Jaganjče Božji, ti se žrtvuješ sve dane, da izmiriš pravednost svojega na nas rasrgjenog Oca; kao da nanovo prolijevaš onu krv, koja ne prestaje vikati za milosrgjem! Daj, da te gane žar naše želje, dogji u pomoć svojoj crkvi i daj, da nam svijetli svjetlost tvoje vječne istine!

Odluka. Svaki ću dan prisustvovati svetoj misi živom vjerom.

Duhovna kitica. Kadagod budete to činili, naviještat ćete smrt Gospodnju.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Veliki četvrtak.

Sveta je misa nastavak zadnje večere.

I kad jegjahu, uze Isus hljeb i blagoslovivši prelomi i dade im i reče: Uzmite, ovo je tijelo moje. I uzevši čašu i hvalu davši dade im; i piše iz njega svi. I reče im: Ovo je krv moja novoga zavjeta, koja će se proliti za mnoge. (Mark. 14, 22.—24.)

I. Vježba. Predstavimo sebi dvoranu zadnje večere, gdje naš Spasitelj sa svojim učenicima sjedi za stolom.

II. Vježba. Pokaži mi, božanski Spasitelju moj, izvrsnost žrtve, koja se svaki čas prikazuje na našim oltarima, i udijeli mi milost, da svagda dubokim strahopočitanjem prisustvujem toj žrtvi.

1. Točka. Sveta je misa nastavak zadnje večere Isusa Krista; kakovim strahopočitanjem treba da joj prisustvujemo.

Sve milosti, veli Bossuet, stiču se u uzvišenoj žrtvi naših oltara. Isus je jednom umro i mogao je samo jednom biti na taj način žrtvovan; nu što je megjutim jednom na Golgoti učinio, da se je krv prolivši i ranama pokrit žrtvovao, Bogu svoju dušu sa svom svojom krvlju prikazao, nastavlja danomice novim načinom činiti u nebu, gdje po svetom Pavlu, ne prestaje prikazivati se svome Ocu, i u svojoj crkvi, gdje je danomice prisutan u stanju smrti . . . Budimo pozorne kod čina svete žrtve; svećenik, s pukom u duhu i srcu sjedinjen, radi u njegovo ime i govori mjesto njega. Sjetimo se na stari običaj, kad je svaki žrtvovao i donašao stvari za božansku žrtvu. Ceremonija se promijenila, duh je ostao; svećenik žrtvuje s pukom, a puk privoljuje u sve, što on čini. Što veli svećenik? Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude mila Gospodinu. A puk odgovara: Primio ju Gospodin iz tvojih ruku . . . Svećenik dalje govori: Sjeti se sluga svojih, za koje ti žrtvujemo ili koji ti ovu žrtvu prinose . . . Prisvojimo sebi čuvstva Isusa Krista, proniknimo duh crkve: žrtvujmo s Isusom

Kristom, žrtvujmo Isusa Krista, žrtvujmo same sebe s crkvom katoličkom, koja je raširena po cijeloj zemlji. Dolazimo sada k onom posebnom posvećenju, koje pretvara kruh i vino u tijelo i krv Isusovu; Isus bude prisutan snagom ove svete riječi. Isus Krist dakle je zbilja prisutan na oltaru, kao što bijaše prisutan na križu, gdje se je pojavio za nas žrtvujući sama sebe, da istrijebi grijeh, prinoseći sebe kao krvnu žrtvu; on je isto tako prisutan, kao i u nebu, gdje se neprestano za nas pojavljuje pred licem Božjim. Ah, kako je krasna kršćanska služba Božja! kako su uzvišene njezine ceremonije! kako sveta ova pretvorba!

2. Točka. Treba da se sjedinimo s duhom žrtve.

Kada u vjeri promatramo tu svetu tajnu, moramo se takogjer s Bossuetom pitati: Kako, da za obavljanja tako velike tajne ne bude spomena na tvoje grijehe, da ne bude nijednoga osjećaja kajanja? Ti si samo tijelom pri tom, što činiš, kod čina tako strahovite tajne? Zar je Isus Krist možda ovdje samo po vanjštini po tijelu? Nije li i njegov duh kod nas? A što hoće da kažu ove riječi: S duhom žrtve treba da se sjediniš, a tvoje je tijelo ovdje kao mrtvo i bez duha, tvoj čin bez života, bez vjere . . . Kako, ti ništa ne osjećaš! ne misliš na to, da su ove prilike sveta koprena poklona dostojnog tijela tvojega Spasitelja i kao mrtvačko platno, koje ga pokriva! . . . Stojiš kod svetoga groba, gdje leži tvoj otac, koji umrije od rana, da tebe spasi, a ti ostaješ bez čuvstva! . . . Kod ovih se riječi budiš! A misliš li, da te ovdje prisutni Spasitelj hoće da vidi i s najmanjom hladnoćom spram tvojega brata? da je on rekao: Ako dakle prineseš dar svoj k oltaru, i ondje se opomeneš, da brat tvoj ima nešto na te; ostavi ondje dar svoj, i idi prije te se pomiri s bratom svojim, pa onda dogji i prinesi dar svoj; opomeni se takogjer, da mu nijesu manje ogavne i tvoje druge neurednosti. Odlazite od mene, licemjeri, koji me samo ustima častite, a srce vam je daleko od mene; odlazite od mene! . . . Ne, vratite se, nanovo oživite, ugjite u sebe, dajte barem da

se čuje jedan uzdah radi žalosnoga stanja vaše duše; recite sa skrušenim Davidom: Priznat ću Bogu grijehe svoje... Dà, možete ih tolikim skrušenjem priznati, da vam se odmah oproste.

Čuvstvo. Uvjerena, Spasitelju moj, da me nježno ljubiš, da se na našim oltarima žrtvuješ samo zato, da mi dokažeš svoje neizmjerno milosrgje, to ću živim pouzdanjem u tebe govoriti: Isuse sine Davidov, smiluj se meni! Pošto ti ne stavljaš nikakovih megja svojoj ljubavi, to ne ću ni ja stavljati nikakovih svojoj zahvalnosti.

Odluka. Pripravljat ću se, da s takovom vjerom i ljubavlju primam Isusa u svetoj pričesti, kao da bih bila s učenicima kod zadnje večere.

Duhovna kitica. To činite na moj spomen.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak u osmini uskrsnoj.

Euharistija promatrana kao žrtva.

Od istoka sunca do zapada prinosit će se imenu mojem prinos čist. (Mal. 1, 11.)

I. Vježba. Gledajmo Isusa Krista, kako se u svaki čas dana i noći žrtvuje na našim oltarima.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, napuni me živom vjerom i najdubljom zahvalnošću spram poklona predostojnoga oltarskog sakramenta.

1. Točka. Presveti oltarski sakramenat, čudo najdublje mudrosti.

Svetoj crkvi Isusa Krista trebalo je žrtve i oltara kao čuvarici jedino prave, jedino savršene vjere; nije mogla biti bez onoga, što spada na bistvo vjere na zemlji. Trebalo joj žrtve, kojoj je žrtveni jaganjac bio Isus Krist. Poslije žrtve na Golgoti, veli neki pisac, postade krv životinja i zemaljski darovi bez vrijednosti. Nijedno žrtvovanje osim Boga-čovjeka nije više zavrijegjivalo imena žrtve; nebu se nije mogla više militi nijedna druga žrtva . . . Trebalo je nekrvne žrtve; svako drugo žrtvovanje Boga-čovjeka bilo je u buduće nemoguće. Svojim uskrsnućem postaje Isus Krist nepromjenljiv, neumrl, te nije mogao više dopustiti, da mu se prolijeva krv. Ovo su ipak čudesa, koja su se u svetoj crkvi uza svu prividnu nemogućnost imala obavljati. Bude naregjen presveti oltarski sakramenat i nestade svake nemogućnosti; poteškoće su svladane, potrebama je crkve pomoženo. — Krv životinje ne teče više po oltarima Božjim; Isus Krist jedino je janje za žrtvu, koja se prinosi Gospodinu; on se žrtvuje, ali se više ne osugjuje i ne razapinje; žrtvuje se, ali bez izdaje i bez zločina. Evo dakle, sveta crkvo, svetoga oltarskog sakramenta, evo žrtve, i to žrtve, koja je dostojna tebe i tvojega odregjenja! O zaista božanske žrtve, žrtveno je janje Bog; onaj, koji žrtvuje, jest Bog! Žrtva neizmjerne cijene, koja posvema zadovoljava zahtjeve Božje pravednosti! Žrtva, kojoj su učinci neizmjerni, koja razveseljuje nebo, zemlji donosi mir, ljude posvećuje, krijepi pokojne pravednike i oslobagja ih iz plamena čistilišta . . . Nekrvna i tajinstvena žrtva, upravo kako i treba da je u vjeri, koja je osnovana na najuzvišenijim tajnama, i kojoj koprena vjerovanja sakriva gledanje nebeskih stvari!

2. Točka. Sveta misa, čudo svemogućnosti.

Promatrajmo sveti čin sv. mise i tajnu pretvorbe. Vidim oltar, počima se žrtva, da se prikaže prinos čist, koji se imade od istoka sunca do zapada prinositi Bogu. Nije to više žrtva, koja se imala prinositi u hramu Jerusalemskom i na jednom jedinom mjestu, što ga je izabrao Bog; žrtva je to, koja se ima prikazivati po svim stranama svijeta. Nu gdje je vanjština žrtve? pita Bossuet; gdje su životinje za žrtvu? gdje je vatra? Hekatombe*) nijesu dosta, da izraze veličinu našega Boga! . . . . A kako je jednostavna kršćanska žrtva! Vidim samo malo kruha na oltaru,

---

*) Hekatomba = žrtva od 100 istovrsnih životinja, većinom bikova.

malo vina u kaležu; više ničesa ne treba, da se prikaže najuzvišenija žrtva, koje veličina i bogatstvo nadmašuje svu stvorenu narav . . . Tijelo i krv utjelovljenoga Sina Božjega bit će žrtveni dar ove tajinstvene žrtve . . . Svemoguća riječ pretvorit će zemaljske žrtvene darove, kruh i vino, u tijelo i krv Spasiteljevu. Jer je ovo ista riječ, koja je stvorila sve stvari i koja stvara sve, što hoće, u nebu i na zemlji . . . Ova riječ, koju je najprije rekao Sin Božji, a njegovi službenici opetovali, uvijek će imati isti učinak. On je rekao svojim apostolima: Ovo činite; a njegovi su nas apostoli učili, da će se to činiti, dokle on dogje svijet suditi.

Čuvstvo. Bože, koli divno čudo! na našim je oltarima isto tijelo, ista krv, koja bje za nas prolivena. Gledaj Spasitelja zaodjenuta znakom svoje smrti, onoga Spasitelja, koji je bio jednom naša žrtva prolijevanjem krvi i još je danas naša žrtva na novi, neizrecivi način tajinstvenim prolijevanjem krvi rastavljene od tijela. Dušo moja, saberimo se! poklonimo se ovim čudesima mudrosti i svemogućnosti!

Odluka. Prikazat ću se svome božanskom Spasitelju, da budem s njime jedna žrtva.

Duhovna kitica. Umirem svaki dan.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak I. nedjelje po uskrsu

Sveta Euharistija, čudo ljubavi i milosti.

Kako je Isus ljubio svoje, do konca ih ljubi. (Iv. 13, 1.)

I. Vježba. Promatrajmo svojega božanskog Spasitelja u dvorani zadnje večere, kako kruh i vino pretvara u svoje sveto tijelo i krv.

II. Vježba. Božanski Spasitelju, daj mi upoznati izvrsnost euharističnih darova i udijeli, da se trsim, kako bih ih postala dostojna požrtvovnošću moje ljubavi.

1. Točka. Sveta je Euharistija najkrasniji dokaz ljubavi Isusa Krista.

Tko da se ne divi, kada promatra dar, što nam ga daje Isus Krist u sv. pričesti? . . . U drugim sakramentima primjenjuje nam Bog-čovjek zasluge svoje smrti, dijeli nam svoje milosti; u svetoj pričesti daje nam sama sebe, daje nam Boga, početnika milosti, sve, što neizmjerna krasota može da dade . . . Daje sebe bez ikakova ustezanja, svoje božanstvo sa svim njegovim vlastitostima, svoje cijelo čovještvo, svoju božansku dušu, svoju krv, koja oduzima grijehe svijetu, svoje tijelo, izvor života i neumrlosti. Svaki čas i nauvijek daje sebe . . . Mogu biti nezahvalna, njega zapustiti, dapače uvrijediti ga; on me stoga ne će lišiti svoje prisutnosti . . . Daruje sebe iz ljubavi, kaže neki pisac; nikakova nužda, nikakova zapovijed nije mu naložila ove darežljivosti, a ljudi nijesu mogli da svojim djelima zasluže takovu milost . . . Daje sebe na neizrecivi način . . . Kao da bi se u hramovima sagragjenim njemu u čast osjećao daleko od nas, hoće da osobno u našim srcima stanuje, da se s nama sjedini ili još više nas u sebe obrati, koliko može: Tko jede tijelo moje, ostaje u meni i ja u njem. O ljudska prijateljstva, djetinja ljubavi, materinja nježnosti, vaša srdačnost nije ravna srdačnosti, kojom nas počašćuje Isus Krist u svetoj pričesti!

2. Točka. Sveta je pričest sakramentalna obnova svih tajna, koje su učinjene za spasenje svijeta.

Promatrajmo u različitim prilikama, u koje se Bog-čovjek na našim oltarima stavlja, novo očitovanje njegove ljubavi k nama. Iz ljubavi k nama rodio se Isus u štali i podvrgnuo svim slaboćama djetinjstva; iz iste ljubavi svaki dan se ragja sakramentalno u Euharistiji i podvrgava se tajinstveno šutnji slaboće i zavisnosti, što mu bijaše udes u Betlehemu . . . Iz ljubavi k nama nemagjaše Isus Krist u svom smrtnom životu, na što bi si glavu naslonio! Sakrio je sjaj svojega božanstva i ponizio se sve do najnižega stupnja ne samo ljudi, nego i grješnika. Iz iste ljubavi zaodijeva se u Euharistiji zemaljskim

prilikama, oduzima nam gledanje svoje slave, uzajmljuje u nas stan, zadovoljan s bijednom kolibicom ili najsiromašnijim krovom, ako mu ga ljubav nudi . . . Iz ljubavi k nama trpio je Isus klevete i poruge opakih ljudi. Iz iste ljubavi podvrgava se u svetom sakramentu pogrdama krivovjeraca, uvredama nevaljanih kršćana . . . . Iz ljubavi k nama napokon pretrpio je Isus Krist neizrecive boli, otkupio nas na križu svojom krvlju i zatvorio se kroz tri dana u grobu. Iz iste ljubavi stavio se je pod euharističnim prilikama u stanje slično smrti i njegovo tijelo, koje je tajinstvenim načinom bez života, zakapa se u grudi onoga, koji ga prima . . . Koliko je tajna u ovoj neizrecivoj tajni! veli neki pisac; na ovakav način presveti oltarski sakramenat obnavlja kroz stoljeća različite prilike božanskoga Spasitelja za njegova smrtnoga života, kojima je očitovao svoju ljubav k ljudima.

Čuvstvo. Ljubavi Isusa Krista, beskrajna ljubavi, tko će te ikada moći posvema shvatiti, tko ti se ikada dosta nadiviti! Dà, čovječje srce ne će ti moći nikada naplatiti, a ipak si ti ljubomorni, nježni, požrtvovni, vjerni, darežljivi Bog; tražiš od mene, da ti uzvratim ljubav, koja te je dostojna. Isuse, ti si gospodar moga srca; ulij mi, molim te, osjećaje, što ih tražiš kao poklon!

Odluka. Nasljedovat ću svetoga Alojzija, koji je podijelio svoje vrijeme u pripravu i zahvalu za svetu pričest.

Duhovna kitica. Tko jede tijelo moje, ostaje u meni i ja u njem.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak II. nedjelje po uskrsu.

Dobri pastir traži izgubljenu ovcu.

Koji čovjek od vas koji ima sto ovaca, pa ako izgubi jednu od njih, zar ne ostavi devedeset i devet u pustinji i ide za onom, koja se bila izgubila, dok je ne nagje? (Luk. 15, 4.)

I. Vježba. Predočimo sebi Isusa u slici dobra pastira, koji na svojim ramenima natrag donosi ovcu, koja se bila izgubila.

II. Vježba. Dobri Pastiru naše duše, koju ti hraniš svojim vlastitim bistvom, otkrij nam svu nježnost svojega božanskoga srca, da se nikada ne odijelimo od tebe.

1. Točka. Dobrota Isusova spram grješnika; mrmljanje njegovih neprijatelja.

Isus je dopustio grješnicima, da mu se približe; dapače se je ponizio i jeo s njima; poučavao ih je, tješio i davao im dokaze osobite naklonosti svoje. Radi toga su mrmljali farizeji i književnici. O neizmjerna dobroto, kamo te dovodi tvoja milosrdna ljubav! Ti sam podnosiš sve i trpiš sve i ništa ne može da umanji žar tvoje revnosti. Udijeli mi milost, da se povedem za tvojim primjerom . . . Tko će me sad priječiti, da se s pouzdanjem približim k tebi? Ah, nijesam li ja grješnica? Pogledaj me, Gospodine, gdje klečim pred nogama tvojim. Govori mi, Bože moj; tvoja siromašna sluškinja sluša pazljivo, te čvrsto odlučuje poslušati tebe . . . Farizeji i književnici mrmljali su radi toga. Grješnicima su ovi ljubomorni ljudi hotjeli manje zla, nego Isusu, čije su ponašanje kudili. Tako im je veličina milosrgja Spasiteljeva davala povod, da se proti njemu bune . . . Manje da opravda svoje ponašanje, nego da nas pouči, hotio je Isus odgovoriti na mrmljanje svojih neprijatelja. Kakovi potezi dobrote i mudrosti na našem božanskom Spasitelju! Bilo da kori svoje učenike ili odgovara na njihova pitanja, bilo da oprovrgava svoje neprijatelje, svime tim poučava nas o najdubljim istinama. Tako, dok suzbija pričom mrmljanje farizeja, otkriva nam svu

nježnost svojega srca, ulijeva zdvojnom grješniku novo pouzdanje, poučava nas o najvažnijim dužnostima naše službe i objavljuje nam tajne neba . . . Saberimo se duboko u nutrinji i promatrajmo svom pažnjom, pobožnošću i zahvalnošću, kojom možemo, ovu božanstvenu prispodobu.

2. T o č k a. Kako dobri pastir traži izgubljenu ovcu.

Žurno traži dobri Pastir izgubljenu ovcu. Mi ne ostavljamo Isusa predajući se grijehu, a da on toga ne bi opazio i da to ne bi ganulo njegova srca. Ni časa ne oklijeva tražiti nas tajnom grižnjom savjesti, poticajima svoje milosti, najrevnijim naporima svoje ljubavi, da nas opet k sebi privede. . . Ne prestanimo zahvaljivati mu. U ovoj prispodobi Isus sama sebe riše i pokazuje nam dužnosti Bogu posvećene osobe. Nasljedujemo li njegovu budnost, njegovu revnost, njegovu nježnu ljubav, njegovu neumornu požrtvovnost? Dobri pastir traži osobito izgubljenu ovcu; ostale ostavlja na paši, kamo ih je doveo, i traži jednu, koja se izgubila . . . Ovo tako hvalevrijedno ponašanje opravdava vladanje Isusovo, koji je više vremena upotrebio na to, da natrag dovodi grješnike, nego da poučava pravednike. Dalje opravdava prosvijetljenu revnost osoba posvećenih radnom životu, koje u susretaju s grješnikom i pravednikom daju prednost prvome i radije se lišavaju tihe utjehe, što bi ju uživale uz pravedne duše, da preuzmu na sebe poteškoće i neugodnosti, koje su skopčane s traženjem izgubljene ovce . . . Ovaj dijel prispodobe ne će nam reći, da Isus ostavlja pravednike, da traži grješnike, nego nam hoće pokazati vrijednost duša, kakovom revnošću i kakovom ih ljubavlju traži Isus, kad su zalutale, i hoće potaknuti našu revnost, da u njima pomažemo djelovanje njegove milosti. Dobri se Pastir ne umara; traži izgubljenu ovcu, dok je ne nagje. O božanski Pastiru duše moje, da nijesi tako ustrajno mene tražio, gdje bih bila sada? Kako sam često bila gluha za tvoj glas! kako sam često pred tobom bježala, da umaknem tvome traženju i ostanem u svojem lutanju! Ali si ti napokon pobijedio moje opiranje, i ja sam tvoja!

Č u v s t v o. Isuse, ljubezni Gospodine moj, koliku sam ti zahvalnost dužna za osobitu milost, što si me pribrojio broju tvojih izabranih ovaca! Ah napokon osjećam, koliku ti vjernost i zahvalnost dugujem. Hoću da odsad budem jedna od tvojih najvjernijih i najposlušnijih ovaca. I budući da si se ti snizio, da se milošću mojega svetog zvanja sjediniš sa mnom, to hoću da cijeli život posvetim sve većem poznavanju i ljubavi svojega nježnoga i odanoga Pastira.

O d l u k a. Pazljivo ću slušati glas Isusa, svojega dobrog pastira.

D u h o v n a k i t i c a. Dobri pastir daje dušu svoju za ovce svoje.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Četvrtak III. nedjelje po uskrsu.

Dobrota srca Isusova pokazuje nam se u priči o nagjenoj ovci.

I kad ju (ovcu izgubljenu) nagje, stavi ju na ramena svoja radujući se; i došavši kući sazove prijatelje i susjede govoreći im: Radujte se sa mnom, jer nagjoh ovcu svoju, koja se bila izgubila. (Luk. 15, 5. 6.)

I. V j e ž b a. Predstavimo sebi Isusa u slici dobra pastira, koji donosi na ramenima ovcu, koja se bila izgubila.

II. V j e ž b a. Dobri Pastiru naše duše, otkrij nam svu nježnost svojega božanskoga srca, da uvijek slušamo glas tvoj i tebe samo da ljubimo!

1. T o č k a. Kako dobri pastir postupa sa nagjenom ovcom.

Dobri pastir prima nagjenu ovcu radosno i blago s njome postupa; ne tuži se na brigu, koju mu je zadala; ganut slaboćom i potištenošću, u kojoj ju vidi, ima sućut spram nje . . . Ovca je iznemogla svojim lutanjem; kako će se moći vratiti u ovčinjak? Dobri pastir odu-

zima joj tu poteškoću: stavlja ju na svoja ramena i sam ju nosi . . . Zgodna slika Spasitelja duša i redovnica, koje živu njegovim duhom: Isus, vječna slast blaženika hoće da se raduje obraćenju grješnika! . . . Nastavlja Isus: K a ž e m v a m, d a ć e t a k o b i t i r a d o s t n a n e b u z a j e d n o g a g r j e š n i k a, k o j i - č i n i p o k o r u, v e ć m a n e g o l i z a d e v e d e s e t i d e v e t p r a v e d n i k a, k o j i m n e t r e b a p o k o r e. Ti nas, Bože moj, uvjeravaš, i ja to vjerujem. Nijesi li ti sam pastir pun ljubavi? I ako se ti raduješ radi obraćenja jednoga grješnika, kako onda da se nebo radi toga ne raduje? kako da se tome ne veseli tvoja sveta crkva na zemlji. Ne živu li od tvoga duha blaženi na nebu, sluge crkve i pravednici na zemlji? O kako je uzvišena ova istina! kako puna utjehe za vjerne duše i za obraćenoga grješnika!

2. T o č k a. Revnost za obraćenje grješnika.

Revnost za obraćenje grješnika najdostojnija je duše Bogu posvećene, i njome se najviše Bog slavi, jer će duša, oslobogjena od grijeha, na vijeke slaviti Gospodina, mjesto da ga u vječnom očaju proklinje . . . Megju svim djelima milosrgja nije nijedno veće, nego osloboditi dušu iz ropstva gjavlova i opet ju učiniti djetetom Božjim . . . Grješnici su bolesne ovce, koji imadu mnogo više prava na našu brigu, nego pravednici, po riječima samoga našeg Gospodina Isusa Krista; ako ih pustimo da propadnu, to ćemo davati strogi račun i one će nas obasuti prigovorima na dan suda . . . Koga ovi visoki razlozi duboko ne diraju, veli neki pisac, taj nema ni duha ni kreposti našega božanskoga Spasitelja; molimo ga dakle, da nas napuni duhom ove prispodobe i dade nam milost, da ju i vršimo. Upotrebimo sva sredstva, što ih može ulijati prava, revnošću rasplamćena ljubav; molimo, prosimo, prednjačimo dobrim primjerom, osobito zazivajmo Boga milosrgja, upravitelja srdaca; ne mirujmo, dok ne dogjemo do svrhe, budimo poput božanskoga Pastira pune nježne sućuti prema grješniku i čestitajmo mu, kad se obrati; zahvalimo Bogu s njime i podajmo mu sva sredstva za ustrajnost.

Č u v s t v o. Svemogući Gospodine, kako je divna tvoja blagost i ljubav k nama! Pun sućuti prema našim slaboćama tražiš nas, kad smo svojim neurednostima duboko ranili tvoje tako nježno i dobrostivo srce. Udijeli mi milost, da se dobro okoristim tako ganutljivim naukom i da podvostručim revnost za posvećenje duša; daj, da radim oko toga važnoga djela svom požrtvovnošću, što ju od mene očekuješ!

O d l u k a. Revno ću raditi oko svojega usavršenja i posvećenja duša.

D u h o v n a k i t i c a. Ja sam pastir dobri.

M o l i t v a. Dušo Kristova . . .

Četvrtak IV. nedjelje po uskrsu.

Presveti oltarski sakramenat, izvor svih milosti.

Dogjite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti. (Mat. 11, 28.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Isusa Krista, koji stanuje u našim svetohraništima i neprestano izlijeva na nas svoje najobilnije milosti.

II. V j e ž b a. Isuse, izvore svih milosti, napuni me tako velikim poštovanjem sakramenta tvoje ljubavi, da se smatram sretnom, što na zemlji mogu misliti samo na dobročinstva, koja sam primila od tebe!

1. T o č k a. Presveti sakramenat daje službi Božjoj božansku posvetu i oživljuje pobožnost vjernika.

Presveti oltarski sakramenat daje kršćanskoj službi Božjoj neizmjernu cijenu i božansko dostojanstvo, odliku, koju ne imagjaše ni služba Božja starozavjetna ni žrtva Melhizedekova. Zaista crkva prikazuje Gospodinu po svetom sakramentu štovanje, koje je njega dostojno. Žrtvuje mu njegova ljubljenoga Sina, Sina, koji se može staviti uz Boga, a da mu ne učini krivo, koji ima pravo sve tražiti, sve postići, i koji je svome Ocu jako omilio . . U svojim molitvama, u svojoj žrtvi nije dakle crkva

sama, koja se klanja, koja moli, koja zahvaljuje; nego Isus Krist se klanja, moli, zahvaljuje sa crkvom i za crkvu. Kakov izvor časti za Boga, koliko neiscrpivo blago milosti za crkvu! . . . Presveti je dakle oltarski sakramenat vez, koji spaja nebo sa zemljom, koji oživljuje i podržava u crkvi pobožnost. Zagrijava srdačnost, ulijeva sad strah, sad kajanje, sad pouzdanje i ljubav. Presveti je oltarski sakramenat napokon ono, što naš poklon čini ugodnim Svevišnjemu po osjećajima, što nam ih stavlja u srce . . . Odstrani ovaj sakramenat, i zamalo će nestati pobožnosti, duše će se osušiti, služba Božja bit će još samo hladna, mrtva ceremonija. Nije li u ovom žalosnom stanju propala služba Božja kod odijeljenih sljedba? . . . . Presveti je oltarski sakramenat praizvor kreposti, koje se sjaju u crkvi. On ragja bratsku ljubav, te joj je najjači vez. Ako je ljubav, koja je sjedinjivala prve kršćane, bila tako jaka, da je u pogana pobugjivala čugjenje, bilo je radi toga, što su često pristupali k svetom stolu; blagovanje ove božanske hrane napunjalo ih je ovom tako živom, tako lijepom ljubavlju, koja je svetu zaručnicu Isusa Krista krunila slavom i čašću!

2. Točka. Crkva zahvaljuje presvetom oltarskom sakramentu svetost svojih sluga.

Zaista presveti oltarski sakramenat nalaže osobama Bogu posvećenim djevičansku čistoću, ulijeva im onu uregjenost života, onu strogost vladanja, koja ih odlikuje megju učenicima Isusa Krista, i daje im onu plemenštinu osjećaja, koja ih uzdiže nad zemaljske koristi do visine njihova uzvišenoga zvanja. Zar bi se smjele usuditi, da pod istim krovom stanuju sa Isusom, a svjetskim vezama zaokupljene? zar bi se usudile, da neokaljanoga Jaganjca primaju tako često nečistim ustima, častohlepnim, pohotnim srcem? . . . Što bi bio redovnički stalež bez vjere u presveti oltarski sakramenat? , . . S ovom vjerom morala bi propasti i svetost zaručnica Isusa Krista. Svratimo svoj pogled na različite sljedbe, koje nas okružuju i proniknute boljim gledajući ove sveze, ove nesretne običaje, recimo samima sebi: Evo, to bih bila i ja bez presvetoga oltarskoga sakramenta! . . . Isuse, dostoj se sa visine svojega sakramentalnoga stana uvijek milostivo gledati na svoju svetu crkvu. Redovnički je život okružen zamkama, prevarom i zasliјepljenjem više nego ikada, te treba hrabrosti, da se nogama pogazi pokvarena narav, meso i krv, pokvareni svijet, koji je uzeo sebi za zadaću, da zavede i pokvari pobožne duše. Daj, Isuse, da presveti oltarski sakramenat bude uvijek čvrsta potpora svetoj crkvi, a ti budi u njemu obrana duša, koje su tebi posvećene!

Čuvstvo. Bože moj, ufanje moje, sve moje, ja hoću samo tebe, samo tebe hoću da ljubim, samo tebi da omilim i u svem da tvoju svetu volju vršim. Daj, da te posvuda nagjem; daj, da uvijek slušam tvoju svetu volju; budući da ti jedini zaslužuješ, da ti svi stvorovi, ma stojalo ih koliko, po volji čine, to mi daj svoju milost i svoju ljubav, to je jedino, što od tebe tražim!

Odluka. Svaki ću dan zahvaljivati Isusu Kristu za milosti, što mi ih je dao u prijašnjim pričestima.

Duhovna kitica. Dogji, Gospodine Isuse, i spasi dušu moju.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak VI. nedjelje po uskrsu.

Sveta pričest, hljeb jakih.

Tko jede mene, živjet će poradi mene. (Iv. 6, 58.)

I. Vježba. Predstavimo sebi Isusa Krista, kako pozivlje svoje drage učenike, da uživaju sakramenat ljubavi.

II. Vježba. Isuse moj, u presvetom oltarskom sakramentu pokazuješ, dokle ide nježnost tvoje ljubavi k našim dušama; daj mi, Gospodine ljubav, što ju tražiš, i tada traži, štogod hoćeš!

1. Točka. Presveti je oltarski sakramenat kruh jakih.

Presveti se oltarski sakramenat zove kruh jakih nesamo zato, što Sin Božji hoće, da oni, koji ga uživaju, imaju biti gospodari svojih strasti i pobjednici napasti gjavla, svijeta i tijela, nego takogjer što im ovaj kruh daje snagu, jakost i odvažnost za borbu. Ako je već David, što je samo kao prorok gledao ovu gozbu, bio okrijepljen, koliku ćemo tada jakost iz nje crpsti mi, koje ju zbilja uživamo?... Ja sam u Bogu, govorio je sv. Augustin, što je jače, i Bog je u meni, što je slagje? . . . Ako bih sjedio u sjeni smrti, to se ne bih ništa bojao, jer si ti, Gospode, uz mene. Ti si mi pripravio gozbu proti onima, koji me rastužuju; ne bojim se više ničesa, kad sam tako sretan, da jedem od ove nebeske gozbe. Zaista, veli sv. Ivan Zlatousti, tko su oni, koji nas progone? To su napasti neprijateljeve, strasti, koje nas uzbugjuju, neuredne želje za zabavama, častima, ispraznostima svijeta, nevolje tjelesne. Jer život čovjekov na zemlji samo je kušnja; približi li se pako k svetome stolu, to se nevolje pretvaraju u utjehe, jer im se oduzimlje, što je od tijela i daje im se, što je duhovno.

2. Točka. Presveti nam oltarski sakramenat pomaže osobito boriti se protiv neprijatelja.

Isti sveti Ivan Zlatousti rekao je, da vjernik vraćajući se od sakramentalnoga stola diše vatrom i užasom, da rasprostire grozu megju neprijatelje spasenja, pobjegjuje ih i nagoni u bijeg. Nije li to pobožno pretjerivanje? Ne, ova slika izražaj je prave istine. Isus Krist je u svom smrtnom životu činio tako sjajna čudesa, da je jednom jedinom riječju ozdravljao bolesne, vragove izgonio, oluju utišavao, mrtvima vraćao život; kad ga je njegova neizmjerna ljubav sklonula, da tvori tako velika čudesa za ljude, koji još nijesu bili očišćeni u njegovoj krvi, nijesu dakle još bili sposobni, da budu njegova braća, kako bi dakle nama uskratio ista čudesa u redu milosti, nama, koje je svojom smrću otkupio, koje smo njegove subaštinice, njegove prijateljice, njegove sestre. Jesu li možda nemiri i uzbugjenja naših strasti oluje, koje manje zaslužuju djela njegove svemoći, nego li one, koje uzbješnjuju more? Dà, čudesa i osobito čudesa milosti treba da dokazuju prisutnost Isusa Krista u presvetom oltarskom sakramentu; ovdje se on mora pokazati kao jaki Bog, kao mudri Bog, kao knez mira; ovo su njegove bitne vlastitosti, i njegov sakramentalni život ne može ih biti lišen. Kolike se takogjer žestoke napasti savladavaju krepošću ovoga sakramenta, kolike ukorjenjene navade ostavljaju, kolike teške pobjede dobivaju, kolike odvažne odluke izvršuju! . . . Eto, što euharistična prisutnost Isusa Krista danomice proizvodi u dušama. Kad nam se naš božanski Spasitelj daje u sakramentu svoje ljubavi, čini se, kao da nam pružajući svoje sveto tijelo govori, što je jednom Jeremija govorio hrabrome Makabeju dajući mu mač, da se bori proti neprijateljima Božjim: Primi ovo oružje, što ti ga dajem kao dar iz svoje ruke! Sjećaj se moje smrti, sjećaj se mojega križa; u najjačoj napasti naoružaj se mišlju na moju muku; ovim sam ja oružjem nadvladao svijet i pakao, ono će učiniti, da i ti pobjedu slaviš nad svim svojim neprijateljima.

Čuvstvo. Jači me, Gospodine, protiv neprijatelja mojega spasenja, da budem prije pripravna umrijeti, nego tvoje božansko srce raniti svojevoljnim opiranjem; Isuse, koji si nepromjenljiv, učini me nepokolebivom; daj, da mi ništa u životu i na smrti ne može oteti dragocjenoga blaga tvojega prijateljstva, te budem tvoja sada i u vječnosti!

Odluka. Uvijek ću svetu pričest promatrati kao kruh jakih i tako često, kako je samo moguće, blagovati ovu nebesku hranu.

Duhovna kitica. Tko jede mene, živjet će poradi mene.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Četvrtak u osmini duhovskoj.

Presveti oltarski sakramenat, izvor rasvijetljenja i utjehe.

Ja sam put i istina i život. (Iv. 14, 6.)

I. Vježba. Promatrajmo Isusa Krista u dvorani zadnje večere, kako naregjuje presveti oltarski sakramenat.

II. Vježba. Isuse, izvore svih rasvijetljenja, svih milosti, svih utjeha, udijeli mi sva ova dobra sjedinjujući me sa sobom u sakramentu svoje ljubavi.

1. Točka. Presveti je oltarski sakramenat izvor rasvijetljenja.

Ako je Isus u svom smrtnom životu bio svjetlost svijeta, ako je slijepima vraćao vid, neuke poučavao, ako je bio put, istina i život, to nije izgubio ovih slavnih vlastitosti, kad se je zatvorio u uzvišenu tajnu oltara. On je u ovom poklona dostojnom sakramentu uistinu sunce pravednosti, svjetlost, koja rasvjetljuje svakoga čovjeka, koji dolazi u ovaj svijet . . . I sveti su kad i kad pred oltarom u zanešenju gledali veličinu Božju, mudrost njegovih zakona, namjere njegove providnosti sa crkvom. Tko bi mogao opisati, što se je pružalo divljenju svetoga Ivana Zlatoustoga i tolikih drugih svetaca, kad je njihovim očima proničući sakramentalnu koprenu dano, da u ovoj tajni gledaju Isusa Krista, kako ga okružuju angjeli, koji su u njegovoj pratnji i njemu se klanjaju. To su bez sumnje izvanredne milosti, čudesa; ali one ipak pokazuju na druga rasvijetljenja za duše, koje su manje odlikovane . . . Dà, pred svetim tabernakulom grješnik, koji je dobre volje, bolje upoznaje grdobu svojih grijeha i uči se, kako će se obratiti . . . pred njim pravednik savršenije otkriva dražesti kreposti i uči se biti još pravedniji; na podnožju oltara zaručnice Isusa Krista otkriveno gledaju vrijednost duša i uče se veselo prihvatiti svaku požrtvovnost za spasenje svoje braće . . . Kad bih mogao sve pitati, koji su to iskusili, svi bi mi odgovorili, da im je na podnožju svetoga tabernakula napokon nestalo prevara svijeta, sjetila i strasti i da su upoznali, kako je sladak Gospodin.

2. Točka. Presveti je oltarski sakramenat izvor utjehe.

Isus Krist je u presvetom sakramentu duši, koja mu se klanja, prijatelj, tješitelj, otac. Kako bi on mogao biti megju nama, a da ne bi imao sućuti s našom bijedom, a da nam ne bi pružio olakšanje u našim bolima, utjehu u našoj žalosti, on, koji je nas više ljubio, nego svoj mir, više, nego svoju čast, više, nego svoj život; koji je po riječima prorokovim uzeo na sebe naše bolesti i patnje.. K podnožju svetohraništa hiti pobožna duša s teretom svoje nevolje radije, nego li k ljudima, da se tu isplače i da joj srcu odlane; kod njezina božanskoga Spasitelja ne će se prevariti njezino pouzdanje, ne će biti prezrene njezine suze; izlivene u krilo Isusa Krista gube svoju gorčinu i često se pretvaraju u slatke suze radosnice! . . . Kakovu divnu okrepu raširi takogjer sveta pričest nad krevetom tjeskobe i boli, gdje se slaboća bori sa smrću! Često pri njezinom (sv. pričesti) približavanju dolazi iza zdvojnosti pouzdanje, iza nestrpljivosti odanost, iza tužbe zahvala, dapače iza bolesti zdravlje, i mal ne iza smrti život! Dà, božanski Spasitelju moj, još se sjećam onih blaženih časova, što sam ih često proživjela u tvojem svetom stanu, i ne tražeći prava na izvanredne milosti, kojih su me moji grijesi učinili odviše nevrijednom, hoću da odsad u tvom hramu i na podnožju tvojega svetog oltara tražim utjehu u svim bolima ovdje na zemlji.

Čuvstvo. Božanski Spasitelju moj, ja ne tražim, pa niti ne zaslužujem kakove utjehe od tebe; ja sam te prečesto svojim grijesima uvrijedila. Prosim te samo za sreću, da uvijek živim kod tvojega svetog tabernakula i da se često hranim kruhom angjelskim, koji si ti

sam; ako postignem tu milost, tada ne želim više ništa, pa ću ti za to zahvaljivati do svoga posljednjeg daha.

Odluka. Često ću misliti na Isusa, koji stanuje u našem svetom tabernakulu, i smatrati se sretnom, što ga mogu ovdje pohagjati.

Duhovna kitica. Ja sam put, istina i život.

Molitva. Dušo Kristova . . .

Razmatranja o Majci Božjoj.

O Majci Božjoj.

Subota I. nedjelje u korizmi

Marija zaštićuje Bogu posvećene proti napastima.

Tada ostavi ga gjavao; i gle, angjeli pristupiše i služahu mu. (Mat. 4, 11.)

I. Vježba. Gledajmo Mariju, kako joj Bog nalaže, da satre glavu paklenoj zmiji.

II. Vježba. Marijo, moćna djevice, pomozi mi pobijediti nastojanje pakla, koji me želi upropastiti.

1. Točka. Marija oslobagja sluge svojega božanskoga sina od nasrtaja gjavlovih.

Dok nam evangjelista pripovijeda, da je gjavao ostavio Isusa Krista, uči nas, da se taj opaki duh boji prave kreposti, jer ga je strah da ne bude ponižen i poražen; nama je dakle nužna prava čvrsta krepost, da se opremo gjavlu i da ga od sebe otjeramo. A komu bi se to imali uteći, da polučimo pravu krepost, kojom bi nadvladale napasti, ako ne Mariji? Znade ona, da paklena zmija na nas navaljuje to revnije i tvrdokornije, što smo uže sjedinjene s njezinim božanskim sinom; i ona će nas očuvati od njegovih opakih utjecaja, čim pouzdano zazovemo njezino preslavno ime. Što se više trudimo, da promaknemo njezino štovanje, a i same ju štujemo, to će nas više štititi. Mi smo ljubljeni dio stada Isusa Krista, pa nas osobito štiti ona, koju je Bog postavio, da bude zaštitnica čitavog doma crkve. Moramo voditi postojanu borbu s paklenim silama, a Marija je, veli sveti Toma Vilanovski, toranj Davidov, gdje visi sve oružje jakih.

2. Točka. Marija nam šalje angjela u pomoć.

Djevica, kraljica angjela, šalje ih za našu obranu, da poput njih sačuvamo svetost, kao što to moramo u svom uzvišenom zvanju. Ta ljubezna Gospogja, koja vlada svim svetima neba i zemlje, znade, kako je lijepa sveza izmegju njih i nas; stoga zaštićuje djevice posve materinskom brigom. Dok nas brani preko angjela pokazuje se jasno kao zaštitnica svojih službenica, zaručnica svoga božanskoga sina. Oh, kad se Bog snizuje, da nam pošalje angjela, koji će nas štititi, za nas se moliti, gjavla od nas odstraniti, k dobru nas ganuti, uliti nam dobre misli, tješiti nas u nevoljama, to držimo, veli sveti Bernardo, da nam se sve te milosti daju po rukama Marijinim. Kako dakle mora nepokolebivo biti naše pouzdanje u tako dobru majku, kako ju revno moramo zazivati, da svladamo napasti i postignemo milost, da angjeli Božji nad nama neprestano bdiju.

Čuvstvo. Marijo, koja si strah i trepet pakla, kakovim pouzdanjem moram se k tebi uteći, kad navale na mene sile tmine! Tvoja moguća desnica neka me brani, ta ti si slična dobro uregjenoj vojsci; tad se mogu samo smijati zaludnom naprezanju i svim napadajima neprijatelja svojega spasenja.

Odluka. U napastima ću se ponizno i pouzdano uteći Mariji.

Duhovna kitica. Pomoćnice kršćana, moli za nas.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota II. nedjelje u korizmi.

Tajna navještenja.

A Marija reče angjelu: Kako će to biti, kad ja ne znam muža? I odgovarajući angjel reče joj: Duh sveti doći će na tebe, i sila najvišega osjenit će te; zato će se i ono sveto, što ćeš ti roditi, nazvati Sin Božji. (Luk. 1, 34. 35.)

I. Vježba. Pomislimo sebi Mariju zadubenu u molitvu u času, kad dolazi angjeo Gabrijel, da joj navijesti vječnu odluku Božju.

II. Vježba. Marijo, čije neoskvrnjeno srce uvijek bijaše obuzeto neprispodobivom milinom čistoće, učini srce naše čistim i neoskvrnjenim poput svojega!

1. Točka. Ljubav Marijina k čistoći pokazuje se u tajni utjelovljenja.

Nikad nije ljubila nijedna djevica većom nježnošću čistoću kao Marija. Malo bismo rekli, da se je protivila svim dokazima sklonosti od strane ljudi, kad se je dapače mogla oprijeti krasnim obećanjima Božjim. Angjeo Gabrijel pozdravio ju je kao blagoslovenu megju ženama, navijestio joj, da je našla milost u Boga, da će u svojoj utrobi začeti i roditi sina, koji će se zvati sin Višnjega . . . Nu neprispodobiva Djevica čini se, kao da je ne dira čast materinstva Božjega... Naučimo se od ove svete Djevice, kako imamo čistoću visoko cijeniti!... Angjeo joj navješta od strane Božje najvišu milost, što ju može Bog stvoru dati; ipak se ona boji, oklijeva i pripravna je reći, da to ne može biti; tako joj je mila angjeoska krepost. Nasljedujmo ovu neprispodobivu čistoću u svojim mislima, u svojim osjećajima, u čitavom svom životu, koje ima biti tako čisto kao svijetlo.

2. Točka. Kakovom je ljubavlju gorjelo ovo tako čisto srce Marijino prema njezinom ljubljenom sinu.

Kad je preblažena Djevica vidjela čudo svojega začeća, kolika ju milina napunjala, što je osjećala! . . . . Sada se je cijenila uistinu blagoslovena megju svim ženama radi čuda svoje blagoslovene plodovitosti . . . Kakovim nebeskim zanosom klanjala se ovom Božjem Sinu, a po tomu još radije, što ga je upoznala kao svojega sina, a da joj djevičanstvo nije bilo taknuto . . . . Djevičansko srce, veli sveti Bernardo, najpodesnije je, da nas ljubav Isusa Krista uznese; kako dakle morala je prema tomu biti velika ljubav preblažene Djevice! Ona znagjaše dobro, da ju je Bog radi njene ljubavi k čistoći odredio za majku svome jedinorogjenom Sinu, a ovo joj bijaše novi razlog, da ju još više cijeni . . . .

Njezina ljubav k svetom djevičanstvu dala joj je nalaziti neizrecivu slast u razmatranju Onoga, koga je nosila u svom krilu, i koga je smatrala kao djevičanski cvijet svoje neoskvrnjenosti . . . Ah, trebalo je neoskvrnjenoga srca preblažena Djevice, da to shvati! Trebalo je ljubavi ove božanske Majke. Marijo, ako nijesi ti mogla opisati svojega ushita i radosti svojega božanskoga začeća, kako da ja tada uzmognem izmjeriti tvoju sreću i krasne odlike, s kojima si po svom božanskom materinstvu stupila u savez s Bogom! Kako velika mora biti tvoja ljubav k čistim dušama! Kako velika mora biti nježnost moje čistoće, ako hoću da omilim Sinu i Majci!

Čuvstvo. Sveta Marijo, neoskvrnjena Djevice, koja si svojom neprispodobivom čistoćom pripravila dostojan stan svome božanskom sinu, sačuvaj me od svakoga grijeha i sjedini me sa sobom sve do zadnjega moga daha u ljubavi, štovanju i službi, što ju dugujem Isusu, božanskome zaručniku moje duše!

Odluka. Izbjegavat ću svaku pogrješku proti angjeoskoj kreposti.

Duhovna kitica. Velike mi stvari učini Svemogući.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota III. nedjelje u korizmi.

Navještenje Marijino sjeća nas na dužnosti redovničkoga staleža.

I reče joj angjel: Ne boj se, Marija! jer si našla milost u Boga. Evo zatrudnjet ćeš, i rodit ćeš sina, i nadjeni mu ime Isus. (Luk. 1, 30. 31)

I. Vježba. Predstavimo sebi Mariju u molitvi u času, kad joj angjeo Gabrijel javlja svoje nebesko poslanje.

II. Vježba. Sveta Marijo, najčišća megju svim djevicama, daj nam dijela u svojoj dubokoj poniznosti, koja je sklonula poklona dostojnu Riječ, da sigje u tvoje čisto krilo.

1. Točka. Moramo nasljedovati angjela Gabrijela u ispunjenju njegova poslanstva.

Angjeo bijaše poslan k Mariji, da joj navijesti utjelovljenje Riječi; i kako je angjeo govorio s prvom Evom na propast ljudskoga roda, tako je takogjer angjeo zametnuo razgovor s drugom Evom za otkupljenje, veli sv. Petar Hrisolog. Da navijesti utjelovljenje bio je poslan arkangjeo Gabrijel, čije ime znači jakost Božja. On je ovu tajnu navijestio već proroku Danijelu i ocu Preteče. Učimo se odavle, da već iz daleka moramo počimati pripravljati put Isusu Kristu i spasenje duša, da prihvate jednom Božju riječ . . . Kako dostojno ispunjava sveti Gabrijel svoje poslanje! Kad bismo mi same bile angjeli, to jest, čisto duhovne duše, koliko bismo dobra učinile! Kad bismo ljubavlju svojom bile žarki plamenovi, to bismo savršeno ispunjavale dužnosti svojega svetog zvanja i bile dostojne zaručnice Isusa Krista.

2. Točka. Moramo nasljedovati Mariju u njezinoj vjernosti pozivu Božjem.

Jedva što je Marija pristala uz Božju volju, začela je sina, začela ga riječju, začela ga u stanju žrtvovanja. Žrtvovala ga je tada vječnome Ocu, da ga kašnje žrtvuje u hramu i napokon na Golgoti. Čim je dakle Marija, veli sveti Bernardo, u času utjelovljenja začela u svom krilu Boga, koji je samo milosrgje, osjetila je, kako je njezina nutrinja postala milosrdna, kao što onaj, koji primi kaki plod, zadrži u ruci miris od ploda. Marija se je dostojno pripravljala za svoje uzvišeno zvanje i ispunjala ga divnom vjernošću. A kako se pripravljamo mi, da ispunimo namjere Božje? kako ispunjavamo dužnosti svojega svetog zvanja?

Čuvstvo. Marijo, koja si u tajni utjelovljenja imala sreću začeti Onoga, koji je moj život, moj mir, moje spasenje, isprosi mi milost, o preblažena Djevice, da po sve dane svojega života nasljedujem tvoju neprispodobivu čistoću i duboku poniznost, e bih vjerno odgovarala svetosti svojega zvanja!

*

Odluka. Visoko ću cijeniti vjernost u izvršivanju malih kreposti.

Duhovna kitica. Evo službenice Gospodnje!

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota IV. nedjelje u korizmi.

Bogu posvećena duša nalazi u navještenju Marijinu primjer odanosti u volju Božju.

Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj. (Luk. 1, 38.)

I. Vježba. Predstavimo sebi poniznu Djevicu, kako odgovara angjelu: Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.

II. Vježba. Marijo, predivni primjeru duša posvećenih službi Isusa Krista, isprosi mi milost, da poput tebe uvijek pristajem uz volju svojega nebeskog zaručnika.

1. Točka. Redovnica nalazi u navještenju Marijinu primjer odanosti u volju Božju, ako sama sebe promatra.

Evo službenice Gospodnje. Divimo se poniznoj odanosti preblažene Djevice u volju Božju. Kad je bila odabrana za pravu Majku Božju, ne zove sebe drukčije nego službenicom Gospodnjom. Ova duboka poniznost proizlazila je iz njezina dubokog poznavanja same sebe, iz poznavanja, koje joj je potpunoma pokazivalo, da je od naravi sluškinja Božja i prema tome dužna izvršavati njegove zapovijedi. Nu redovnice nijesu službenice Božje samo od naravi, nego još i po svom zvanju. Ako dakle, Bogu posvećena dušo, promatraš, tko si, to ćeš sebe upoznati kao onu, kojoj je rekao Gospodin: Ti si moja sluškinja, jer sam te izabrao; a ti ćeš mu odgovoriti: Govori, Gospodine, tvoja sluškinja sluša. Ako se ustručavaš ispuniti volju Božju, koja ti se očituje unutrašnjim nadahnućima i po tvojim poglavarima, što tada činiš drugo, nego opetuješ nepravedne riječi: Ne ću da te slušam? Ne zaboravimo, da je najspasonosnija odluka, što ju možemo načiniti, odluka nasljedovati Mariju brzo i slijepo slušajući svoje poglavare. Nikad se ne možemo prevariti, ako slušamo, veli sv. Terezija.

2. Točka. Redovnica nalazi u navještenju Marijinu primjer odanosti u volju Božju, ako promatra Boga ili svoje poglavare.

Neka mi bude. Riječ: neka bude u ustima Božjim dade onome, što je ništa, bistvovanje, naravi red, svemiru život; u ustima Marijinim dade Riječi Očevoj oblik sluge, stvarima novi red, svijetu novi život. Preblažena Djevica rekla je ovu riječ, veli sv. Bernardo, da izreče svoju potpunu i spremnu privolju odlukama svojega Boga; od tada željela je željom osnovanom na dubokom znanju, da Riječ Očeva megju nama prebiva, kako sama hoće. Oh kad bismo mi imale poznavanje Boga, kako bismo brzo izvršile njegove zapovijedi! kako bismo se sjećale svojega božanskog Spasitelja, koji je rekao: Nijesam došao s neba, da činim svoju volju, nego volju Onoga, koji me posla. Promatrajmo odgovor Marijin, što ga dade angjelu: Neka mi bude po tvojoj riječi, čime je počastila angjela, koji joj je govorio mjesto Boga. Podvrći se volji poglavara takogjer je podvrgnuti se volji Božjoj; i da ovu poklona dostojnu volju upoznamo, podvrgavajmo svoju volju volji naših poglavara, kao što poslušna sluškinja sluša volju svoje gospodarice. Tako ćemo izvršiti zavjet, što ga položismo pred oltarom.

Čuvstvo. Marijo, uzore najsavršenije poslušnosti, učini naše srce slično svome po točnoj i slijepoj poslušnosti volji Božjoj, koja nam se očituje ili po nebeskim nadahnućima ili po volji naših poglavara, da uzmognemo postojano s tobom govoriti: Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.

Odluka. Nikad ne ću mrmljati proti volji Božjoj niti proti zapovijedima svojih poglavara.

D u h o v n a k i t i c a. Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.

M o l i t v a. Zdravo Marijo . . .

Subota V. nedjelje u korizmi.

Preblažena Djevica pod križem.

A stajaše kod križa Isusova mati njegova. (Iv. 19, 25.)

I. V j e ž b a. Duhom se uspnimo na Kalvariju, gdje Isusa razapinju; promatrajmo Mariju, kako stoji pod križem.

II. V j e ž b a. Marijo, kraljice mučenika, daj, da se moje srce, osjećajući žalost tvojega srca, zanavijek odreče grijeha, jedinoga uzroka tvojim bolima.

1. T o č k a. Boli Marijine.

K o m u d a t e u s p o r e d i m p r v a i n a j p l e m e n i t i j a m e g j u k ć e r i m a J e r u s a l e m s k i m? K a o m o r e d u b o k a j e b o l t v o j a! Promatrajmo ovu žalosnu majku, koja stoji pod križem, čije je srce razapeto s njezinim božanskim sinom; ona osjeća u svojoj duši iste boli, što ih on trpi na svom tijelu. Kakav pogled, kolika bol gledati muke svojega sina, a ne moći mu pomoći! Hotjela bi primiti njegov zadnji uzdisaj ili s njime umrijeti, da ga nikad ne ostavi; a ipak mora biti odijeljena od njega, mora doći do te skrajnosti, da ne može s njime živjeti ni s njime umrijeti! Sve ono, čim su mučili mučenike, ne da se prispodobiti s tvojim bolima, sveta Djevice; ti ne bi, a da ne bi umrla, mogla trpjeti boli tako živahne sućuti, da te nije jačio i tješio Duh života i utjehe! da ti nije dao razumjeti tajnu smrti tvojega sina . . . Majko ljubavi i boli, daj, da po tvojem primjeru ljubim i trpim.

2. To č k a. Kreposti Marijine pod križem.

U velikim mukama vrše se najveće kreposti . . . . Oni, koji se najviše približuju križu Isusa Krista, veli Bossuet, njegovi su najvjerniji prijatelji; a njegova božanska majka bijaše savršeni otisak razapetoga Spasitelja. Kao što je svoju privolju za tajnu utjelovljenja dala vjerom, koju slavi njezina tetka Elizabeta, tako privoljuje i divnom odanošću u namjere Božje glede muka, koje su imale završiti žrtvu njezina jedinoga sina. Stojeći na podnožju oltara ustraje neslomivom postojanošću poput pećine usred valova, koji se sa svih strana na nju dižu, a da je ipak ne mogu uskolebati; niti pogled na smrt njezina sina, niti okrutnost ljudi, niti bijes gjavlov ne mogu skršiti njezine hrabrosti, niti poremetiti svetoga zanimanja njezine duše. Uzvišena nad veličinu boli, koja proniče njezinu dušu, šuti, te se klanja i Bogu podvrgava . . . Marija ne će da vidi, kako joj prestaju boli, jer ju upravo one čine sličnom njezinu sinu; ne stavlja svojoj žalosti granica, ne će, da ju tješe, jer i njezin sin ne nalazi utjehe . . . Hrabro i odvažno upire nježna majka svoje poglede pune ljubavi u svojega božanskog sina, sjedinjuje se s njegovom žrtvom i dragovoljno se s njime žrtvuje za spasenje svijeta. O, dostojna Majko mojega Boga, uči me, da u najgorčim kušnjama sačuvam pokoj, krotkost i mir . . . Daj, da po tvojem primjeru ne svraćam svoje pažnje na nevolje, što ih trpim, nego na volju Božju, koja se vrši u mojim bolima.

Č u v s t v o. Kraljice mučenika, daj mi dijela u tvojem mučeništvu; ljubav je dala tebi križ, daj, da križ meni dade ljubav; i ako moramo trpjeti i umrijeti, da ljubimo, to mi isprosi milost, da ljubim sve, što dolazi od Boga, pa i bol i smrt!

O d l u k a. U bolima ću zadržati spokojnost, krotkost i mir.

D u h o v n a k i t i c a. Ne zaboravite uzdisaja svoje majke!

M o l i t v a. Zdravo Marijo . . .

Velika subota.

Žalost Marijina, kad je na svom krilu držala mrtvo tijelo svojega božanskoga sina.

Ovi svi, koji prolazite mimo, gledajte i vidite, imade li boli, kao što je bol moja. (Plač 1, 12.)

I. Vježba. Promatrajmo Mariju, kako drži na svom krilu mrtvo tijelo svoga sina i ljubezno mu rane ljubi.

II. Vježba. Kraljice mučenika, utisni u moje srce svete rane, koje pokrivaju tijelo tvojega poklona dostojnog sina.

1. Točka. Boli preblažene Djevice, dok promatra rane mrtvoga tijela Isusova.

Najsigurniji je dokaz naše ljubavi k Isusu Kristu, ako ga poput Marije slijedimo na Golgotu; oni, koji se najviše približuju njegovu križu, njegovi su najvjerniji prijatelji. Marija ide s Isusom na Golgotu, pa je ovdje stojeći pod žrtvenikom svjedokinja žrtvovanja poklona dostojnog Jaganjca, koji je njezin ljubezni sin, koji se svojevoljno žrtvuje pravednosti vječnoga Oca. Koja bol da se usporedi boli, što ju je trpjela ova nježna majka! Tko će kada okusiti gorčinu kaleža, što si ga ti pila? Ta ona je najnježnija majka, koja stoji pod križem, na kojem visi njezin sin i njezin Bog. Nu boli ove kraljice mučenika bile su najveće, kad je na svojem krilu držala mrtvo tijelo svojega sina i brojila sve rane njegove. O žalosna majko, daj, da oćutim tvoje izvanredne boli.

2. Točka. Kako Bogu posvećene osobe moraju tješiti srce Marijino.

Učenik ljubavi (sv. Ivan apostol) nastojao je Mariju tješiti, dijeleći s njome njezine boli i ostajući uz nju, veli sv. Bernardin Sijenski. Nu ako ovaj apostol predstavlja na tajinstveni način sve vjernike, koliko više još Bogu posvećene duše, koje su tako sretne, da dijele požrtvovnost učenika ljubavi! One mogu Mariju tješiti tako, da promatraju njezine boli i potiču duše, koje su im povjerene, da isto čine. Zaručnice Isusove, osnivajte, širite megju vjernicima nježnu pobožnost k žalosnoj Majci Božjoj! Neka nema preblažena Djevica razloga tužiti se, da su ju zaručnice njezina sina, koje su njezine izabrane kćeri, ostavile ne štujući uspomene na njezinu žalost! Ako učestvujemo u bolima naše majke, to ćemo imati dijela i u njezinoj slavi. Da djelotvorno častimo bol Marijinu, trsit ćemo se, da dobijemo potpuni oprost, što ga crkva daje onima, koji jednom u godini obavljaju kroz jedan sat pobožnost na čast žalosnoj majci (pomišljajući njezine žalosti ili moleći slične molitve).*)

Čuvstvo. O najžalosnija megju svim materama! kakav li je mač probio tvoju dušu. Sve rane, koje su pokrile poklona dostojno tijelo tvojega sina, razdirale su tvoje materinje srce! Majko žalosti, utisni ove božanske rane u moje bijedno srce i daj, da se u boli tijesno združim s tobom!

Odluka. Često ćemo ljubavlju, punom strahopočitanja, poljubiti svete rane Isusove na svojim križićima.

Duhovna kitica. Sancta Mater, istud agas, crucifixi fige plagas cordi meo valide (Sveta Majko, rane tvoga Sinka za me raspetoga u srce mi utisni).

Molitva. Zdravo Marijo . . .

---

*) Klement XII. dekretom sv. Zbora za oproste 4. II. 1736. Uvjet : ispovijed i pričest.

Subota u uskrsnoj osmini.

Radost Marijina radi uskrsnuća Isusova.

Utjehe tvoje razveseliše dušu moju. (Ps. 93, 19.)

I. Vježba. Predstavimo sebi radosni ushit preblažene Djevice, kad je gledala svojim materinjim pogledom svojega uskrsnulog sina.

II. Vježba. Raduj se, sveta Majko, i daj, da i ja

imadem dijela u neizrecivo radosnim čuvstvima, koja su kod tajne uskrsnuća napunjala tvoje srce.

1. Točka. Radost Marijina kod tajne uskrsnuća uči nas, da samo u Isusu tražimo svoju utjehu.

Ako je Isus mnogo toga učinio, što nam nijesu sačuvali evangjeliste, to možemo sigurno držati, da ovamo ide i pojava Isusova Mariji poslije uskrsnuća. Ne trebamo se tome čuditi, što evangjelje šuti o tom dogogjaju; jer se dade lako shvatiti, da se je ovakav sin, koji je zapovjedio roditelje štovati, poslije svojega slavnog uskrsnuća najprije javio svojoj dragoj majci. Kad je Marija opet vidjela svojega sina, koji bijaše tako vrijedan sve njezine ljubavi, mogla je uskliknuti sa zaručnicom u Pjesmi nad pjesmama: Nagjoh, koga ljubi duša moja! Ona bijaše dakle prva, koja je vidjela svojega sina, kako je ustao iz krila zemlje na neumrlost, kao što je bila prva, koja ga je vidjela, kad se rodio iz njezina krila na umrlost. Kraljice neba, raduj se, govorimo sa crkvom, jer, kog si dostojna bila nosit, uskrsnu, kako je rekao! Daj, da ne tražim nikakove druge utjehe, nego od Isusa. Koju bi radost, veli sveti Bernardo, mogao usporediti s radošću, što mi ju daje moj Stvoritelj! O da bih mogao živjeti onako, kako bih zavrijedio, da me Bog tješi, da bih mogao prezreti svaku utjehu, koja ne dolazi od Boga!

2. Točka. Radost Marijina kod tajne uskrsnuća uči nas mirovati u vjeri.

Ne šuti evangjelje bez razloga o pojavi Spasiteljevoj Mariji. Svojim se učenicima pojavio Isus, da vjeruju u njegovo uskrsnuće; prigovorio mi je radi njihove nevjere, uvjerio ih je bezbrojnim dokazima o istinitosti ovoga sjajnog čuda, tako da nam se pojave našega božanskog Spasitelja pripovijedaju, da se naša vjera učvrsti. Nu Marija nije ni jedan časak sumnjala o istinitosti toga čuda; ona je mirovala u nepokolebivoj vjeri. Budući da Isusu postajemo mili, veli sveti Bernardo, ako ga primamo s čuvstvima one žive vjere, koja se ne može nikad varati, onom vjerom, koja i bez sjetila shvaća nevidljive stvari i koja se proteže preko granica čovječjega razuma i iskustva, koja se diže nad obične zakone naravi, to prosimo Mariju, da ovu vjeru u našoj duši uzdrži, umnoži i usavrši.

Čuvstvo. Sveta Marijo, moguća Majko Božja, utjehama i neizrecivim radostima, koje su razveselile tvoju dušu kod uskrsnuća Isusova, otrgni nas od svega, što nas priječi, da se ne sjedinimo s Bogom i potpuno neispunjavamo svojih dužnosti; o daj nam ovu živu vjeru, ovo vrelo mira, zasluga i sreće!

Odluka. Živjet ću po vjeri, pa i u običnim svojim djelima.

Duhovna kitica. Utjehe tvoje razveseliše dušu moju.

Molitva. Kraljice neba raduj se . . .

Subota I. nedjelje po uskrsu.

Redovničke osobe treba da imadu osobitu pobožnost k Mariji, Majci dobroga savjeta.

Velike mi stvari učini, koji je moguć. (Luk. 1, 49.)

I. Vježba. Iskažimo Mariji kao savjetnici cijele crkve svoje poštovanje; i gledajmo ju megju apostolima, koje ravna svojim divnim savjetom.

II. Vježba. Sveta Marijo, Majko dobroga savjeta, vodi me u tminama, koje me okružuju, putem spasenja i savršenstva.

1. Točka. Bogu posvećene duše moraju štovati Mariju kao Majku dobroga savjeta.

Bog je izabrao Mariju svojom osobitom odlukom, osjenio ju, učinio ju majkom Riječi. Na njoj bje ispunjen veliki naum t. j. utjelovljenje; po njoj dogje u svijet savjetnik ili angjeo velikoga savjeta, Isus, učitelj naroda, Isus, božanski utemeljitelj novoga zakona! Marija je Majka dobroga savjeta, jer bijaše Duh sveti u njoj i u njezinu dušu izlio puninu dara savjeta, veli sv. Toma; i vazda ravnana tim svijetlom, što joj ga davao ovaj dar,

izabrala je uvijek najbolji dio. Svojim primjerom, svojim riječima, svojim molitvama, što nam ih Marija pribavlja, uvijek nam savjetuje; zato ju nazivlje Alberto Veliki sveopćom savjetnicom, a sv. Anselmo našim savjetom u našim nevoljama. Pozdravljajmo dakle Mariju kao Majku dobroga savjeta, te se u svakoj dvojbi i u svakoj neprilici utecimo k njoj.

2. Točka. Bogu posvećene duše treba da zazivaju Mariju kao Majku dobroga savjeta.

Pravom je rekla Marija: Velike mi stvari učini, koji je moguć, jer ju je on, veli sv. Bernardo, učinio žlijebom svih milosti. Bog joj je učinio velike stvari, da ju učini dostojnom majkom ne samo Riječi nego i sve njegove djece; a megju djecom Božjom trebaju osobito redovničke osobe na posebni način dobroga savjeta. One su doista izvrgnute češćim napadajima neprijatelja našega spasenja i moraju dospjeti do veće savršenosti, da budu prema svome uzvišenom pozivu. Dalje imaju one voditi duše, koje su im povjerene, na putu spasenja, vježbati se u djelima milosrgja, kad i kad dati spasonosan savjet vjernicima, koji im se uteknu u svojim dvojbama i tjeskobama savjesti; one dakle trebaju na osobiti način pomoći Marijine. O da sam ju uvijek zazivala, to bih postala redovnica dobra savjeta. U buduće ću poslušati nauk sv. Bernarda: „U svim dvojbama mislite na Mariju, zazovite Mariju . . . pa se ne ćete prevariti!"

Čuvstvo. Majko dobroga savjeta, koja si me sačuvala od tolikih pogibli, koja si me naučila poznavati volju svojega božanskoga Sina, pošto me je pozvao u redovnički stalež, budi moje svijetlo, moja voditeljica, moj savjet u svim dvojbama i nemirima ovoga života; daj, da odsad svojim sestrama i dušama, koje mi šalješ, dajem samo spasonosne savjete.

Odluka. U svim dvojbama i neprilikama utjecat ću se Mariji kao Majci dobroga savjeta.

Duhovna kitica. Majko dobroga savjeta, moli za nas.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota II. nedjelje po uskrsu.

Marija, majka dobroga pastira.

Znam svoje i moje mene znaju; i dušu svoju polažem za ovce svoje. (Iv. 10, 15.)

I. Vježba. Gledajmo Mariju okruženu svim ovcama i jaganjcima, kojima je dobra pastirica.

II. Vježba. Dobra pastirice, koja po sve dane hraniš crkvu kruhom angjeoskim, koji je načinjen u tvom krilu, vodi, čuvaj me na svojim nebeskim i krasnim pašnjacima!

1. Točka. Marija se pravom zove dobra pastirica.

Isus je Jaganjac Božji, koji je uzeo grijehe svijeta i žrtvovao se za nas na drvetu križa. A tko je, veli sv. Augustin, hranio ovo nebesko Janje? Tko mu je dao meso i krv? Ne bijaše li to Marija? Isus je dobri pastir, Marija je njegova majka; preblažena Djevica zaslužuje dakle posve pravo novi naslov, što ga danas radosno slavimo. Pošto je Isus, naš Spasitelj, dao svoj život za svoje ovce, načinio je sebi stado, koje mu je dano u baštinu; nu Marija je sudjelovala u spasavanju svijeta, dakle se pravom nazivlje dobra pastirica; i sin, koji je tako visoko podigao svoju majku, osjeća, da je i sam počašćen ovim novim naslovom. Sveto Pismo nazivlje angjele pastirima; ali nijedan angjeo ne čuva, ne brani, ne hrani tako vjerno stada Isusova, kao kraljica angjela i ljudi, jer sve dobro, što Bog čini u svom ovčinjaku, ide kroz ruke Marijine.

2. Točka. Naslov dobra pastirica, što se daje Mariji, sokoli Bogu posvećene duše.

Velika je utjeha i moćna potpora za dušu Bogu posvećenu, ako može u svojim brigama, bojaznima i protivštinama misliti, da imade u nebu uzvišenu pastiricu, koja rada brani one, koji pomažu njezinim ljubeznim namjerama. Marija nam pomaže u našim potrebama, rasvjetljuje nas u našim dvojbama, pomaže nam u pogibli i jači nas u našoj slaboći. Kako bi mogla uskratiti

svoju pomoć Bogu posvećenoj duši, koja radi oko spasavanja duša; i to ona, koja je za iste duše dala život svojega sina, koji joj bijaše mnogo miliji nego njezin vlastiti! Dà, ova velikodušna majka žrtvovala je na Golgoti život Isusov, i ona bi bila pripravna žrtvovati ga svojim vlastitim rukama, da je to tako Bog hotio. Ovce božanskoga pastira takogjer su ovce te dobre pastirice, jer ih je pod križem primila pod svoje okrilje. Pravom se dakle duhovni sinovi sv. Franje Asiškoga, puni pouzdanja u materinsku brigu ove moćne pastirice, izabrali nju odobrenjem Klementa XIII. za zaštitnicu svojih misija u Indiji, i oci presvetoga Otkupitelja dobili su od svete Stolice dozvolu, da svake godine slave svetkovinu na čast Mariji, majci božanskoga pastira. Zazivajmo ju stoga i mi kod izvršivanja naših dužnosti i budimo sigurne, da nijedan stvor nije skloniji uslišati nas niti moćniji pomoći nam . . . Velika je takogjer utjeha za vjernike, što mogu misliti, da megju svim stvorovima nema ni jednoga, koji bi bio tako živa slika Isusova, kao što Marija; Isus kao dobri pastir, ostavlja devedeset i devet ovaca u pustinji, da potraži jednu izgubljenu, i kad ju je našao, stavlja ju na ramena svoja i nosi natrag u ovčinjak i priregjuje veliku svečanost radi njezina povratka. Nu Isus je osjećaje svoje ljubavi podijelio svojoj božanskoj majci; on ju je učinio čuvaricom svih sredstava i osjećaja svoje milosrdne ljubavi. Kolika utjeha za grješnike, što mogu misliti, da je Marija osobito njihova pomiriteljica. Pravedne duše sa svoje strane osjećaju neopisivu utjehu i pouzdanje, kad promatraju Mariju pod milom slikom pastirice. Stoga je dakle hotjela moguća Majka Božja pojaviti se kao pastirica svetome Ivanu od Boga, časnoj sestri Mariji od presv. sakramenta, sestri Mariji Ani od Isusa, časnoj sestri Mariji Franciski od rana Isusovih. Štujmo stoga i mi Mariju na taj način i nastojmo biti poslušne ovce i pouzdavajmo se u njezinu dobrotu pasući malo stado, koje nam je povjereno, tako dobro, kako samo možemo.

Č u v s t v o. Dobra pastirice, ulij nam ovu nježnu milu, jednostavnu i iskrenu ljubav, koja proizlazi iz djetinjega srca i koju ti, najblaža megju majkama, najmilija megju stvorovima, posve pravo zaslužuješ. Blagoslovi malo stado, koje je povjereno mojoj brizi; učini, da sluša glas moj, da ih dovedem u nebesku pašu vječnosti.

O d l u k a. Često ću zazivati Mariju imenom dobre pastirice.

D u h o v n a k i t i c a. Evo ti majke!

M o l i t v a. Zdravo Marijo . . .

Subota. III. nedjelje po uskrsu.

Kako nam je korisna pobožnost, mjeseca Marijina.

Blaženom će me zvati svi naraštaji. (Luk. 1, 48.)

I. V j e ž b a. Gledajmo Mariju, kako ju slave na nebu angjeli i sveti, a na zemlji svi pravedni.

II. V j e ž b a. Marijo, u nebu ne će biti vječnost dosta, da pjevamo tvoju slavu; daj stoga, da na zemlji barem lijepi mjesec, koji je tebi posvećen, iskazujemo tebi poklon našeg štovanja, našeg pouzdanja i naše ljubavi!

1. T o č k a. Pobožnost mjeseca Marijina moćno potiče duše, da slave i nasljeduju svoju svetu majku.

Crkvi je dužnost, da uči svoju djecu poznavati odlike svoje uzvišene kraljice, da širi njezino štovanje, brani njezino djevičanstvo, njezinu veliku čast; slavospjevi, koji idu tu Gospogju, tako su mnogobrojni, da je jedva dosta čitav mjesec, da ih se samo maleni dio razglasi; jer sve ih izreći stvar je nemoguća, budući da duh i govor angjela nije dosta za slavu Marijinu. Poslije poznavanja Isusa Krista nema korisnijeg i časnijeg poznavanja, nego li poznavanje te svete Djevice, veli Suarez; bez njega imat će narod samo neku općenitu pobožnost k Mariji i častiti ju samo vanjskim štovanjem, Sretne su duše, koje ljube tu ljubeću majku i kojima je slast slavu joj pjevati! Megjutim ne pozivlje nas preblažena Djevica samo. da ju za pomoć prosimo, nego i da

pazimo na savršene puteve, kojima je putovala. Nu vježba Marijina mjeseca čini, da više promatramo njezine kreposti i dosljedno svoje dužnosti i obveze.

2. Točka. Pobožnost mjeseca Marijina pribavit će nam njezinu materinsku zaštitu.

Dok preblaženu Djevicu sva plemena blaženom zovu, veli sveti Anselmo, ona čini svojim zagovorom blaženima sve svete. Ona je najviša, nova blaženost, veli sveti German. Ona će dakle osobito štititi Bogu posvećene duše, koje ju čitav mjesec štuju. Sveti Alfonzo Liguori pozivlje nas, da jednom u godini obdržavamo svečanu devetnicu na čast preblaženoj Djevici, pridodajući, da bismo si tim sredstvom stekli moguću zagovornicu za smrtnu nam uru. Ne ćemo li sad steći još obilnijih milosti, ako smo Mariju svake godine cijeli mjesec slavile i vjerno izvršile sve pobožnosti, koje se preporučaju za mjesec, koji joj je posvećen? Posve sigurno steći ćemo za sebe njezinu materinsku zaštitu i mnoge druge koristi, ako smo joj posvetile najljepši mjesec godine. Oh, ta moguća kraljica tako je darežljiva, da obično veoma skupo plaća najmanje učinjene joj usluge, veli sveti Andrija Krećanin; zašto dakle da se ne okoristimo tako dragocjenom i nježnom pobožnošću i prema silama doprinesemo tomu, da se i drugi njom okoriste?

Čuvstvo Marijo, majko moja i zaštitnice moja, poznavajući izvrsnost te lijepe ganutljive pobožnosti obećajem ti, da će mi odsad biti slatka i sveta dužnost, da tebi, moja božanska majko, prinosim taj godišnji danak svojega štovanja, svojega pouzdanja i svoje ljubavi.

Odluka. Pripravit ću se, da za ovoga lijepoga mjeseca Marijina dobijemo oprost od 300 dana svaki dan i jednom u mjesecu potpuni oprost.

Duhovna kitica. Blaženom će me zvati svi naraštaji.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota u osmini uzašašća.

Marija u tajni uzašašća uzor redovničkim osobama.

I dogodi se, dok ih blagosivljaše, odvoji se od njih, i uznosaše se na nebo. (Luk. 24, 51.)

I. Vježba. Promatrajmo Mariju, kako ju je pronikla bol i radost, dok je gledala svojega božanskoga sina, gdje uzlazi na nebo.

II. Vježba. Sveta Marijo, daj mi dijel boli, što ti ju zadao rastanak s najboljim sinom, i radosti, koja je pronicala tvoje srce, kad si ga gledala, kako uzlazi na nebo, da sjedne o desnu Ocu.

1. Točka. Bol i radost Marijina kod uzašašća Isusova.

Sveti Bernardin Sijenski divi se otajstvenim i ljubeznim razgovorima Marije i Isusa u času uzašašća Spasitelja svijeta, pa ih nazivlje neizrecivima. Nipošto, veli upravo taj svetac, ne možemo posumnjati, da se je duboko uzbudila nutrinja majke kod ovoga rastanka i da ju je njezin poklona dostojni sin tješio riječima blagosti i ljubavi. I tko će kada moći da opiše čeznuće, kojim je ova sveta majka težila, da prati svojega sina u nebesku slavu? Zar je mogla ikada zaboraviti ovoga sina puna milosti i istine i ne željeti žarko, da bude s njime sjedinjena? zar nije morala žaliti radi njegove odsutnosti? Eto ti uzora za duše, koje teže na samostansku savršenost; po primjeru svetoga Pavla moraju željeti raspasti se, da budu s Kristom. O kako se dobro vrše samostanske kreposti, ako se duša nalazi u ovom sretnom raspoloženju . . . Srce Marijino bijaše na dan uzašašća razdijeljeno izmegju boli i radosti, kao što bijaše u čas njezina porogjenja. Zaista, tko je imao više prava radovati se, nego Marija, kad je vidjela Isusa, gdje se uzdiže na nebo, da nad angjelskim korovima sjedne o desnu Ocu? Apostoli su se mogli radovati, jer je tijelo Isusovo, koji se

udostojao nazvati ih braćom, uzdignuto na tako veliku slavu; nu preblažena Djevica promatraše u mnogo strožem značenju kao svoje tijelo preobraženo tijelo Isusovo, koji po naravi bijaše pravi njezin sin, i prema tome, veli sveti Ciprijan, ne može nitko opisati veličine njezine radosti. Radujmo se dakle s Marijom, nastojmo ju nasljedovati u svetkovanju ovoga dana! Sjetimo se, da i mi imamo Boga za oca, a Isusa Krista za brata; i neka ovaj razlog, koji je razveseljivao apostole, i našu radost umnoži. Promatrajmo uvijek Isusa o desnu Oca, koji nas pozivlje, da se učinimo vrijednima njegova kraljevstva; požurimo se, da ga osvojimo, ako čeznemo za slavom.

2. Točka. Poslušnost Marijina u ovoj tajni.

Bol i radost nijesu priječile Marije, da izvrši zapovijedi svoga sina. On je rekao: Ostanite u gradu, i Marija se vratila s učenicima u Jerusalem. Ovi su bili tim prizorom zadivljeni, žalosni i radosni u isto vrijeme. Oni su se smatrali kao sirote, veli sveti Augustin, kao djeca, koja su lišena matere, koja ih hranila. Služba Marijina bijaše, da kod apostola Isusovih zamjenjuje majku; i budući da je imala sve milosti u izobilju, veli sveti Atanazije, to ih je hrabrila i rasvjetljivala tako, da se nazivlje apostolicom apostola. Isus, veli sveti Antonin, hotio je uistinu, da ona poslije njegova uzašašća ostane još na zemlji, da umnoži rasvijetljenja apostola. Prosimo ju dakle, da i nas rasvijetli, jer smo mi mnogo siromašnije rasvijetljenjima, nego apostoli. Prosimo ju, da nam izmoli poslušnost zapovijedima Božjim i odanost u njegovu svetu volju. Prosimo ju, da nam pomogne živjeti na zemlji u najsavršenijem izvršivanju naših dužnosti.

Čuvstvo. Marijo, raduj se! tvoj božanski sin uzdigao se nad zborove angjelske, da sjedi o desnu Oca svojega; daj, da mi od sada ništa ne tražimo, ništa ne želimo, nego li stvari nebeske, gdje naš Spasitelj Isus vlada; daj, da ne poznamo druge žalosti ni druge radosti osim one, što ju vjera u nama proizvodi.

Odluka. Radovat ću se samo u Gospodinu i u mislima na buduća dobra.

Duhovna kitica. Ne ću vas ostaviti kao sirote.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota uoči Duhova.

Marija pomaže apostolima i učenicima, da se pripravе na dolazak Duha svetoga.

Svi su ustrajali jednodušno u molitvi sa ženama i Marijom, majkom Isusovom. (Djel. ap 1, 14)

I. Vježba. Gledajmo preblaženu Djevicu megju apostolima i učenicima, kako je zadubljena u molitvu.

II. Vježba. Kraljice nastajuće crkve, koja si pripravljala apostole, učenike i svete žene na dolazak Duha svetoga, isprosi mi milost, da se pripravim, kako bih sutra primila toga božanskoga gosta u svoje srce.

1. Točka. Marija svojom poniznom molitvom pribavlja prvim vjernicima pripravu za dolazak Duha svetoga.

Sveti Bernardo divi se, što vidi, da se Marija zadnja spominje u sastanku učenika i da je zauzela zadnje mjesto. On nalazi tomu razlog u dubokoj poniznosti ove uzvišene Djevice. Pravom je ona primila više od apostola pohod Duha svetoga; u obilnijoj punini primila je njegove darove, njegova rasvijetljenja, njegove milosti. Sve njezine riječi, veli sveti Ivan Damascenski, proizlazile su iz blaga mudrosti i bijahu nadahnute Duhom svetim. Ovi joj darovi bijahu poslije uzašašća Isusova svakako nužni; jer je tada postala savjetnica svih vjernika. Ako molitva poniznoga prodire u nebo i ne ostane neuslišena, tko bi mogao tada opisati, kako mile Bogu

bijahu molitve, obavljane tolikom poniznošću! Nije ona molila samo za sebe nego i za nastajuću crkvu, kojoj bijaše majka; molila je za ovu skupštinu, kojoj je imala pribaviti sva božanska i čovječanska dobra. Radi njezinih zasluga i molitava poslao je Bog Duha svetoga u obilnijoj punini u ovu dvoranu zadnje večere; i kao što je privolja Marijina sazvala Riječ Božju s neba, tako je i ponizna molitva ove neprispodobive Djevice sazvala Duha svetoga, koji je ljubezno pogledao na poniznost službenice svoje. Molimo za sebe poput Marije ponizno Tješitelja, Duha svetoga, pa će nam sigurno biti molitva uslišana.

2. Točka. Marija pribavlja prvim vjernicima svojom ustrajnom molitvom pripravu na dolazak Duha svetoga

Marija je učenike, koji su za malo imali primiti nove darove oživljujućega Duha, sabrala oko sebe, kao što kvočka sabire oko sebe svoje piliće. Nije se utrudila moleći za njih, dok im nije njezin sin poslao Duha svetoga; jer je ona naša zagovornica, veli sveti Ivan Damascenski, od Boga odregjena, da nam isprosi ovaj izvrsni dar. Njezino uzdisanje, njezina prošnja nadomjestila je slaboću uzdisaja i molitava učenika. Ovi su ustrajali s njome u molitvi i time nama pokazali, da je to najbolje sredstvo za pripravu za primitak Duha svetoga. Isus je obećao svoga duha onima, koji ga budu za nj molili; ali on traži postojanost, dapače dodijavanje u molitvi; ova mu je žestina mila, veli Tertulijan. Prosimo za Duha ljubavi zaslugama i zagovorom Marijinim, pa Isus ne će oklijevati, da nas usliša.

Čuvstvo. Sveta Marijo, koja si apostole i učenike tako dobro pripravila na dolazak Duha svetoga, moli i za nas, da se dostojno pripravimo primiti ovoga božanskog gosta u naše srce; daj, da mi sjedinjujući svoje molitve s tvojim molitvama budemo tako sretne, te sutra primimo puninu darova, rasvijetljenja i milosti, što ih ovaj Duh ljubavi tako rado ulijeva u duše.

Odluka. Cijeli ću dan moliti Duha svetoga u ime preblažene Djevice, da dogje u naše srce.

Duhovna kitica. Svi su ustrajali jednodušno u molitvi sa ženama i Marijom, majkom Isusovom.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

Subota u duhovskoj osmini.

Sjedinjenje Marijino s trim osobama presvetoga Trojstva.

Duh sveti doći će na tebe i sila najvišega osjenit će te; zato će se i ono sveto, što ćeš ti roditi, nazvati Sin Božji. (Luk. 1, 35.)

I. Vježba. Promatrajmo nutrinju Marijinu kao najsavršeniji hram, koji se mili poklona predostojnom Trojstvu.

II. Vježba. Marijo, kruno djela presvetoga Trojstva, po neizrecivom sjedinjenju, što ga imaš s Ocem, Sinom i Duhom svetim, prosim te, da mi dadeš danomice rasti u štovanju i ljubavi k tebi.

1. Točka. Sjedinjenje Marijino s vječnim Ocem.

Marija se nazivlje najsavršenijim djelom, hramom presvetoga Trojstva; ova su joj slavna imena dana radi njezina tijesnoga i nerazriješivoga sjedinjenja s trim božanskim osobama. Uistinu s nebeskim Ocem ima tu odliku, da ima Boga za sina, komu Otac radi njegova vječnoga rogjenja može govoriti: Ti si moj sin, ja te danas rodih. Radi vremenitoga rogjenja zove se isti jedini Sin, koji je u krilu Oca, takogjer i jedinim sinom Marijinim. Ova uzvišena Djevica pribavila je Ocu neizmjernu čast, kad je Sin, koji je kao Bog jednak svome Ocu, u krilu Marijinu primio oblik sluge, i počeo Oca

zvati svojim Bogom i Gospodinom. Što velim: već u krilu Marijinu počeo je Sin prinositi Ocu onu veliku žrtvu, koja je Boga dostojna i koja je Ocu pribavila neizmjernu čast. Tko bi nam dakle, vapi sveti Bonaventura, mogao poslije njegova Sina bolje pribaviti pristup k Ocu nego Marija? Utječimo se Mariji, ona će nam učiniti Oca sklonim, ona će ga, da tako rečem, prikloniti našoj potrebi i našoj prošnji. O kako lako postizava redovnica ljubavlju i pod zaštitom Marijinom ne samo milost našega Spasitelja i dijeljenje Duha svetoga, nego i ljubav Oca, onu ljubav, koja bijaše izvor našega spasenja!

2. Točka. Sjedinjenje Marijino sa Sinom Božjim i Duhom svetim.

Preblažena je Djevica, veli sveti Augustin, s vječnom Riječi u tako tijesnom odnošaju, kako to traži narav megju pravom materom i pravim djetetom; ona je zaista rodila Boga-čovjeka. Riječ joj se dakle podvrgavala, kako se sin podvrgava svojoj materi. On je hotio, veli sveti Ambrozije, po njoj početi veliko djelo otkupljenja i po njezinu posredovanju pripraviti spasenje čovječjega roda, pošto ju je izabrao, da ona najprije okusi slatke plodove tako velikoga dobra. Mi trebamo uvijek milosti Isusa Krista, čije smo zaručnice i bez kojega ne možemo ništa; mi trebamo posrednicu kod velikoga Posrednika; zazovimo dakle njezin zagovor kod Sina, pa ćemo biti uslišane . . . Marija je napokon na osobiti način hram Duha svetoga; ona je primila od njega dvostruku milost: neizmjernu milost i neizmjernu slavu. On je učinio u njoj tajnu utjelovljenja, veli sveti Anzelmo, i postala je majkom, a da nije izgubila dragocjenoga blaga djevičanstva. Duh sveti učinio ju je djeliteljicom svojih milosti. Komu bismo se dakle imali utjecati, ako ne k ovoj uzvišenoj kraljici, da darove Duha svetoga pribavimo sebi i dušama, koje su nam povjerene? Sjetimo se, da ju je Duh sveti posvetio, čim je bila začeta; učinio ju je ognjištem ljubavi i svetištem svojega najdivnijega djela — utjelovljenja. Preblažena Djevice, učini, da se Duh sveti domogne mojega bijednoga srca, da ga prožeže vatrom

Božje ljubavi i proizvede u njem učinke milostima obilate!

Čuvstvo. Marijo, koja svojim neizrecivim sjedinjenjem s trim božanskim osobama nadilaziš po časti sve veličine nebeske i zemaljske, isprosi mi milost, da po tebi prinosim Ocu, Sinu i Duhu svetom sve dužnosti najdubljega štovanja i najvruće ljubavi!

Odluka. Nastojat ću, da danomice rastem u pouzdanju k Mariji, tom najizvrsnijem djelu presvetoga Trojstva.

Duhovna kitica. Evo ti majke.

Molitva. Zdravo Marijo . . .

N. V. S. B.

Sadržaj

Strana

Šesta nedjelja po uskrsu.

Duhovska osmina.

Svetkovine.

O presv. srcu Isusovu.

Strana

O presv. oltarskom sakramentu.

Razmatranja o Majci Božjoj.

Tiskarske pogrješke.

Strana	42	redak	9	odozgo	mjesto	pregovori	čitaj	progovori
„	44	„	15	„	„	plako	„	plaka
„	132	„	16	„	„	ljubavni	„	ljubavi
„	272	„	10	„		čitaj		osoba postoji

